

LANDSKABSANALYSE

LANGELAND KOMMUNE

KOLOFON

Landskabsanalysen er udarbejdet af Langeland Kommune i samarbejde med NIRAS Konsulenterne

Foto: NIRAS Konsulenterne
Kort: Langeland Kommune

April 2012

INDHOLD

INTRO	3
OVERORDNEDE STRUKTURER	4-7
METODE	8-13
1. NORDLANGELANDS SKOVAGERLANDSKAB	14-23
2. NORDLANGELANDS LANDSBYLANDSKAB	24-33
3. TRANEKÆR GODSLANDSKAB	34-43
4. ØSTRIG KYSTLANDSKAB	44-53
5. TULLEBØLLE LANDBRUGSLANDSKAB	54-63
6. SPODSBJERG KYSTLANDSKAB	64-73
7. LOGENLSE BAKKELANDSKAB	74-83
8. MIDTLANGELANDS LANDBRUGSLANDSKAB	84-93
9. KYSTLANDSKABET LINDELSE NOR	94-103
10. HUMBLE BAKKELANDSKAB	104-113
11. SYDØSTLANGELANDS HOVEDGÅRDSLANSKAB	114-123
12. FODSLETTE FRITIDS- OG LANDBRUGSLANDSKAB	124-133
13. SYDLANGELANDS LANDBRUGSLANDSKAB	134-143
14. KYSTLANDSKABET MARSTAL BUGT	144-153
15. RISTINGE HALVØ	154-163
16. STRYNØ OG SMÅØERNE	164-173

INTRO

I løbet af 2011 er der gennemført en analyse af landskabet i Langeland Kommune. Analysen følger landskabskaraktermetoden, som den er beskrevet i Miljøministeriets "Vejledning om landskabet i kommuneplanlægningen" fra 2007. Formålet med analysearbejdet har været at skabe et landskabeligt grundlag for kommunens planlægning og administration af de landskabelige interesser og samspillet med de øvrige interesser i det åbne land. Der er derfor lagt vægt på, at produktet er et oversigtsgivende opslagsværk med en enkel struktur og konkrete anbefalinger til, hvordan hensynet til landskabets karaktertræk kan varetages i planlægning og administration af interesserne i det åbne land.

Opslagsværket indledes med beskrivelser af de overordnede landskabelige og kulturhistoriske strukturer i Langeland Kommune, der kan aflæses i landskabet. Formålet er at give et billede af de sammenhænge, der binder landskabet sammen

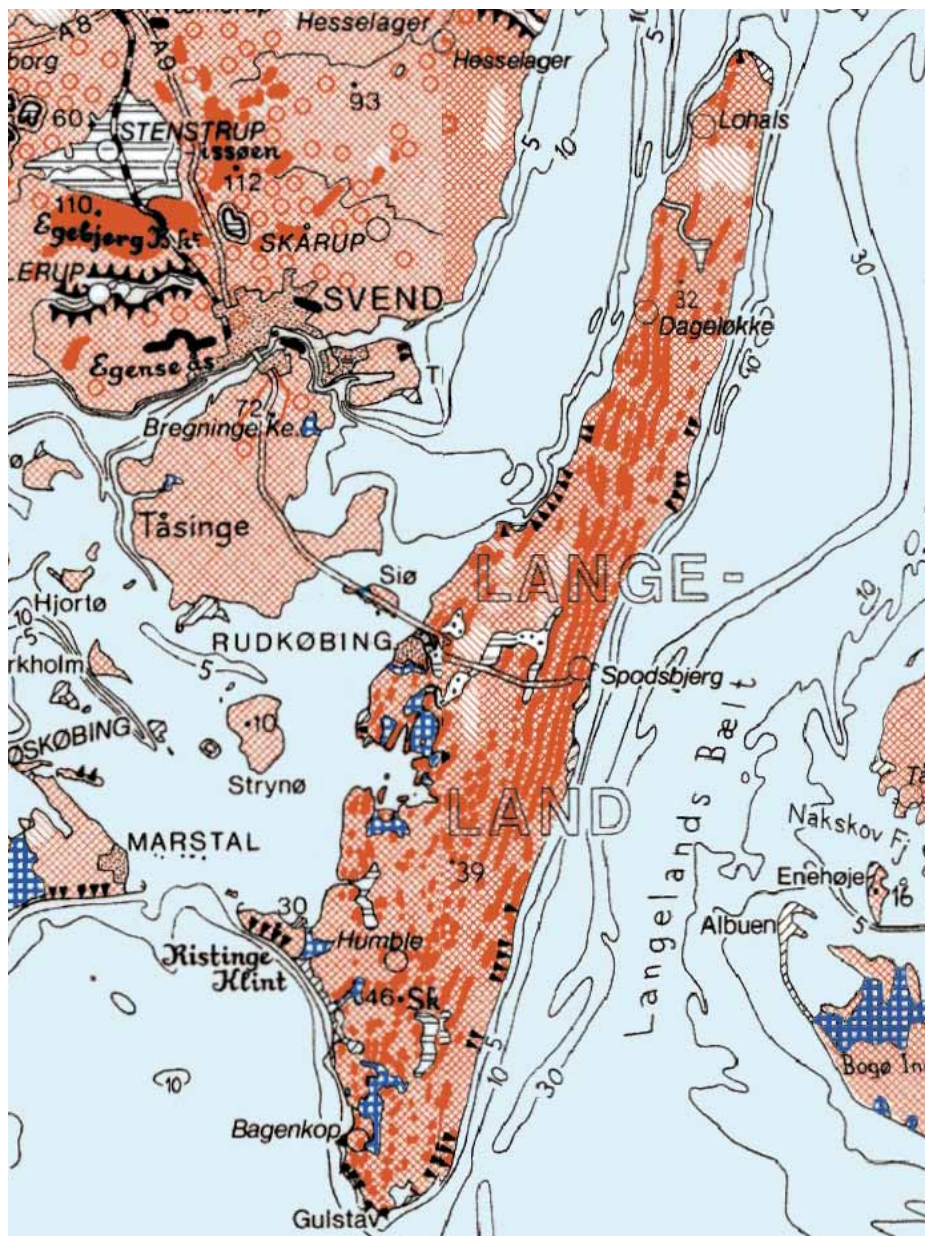
på tværs af de enkelte karakterområder.

Derefter følger en beskrivelse af den metodiske tilgang og forklaringer af nogle af de begreber, der bruges til at beskrive landskabets karaktergivende strukturer samt rumlige og visuelle forhold.

Landskabet i Langeland Kommune er inddelt i 16 karakterområder. Et karakterområde er et landskabsområde, der fremstår med sin egen karakter skabt af samspillet mellem naturgrundlaget, kulturgeografiske mønstre og strukturer samt de rumlige og visuelle forhold. Derved adskiller karakterområde sig fra de omkringliggende landskaber. For hvert karakterområde er landskabskarakteren beskrevet og vurderet. Der er lagt vægt på, at beskrivelserne er kortfattede og beskriver de strukturer og rumlige visuelle forhold, der især karakteriserer området. På baggrund af karakterbeskrivelsen og landskabsvurderingerne er der opsat strategiske mål for landskabet og givet

anbefalinger til, hvordan der kan tages hensyn til landskabets karakter i forbindelse med planlægning og administration i det åbne land.

OVERORDNEDE STRUKTURER LANDSKAB

MORÆNELANDSKABET

Landskabet på Langeland er overordnet set et randmorænelandskab, der er skabt af den baltiske gletcher, der havde sit fremstød gennem Østersøen for ca. 15.000 år siden. Ved mødet med Fyn delte gletcheren sig i to tunger rundt om øen, henholdsvis lillebæltsgletscheren og storebæltsgletscheren, der har haft afgørende betydning for den geologiske dannelse af Langeland.

Ristinge Halvø er dannet af lillebæltsgletscheren. Ved isens fremfærd skubbede den de frosne jordlag sammen til en markant bakkeø, der har en længederetning, der er nærmest vinkelret på det øvrige Langeland. Ved Ristinge Klint er de lodrette jordlag blottet og ses som rækker af spillekort.

Storebæltsgletscheren har præget dannelsen af det øvrige Langeland. Gennem en lang periode har gletscheren stået og arbejdet hen over området med forskellige israndslinjer på langs af øen. Det har resulteret i, at landskabet overordnet set har randmorænekarakter og langs kysterne i høj grad er præget af påvirkningen fra omgivende farvande.

HATBAKKERNE

Helt unikt for Langeland er de mange hatbakker, der præger landskabet. Hatbakkerne menes at være dannet nær isranden i de sprækker, der opstår på langs af isranden, når gletscheren er inaktiv. Aflejringer i sprækker og søer har efter isens tilbagesmeltning stået tilbage som karakteristiske, hatformede bakker.

Langeland har op mod 1.200 hatbakker, der ses overalt i landskabet. Bakkerne er typisk mellem 10 og 20 meter høje, men enkelte er over 30 meter høje. De ligger overordnet set som perler på snor i parallelle rækker, der forløber svagt skævt på Langelands længederetning. Mest markant ses denne struktur i landskabet omkring Spodsbjerg. Andre steder ses hatbakkerne som mere ustrukturerede punkter i landskabet. På Sydlangeland opleves hatbakkerne særligt markant i kystlandskabet, hvor de flere steder afgrænser de store nor.

Strøg af hatbakker på den centrale del af Langeland vest for Spodsbjerg. ▼

Østkysten syd for Stengade Skov ▶

KYSTLANDSKABET

Langelands 140 kilometer kyst er præget af meget varierede kystlandskaber. Variationer, der i høj grad skyldes påvirkningen fra de omkringliggende farvande.

Østkysten, og tildels nordvestkysten, er afgænset mod farvande, der giver en moderat bølgepåvirkning af kysterne. Kysterne har her karakter af udligningskyster. De steder, hvor hatbakker ligger helt ud til kysten, afgrænses stranden mod det bagvedliggende landskab af klinte, mens overgangen andre steder er mere jævn.

Kysten mellem Rudkøbing og Ristinge Halvø grænser ud mod Det Sydfynske Øhav. Herfra er der generelt lav bølgepåvirkning, og kystlandskabet er karakteriseret ved en meget bugtet kystlinje præget af mange nor og vige.

Den sydvestvendte kyst har karakter af udligningskyst, men kystlandskabet er i modsætning til østkysten her præget af en udbredt strandvoldsdannelse, der har skabt naturligt inddæmmede nor.

ØHAVET

Det Sydfynske Øhav, der afgrænser den sydvestlige del af Langeland og som Strynø, Siø og de andre småøer er en del af, er geologisk set et oversvømmet morænelandskab præget af sidste istid.

Da isen for mellem 12.000 og 9.000 år siden trak sig tilbage, og det store tryk fra isen forsvandt, hævede landskabet sig. Øhavet var i en periode landfast med Fyn. For ca. 6.000 år siden begyndte landet at tippe omkring en akse mellem Nordfalster og Nissum Fjord, og dermed lige omkring Langelands nordspids. Det betyder, at landet nord for aksken hæver sig, mens det syd herfor sænker sig. Det har gradvist resulteret i det øhav, som vi ser i dag, et udbredt lavvandet område med 55 beboede og ubeboede øer, hvor landet er sunket omkring 3 meter siden sidste istid.

Udsigt over Lindelse Nor og Det sydfynske Øhav.

Byhuse i Tranekær

Tranekær Slot set fra sydvest

LANDSBYERNE

Landsbyerne er rygraden i de kulturbetingede strukturer, der præger landskabet på Langeland.

Landsbyerne blev i høj grad stedfæstet i middelalderen, hvor det intensiverede agerbrug gjorde det hensigtsmæssigt, at landsbyerne lå på markjorden eller i overgangen mellem marker og enge. Det betød, at Langelands ca. 30 landsbyer i perioden 1000-1100 flyttede til egnede lokaliteter. Fra disse landsbyer udskiltes frem til 1300-tallet op mod 50 nybyggergrupper, der slog sig ned i uopdyrkede områder af moderlandsbyens jord. Landsbyerne ligger generelt i det højereliggende terræn på de indre dele af øen i læ af de store kystskove, der oprindeligt har præget øen. Landsbyerne har i langt de fleste tilfælde karakter af slynget vejby eller uregelmæssig vejforteby, men andre landsbystrukturer forekommer også.

30 af Langelands landsbyer havde i middelalderen status som adelsby, og i takt med udbredelsen af sognestrukturen i 1100-tallet blev 14 af disse

adelsbyer kirkebyer med præstegårde. Strynø sogn opstod dog først i 1500-tallet.

UDSKIFTNINGSLANDSKABET

Omkring år 1800 blev landboreformerne gennemført på Langeland, der betød et opgør med middelalderens driftsfællesskab. Ved omstrukturering af jorden fik den enkelte gård sin jord samlet i en eller flere marker. Lagt de fleste steder betød udskiftningen, at gårdene flyttede ud fra landsbyerne i en blokudskiftningsstruktur, men enkelte steder blev gårdene liggende i landsbyerne med den omkringliggende jord fordelt i en blok- eller stjernestruktur.

Udskiftningsstrukturen er i dag den kulturhistoriske struktur, der især er karaktergivende for landskabet. Mange steder er udskiftningsstrukturen dog sløret af, at mange diger og hegn er fjernet til fordel for et mere effektivt landbrug med markant større marker.

Allé til hovedgården Skovsgård

Pumpehus ved Klisebjerg

Rundhøj ved Søgård

Keldsnor Fyr

Skovsgård Mølle og møllegård

HOVEDGÅRDSLandskabet

Hovedgårdene på Langeland udgør hver især sammenhængende kulturmiljøer, der i landskabet opleves som store sammenhængende bygningskomplekser, voldsteder, parker, alléer, skove og store herregårdsmarker, der som helhed og enkeltelementer afgrænses af stendiger for at markere enemærket. Især hovedgårdslandskabernes store skala og enkle karakter får dem til at adskille sig fra de omkringliggende landskaber.

Oprindeligt lå hovedgårdene i landsbyerne, men fra 1400-tallet begyndte de at flytte ud til den beliggenhed, vi ser i dag. Udflytningen betød, at hovedgårdene og deres jordtilliggende generelt blev markant større, og der blev tydeligvis gjort meget ud af, at hovedgårdene skulle afspejle storhed og magt. Karakteren af hovedgårdene varierer i dag meget og afspejler forskellige tidsperioder og byggestile.

Tranekær Gods, med hovedsæde på Tranekær Slot, har haft stor indflydelse på Langelands

udvikling frem til starten af 1900-tallet. Krongodset Tranekær overgik i 1672 til Frederik Ahlefeldt, der hermed blev lensgreve af Grevskabet Langeland. Grevskabet bestod frem til 1928 og var præget af både gode og dårlige perioder.

I slutningen af 1700-tallet var Grevskabet Langeland et af Danmarks største og rigeste godser med i alt 14 hovedgårde, mange store avlsgårde, 447 bondegårde, 688 huse, adskillige møller og samtlige Langelands 14 landkirker. Arealmæssigt omfattede grevskabet ca. 3/5 af hele Langeland. Den første halvdel af 1800-tallet var præget af store armbevægelser, der især kom til at præge udviklingen af landsbyen Tranekær men også det øvrige Langeland. Grevskabet blev dog i denne periode også dybt forgældet. Efter greveskifte i 1832 blev den økonomiske situation vendt, og der skete en modernisering af både godsadministration og drift, der blev forbillede for andre danske storgodser.

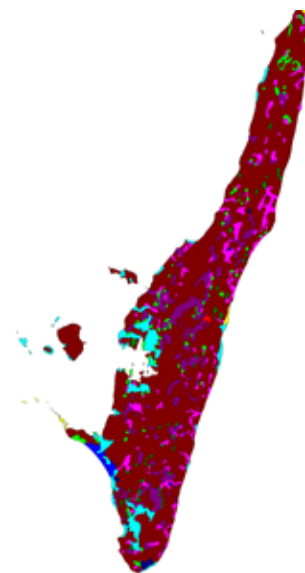
Grevskabet blev opløst i 1928 som følge af lensafløsningsloven.

LANDVINDING

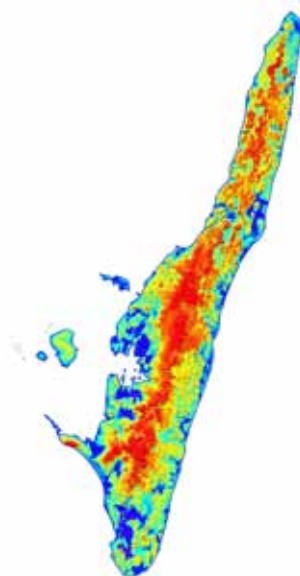
Kystlandskaberne mod Øhavet og Marstal Bugt er præget af store inddæmmede nor og vådområder, der fra midten af 1800-tallet blev genstand for landvindingsprojekter frem til midten af 1900-tallet. Langt de fleste af disse områder bliver stadig i dag pumpet og præger landskabet i form af store opdyrkede eller afgræssede flader. Nørreballe Nor er eksempel på et tidligere pumpet nor, der i dag er reetableret med åbent vandspejl.

Geologisk dannelse

Jordtype

Terræn

Hydrologi

NATURGEOGRAFISK ANALYSE

Landskabsanalysen er indledt med en analyse af naturgrundlaget baseret på kortmateriale, som viser landskabets geomorfologiske dannelsesform, terræn, jordbund og hydrologi. Med udgangspunkt i disse kort afgrænses naturgeografiske regioner, som hver fremstår homogene mht. de nævnte forhold – geomorfologi, jordbund, terræn og hydrologi – og derved adskiller sig fra de omkringliggende områder.

Analysen af naturgrundlaget er relevant for den samlede landskabsanalyse, da netop naturgrundlaget er en del af grundlaget for udviklingen i de kulturgeografiske mønstre og strukturer, og der igennem har betydning for landskabskarakteren.

PROCESSEN I LANGELAND KOMMUNE

I Langeland Kommune er der især tre overordnede strukturer, der har været betydende for afgrænsning af de naturgeografiske regioner: De karakteristiske hatbakker, åbne og inddæmmede nor samt den bølgede moræne med både højtliggende og lavtliggende terræn.

Det varierer, hvor udbredt disse elementer er i forskellige dele af kommunen, og derfor har det også været muligt at fremhæve forskellige geologiske strukturer som karaktergivende for mere afgrænsede naturgeografiske regioner. Overordnet set er der arbejdet med kystlandskaberne præget af åbne og inddæmmede nor, bakkelandskaberne præget af markante hatbakker samt det øvrige landskab, der varierer fra højtliggende bølgede flader til lavtliggende bølgede flader.

Der er alle steder en tæt sammenhæng mellem landskabets geologiske dannelse, terræn, jordtype og hydrologiske forhold.

Topografisk kort, 1:25.000

Historiske kort

Ortofoto

KULTURGEOGRAFISK ANALYSE

I den kulturgeografiske analyse fokuseres på de kulturgeografiske mønstre og strukturer og deres samspil med naturgrundlaget. De kulturgeografiske mønstre og strukturer betinges af arealanvendelse, bevoksningsstruktur, bebyggelsesstruktur og til dels tekniske anlæg.

Analysen tager udgangspunkt i den naturgeografiske analyse og de her afgrænsede naturgeografiske regioner. Ofte vil sammenfaldet mellem disse og de kulturgeografiske mønstre og strukturer være stort pga. den betydning, som naturgrundlaget har haft, og til dels stadig har, for udviklingen i de kulturgeografiske mønstre og strukturer.

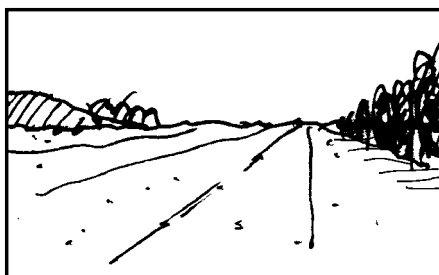
Analysen munder ud i en afgrænsning af foreløbige karakterområder. Et karakterområde er et landskabsområde, som fremstår homogent mht. de kulturgeografiske mønstre og strukturer samt rumlige visuelle forhold, og derved adskiller sig fra de omkringliggende landskaber. Et foreløbigt karakterområde er et landskabsområde, som

fremstår homogent mht. de kulturgeografiske mønstre og strukturer, men endnu ikke er besigtiget i felten, og derfor ikke indeholder information om de rumlige og visuelle forhold.

PROCESSEN I LANGE LAND KOMMUNE

Landskabet i Langeland Kommune er meget komplekst og rummer mange karaktermæssige variationer. I den kulturgeografiske analyse har især resultaterne fra den naturgeografiske analyse og de overordnede strukturer i form af store skove, udskiftningsmønstre og hovedgårdenes ejerlavsgårser haft betydning for inddeling af landskabet i foreløbige karakterområder.

Da landskabet på Langeland er så komplekst sammensat og fuld af variationer, har det flere steder ikke været muligt at tegne foreløbige karakterområdegrænser på baggrund af kortanalyser. Udgangspunktet for det videre arbejde har derfor i sær i den centrale del af kommunen været nogle meget overordnede områdeinddelinger, der i høj grad skulle viderebearbejdes i felten.

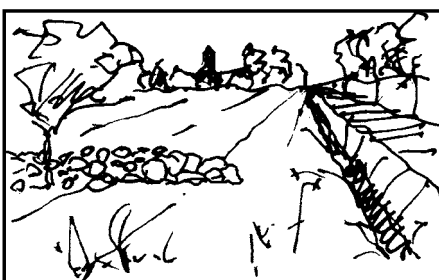
Storskala landskab

Komplekst landskab

Tydeligt mønster

Småskala landskab

Enkelt landskab

MØNSTRE OG STRUKTURER

Et landskabs karaktergivende elementer (terræn, dyrkningsform, bevoksning og bebyggelse) kan være placeret således, at de tilsammen skaber et tydeligt mønster. I et landskab, hvor landsbyerne ligger akkurat i overgangen mellem lavtliggende enge og højtliggende agerjord, siger man, at bebyggelsen skaber et særligt tydeligt mønster. Det kan også være et landskab, hvor alle levende hegn er orienteret i nord-/sydgående retning – her vil de levende hegn danne et særligt tydeligt mønster.

Landskaber med særligt tydelige mønstre er sårbare over for ændringer, som vil bryde disse. F.eks. er landskabet med tydeligt hegnsmønster sårbart over for fjernelse af hegn eller etablering af nye hegn, hvis det bryder det særlige mønster.

SKALA

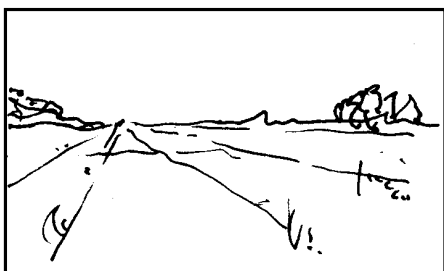
Skala er et udtryk for, hvor stort eller småt landskabet og dets karaktergivende elementer er. Et landskab med store sammenhængende markfelter, lange levende hegn og store gårdanlæg er et storskala landskab. Et landskab med små markfelter opdelt af mange levende hegn og småbevoksninger og tætliggende husmandssteder, er et småskala landskab.

Småskalalandskaber er typisk sårbare over for nye anlæg, som er af stor skala eller andre tiltag, som vil bryde den lille skala, f.eks. fjernelse af levende hegn eller stort byggeri. Storskala landskaber er typisk sårbare over for etablering af mange små nye elementer, som f.eks. småplantninger og tætliggende levende hegn. Storskala landskabet kan typisk rumme ganske store landskabselementer, f.eks. vindmøller eller gårdanlæg, uden det nødvendigvis vil virke forstyrrende på landskabsoplevelsen.

KOMPLEKSITET

Antallet af forskellige landskabselementer, som præger et landskab, er af betydning for landskabets kompleksitet. Hedelandskabet er eksempel på et meget enkelt landskab, som kun rummer få landskabselementer i form af småbuske i et fladt terræn. Hovedgårdslandskaber betragtes ofte også som enkle landskaber, men kan variere. Derimod er et småbakked landskab med mange levende hegn, skovområder, vandhuller, åer og husmandssteder præget af mange forskellige landskabselementer og fremstår som et komplekst landskab.

Det enkle landskab er typisk sårbart over for nye elementer, som ikke i forvejen findes i området, mens det komplekse landskab generelt er mere robust. Robustheden afhænger dog af landskabets øvrige rumlige visuelle forhold.

Åbent landskab

Lukket landskab

RUMLIG AFGRÆNSNING

Rumlige afgrænsning er et udtryk for, om landskabet rummer nogle elementer, som bryder udsynet over landskabet og dermed afgrænser rum i landskabet. Et landskab med mange skovområder og kraftige levende hegn, vil typisk fremstå lukket og velafgrænsede rum. Et landskab med få eller fragmenterede landskabselementer, vil typisk rumme mulighed for lange kig hen over landskabet og dermed få landskabet til at fremstå åbent. Afhængig af rummets størrelse vil der være tale om et stor- eller småskala landskab.

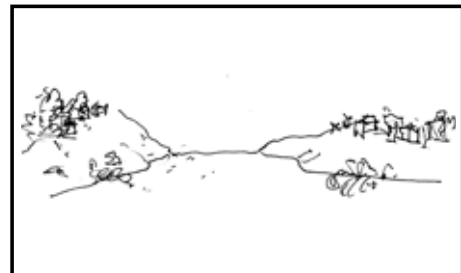
Et landskab med landskabselementer, der skaber lukkede rum, har typisk gode muligheder for at afskærme nye anlæg. I det åbne landskab derimod findes ingen oplagt mulighed for at afskærme nye anlæg. Her bliver fremtoningen af det nye anlæg særlig vigtig, og det bør nøje vurderes, hvordan det kommer til at fremstå sammenholdt med landskabets eksisterende karakter – herunder fremtoningen og særlige karakteristika for eksisterende byggeri.

Udsigt

UDSIGTER

Fra højtliggende områder kan findes udsigter over landskabet, som kan få betydning for, hvor tydeligt et nyt element vil opleves. Et lukket landskab kan således opleves helt anderledes fra markante udsigtspunkter. Hvad der ellers fra lavereliggende dele af landskabet opleves som velindpasset i landskabet kan, set fra et udsigtspunkt, opleves tydeligt og fremstå meget markant. Er der tale om et udsigtspunkt, som rummer særlige oplevelsesmuligheder, bør man være særlig opmærksom på et nyt anlægs påvirkning af oplevelsen fra udsigtspunktet.

Visuel sammenhæng

VISUELLE SAMMENHÆNGE

Både indenfor og imellem to nabokarakterområder kan der være tydelige visuelle sammenhænge, som er af betydning for landskabet. Ikke blot i form af egentlige udsigtspunkter, men landskaber hvor oplevelsen af et nabokarakterområde er af stor betydning for landskabskarakteren i et givet område.

Det komplekse landskab på Langeland betyder, at meget forskellige landskaber grænser op til hinanden. På Sydlangeland ses især kontrasten mellem kystlandskabet præget af store nor og bakkelandskaberne præget af markante hatbækker. Fra flere bakketoppe er der vid udsigt over landskabet. Det kan opleves både på Nord- og Sydlangeland, hvor der fra højdepunkter er udsigt over store dele af landskabet. I kystlandskaberne kan der være særlige visuelle sammenhænge med modstående kyster. På Langeland opleves det især langs vestkysten, hvor Fyn, Tåsinge og øvrige øer i Øhavet indgår i den visuelle oplevelse af kystlandskabet.

KULTURHISTORISKE MØNSTRE OG STRUKTURER

Det danske landskab er et kulturlandskab. Alle de landskabselementer og rumlig og visuelle forhold er skabt af mange hundrede års menneskelig aktivitet. Forskellige tidsaldres aktiviteter er lejret oven på hinanden. Nogen steder i landskabet afspejles en bestemt tidsperiode særlig tydeligt. Et sådant landskabsområde rummer særlige kulturhistoriske landskabselementer, mønstre og strukturer. Det intakte hovedgårdslandskab med hovedbygning, store ubrudte dyrkningsflader med enkeltstående træer afgrænset af markante skovbryn og stendi-ger udgør et tydeligt kulturhistorisk mønster.

Kulturhistoriske mønstre og strukturer rummer, ud over den kulturhistoriske del, typisk særlige landskabelige oplevelser. Sådanne mønstre og strukturer er sårbare over for nyt byggeri eller tiltag, som vil bryde deres oprindelige form.

MARKANTE GEOLOGISKE FORMATIONER

Det danske landskab er, som udgangspunkt, skabt af isen. De former, som isen har skabt, kaldes i landskabssammenhæng for geologiske formationer. Nogle af disse kan fremstå særlig tydeligt og formidle historien om landskabets dannelse. En tydelig geologisk formation kan f.eks. være de karakteristiske hatbakker, der ligger som markante enkeltelementer eller på række som en markant bakkekam i et ellers fladt landskab, eller der kan være tale om markante klinte, store nor eller lignende.

Sådanne formationer er sårbare over for placering af nye anlæg eller ændret arealanvendelse, som vil sløre muligheden for at opleve dem.

MARKANTE ENKELTELEMENTER

Elementer, som ligger placeret i landskabet, således at de opleves særlig tydeligt, betegnes markante enkeltelementer. Der kan f.eks. være tale om en kirke eller en gravhøj, som ligger højt og typisk også ensomt i landskabet og derfor opleves tydeligt fra det omkringliggende landskab. En lokal bakketop i et ellers fladt terræn eller et stort gammelt træ, som står alene på marken.

Sådanne markante enkeltelementer er sårbare over for ændret arealanvendelse og placering af nyt byggeri, som vil begrænse mulighederne for at opleve elementet fra det omkringliggende landskab eller nedtone dets landskabelige betydning.

INDELING I KARAKTEROMRÅDER

På baggrund af de indledende kortanalyser og de rumlige og visuelle analyser i felten, er Langeland Kommune inddelt i 16 landskabskarakterområder.

Karakterområdernes grænser er endeligt fastlagt på baggrund af feltanalysen og placeret der, hvor skiftet mellem to karakterområder kan erkendes i landskabet. Dette skift kan være begrundet i terrænændringer, ændringer i bevoxsningsstruktur, bebyggelsesstruktur, skala eller rumlig afgrænsning. Men afgrænsningen kan også være bestemt af særlige kulturhistoriske sammenhænge, som f.eks. hovedgårdenes ejerlavsgrense.

Der er lagt vægt på, at grænsen i videst muligt omfang følger erkendelige strukturer i landskabet som f.eks. veje, hegn, diger, vandløb og lignende. Undtagelsen er de steder, hvor terrænet er afgørende for grænsen.

Karakterområde 1: Nordlangelands Skovagerlandskab

Karakterområde 2: Nordlangelands Landsbylandskab

Karakterområde 3: Tranekær Godslandskab

Karakterområde 4: Østrig Kystlandskab

Karakterområde 5: Tullebølle Landbrugslandskab

Karakterområde 6: Spodsbjerg Kystlandskab

Karakterområde 7: Logenlse Bakkelandskab

Karakterområde 8: Midtlangelands Landbrugslandskab

Karakterområde 9: Kystlandskabet Lindelse Nor

Karakterområde 10: Humble Bakkelandskab

Karakterområde 11: Sydøstlangelands Hovedgårdslandskab

Karakterområde 12: Fodslette Fritids- og landbrugslandskab

Karakterområde 13: Sydlangelands Landbrugslandskab

Karakterområde 14: Kystlandskabet Marstal Bugt

Karakterområde 15: Ristinge Halvø

Karakterområde 16: Strynø og småøerne

KARAKTEROMRÅDE 1 NORDLANGELAND SKOVAGERLANDSKAB

BELIGGENHED

Karakterområdet omfatter Langelands nordlige spids. Mod syd er området afgrænset mod et mere åbent landbrugslandskab af de store skoves sydlige grænser. Området er iøvrigt afgrænset af de omkringliggende farvande, der mod vest består af den nordlige del af sundet mod Sydøstfyn, Storebælt mod nord og Smålandsfarvandet mod øst.

 Karakterområde
 Delområde

LANDSKABSKARAKTER

Langeland skovagerlandskab er især karakteriseret ved de store, brede skovbånd, der strækker sig på tværs af området, samt de små og mellemstore marker, der ligger mellem de markante skovbryn. Bebyggelsesstrukturen er især karakteriseret ved mindre husmandsudstykninger, der ligger langs vejene mellem skovene og nord herfor.

De markante skovbryn, tætte hegn og bevoksede diger giver oplevelsen af små og middelstore lukkede rum. Nær kysten og nord for skovene er der dog generelt udsigt mod kysten og farvandet mellem de rumafgrænsende linjer. Landskabet har generelt en enkel karakter.

Området fremstår roligt, idet det er uberørt af større indfrastruktur og tekniske anlæg.

GEOLOGISK DANNELSE

Langelands markante geologiske formationer af hatformede bakker er også synlige i Nordlangeland skovagerlandskab. Området rummer to af disse karakteristiske perlerækker af bakker. Den ene ses i form af Fladbjerg til dels skjult af Mørkholm Skov. Den anden fortsætter helt op til Hou og skaber en rygrad i landskabet, som landevejen ligger på. Mod kysterne flader terrænet ud og skaber landskabets overordnede orientering mod kysten. Langelands nordvendte kyst udgøres af marint forland.

Jordbunden består primært af moræneler med enkelte partier af smelte- og ferskvandssand. Det marine forland på den nordlige spids består af saltvandsgrus og –sand.

KYST

Området er mod øst og nord afgrænset af et farvand, hvor Storebælt fra nord møder Langelandsbæltet fra syd og Smålandsfarvandet mod øst. Farvandet kan karakteriseres som et afgrænset indre dansk farvand, hvor afstanden til modstående kyster er op til 30 kilometer. Mod

vest er området afgrænset af den nordlige del af sundet mellem Sydøstfyn og Langeland med en afstand til modstående kyst på op til 8 kilometer. Vestkysten fremstår som bred klintkyst og bærer præg af udligning, især nord for Charlottenlund, hvor der er afsnøret en indsø og kysten er groet til. Mod nordvest findes Franke Klint på 14 m.o.h. Østkysten er også udkligningskyst med lave klinger og med smalle, sandede til stenede strande. Det marine forland, Hou Strand, på nordkysten er en af Langelands mest kendte badestrande.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabet tager primært afsæt i udskiftningsstidens udflytning af gårde samt anlæg af husmands-udstykninger fra ca. 1780-1810.

Området er karakteriseret ved intensiv drift på de åbne, bølgede markflader.

Områdets lavbundsarealer fremstår drænet og opdyrket, ofte helt ned til kysten, som det f.eks. ses i kystlandskabet øst for Hou. Kun få steder findes mindre moseområder.

BELIGGENHED

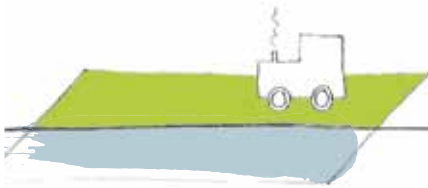

TERRÆN

Overvejene bølget men stedvist med hatbakker.

KYST

Udligningskyst.

BEVOKSNING

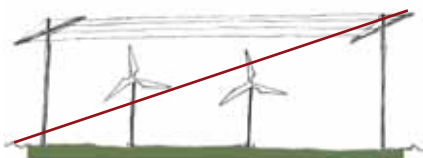
Store skovbånd med lange skovbryn samt tætte hegn.

SKALA OG KOMPLEKSITET

Overvejende lille skala og enkel karakter.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Uforstyrret landskab.

Området er i høj grad præget af skov, idet ca. halvdelen af områdets areal er skovbevokset. Skovens overordnede struktur er brede skovbælter, der strækker sig på tværs af øen og nord for Lohals helt ud til kysten. Enkelte steder er skovbælterne forbundet, bl.a. omkring Lohals. Området rummer endvidere eksempler på Langelands karakteristiske hegnsbekovninger langs vej, som lukker helt sammen om vejen og danner en tunnel.

Bebyggelsesstrukturen er især præget af huse og husmandssteder, der ligger i karakteristiske husmandsudstykninger langs vejene, som det bl.a. ses ved Østerhuse og Bøgvad Huse på østkysten og Vesterhuse nær vestkysten syd for Prisskov. Mellem to skovbælter i den sydvestlige del af området ligger landsbyerne Skiften og Lohals, som i dag i høj grad fremstår som én sammenhængende bebyggelse. I Skiften kan den oprindelige landsbystruktur stadig erkendes, mens Lohals er markant udbygget.

I kort afstand fra Hou Fyr står en stor pejlemast. Ellers er området uberørt af større tekniske anlæg. Den nordlige del af området er dog flere steder præget af mindre tekniske anlæg.

KULTURHISTORIE

Områdets skove vidner om områdets sene bosætning og opdyrkning, idet større skovarealer slet ikke findes på resten af Langeland, bortset fra godslandskabet omkring Tranekær. Hov, der er opstået som rydningsby, bidrager til denne fortælling. Omkring Hov afspejler de lange, smalle markstriber, der er afgrænset af lange diger, de kulturhistoriske strukturer, der har præget området. Selve bebyggelsen i Hov ligger i et langstrakt forløb langs vejen, og selv om husene i dag har anden anvendelse, kan man stadig genfinde deres oprindelige anvendelse som f.eks. smedie.

I Øster og Vester Stigtehave findes spor af jernaldermarker i form af lave volde og terrasser. Ligeledes er Hou en gammel rydningsby og skovbygd.

Karakteristisk for Nordlangelands skovagerlandskab er de bølgede intensivt drevede marker orienteret mod kysten og afgrænset af et markant skovbryn.

Tydelige spor i den eksisterende bebyggelse fortæller om, hvad der har været engang.

Lohals har sin oprindelse som gammel fisker- og færgeby. I 1800-tallet voksede byens betydning som udskibningssted, og et lille bysamfund voksede frem. I starten af 1900-tallet var byen en vigtig ladeplads, og byens kraftige tilvækst fortsatte. I dag fylder byen det ubevoksede landskab mellem Vester Stigehave mod nord og Bræmlevænge mod syd. I perioden mellem 1869 og 1998 var der færgefart mellem Lohals og Korsør, der især havde betydning for turismen på Nordlangeland.

På områdets nordøstkyst står det 12 meter høje Hou Fyr fra 1893 som et markant bygningsværk og orienteringspunkt i kystlandskabet.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Området er karakteriseret ved store skove, hvor imellem marker og bebyggelsesstrukturer afspejler en overvejende lille, stedvis middel, skala. Skovenes lange, markante bryn giver sammen med lange, delvist transperante hegn eller bevoksede diger, oplevelsen af lukkede landskabsrum. I de

kystnære dele af landskabet og nord for Øster Prisskov er landskabsoplevelsen dog generelt præget af vide udsigter over landskabet, kysten og det omgivende farvand.

Landskabet har en overvejende enkel karakter, mens de karaktergivende strukturer i nogen grad er forstyrret af bl.a. mange nedlagte diger og hegn. Området fremstår roligt, idet det er uberørt af større indfastrukturer og tekniske anlæg. I den nordlige del af området præges landskabsoplevelsen i nogen grad af mindre, tekniske anlæg.

Fra vestkysten er der udsigt til modstående kyst på Fyn, fra nordkysten er der udsigt til Storebæltsbroen, og mod øst er der udsigt over Smålandsfarvandet og modstående kyst på Lolland.

DELOMRÅDER

Nordstrand

Længst mod nord ud mod Hou Strand ligger Nordstrand, Langelands ældste sommerhusbebyggelse, der blev anlagt i 1919. Sommerhusene ligger på det marine forland og er afgrænset af

Hou Plantage og anden klitplantagebeplantning, som sammen med bebyggelsen danner barriere mellem den foranliggende kyst/strand og det bagvedliggende landskab.

Hou agerlandskab

Rydningssbyen Hou ligger som en lille samling huse og gårde langs vejen. Vinkelret på vejen afgrænser lange, bevoksede diger på tværs af øen smalle, aflange markfelter, der fremstår med en overvejende ekstensiv drift og lukket karakter. Denne struktur, og den lille skala, adskiller sig markant fra det øvrige karakterområde.

UDFORDRINGER

Områdets karakter er afhængig af, at landbrugsdriften opretholdes, og at den oprindelige bebyggelse fortsat vedligeholdes for at opretholde tidsdybden og fortællingen i landskabet.

Et karakteristisk lukket vejrum med grønne vægge af hasler på diger på hver side af Østerhusevej. ▶

Dyrket kornmark ved Vestershuse, hvor skovbrynet går helt ned til kysten, og Storebæltsbroen skimtes i horisonten. ▼

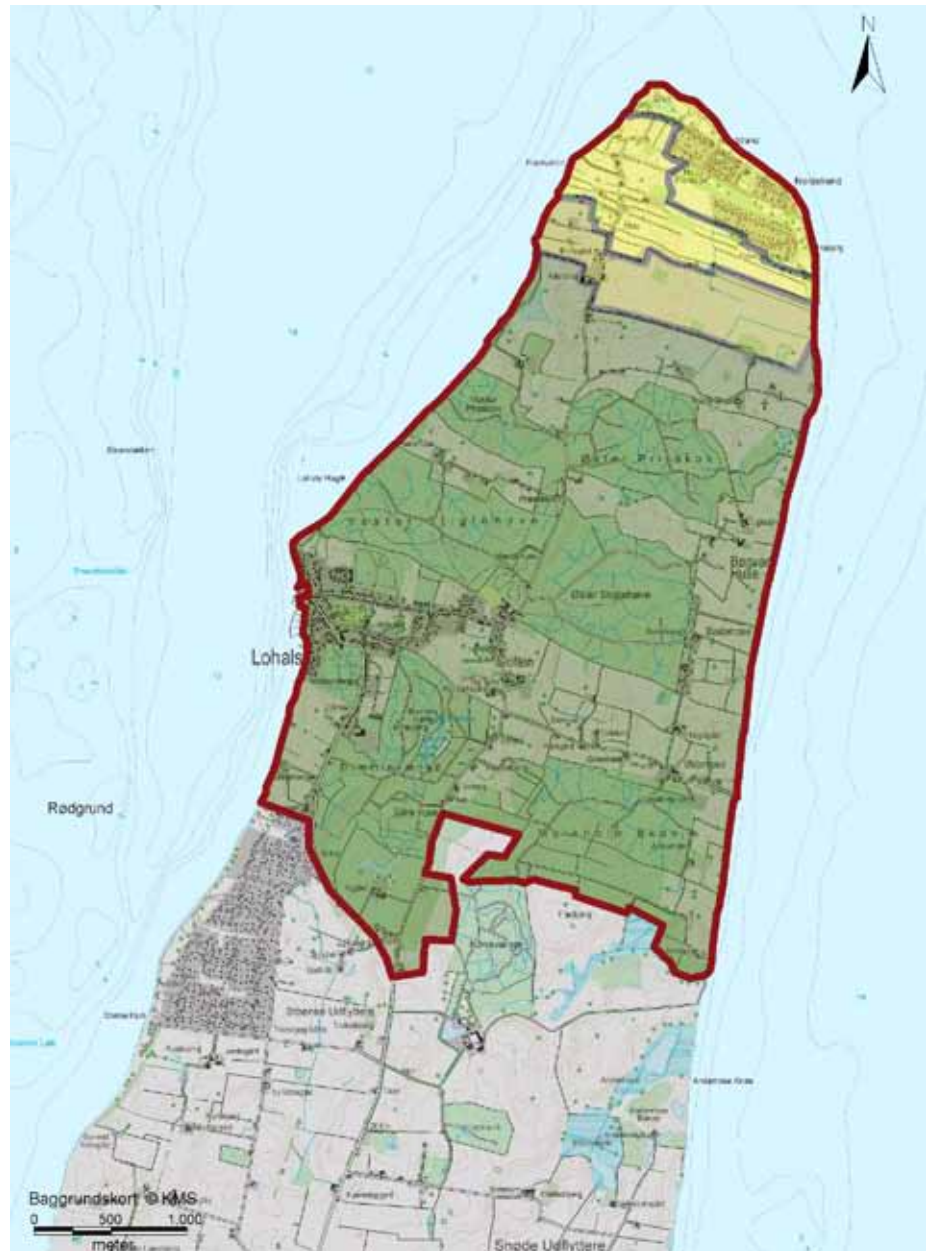

Kig ned langs landskabskarakterområdets østkyst mod syd til Hou Fyr. ▶

KARAKTERSTYRKE

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

SÆRLIGT KARAKTERISTISK

Hovedparten af karakterområdet

I næsten hele karakterområdet fremstår de karaktergivende elementer særlig tydeligt i form af de store skovområders lange markante bryn og de kraftige retningsgivende hegn op mod den bølgende dyrkede markflade. Landskabskarakterens oprindelse som rydningsbygd og udskiftningslandskab fremstår også tydeligt i de karaktergivende strukturer og afspejler et fint samspil mellem naturgrundlag og den kulturbe-tingede anvendelse.

KARAKTERISTISK

En smal landbrugsstribe

Nord for det særligt karakteristiske område ligger en smal bræmme, hvor landskabskarakteren er vurderet karakteristisk. Karakterstyrken er i nogen grad forringet af nyanlagte, små bevoksninger, som ikke passer ind i den karakteristiske struktur af de lange lige kraftige, delvist transparente hegn og markante skovbryn. Landskabskarakterens oprindelse fremstår dog

også her tydeligt og afspejler et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

KONTRASTERENDE

Sommerhusområdet Nordstrand

Sommerhusområdet afviger fra områdets karaktergivende bebyggelsesstruktur præget af husmandsudstykninger og er derfor vurderet kontrasterende.

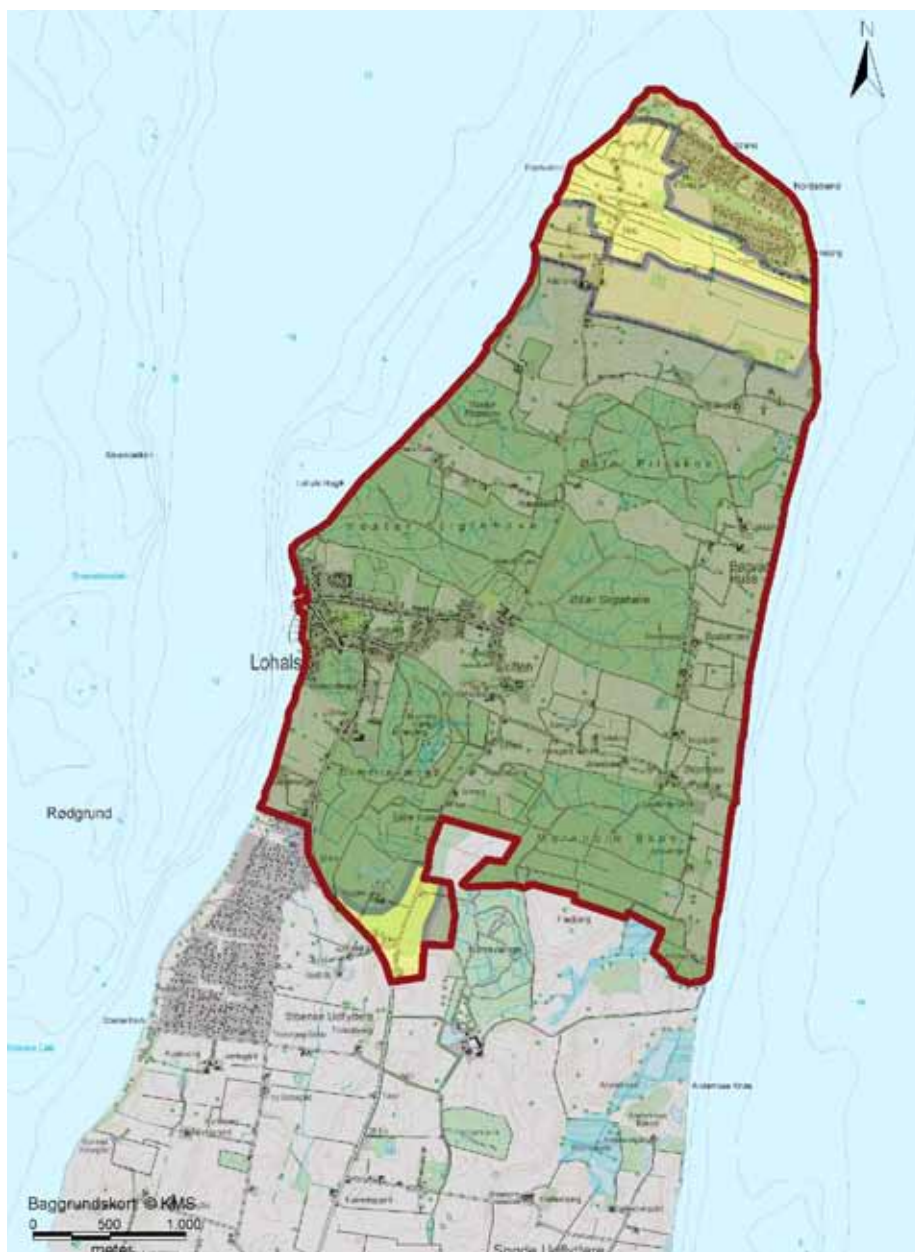
Områdets oprindelse som sommerhusområde er tydelig, og beliggenheden nær Hou Strand afspejler et fint samspil mellem naturgrundlaget og arealanvendelsen.

Hou agerlandskab

Landskabet omkring og især nord for Hou adskiller sig fra det resterende landskabskarakterområde især på grund af de lange, bevoksede diger fra udskiftningsperioden, der her danner smalle, aflange, næsten lukkede landskabsrum præget af ekstensivt udnyttede marker.

Landskabskarakterens oprindelse fremstår tydeligt. Strukturen af de oprindeligt små landskabsrum, og

de i dag bevarede tæt bevoksede diger på tværs af øen, der ligger med kort indbyrdes afstand, afspejler et udfordret samspillet mellem naturgrundlaget og arealanvendelsen.

	Karakterområde
	God
	Middel
	Dårlig

GOD

Hovedparten af karakterområdet

Intaktheden af de karaktergivende strukturer er i nogen grad forringet af mange nedlagte diger og hegn, der har ændret landskabets skala. Skovene er dog stadig afgørende strukturerende elementer, der fremstår med intakt udbredelse. Bebyggelsesstrukturen er overvejende intakt, dog er Lohals markant udbygget.

De karaktergivende elementer fremstår generelt i god vedligeholdelsesmæssig tilstand, og området opleves uden væsentlige forstyrrelser.

MIDDEL

En smal landbrugsstribe

Ligesom det øvrige karakterområde er intaktheden af de karaktergivende strukturer i dette område forringet af nedlagte diger. Desuden er et oprindeligt lavbundsområde i dag drænet og opdyrket samt præget af små bevoksninger, der bryder karakterområdets bevoksningsstruktur.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer vurderes middel.

Området er præget af flere mindre, tekniske anlæg.

Sommerhusområdet Nordstrand

Områdets sommerhuskarakter fremstår intakt, og den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes generelt middel. Områdets naturarealer, herunder et hedeareal, er dog præget af tilgroning og fremstår i dårlig tilstand.

Området opleves i sig selv uforstyrret, men fremstår som en visuel barriere mod kysten og i nogen grad forstyrrende element fra det omkringliggende landskab.

DÅRLIG

Hou agerlandskab

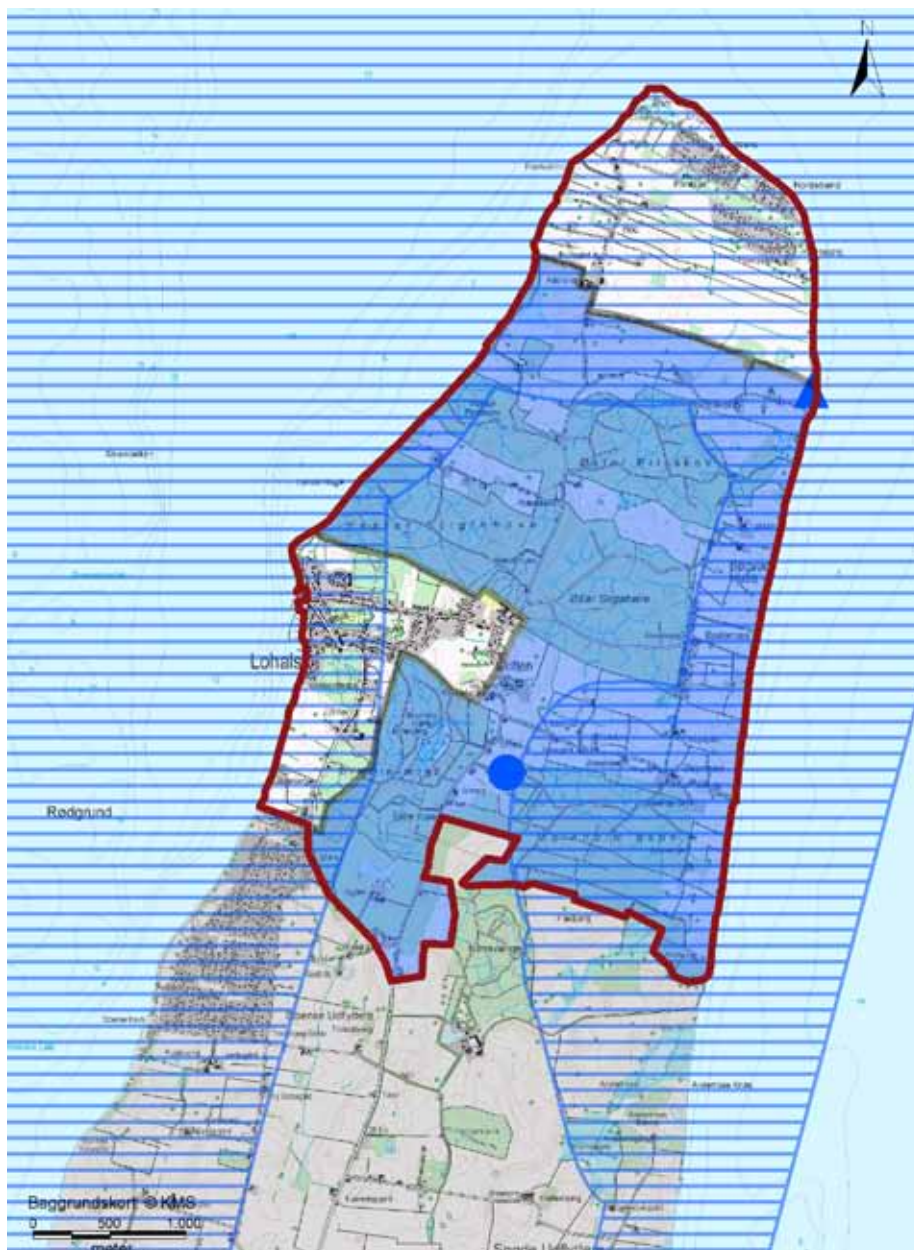
Digestrukturen fremstår i dette område i højere grad intakt end i det øvrige karakterområde, især fordi de lange diger på tværs af øen er bevaret og afgrænser smalle, næsten lukkede landskabsrum, der fremstår med lille skala.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende landskabselementer i form af markerne

og især bebyggelsen fremstår overvejende i dårlig tilstand, og området er præget af flere mindre, tekniske anlæg.

Houvej og omegn

I den sydligste del af landskabskarakterområdet ligger et område med skovrejsning, et kraftigt fyrrehegn langs Houvej og et areal med juletræer, som grænser op til Steensgård Hovedgårds ejerlavsgrense. Disse beplantninger er fremmede i forhold til områdets karaktergivende bevoksningsstrukturer og forringer dels landskabskarakterens intakthed og skaber en barriere for oplevelsen af brynet af Mørkholm Skov fra Houvej.

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Geologiens fortællinger

Kysten afspejler den geologiske fortælling om vandets og bølgernes påvirkning af kysten. Langs kysten ses de lave kystskrænter, der afgrænser kysten mod det bagvedliggende landskab. Særligt udbredt er det langs kysten nord og syd for Hou Fyr. På nordspidsen afspejler kysten desuden den dynamiske kystdannelse omkring Øren.

Kulturhistoriens fortællinger

Hele området rummer en stærk kulturhistorisk fortælling om opdyrkning og bosætning i skovlandskabet. Mange steder ses husmandsudstyknin-gerne med intakte strukturer og bebyggelsen med et oprindeligt udtryk. Samspelet mellem bebyg-gelsen og de store skove med markante skovbryn er en særlig oplevelse.

Omkring Hou er de oprindelige digestrukturer i høj grad bevaret og tegner en sammenhængende kulturhistorisk struktur, der understreges af den tætte bevoksning på digerne.

Området rummer også mange andre små spor af udskiftningens historie, f.eks. alléer ved større gårde og vejrum indfattet af træer eller buske, således at landskabet skiftevis forsvinder og lukker sig op, når man færdes i det.

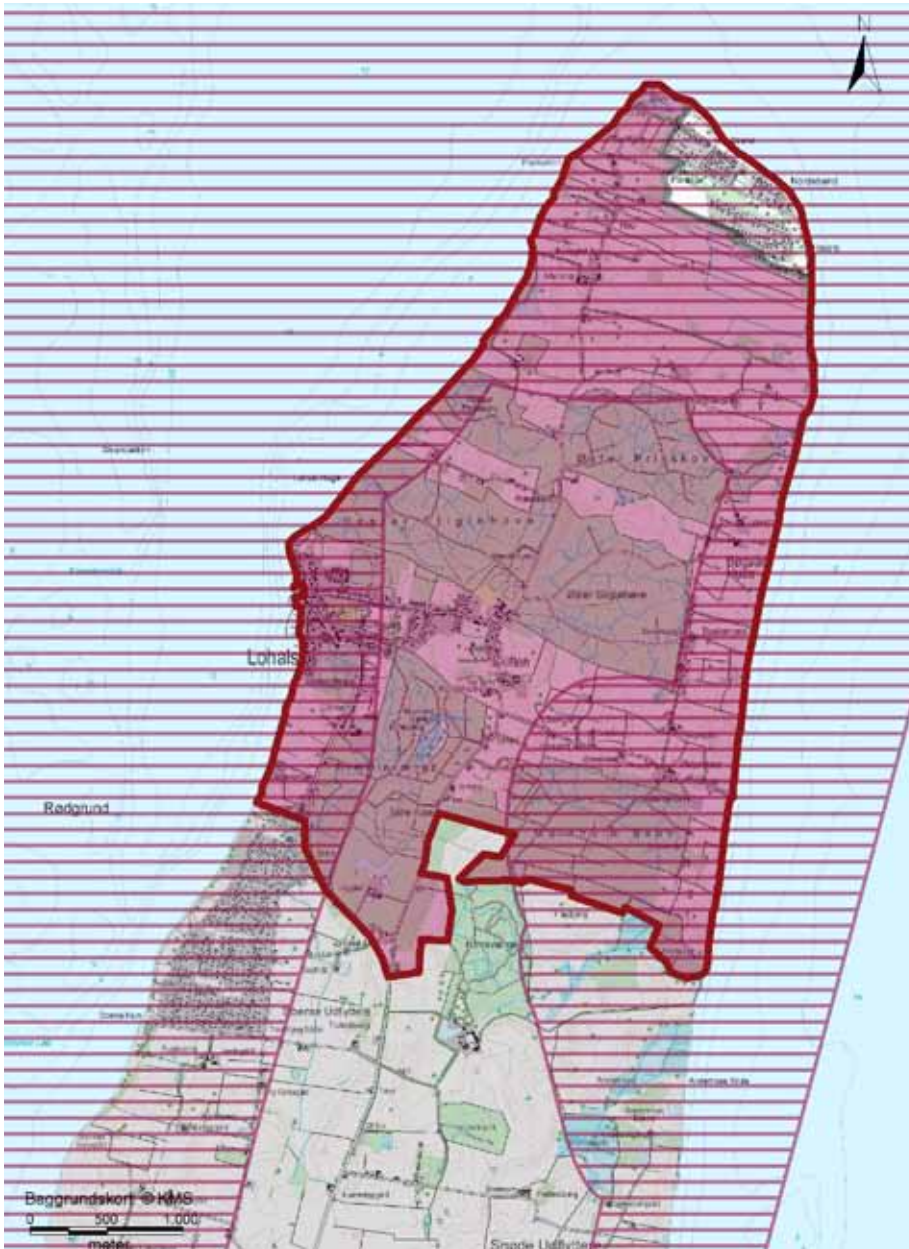
Som punkt i landskabet ses Hou Fyr, der markerer sig i det østvendte kystlandskab som et kultur-historisk bygningsværk.

SÆRLIGE UDSIGTSMULIGHEDER

Især i områdets nordlige del er der ved færdsel på landevejen mulighed for kig til de nærliggende kyster. Særligt for dette område er det, at man kan fornemme orienteringen og nærheden til både den øst- og vestvendte kyst på en gang. Hele denne del af området opleves derfor som kystlandskab.

I den øvrige del af området er særlige udsigtsmu-ligheder især knyttet til de ikke skovbevoksede dele af de kystnære landskaber. Ofte er der udsigt til de modstående kyster.

Fra hatbakken Hønsbjerg, der ligger i lysning mellem Mørkholm Skov og Bræmlevænge, er der udsigt over store dele af landskabet. Særlig er udsigten over kystlandskabet mod nord og nordøst, samt hovedgårdslandskabet mod sydøst.

- Karakterområde
- Særligt sårbart delområde
- Særligt sårbare udsigter

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Landskabskarakteren vurderes generelt sårbar over for ændringer, der kan forringe landskabets tydelige, kulturbetingede strukturer og dermed området kulturhistoriske fortællinger.

Landskabet er derfor generelt sårbar over for ny bebyggelse og nye tekniske anlæg. Landskabet vurderes også generelt sårbart over for skovrejsning, da det vil bryde eller sløre de særligt karakteristiske landskabsstrukturer og de gamle skoves intakthed.

Området viser i dag tegn på forfald i bygningsmassen, hvilket har afgørende betydning for oplevelsen af det oprindelige landskabsbillede. Landskabskarakterens tilstand og oplevelsen af landskabet er derfor sårbar over for yderligere fraflytning og forfald i området.

SÆRLIGT SÅRBARE DELOMRÅDER

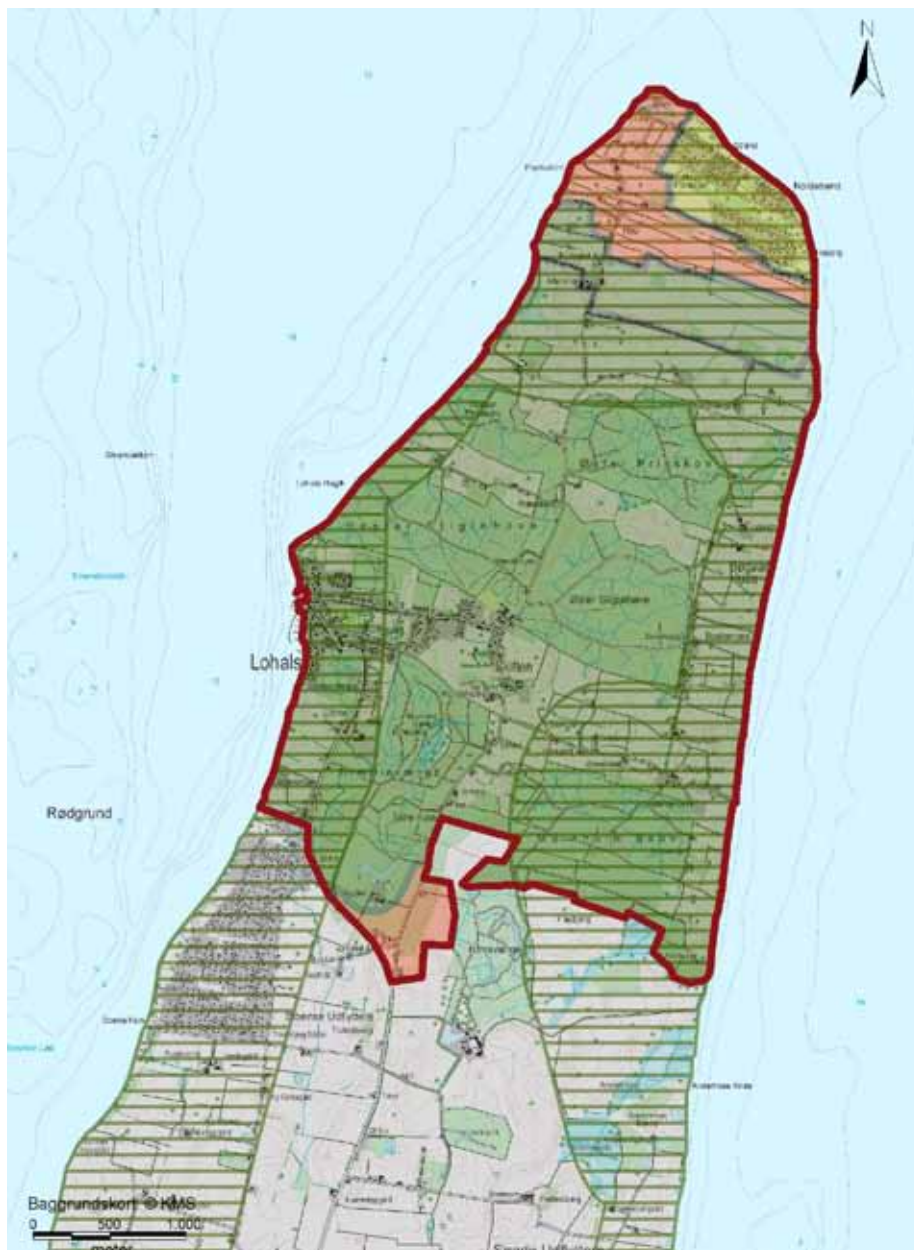
Særligt sårbar over for disse ændringer er de dele af området, hvor landskabskarakteren er

vurderet særligt karakteristisk eller landskabet oplevelsesrigt. I disse områder er det særlig vigtigt at bevare eller styrke landskabskarakteren og/eller landskabets fortællinger.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

Hele den kystprægede del af landskabet, dvs. hele området nord for skovene samt de øvrige kystnære dele af området, rummer særlige udsigtsmuligheder, der er relateret til kysten og har betydning for oplevelsen heraf. Udsigterne er særligt sårbare over for ændringer, der begrænser eller forringer oplevelsen af kystlandskabet og udsigtsforholdene, herunder tekniske anlæg, markant byggeri skovrejsning og lignende.

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Hele karakterområdet med undtagelse af de kontrasterende delområder

Med undtagelse af de kontrasterende delområder har hele karakterområdet fået det strategiske mål beskytte, fordi landskabet generelt er vurderet særligt karakteristisk, i god tilstand og oplevelsesrigt. Desuden er hele området vurderet sårbart. Målsætningen betyder, at ændringer i området kun må ske for at beskytte eller forbedre de karaktergivende strukturer og landskabets fortællinger.

Særlige udsigter

I kystlandskabet har de særlige udsigter ligeledes fået det strategiske mål beskytte. Beskyttelsesmålsætningen knytter sig til det forhold, at det prioriteres højt at beskytte de særlige udsigter og landskabsoplevelser, der knytter sig til kystlandskabet. Ændringer i disse områder bør således kun ske, når det ikke forringer de særlige udsigter eller udsigtsmulighederne, der er betydende for oplevelsen af kystlandskabet.

BESKYTTE OG FORBEDRE

Hou agerlandskab samt Houvej og omegn

I de områder, hvor landskabskarakteren er vurderet i dårlig tilstand, har landskabskarakteren fået det strategiske mål beskytte og forbedre. I disse områder er der derfor særlig vigtigt, at ændringer i området medvirker til at styrke landskabskarakterens tilstand.

VEDLIGEHALDE

Sommerhusområdet Nordstrand

Sommerhusområdet har fået det strategiske mål vedligeholde. Det betyder, at der ved ændringer i området skal tages hensyn til at indpasse ændringerne i den eksisterende karakter.

LANDSKAB

Der bør lægges vægt på, at områdets særlige landskabskarakter beskyttes og dermed, at de særligt karaktergivende strukturer bevares.

I områder med særlige udsigter bør der lægges vægt på at bevare udsigterne og oplevelsen af kystlandskabet.

NATUR

Lavbundsområder kan med fordel genskabes øst for Hou og øst for Mørkholm Skov. Det vil styrke det naturlige samspil mellem naturgrundlaget og arealanvendelsen og vil desuden styrke intaktheden. Vest for Hou bør der dog lægges vægt på, at digestrukturen fortsat opleves i landskabet. Der bør desuden lægges vægt på, at lavbundsområdet fremstår med lysåben natur, således at bevoksningen i karakterområdet består af de store skove, hegn og bevoksede diger.

Området bør friholdes for skovrejsning. I den skovdominerede del af området vil ny skov bryde intaktheden af de karaktergivende strukturer og oplevelsen af de store, gamle skovbryn. I den nordlige del af området vil skovrejsning dels bryde den kulturhistoriske struktur omkring Hou og sløre de lange diger, og dels forringe udsigtsmulighederne i kystlandskabet.

I den sydlige del af området omkring Houvej bør der i samarbejde med lodsejer arbejdes for at forbedre oplevelsen af de nye skovområder, f.eks. ved at bevoksningen mod vejen afgrænses med den skovkarakter, der præger de øvrige skovområder.

I samarbejde med lodsejere bør der arbejdes for at bevare områdets gamle stynede pilehegn.

KULTURHISTORIE

Der kan med fordel arbejdes for at styrke de kulturhistoriske strukturer særligt i landskabet mellem Øster Prisskov og Hou.

BEBYGGELSE

Området bør friholdes for ny bebyggelse, der bryder den karakteristiske bebyggelsesstruktur præget af husmandsudstyknings. Til- og ombygninger bør kun ske med stort hensyn til at bevare bebyggelsens oprindelige karakter og udtryk.

Nye boliger bør generelt begrænses til Lohals.

Nyt landbrugsbyggeri bør opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse og have en lav karakter af hensyn til at bevare bebyggelsesstrukturen og de særlige udsigter, der knytter sig til oplevelsen af kystlandskabet. Der bør lægges vægt på, at den samlede bygningsmasse fremstår harmonisk i forhold til det omgivende landskab.

TENISKE ANLÆG

Området bør ikke tilføres nye store tekniske anlæg.

KARAKTEROMRÅDE 2 NORDLANGELANDS LANDSBYLANDSKAB

BELIGGENHED

Landskabskarakterområdet er beliggende på det nordlige Langeland, nord for Tranekær Godslandskab og syd for Nordlangeland Skovagerlandskab. Mod vest er området afgrænset af sundet mod Sydøstfyn og mod øst af Langelands Bælt. Området adskiller sig fra landskaberne mod syd og nord ved generelt at være mindre skovklædt, mere ensartet bølget og højtliggende i terræn, og have et struktureret, åbent landskab af middel skala.

LANDSKABSKARAKTER

Landskabskarakteren er især karakteriseret ved et let bølget højtliggende terræn med enkelt hatbakkestrøg og større lavninger. Arealanvendelsen er præget af intensiv landbrugsdrift i mellemstore markfelter afgrænset af markante løvtræhegn af varierende transparens og størrelse, samt mindre bevoksninger omkring landsbyer eller i forbindelse med lavbundsområder. Bebyggelsesmønsteret er overordnet karakteriseret af landsbyer, huse og husmandssteder langs veje og spredtliggende gårde.

Landskabet har en middel skala og overvejende enkel karakter, der dog har en let uskarp struktur på grund af nedlagte diger og hegn. Det stærkt transparente landskab og højtliggende terræn giver ofte udsigtsmuligheder på tværs af landskabet og i de kystnære dele også til kysterne og farvandene. Landskabet opleves moderat forstyrret af vindmøller og store siloer.

GEOLOGISK DANNEELSE

Området er en del af det randmorænelandskab, der definerer det meste af Langeland. På denne del af øen smelter rækkerne af hatformede bakker imidlertid sammen og skaber et sammenhængende højtliggende bølget plateau med enkelte markante hatbakkestrøg og lavninger. Langs kysterne er terrænet gennemgående lavtliggende, og enkelte steder skærer de lavereliggende områder sig længere ind på øen.

Jordbunden er domineret af moræneler, men ferskvands- og smeltevandssand forekommer i lavbundsområderne.

Området er karakteriseret af større lavbundsområder i form af moser, f.eks. Andemosen, som primært fremstår som tilgroede lavninger i terrænet. Områdets vandløb fremstår ikke som karaktergivende elementer.

KYST

Mod vest er kysten afgrænset mod det smalle sund, der adskiller den nordlige halvdel af Langeland fra Tåsinge og Sydøstfyn, og mod øst er

kysten afgrænset mod Langelandsbæltet. Begge disse afgrænsede, indre farvande præger kysten med moderat bølgepåvirkning, hvilket afspejles i en let bugtet kystlinje.

Strandene er præget af sten og afgrænses ofte af små kystskrænter. Den østvendte kystlinje tegnes af en lidt bredere sandstrand.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabets karakter udspringer af landboreformernes gennemførelse med udskiftning af områdets landsbyer omkring år 1800.

Landskabet er domineret af intensivt opdyrkede marker. Kun enkelte steder i forbindelse med sandet jordbund, eller hvor terrænhældningen betinger det, findes afgræssede arealer.

Bevokningsstrukturen tegnes især af enkelt-rækkede kraftige løvtræhegn af varierende transparens og bevoksede diger, der afgrænser markerne. Øvrig bevoksning består af mindre bevoksninger, f.eks. vildtreisser eller kratbevoks-

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Store skovbånd med lange skovbryn samt tætte hegn.

TERRÆN

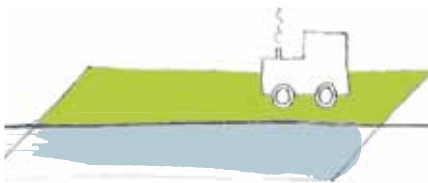
Let bølget terræn.

SKALA OG KOMPLEKSITET

Middel skala og overvejende enkel karakter.

KYST

Udligningskyst.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Moderart forstyrret landskab.

ninger, på enkelte hatbakker eller i forbindelse med lavbundsområderne.

Bebyggelsesstrukturen er overordnet karakteriseret af landsbyer, flere med kirke, der ligger i det høje terræn centralt i området.

Uden for landsbyerne ligger huse og husmandssteder langs vejene, mens gårdene ofte ligger let tilbagetrukket.

Nord for Fæbæk ligger en transformatorstation, hvorfra der går en højspændingsledning mod syd. Området rummer desuden flere enkeltstående mellemstore vindmøller, der er synlige i store dele af området. Da landbrugsejendommene generelt ikke afgrænses af bevoksning, fremstår store siloer ofte som forstyrrende anlæg i landskabet.

KULTURHISTORIE

Områdets kulturhistoriske fortællinger knytter sig især til områdets landsbyer. De blev i tidlig middelalder anlagt langs øens højderyg, højt i terrænet væk fra de våde lavninger og væk fra kysten.

Hovedparten af landsbyerne har form efter de slyngede veje, der går igennem dem, eller som uregelmæssige vejforløb, regulerede vejbyer eller vejklungebyer. Områdets karakter udspringer af udskiftningen af disse landsbyer ved landboreformernes gennemførelse omkring år 1800. Områdets tilbageværende diger afspejler landsbyernes overvejende blokudskiftning. Øst for Snøde er der dog spor af stjerneudskiftning.

Kirkerne i området fortæller historien om adelslandsbyerne Stoense, Snøde og Bøstrup, som i forbindelse med udbredelsen af sognestrukturen i 1100-årene blev til kirkebyer med præstegårde. Kirkerne opleves i dag som markante kulturhistoriske elementer, der ses som orienteringspunkter fra store dele af de omgivende landskaber.

Området rummer tre hovedgårde, der alle ligger i karakteristiske hovedgårdslandskaber præget af store hovedgårdsbygninger, have-/parkanlæg, skove og store marker.

Ved kysten sydøst for Snøde ligger en gammel stævningsskov, Stubhave, som i dag er fredet og skal bevares som stævningsskov med offentlig adgang.

Området rummer flere fredede fortidsminder i form af gravhøje. Mange af dem ligger i områdets skove, mens andre ses på markerne. I Karskov ligger Karskovdyssen, der er én af Langelands største langdysser.

Dageløkke er et gammelt udskibningssted, og man kan stadig fornemme 1800-tallets bebyggelsesstruktur med enkelte husmandssteder beliggende på hver side af vejen ned mod kysten, omend kysten i dag er domineret af marina og feriecenter.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Hegn, diger og øvrige bevoksninger afgrænser den dyrkede landbrugsflade i middelstore landskabsrum med transparent afgrænsning på grund af hegnenes varierende gennemsigtighed. Det

Karakteristisk for Nordlangelands hovedgårds- og landsbylandskab er de dyrkede mellemstore markflader med markante løvtræhegn af varierende transparens, bebyggelse beliggende langs veje og lange kig.

Kystklinter på kysten ved bæltet mod Fyn.

betyder, at der ofte er mulighed for at se på tværs af landskabsrum, ligesom der fra det højtliggende terræn er udsigt over landskabet og i de kystnære dele også udsigt til kysten til det tilstødene farvand. Landskabet har generelt en enkel karakter præget af dyrkede marker, hegn, diger og landsbyer. Mange nedlagte diger slører dog i nogen grad den struktur, der styrer den spredte bebyggelse uden for landsbyerne.

Landskabet opleves moderat forstyrret af den spredte forekomst af vindmøller samt større siloer, der ofte indgår i landskabsbilledet. Særligt i den sydlige del af området ses også de store vindmøller, der står i kystlandskabet øst for Lejbølle. Mod syd og nord er områdets visuelle grænser domineret af de store skove, der præger og er karaktergivende for nabokarakterområderne.

DELOMRÅDER

Steensgård, Nedergård og Egeløkke

Omkring de tre hovedgårde har landskabet tydelig hovedgårds-karakter, der adskiller områderne fra det øvrige karakterområde.

Landskabet er præget af middel til stor skala, der afspejles i markstørrelse, skove og bebyggelse. Landskabskarakteren er enkel og landskaberne generelt uforstyrrede. En højspændingsledning skærer det vestlige hjørne af Nedergårds arealer ved Svebølle, men præger ikke landskabsoplevelsen. Både Egeløkke og Nedergård har store haveanlæg.

5 fritidshusområder/camping

Langs begge karakterområdets kyster ligger områder med fritidshuse og camping. På vestkysten ligger helt mod nord et stort sommerhusområde, Stoense Udflyttere, og længere mod syd Dageløkke Feriecenter, en campingplads vest for Emmerbølle, samt Helletofte Strand. På østkysten ligger Snøde Hesselbjerg. Områderne er forskellige indbyrdes, omend de alle deler en kystnær beliggenhed, samt arealanvendelse. Bebyggelserne er oftest omgivet af bevoksning og har en primær orientering mod kysten. Områderne er afgrænset som delområder, fordi områdernes oprindelse og karakter adskiller sig fra det øvrige

karakterområde.

UDFORDRINGER

Området rummer ingen større udfordringer i forhold til at bevare landskabskarakteren.

Kig til Snøde Kirke fra vejen nord for Ennebølle. Især Snøde og Stoense Kirker er visuelle pejlemærker i landskabet, og kan ses langt omkring.

Nordlangelands østkyst er oplevelsesrig og fuld af smuk natur.

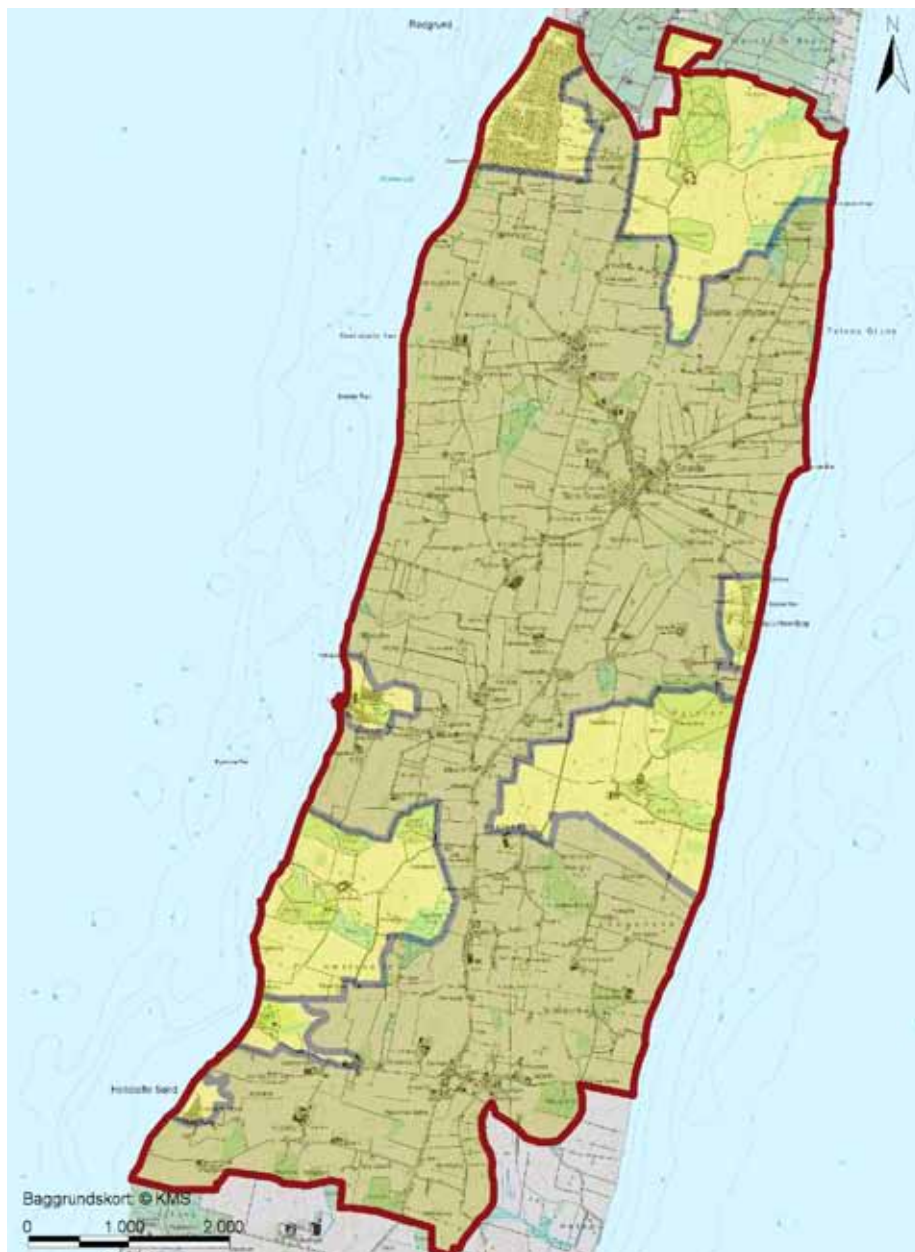

Området rummer mange oprindeligt beliggende gårde og landsbyer, men en del af gårdene står tomme hen.

KARAKTERSTYRKE

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

KARAKTERISTISK

Hele karakterområdet med undtagelse af de kontrasterende delområder

De karaktergivende elementer fremstår tydeligt i hele karakterområdet i form af det højtliggende, bølgede terræn, der mod øst og vest orienterer sig mod kysterne, de intensivt opdyrkede marker afgrænset af hegn og diger, samt bebyggelsesstrukturen præget af landsbyer og spredt bebyggelse langs vejene.

Landskabskarakterens oprindelse med udskiftning af landsbyerne er tydelig i hele området.

Landsbyernes placering i det høje terræn centralt på øen og det omkringliggende opdyrkede landskab afspejler et fint samspil mellem naturgrundlaget og kulturgeografiske strukturer.

tilknyttet skov/parkanlæg, hvilket får områderne til at adskille sig fra det øvrige karakterområde.

Tydigheden af landskabskarakterens oprindelse er stor og der vurderes at være et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

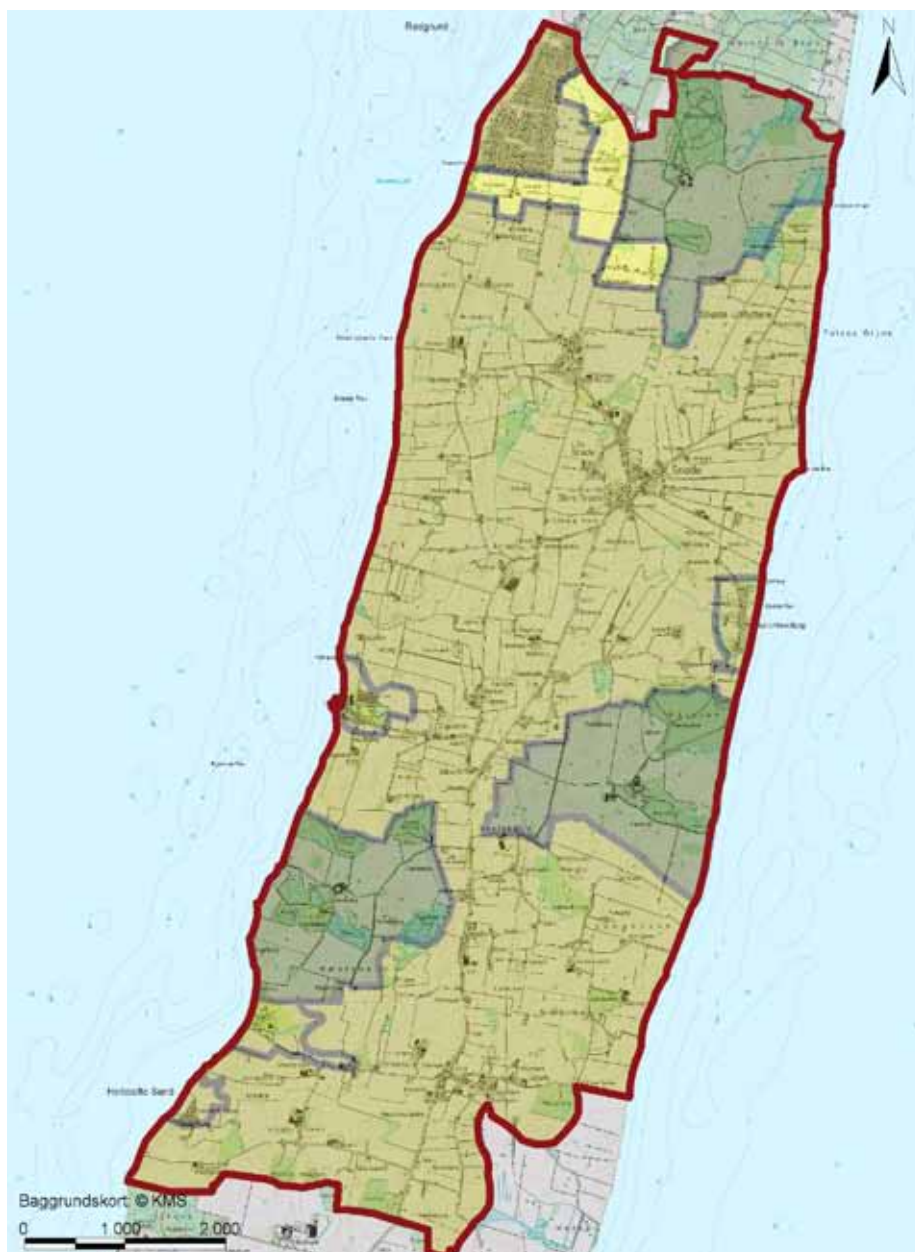
5 fritidshusområder/camping

Områderne fremstår som typiske fritidshus-/camping områder med forskellige tidsmæssig variation over temaet, og er som sådan karakteristiske for denne type områder med en nyere tidsdybde end det omkringliggende landskab.

KONTRASTERENDE

Steensgård, Nedergård og Egeløkke

Disse delområder fremstår som karakteristiske hovedgårdslandskaber med karaktergivende elementer i form af store marker, skove afgrænset af stendiger og en samlet bygningsmasse med

GOD

Steensgård, Nedergård og Egeløkke

Hovedgårdslandskaberne fremstår med i høj grad intakte strukturer.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer vurderes generelt at være god og hovedgårdslandskaberne opleves generelt uden forstyrrelse fra tekniske anlæg.

MIDDEL

Hele karakterområdet med undtagelse af de kontrasterende delområder og omgivelserne til Stoense Udflyttere

Landskabskarakterområdets oprindelse som blok- og stjerneudskiftet landskab med centralt beliggende landsbyer fremstår tydeligt, omend strukturernes intaktthed er forringet af mange nedlagte diger og hegn samt en vis udvikling i arealanvendelse og bebyggelse.

De karaktergivende landskabelementers vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes at være middel.

Oplevelsen af landskabet er moderat påvirket

af især en spredt forekomst af enkeltstående vindmøller samt høje siloer, der ses i landskabet over store afstande. Øvrige tekniske anlæg opleves lokalt men påvirker ikke det overordnede landskabsbillede væsentligt.

5 fritidshusområder/camping

Områdernes oprindelse som fritidshus- og campingområder fremstår intakt, de karaktergivende landskabelementer vurderes at være i middel til god tilstand. Landskabsoplevelsen vurderes i nogen grad forstyrret af områdernes udtryk, selv om områderne i sig selv generelt fremsår uden væsentlige forstyrrelser.

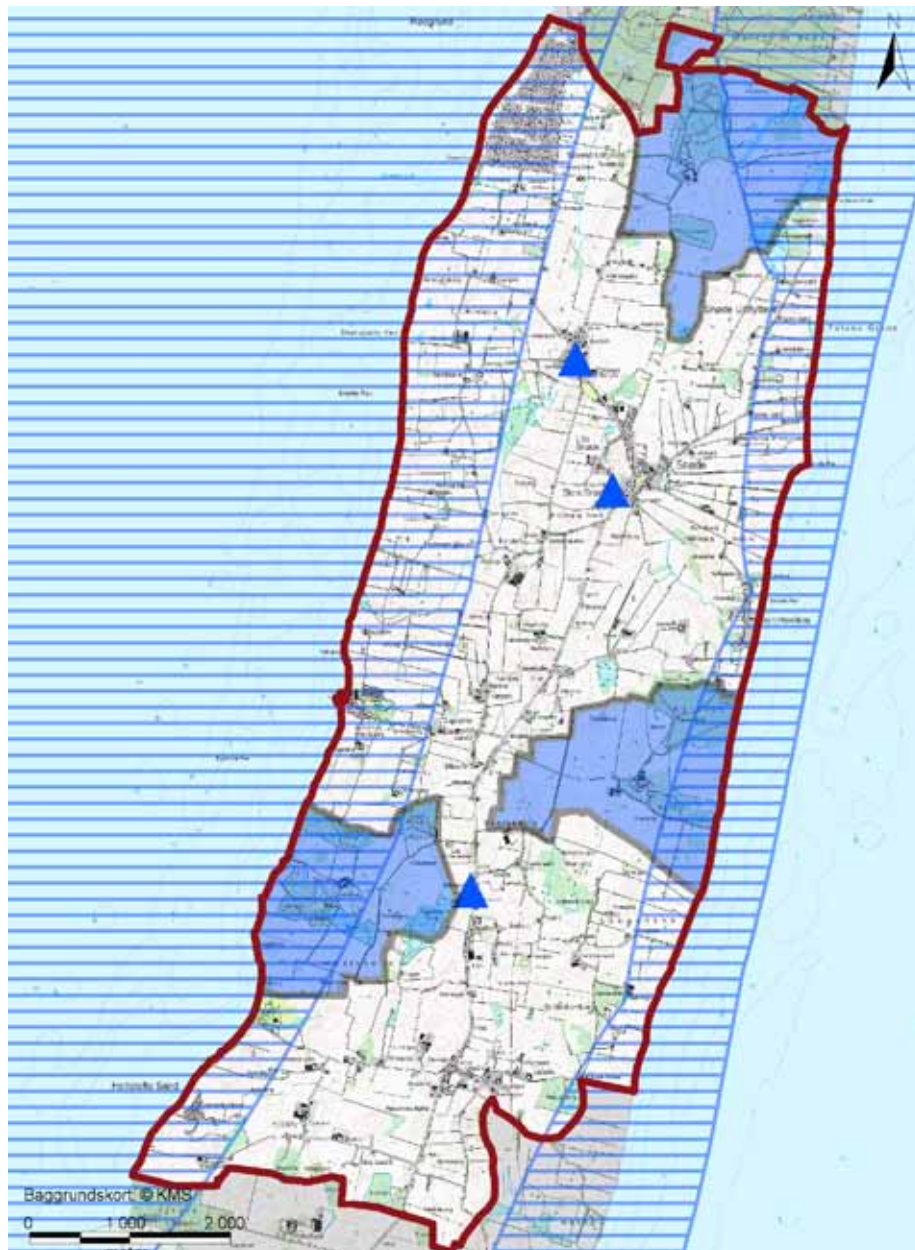
DÅRLIG

Omgivelserne til Stoense Udflyttere

Landskabskarakterens oprindelse som udskiftningslandskab fremstår meget sløret af udvikling, og den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende landskabelementer er dårlig.

Området er moderat forstyrret af tekniske anlæg.

- Karakterområde
- Oplevelsespunkt
- Udsigtspunkt
- Oplevelsessted
- Særlige udsigter

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Kulturhistoriens fortællinger

Historien om adelsbyerne og udskiftningen er til stede, men er ikke en fortælling, der opleves tydeligt i landskabet i dag.

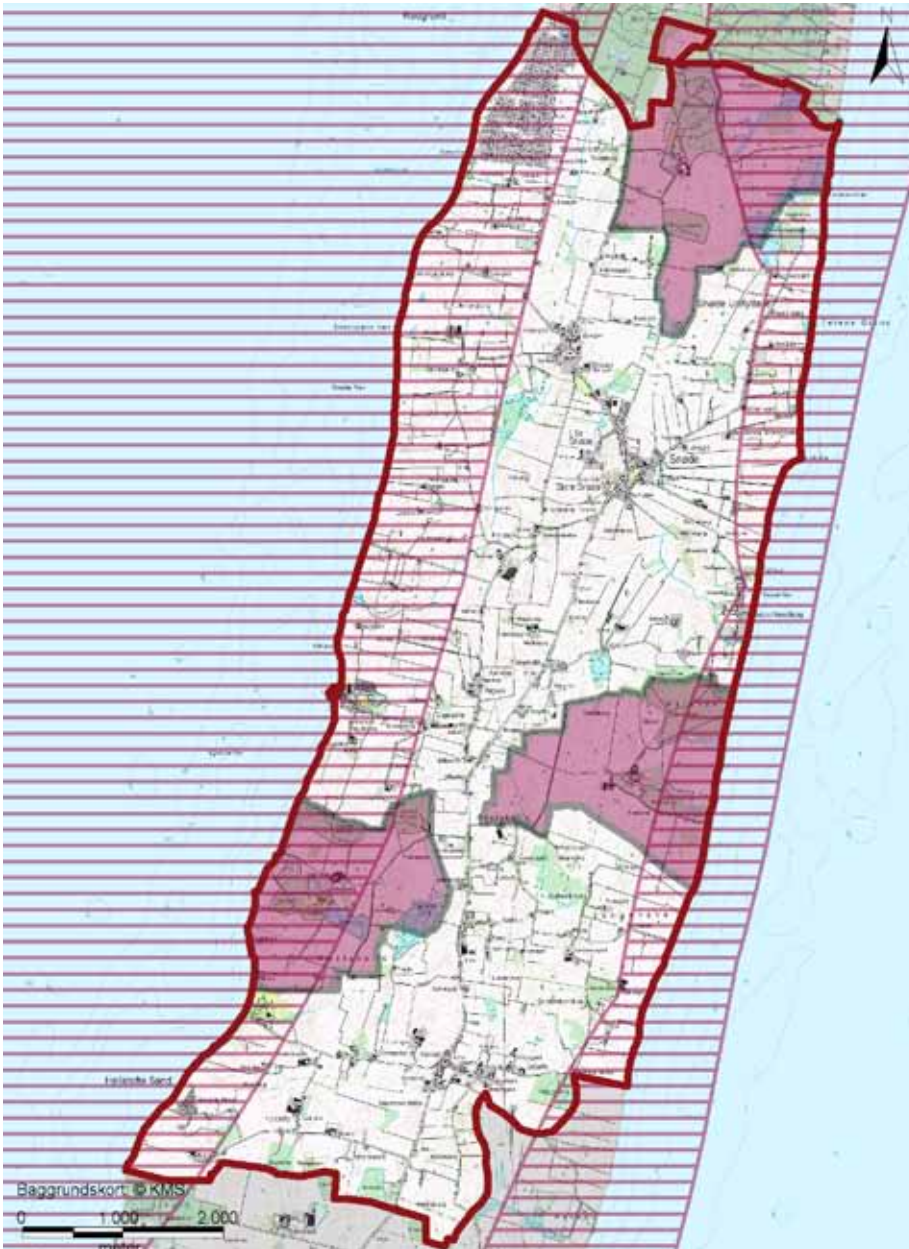
Især de to nordlige kirker, Stoense Kirke og Snøde Kirke, er dog markante kulturhistoriske elementer i landskabet, og kan ses langt omkring.

De oplevelsesrige landskaber knytter sig især til områdets tre hovedgårde, der dels afspejler de karakteristiske hovedgårdsstrukturer og dels er en del af historien om hovedgårdene på Langeland og fordelingen af øens besiddelser i historisk tid mellem adel, kirke og konge.

SÆRLIGE UDSIGTSMULIGHEDER

Særlige udsigtsmuligheder knytter sig især til de kystnære landskaber, hvor der er udsigt over det dyrkningsprægede kystlandskab med visuel kontakt til kysten, og fra selve kysten, hvor der fra stranden er udsigt på langs af kystlinjen. Den

korte afstand til modstående kyster betyder, at modstående kyster ofte indgår i oplevelsen af kystlandskabet.

- Karakterområde
- Særligt sårbart delområde
- Særligt sårbare udsigter

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Landskabet vurderes generelt ikke særligt sårbart over for ændringer, når det sker med respekt for landskabets karakter. Det vurderes således muligt at indpasse skovrejsning, landbrugsbyggeri og nye lavbunds- eller vådområder i den eksisterende landskabskarakter.

over for markant byggeri, tekniske anlæg og lignende, mens det vurderes egnet til udbredelse af lavbundsområder og vådområder.

SÆRLIGT SÅRBARE DELOMRÅDER

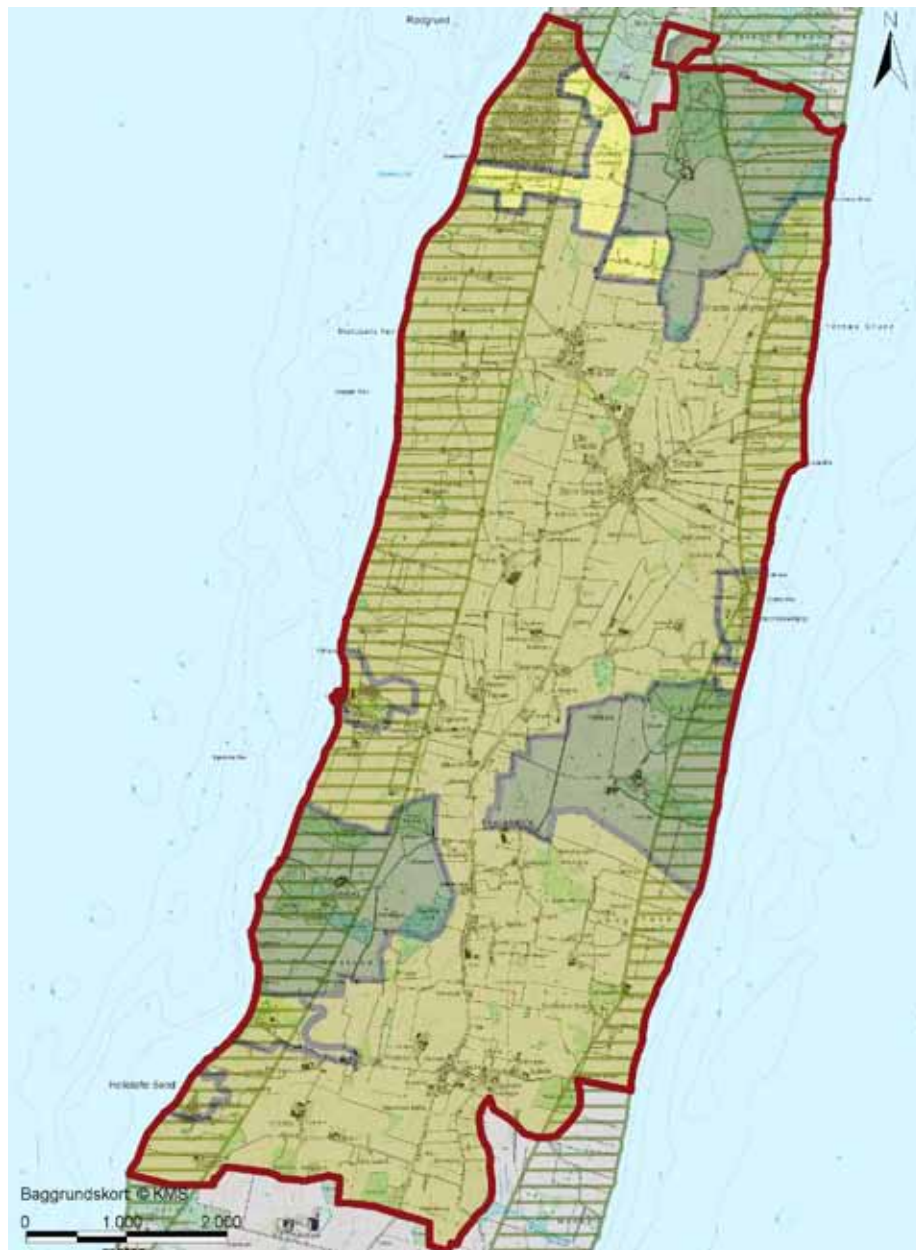
Hovedgårdslandskaberne er sårbare over for ændringer, der slører de karakteristiske hovedgårdsstrukturer. Disse områder er derfor sårbare over for skovrejsning, nye hegn eller anden bevoksning, ny bebyggelse, der ikke er relateret til hovedgården og tilpasset den samlede bygningsmasse, samt elementer, der vil forstyrre oplevelsen af landskabet.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

Kystlandskabet vurderes generelt særligt sårbart over for ændringer, der har betydning for oplevelsen af kystlandskabet og samspillet med modstående kyster. Det er derfor særligt sårbart

STRATEGISKE MÅL

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Steensgård, Nedergård og Egeløkke

Hovedgårdene har fået det strategiske mål beskytte, fordi landskaberne fremstår med en tydelig hovedgårdsstruktur, der rummer en kulturhistorisk fortælling. Landskaberne er vurderet i god tilstand og sårbare. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at der kun bør ske ændringer i områderne, hvis de bevarer eller styrker de karakteristiske hovedgårdsstrukturer og ikke forringer oplevelsen heraf.

Særlige udsigter

I kystlandskabet har de særlige udsigter fået det strategiske mål beskytte, fordi kystlandskabet er særligt sårbart over for ændringer, der kan påvirke oplevelsen af kystlandskabet og sammenhængen til kysten. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at der kun bør ske ændringer i området, hvis det ikke forringer oplevelsen af kystlandskabet.

VEDLIGEHOEDE

Hele karakterområdet med undtagelse

af hovedgårdene og landskabet omkring Stoense Udflyttere

Med undtagelse af området omkring Stoense Udflyttere har hele den del af karakterområdet, der er vurderet karakteristisk, samt sommerhusområderne/fritidsområderne fået det strategiske mål vedligeholde. Det betyder, at der ved ændringer i disse områder bør lægges vægt på at tilpasse disse til den eksisterende landskabskarakter.

VEDLIGEHOEDE OG FORBEDRE

Landskabet omkring Stoense Udflyttere

I dette område er landskabskarakterens tilstand vurderet dårlig på grund af en sløret struktur og forringet vedligeholdelsesmæssig tilstand af de karkatergivende elementer. Området har derfor fået det strategiske mål vedligeholde og forbedre. Ud over, at landskabskarakteren som i det øvrige karakterområde bør vedligeholdes, betyder det også, at der bør arbejdes for at styrke de karaktergivende strukturer i området og forbedre tilstanden af de karaktergivende strukturer.

LANDSKAB

Landskabet bør fastholdes som intensivt drevet landbrugslandskab beliggende i den historiske blok- og stjerneudskiftede struktur med karakteristiske landsbyer på Langelands højderyg i et åbent landskab med lange kig.

I de kystnære dele af området er det ligeledes vigtigt, at de særlige udsigter og relationen til kysten bevares.

NATUR

Området rummer potentiale for etablering eller udbredelse af våd- og lavbundsområder, der vil styrke samspillet mellem naturgrundlaget og arealanvendelsen og dermed understrege disse områders terræn og geologiske oprindelse.

Desuden vil ændret hydrologi flere steder kunne bidrage til en forbedret tilstand af områdets eksisterende lavbundsområder, der flere steder er sprunget i krat.

Skovrejsning kan indpasses i landskabskarakteren. Der bør dog lægges vægt på, at nye skovområder følger landskabets middelstore skala, og at der tages væsentlige hensyn til at bevare områdets særlige udsigter. Skovrejsning i kystlandskabet bør således kun ske, når de særlige udsigter kan bevares.

KULTURHISTORIE

Det er væsentligt, at Stoense Kirke og Snøde Kirke fortsat opleves som tydelige kulturhistoriske elementer i landskabet, der også opleves som orienteringspunkter fra det omgivende landskab.

BEBYGGELSE

Ny bebyggelse i landsbyerne bør planlægges således, at den understøtter landsbyernes oprindelige strukturer.

I Stoense og Snøde bør planlægning for ny bebyggelse eller ombygning af eksisterende bebyggelse tage væsentligt hensyn til den fortsatte oplevelse af byernes kirker fra de nære og fjerne omgivelser.

Ved ombygning af eksisterende byggeri i det åbne land og landsbyerne bør det sikres, at byggeriet ikke får en karakter, der virker markant i landskabet.

Nyt landbrugsbyggeri bør placeres lavt i terræn i tilknytning til eksisterende bygninger og have en lav karakter. Den samlede bygningsmasse bør tilstræbes et harmonisk udtryk og en transparent grøn afgrænsning, der er tilpasset områdets bevoksningsstruktur.

TENISKE ANLÆG

På sigt bør der arbejdes for at reducere påvirkningen fra vindmøllerne i området.

Transformatorstationen nord for Fæbæk ligger midt i et markfelt, men kan evt. afskærmes med en større bevoksning for at begrænse anlæggets påvirkning af det bynære landskab.

KARAKTEROMRÅDE 3 TRANEKÆR GODSLANDSKAB

BELIGGENHED

Karakterområdet ligger på den nordlige del af Langeland som et skovdomineret hovedgårdslandskab, der adskiller sig fra landbrugslandskaberne mod nord og syd dels på grund af de store skove og ikke mindst den større skala, der karakteriserer hovedgårdslandskaber. Både den nordlige og sydlige grænse er bestemt af dels skov og skala og er derfor trukket nord for Korsebølle og syd for Blegholm. Mod øst er området dels afgrænset af kysten og dels af den store flade, der mod nordøst strækker sig langs kysten. Mod vest afgrænses området af kysten.

LANDSKABSKARAKTER

Godslandskabet omkring Tranekær Slot er især karakteriseret ved store, dyrkede marker og afgræssede lavbundsområder, der afgræses af store skove med markante skovbryn. Terrænet er stærkt præget af to parallelle strøg af hatbakker, der adskilles af langstrakte lavbundsområder. Skovene står generelt i det bakkede terræn og er med til at understrege kontrasten til de store, åbne flader.

De karaktergivende strukturer har generelt en stærk kulturhistorisk reference til Tranekær Slot og forvaltningen af godset. Det ses også i bebyggelsesstrukturen, der især er præget af små huse langs vejene, særligt i tilknytning til skovene, samt Tranekær landsby, hvor udviklingen i høj grad har været knyttet op på grevskabet omkring 1800-tallet.

Landskabet har en stor skala, hvor især skovene afgrænser overvejende lukkede landskabsrum. Karakteren er enkel og velstruktureret, og landskabet opleves generelt uforstyrret.

GEOLOGISK DANNELSE

Området er en del af det randmorænelandskab, der definerer det meste af Langeland. I dette område kommer det til udtryk ved to parallelle, overordnede strøg af hatbakker, der adskilles af store flader.

Terrænet opleves derfor også markant med kontrasten mellem de store flader og markante hatbakker, der rejser sig i landskabet som perler på en snor. I den sydvestlige del af området ligger hatbakkerne tættere og flyder sammen til den bølgede, højtliggende flade, der fortsætter i landskabet mod syd.

Jordtypen er domineret af moræneler med mindre forekomster af smeltevandsaflejret ferskvandssand. I de store lavbundsområder består jordtypen overvejende af ferskvandssand. De hydrologiske forhold i området domineres af de store lavbundsområder, der strækker sig i den centrale del af området mellem de to strøg af hatbakker, samt mindre lavbundsområder ved den vestvendte kyst. Flere af områderne fremstår stedvist med åbent vandspejl.

KYST

Mod vest er kysten præget af det smalle sund, der adskiller den nordlige halvdel af Langeland fra Tåsinge og Sydøstfyn. Farvandet ud for kysten er et afgrænset indre dansk farvand, hvor vanddybden 300 meter fra kysten stiger til over 5 meter og afstanden til modstående kyst er ca. 7 kilometer. Bølgepåvirkning af kysterne er moderat, hvilket afspejles af en let bugtet kystlinje. Strandene er præget af sten og afgrænses ofte af små kystskrænter.

Den østvendte kyst ved Stengade Skov er afgrænset mod Langelandsbæltet, hvor vanddybderne ligeledes overstiger 5 meter ca. 300 meter fra kysten. Afstanden til modstående kyst er ca. 13 kilometer, og bølgepåvirkningen er derfor her større, og kysten har i højere grad karakter af udligningskyst. Kystlinjen tegnes her af en lidt bredere sandstrand.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabets karakter har i høj grad afsæt i

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Store skove med lange, markante skovbryn.

TERRÆN

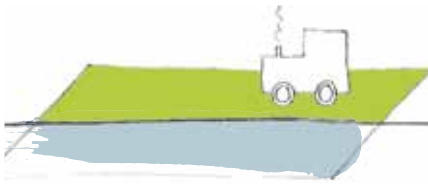
Kontrast mellem markante strøg af hatbakker og store lavbundsflader.

SKALA OG KOMPLEKSITET

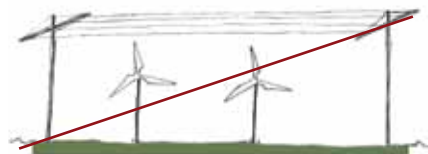
Stor skala og enkel karakter.

KYST

Udligningskyst med let buget kystlinje.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Uforstyrret landskab.

Tranekær Slot og forvaltningen af godset, der siden middelalderen og især siden 1700-tallet har haft betydning for karaktergivende elementer og strukturer i området.

Området er karakteriseret ved store, dyrkede marker, der afgrænses af markante skovbryn, samt et større lavbundsområde, der i den centrale del af området strækker sig i retning nord-syd. I den sydlige del fremstår Flådet som afgræsset fersk eng og Stengade Sø som tilgroet mose, mens den nordlige del omkring Tuemose er pumpet og opdyrket. Fra Tuemose strækker lavbunden sig mod nordvest til kysten, men kun den kystnære del omkring Korsebølle Kohave er afgræsset eng, mens resten er opdyrket. Her ud over rummer den vestlige del af området enkelte mindre lavbundsområder, der fremstår som eng eller mose.

Området er generelt præget af skov, og bevoksningsstrukturen er da også karakteriseret ved store, markante løvskove, der står i de mest bakkede dele af området. Skovene opleves derved

som markante elementer i landskabet, der dels understreger kontrasterne i terrænet og dels skaber en enkel og fast ramme om de store dyrkningsflader og naturområder.

Flere steder ses små nye nåletræsplantager, der lokalt bryder strukturen af de gamle løvskove.

Bebyggelsesmønsteret er ligesom de øvrige strukturer i området i høj grad præget af Tranekær Slot og driften af det tilhørende gods. Spredt i området ligger enkelte store gårde, hvoraf Blegholm i syd, oprindeligt tilhørende Tullebølle, Pæregård i vest og Korsebølle i nord er de største. Langs vejene, særligt i eller omkring de store skove, ligger små bindingsværkshuse og husmandssteder.

Tranekær er områdets største landsby, der fremstår som et velbevaret kulturmiljø med udgangspunkt i Tranekær Slot. Fra nord markerer den gamle slotsmølle og den store allé langs landevejen ankomsten til slottet. Syd for slottet ligger avlsgården og syd herfor landsbyen, der opleves med en velbevaret struktur og et oprindeligt udtryk. Kirken ligger på en hatbakke og markerer ankom-

sten til landsbyen fra syd.

Foruden Tranekær rummer området enkelte små landsbyer med karakter af slyngede vejbyer. Ved Botofte er der i tilknytning til landsbyen etableret et mindre sommerhusområde, der adskiller sig fra den øvrige bebyggelsesstruktur.

Området er generelt fri for større tekniske anlæg, dog krydser en højspændingsledning den sydøstlige del af området. Mest markant er tre store vindmøller, der står i kystlandskabet mod nordøst, og som ses i samme landskabsbillede som henholdsvis Tranekær Slot og Tranekær Slotsmølle.

KULTURHISTORIE

Området er præget af en meget stærk kulturhistorisk fortælling, der knytter sig til Tranekær Slot og rummer flere markante elementer.

Selve hovedgårdsstrukturen er særlig tydelig i landskabet omkring slottet, Korsebølle og Åsø Skov både i forhold til arealanvendelse og bebyggelsesstruktur.

Tranekær Slot ligger højt på Slotsbanken og opleves markant fra store dele af det omgivende landskab. Her ses slottet fra nordøst på tværs af Borgsøen.

Fra vest ses de store vindmøller, der står i kystlandskabet mod nordøst, i sammenhæng med kulturmiljøet omkring Tranekær Slot. Her ses en af møllerne sammen med den gamle slotsmølle.

Tranekær Slot udgør i sig selv en særlig kulturhistorisk sammenhæng. Slottet ligger på en stejl hatbakke og markerer sig i landskabet hævet over den øvrige bebyggelse. Slotsbanken er afgrænset af voldgrave mod syd og vest og den store borgsø mod nord og øst. Øst herfor ligger slotsparken og dyrehaven, der i dag er besøgs- og park. Syd for voldgraven ligger den gamle ladegård, det særegne hønsehus og sukkerfabrikken. Sammen med slotsmøllen og henholdsvis alléen langs landevejen og Grevens Allé opleves alle disse elementer som et samlet kulturmiljø med referencer tilbage til middelalderen.

Tranekær landsby udgør ligeledes en kulturhistorisk sammenhæng med stærk reference til Tranekær Slot. Landsbyen var oprindeligt en beskeden landsby, men husbyggeriet tog for alvor fat omkring 1700, hvor hovedgården fik stigende behov for arbejdskraft. Senere i starten af 1800-tallet blev den lille landsby residensby for slottets nye stab af funktionærer, tjenere og håndværkere, hvilket igen fik betydning for byens

karakter med bindingsværkshuse. Efter en brand i 1875 blev flere grundmurede huse opført og tilfører landsbyen nye kontraster.

Tranekær Kirke ligger i den sydvestlige del af landsbyen højt i terrænet på den østvendte side af et hatbakkestrøg. Kirken markerer sig i landskabet i kraft af sin karakter og beliggenhed og opleves særligt markant fra øst og sydøst, ligesom den markerer ankomsten til landsbyen.

Spredt i landskabet ses mindre fortidsminder i form af især rundhøje og stendysser, der ofte ligger i skovene men også ses på de store markflader.

I Stengade Skov står "Oehenschlägers Bøg" helt ud til kysten. Den store, flerstammede bøg står i en mindre lysning, der får den til at markere sig i skovkanten. Bøgen har fået tilnavnet, da man mener, at det var her, Oehenschläger skrev nationalsangen.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

De store skove med markante skovbryn afgrænser store, ofte lukkede landskabsrum. Enkelte steder opdeles de overordnede rum af hegn eller diger, der derved skaber lidt mindre, transparente rum. Landskabets overvejende store skala og karaktergivende elementer definerer et generelt velstruktureret landskab med en enkel karakter. Landskabet opleves generelt helt uforstyrret. Mest markant er dog oplevelsen af tre store vindmøller, der står i karakterområdet mod nordøst. Fra landskabet vest for Tranekær ses møllerne i sammenhæng med dels Tranekær Slot og dels den gamle slotsmølle. Møllerne skaber ikke uro i landskabsbilledet, men tilfører landskabet en moderne kontrast til den kulturhistoriske sammenhæng omkring Tranekær Slot. I den forstand tilfører møllerne dynamik til landskabet, men kan også i nogen grad virke forstyrrende på landskabsoplevelsen, der her i høj grad er knyttet til det ellers uforstyrrede og intakte kulturmiljø omkring Tranekær og Tranekær Slot.

Store dyrkede marker afgrænset af markante skovbryn er karakteristisk for området. Her udsigt fra Slotsalléen over dele af Tuemose.

I billedet ses rækken af træer, der afgrænser den gamle barokhave, og i baggrunden anes kirkens spir.

Udsigt over Flådet fra øst. Til højre i billedet ses Tranekær Kirke og på tværs af fladen ses de gulkalkede huse, der udgør bebyggelsen Rødby.

DELOMRÅDER

Husmandslandskabet

Dette delområde er i højere grad et udskiftningslandskab med blokstruktur. Bebyggelsen er derfor præget af spredtliggende små og middelstore gårde og enkelte huse og husmandssteder beliggende langs vejene. Bevoksningens mønster er præget af bevoksede diger og små bevoksede moser i området lavbundsområder. En højspændingsledning forløber gennem den centrale del af området. Områdets oprindelse og især bebyggelsesmønster betyder, at området adskiller sig fra det øvrige karakterområde.

Frellesvig Huse

Delområdet har en karakter, der udspringer af en husmandsudstyknings omkring Birkemose. Selv om landskabet oprindeligt har haft en mindre skala, end den der ses i dag, adskiller området sig fra det øvrige karakterområde ved at have en markant mindre skala og husmandspræget bebyggelsesstruktur. Delområdet er afgrænset med udgangspunkt i, hvordan landskabet fremstår

i dag og ikke husmandsudstyknings oprindelige udstrækning.

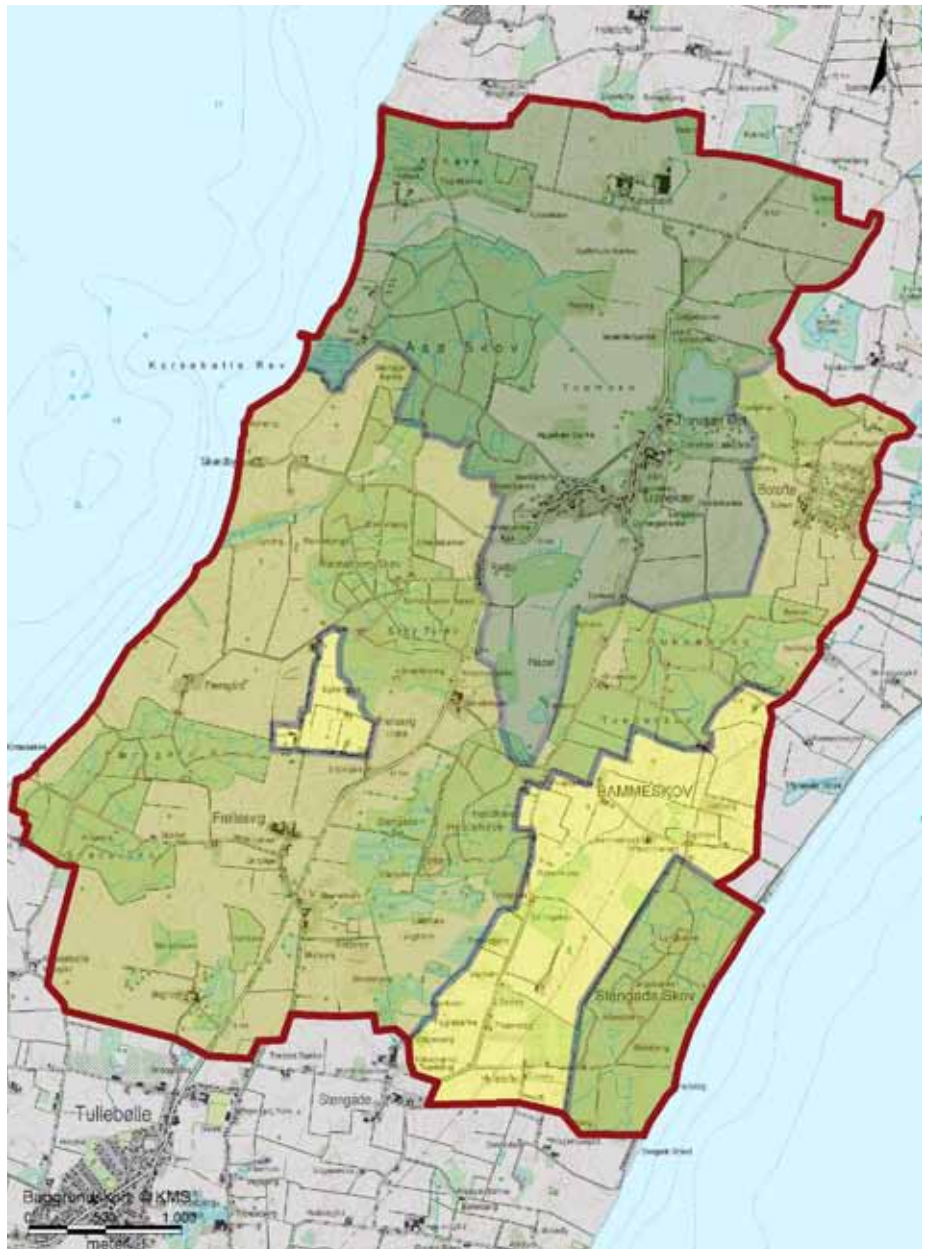
UDFORDRINGER

Der ligger en udfordring i at sikre den stærke kulturhistoriske fortælling, der knytter sig til Tranekær Slot og det tilhørende gods, samt oplevelsen heraf. Området rummer et stort potentiale for at styrke lavbundsområdernes naturlige udbredelse. En udfordring er dog at bevare eller styrke fortællingen om Tranekær Slot og den kulturhistoriske reference, hvis den nuværende karakter af Tuemose ændres.

I Tranekær ligger små huse langs vejene.

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

SÆRLIGT KARAKTERISTISK

Tranekær Slot og omgivelser

De karaktergivende elementer, herunder store marker afgrænset af markante skovbryn, de store lavbundsområder, små arbejderboliger i tilknytning til skovene og bebyggelsen i Tranekær, fremstår særlig tydeligt i dette delområde.

Karakteren afspejler tydeligt landskabskarakterens oprindelse.

Der er generelt et fint samspil mellem naturgrundlaget og arealanvendelsen, dog er lavbundsområderne vest og nordvest for Tranekær Slot pumpet og opdyrket.

KARAKTERISTISK

Det øvrige karakterområde med undtagelse af de kontrasterende delområder

Med undtagelse af de kontrasterende delområder, fremstår de karaktergivende elementer og strukturer tydeligt i det øvrige karakterområde.

Tydligheden af landskabskarakterens oprindelse og samspillet mellem naturgeografi og arealanvendelse vurderes at være middel til god.

KONTRASTERENDE

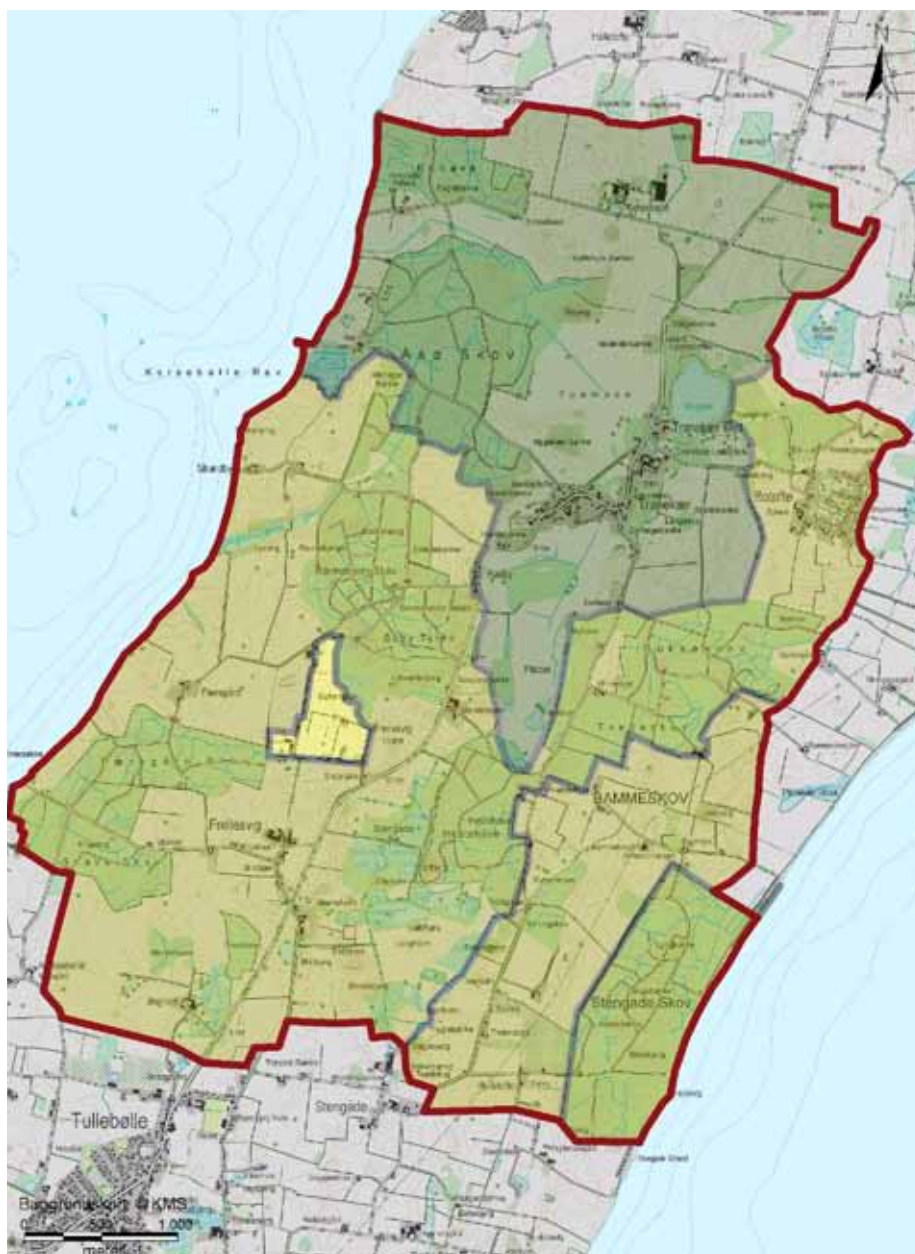
Husmandslandskabet

Landskabskarakteren udspringer her af et blokudskiftet landbrugslandskab. I dag afspejles det især i bebyggelsesstrukturen, der adskiller sig væsentligt fra det øvrige karakterområde, idet små og middelstore gårde ligger spredt i området.

Landskabskarakterens oprindelse er stadig erkendelig i landskabet, og der er et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

Frellesvig Huse

Karakteren udspringer af en husmandsudstyking, hvorfor karakteren markant adskiller sig fra det øvrige karakterområdes hovedgårds karakter. Skalaen er her markant mindre, og bebyggelsesstrukturen tegnes af huse og husmandssteder langs vejen, der afgrænser dyrkningsfladen. Trods strukturændringer kan landskabskarakterens oprindelse fortsat erkendes og der er et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

GOD

Tranekær Slot og omgivelser

Landskabskarakterens oprindelse med udgangspunkt i Tranekær Slot og forvaltning af godset afspejles i elementer og karaktergivende strukturer, der i høj grad er intakte.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer er generelt god, og landskabet opleves generelt uforstyrret.

Omkring Korsebølle opleves gårdens driftbygninger dog forstyrrende på oplevelsen af godslandskabet og forringer lokalt landskabskarakterens tilstand. Det skyldes dels, at byggeriets karakter markant adskiller sig den øvrige bebyggelse omkring Tranekær, og dels at bygningerne ikke er afgrænset af bevoksning.

Fra vest opleves de store vindmøller i kystlandskabet mod nordøst i samme landskabsbillede som henholdsvis Tranekær Slot og den gamle slotsmølle. Vindmøllerne virker i nogen grad forstyrrende, fordi de bryder oplevelsen af et ellers i høj grad intakt kulturmiljø.

MIDDEL

Det øvrige karakterområde med undtagelse af de kontrasterende delområder

Landskabskarakterens oprindelse som hovedgårdslandskab fremstår tydeligt. Med reference til kort fra slutningen af 1800-tallet har skalaen lokalt ændret sig. I dag fremstår hele området med generelt stor skala, men har oprindeligt været præget af enkelte store gårde og her imellem mindre landbrug omkring Strandby, Rødby og Frellesvig. Intaktheden vurderes derfor middel.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af karaktergivende elementer er overvejende middel, og landskabet opleves generelt uden forstyrrelse

Husmandslandskabet

Området fremstår i dag med en middel til stor skala, fordi hegn og diger med tiden er blevet fjernet. Det er derfor især bebyggelsesstrukturen med spredtliggende gårde, der afspejler landskabskarakterens oprindelse som udskiftningslandskab, og karakterens intakthed vurderes derfor at være middel.

En højspændingsledning krydser området, men virker ikke væsentligt forstyrrende på landskabsoplevelsen.

DÅRLIG

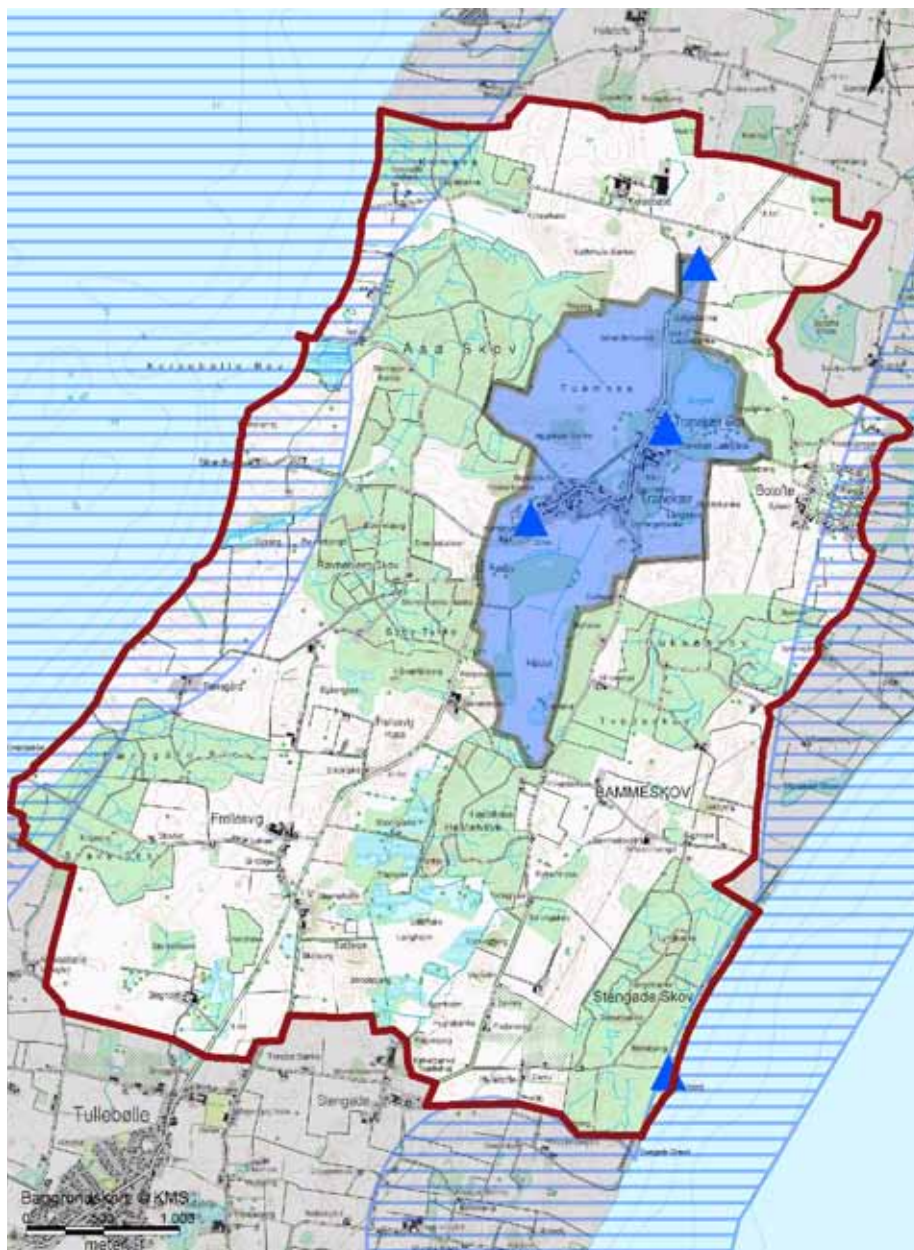
Frellesvig Huse

Karakteren af en husmandsudstykning er stadig i dag erkendelig i området, men de oprindelige strukturer er i nogen grad udviklet. De oprindelige små, aflange markfelter er i dag erstattet af enkelte større marker og mange hegn og diger er fjernet. Bebyggelsen, der ligger langs vejen, fremstår i dag med en meget blandet karakter. Tilsammen vurderes landskabskarakterens intakthed at være dårlig.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer fremstår generelt middel til dårlig.

Området opleves uden forstyrrelse fra større tekniske anlæg.

- Karakterområde
- Oplevelsespunkt
- Udsigtspunkt
- Oplevelsessted
- Særlige udsigter

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Geologiens fortællinger

Den mest markante geologiske fortælling i området knytter sig til områdets markante hatbakker. Bakkerne er oftest skovdækkede, hvorved bevoksningen understøtter terrænets kontraster til de store lavbundsflader. Uden for skovene ses hatbakker især omkring Flådet, hvor de afgrænser den store flade.

Kysten afspejler den geologiske fortælling om vandets og bølgernes påvirkning af kysten. Langs kysten ses de lave kystskrænter, der afgrænser kysten mod det bagvedliggende landskab.

Kulturhistoriens fortællinger

Områdets kulturhistoriske fortællinger tager i høj grad udgangspunkt i historien om Tranekær Slot. Mest markant er fortællingen og oplevelsen af landskabet, der strækker sig langs landevejen fra Tranekær Slotsmølle i nord til Flådet i syd. Dette område rummer både markante enkeltelementer og tydelige kulturhistoriske sammenhænge.

Slotsmøllen, kirken og ikke mindst slottet ligger højt i terrænet og opleves som karakteristiske orienteringspunkter i store dele af karakterområdet. Omkring slottet knytter oplevelsen sig især til de fantastiske bygningsværker, der udgør det samlede slotsmiljø, samt til slotsparken med karakter af dyrehave, slotsallé og den gamle barokhave. Selv om delelementer har fået ny anvendelse, er oplevelsen af slotsmiljøet markant i landskabet.

Tranekær opleves som et fint kulturmiljø, der fortæller historien om slotsbyen, der blev til i tiden, hvor "Generalen" (generalmajor Frederik greve Ahlefeldt-Laurvig) i høj grad prægede området omkring Tranekær og store dele af det øvrige Langeland.

Som punkter i landskabet opleves storstensdysser og rundhøje. Disse elementer ses ofte på de åbne marker fra de nærmeste omgivelser.

ANDRE FORTÆLLINGER

I den sydøstlige del af området knytter en sjov

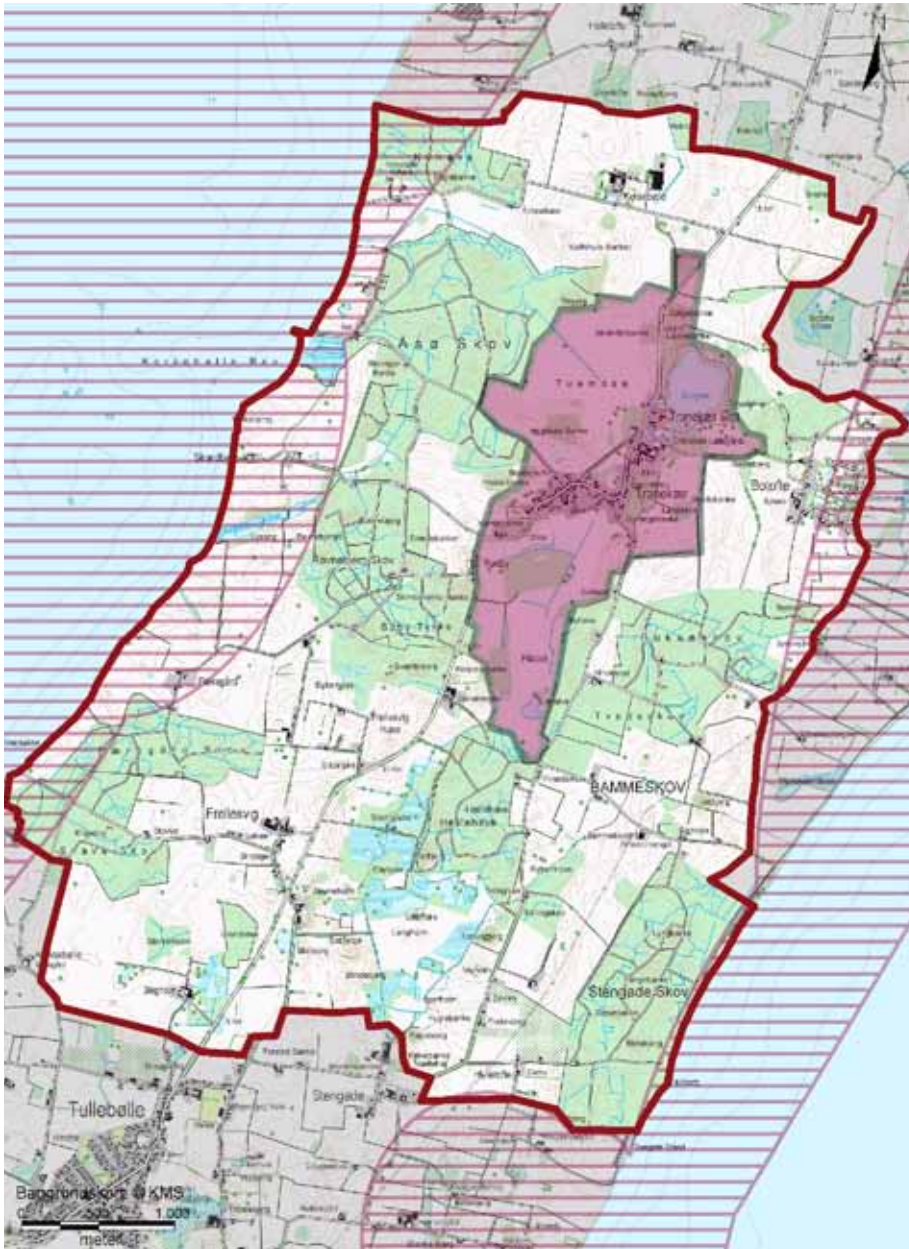
fortælling sig til "Oehenschläagers Bøg". Bøgen står i Stengade Skov i en lysning ud til kysten og opleves som et element i det skovprægede kystlandskab.

SÆRLIGE UDSIGTSMULIGHEDER

I hele området omkring Tranekær og Tranekær Slot er der mange steder særlige udsigter, der knytter sig til kulturmiljøet og oplevelsen heraf.

Vest for Tranekær ligger Hasselbanke, der er en af Langelands højeste hatbakker. Fra den 38 meter høje bakke er der udsigt over de for området karakteristiske store marker og markante skovbryn samt indblik til Tranekær og Tranekær Kirke.

I hele kystlandskabet vest for de store skove, Pæregård Skov, Ravnebjerg Skov og Åsø Skov, er der udsigt over landskabet til kysten. Kystlandskabet er præget af store dyrkede marker samt lavbundsområder, der nogle steder er afgræsset og andre steder er præget af rørsump.

- Karakterområde
- Særligt sårbart delområde
- Særligt sårbare udsigter

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Landskabet vurderes generelt ikke særligt sårbart over for ændringer, når det sker med respekt for landskabets karakter. Her er det særligt landskabets skala og enkle karakter, der skal respekteres.

SÆRLIGT SÅRBARE DELOMRÅDER

Det særligt karakteristiske og oplevelsesrige landskab omkring Tranekær Slot og det tilhørende gods vurderes at være sårbart over for ændringer, der kan bryde hovedgårds karakteren eller oplevelsen af det samlede kulturmiljø eller markante enkeltelementer. Det er i dette område særligt vigtigt at bevare eller styrke landskabets fortællinger. Området vurderes særlig sårbart over for ny skovrejsning eller nye hegn, der bryder skala og bevoksningsstruktur. Området er også særlig sårbart over for nyt byggeri, der bryder den karakteristiske bebyggelsesstruktur og det udtryk, der er karakteristisk for bebyggelsen. Endelig er området sårbart over for nye tekniske anlæg, der kan virke forstyrrende på landskabsoplevelsen og oplevelsen af de kulturhistoriske sammenhænge.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

Kystlandskabet vest for de store skove rummer nogle særlige udsigtsmuligheder, der er relateret til kysten og har betydning for oplevelsen af kystlandskabet. Udsigterne i kystlandskabet vurderes derfor generelt sårbare over for ændringer, der begrænser eller forringer oplevelsen af kystlandskabet og udsigtsforholdene.

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Tranekær Slot og omgivelser

Store dele af den nordlige del af karakterområdet har fået det strategiske mål beskytte, fordi landskabet her er vurderet særlig karakteristisk. Dele af det er desuden vurderet særligt oplevelsesrigt og særligt sårbart over for ændringer. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at ændringer i området kun bør ske, hvis det medvirker til at bevare eller styrke den eksisterende landskabskarakter.

Særlige udsigter

I kystlandskabet har de særlige udsigter ligeledes fået det strategiske mål beskytte. Beskyttelsesmålsætningen knytter sig til det forhold, at det prioriteres højt at beskytte de særlige udsigter og landskabsoplevelser, der knytter sig til kystlandskabet. Ændringer i disse områder bør således kun ske, når det ikke forringer de særlige udsigter eller udsigtsmulighederne, der er betydende for oplevelsen af kystlandskabet.

VEDLIGEHLDE

Det øvrige karakterområde med undtagelse af Frellesvig Huse

Hovedparten af karakterområdet har fået det strategiske mål vedligeholde, fordi landskabet er vurderet karakteristisk og i middel tilstand. Det betyder, at der ved ændringer i området bør lægges vægt på at tilpasse disse i den eksisterende landskabskarakter.

VEDLIGEHLDE OG FORBEDRE

Frellesvig Huse

Husmandslandskabet omkring Frellesvig Huse har fået det strategiske mål vedligeholde og forbedre, fordi landskabet fremstår med en karakteristisk husmandskarakter, der er vurderet i overvejende dårlig tilstand. Det betyder, at ændringer i området bør sikre, at husmandskarakteren vedligeholdes og karakterens tilstand forbedres.

LANDSKAB

Landskabet bør fastholdes som et hovedgårdspræget landskab, hvor skalaen generelt er stor, og hvor store skove afgrænser landskabets rum.

NATUR

Et vådområde i den gamle Tuemose kan indpasses i landskabskarakteren omkring Tranekær Slot, når der lægges stor vægt på at bevare landskabets hovedgårds karakter og slottets kulturhistoriske fortælling. Et vådområde vil styrke sammenhængen mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

Det anbefales, at det eksisterende skovareal fastholdes. Af hensyn til skovenes og landskabets oprindelige karakter anbefales igennem dialog med skovejere at søge at fremme driften af løvskov, så nåletræspantager i området i videst muligt omfang begrænses.

KULTURHISTORIE

Der bør lægges stor vægt på, at det særligt karakteristiske landskab og kulturmiljø omkring Tranekær Slot og landsbyen Tranekær bevares og fortsat formidles.

BEBYGGELSE

Der bør lægges stor vægt på at strukturen og bebyggelsens karakter i Tranekær bevares.

Det særligt karakteristiske landskab omkring Tranekær Slot bør generelt friholdes for ny bebyggelse, der kan bryde den eksisterende meget karakteristiske bebyggelse præget af små huse langs vejene. Ved ombygning af eksisterende byggeri bør der lægges vægt på at bevare den eksisterende karakter.

I det øvrige karakterområde bør der lægges vægt på, at nyt byggeri eller ombygninger tilpasses den eksisterende bebyggelse.

Nyt landbrugsbyggeri bør opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse af hensyn til at bevare bebyggelsesstrukturen. Der bør lægges vægt på, at den samlede bygningsmasse fremstår harmonisk og har en overvejende grøn afgrænsning mod det omgivende landskab.

I kystlandskabet bør der desuden lægges vægt på, at evt. nyt landbrugsbyggeri har en lav karakter, der ikke påvirker udsigterne og oplevelsen af kystlandskabet.

Af hensyn til oplevelsen af det særligt karakteristiske landskab omkring Tranekær Slot bør der i dialog med lodsejere lægges vægt på, at driftsbygninger ved Korsebølle afskærmses med en grøn bevoksning, der karaktermæssigt kan indpasses i den eksisterende bevoksningskarakter præget af lange skovbryn.

TENISKE ANLÆG

Området bør ikke tilføres nye store tekniske anlæg.

KARAKTEROMRÅDE 4 ØSTRIG KYSTLANDSKAB

BELIGGENHED

Karakterområdet ligger ved Langelands østkyst nordøst for Tranekær. Området udgør et fladt kystlandskab med enkelte hatbakker. Netop det flade terræn har været betydningsfuld for afgrænsningen af området. Grænsen er således langt nede for de ofte markante terrænstigninger, der præger overgangen til de omkringliggende landskaber.

 Karakterområde
 Delområde

LANDSKABSKARAKTER

Kystlandskabet er især karakteriseret ved et overvejende fladt terræn med dels lavbundsområder præget af eng, mose og krat og dels en bølget moræneflade præget af middelstore, dyrkede marker, der afgrænses af spredt bevoksede diger vinkelret på kysten. Der er kun lidt bebyggelse i området, der i den nordlige del er samlet i små bebyggelser og i den sydlige del består af enkelte spredtliggende gårde.

Landskabet har en enkel karakter og fremstår i middel skala. En generelt stærkt transparent karakter giver flere steder oplevelsen af et meget åbent landskab med vide udsigter over kystlandskabet. I de mere bevoksede lavbundsområder er udsigterne dog mere begrænsede.

Den nordlige del af området rummer tre store vindmøller, der er markante elementer i landskabet men som ikke dominerer oplevelsen af det åbne og enkle kystlandskab.

GEOLOGISK DANNELSE

Området udgør et kystlandskab, der i den nordlige del er præget af enkelte markante hatbakker, hvor imellem store lavbundsområder strækker sig ind fra kysten. Langs kysten, og særligt i den sydlige del af området, hæver terrænet sig på en letbølget moræneflade.

Jordbunden er domineret af smeltevandssand i lavbundsområderne og moræneler i det mere højtliggende terræn.

De hydrologiske forhold er domineret af de store lavbundsområder, der i høj grad er karaktergivende for området.

KYST

Området er mod øst afgrænset af kysten mod Langelandsbæltet og Smålandsfarvandet, der har karakter af et afgrænset indre farvand. Bølgenes påvirkning af kysten er moderat og giver kysten en overordnet karakter af udligningskyst. Strandene er relativt smalle sandstrande, der understreger kystlinjen.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabskarakteren er især præget af landboreformernes gennemførelse og udskiftning af de omkringliggende landsbyer omkring år 1800.

Området er præget af en nogenlunde ligelig fordeling mellem lavbundsområder med karakter af mose eller eng samt morænefladen, der fremstår med intensivt opdyrkede marker.

Bevoksningsstrukturen er især præget af hegn og bevoksede diger vinkelret på kysten, der opdeler dyrkningsfladerne. I og omkring lavbundsområderne ses også små kratbevoksninger.

Bebyggelsen i området er især samlet i små bebyggelser i den nordlige halvdel af området i det højtliggende terræn på Sletø, i Tøvelse Huse og Øststrig. Bebyggelsen består af huse, husmandsteder og enkelte små gårde. I den sydlige halvdel af området ses enkelte huse samt små og middelstore gårde ligge spredt på den bølgede flade. Området rummer i den nordlige del nogle

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Hegn og bevoksede diger vinkelret på kysten.

TERRÆN

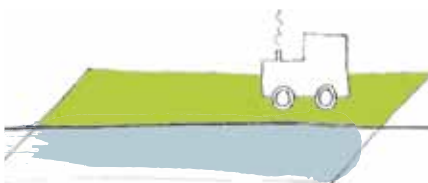
Fladt terræn med enkelte hatbakker.

SKALA OG KOMPLEKSITET

Middel skala og enkel karakter.

KYST

Udligningskyst med let bølget kystlinje.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Mederart forstyrret landskab.

markante tekniske anlæg i form af tre store vindmøller. Der ud over består tekniske anlæg i området af en højspændingsledning, der har sit forløb centralt gennem området i retning nord-syd, samt en skydebane i den nordlige del af området.

KULTURHISTORIE

Områdets kulturhistoriske fortælling fremstår svagt i landskabet. Det lavbundsprægede kystlandskab har hørt til de omkringliggende landsbyers ejerlav og i høj grad været anvendt som græsningsaraler. I forbindelse med opdyrkning af morænefladen har mange diger og hegn afgrænset små dyrkningsfelter. I dag står kun enkelte diger tilbage til fordel for langt større marker, og lavbundsområdernes naturlige udbredelse er reduceret som følge af intensiveret opdyrkning.

Som et kulturhistorisk element i kystlandskabet står Tranekær Fyr dog som et tydeligt orienteringspunkt ved kysten i den sydlige del af området. Fyret blev bygget i 1897, hvor det afløste en lygte, der siden 1858 var blevet hejst op i en 4

meter høj pæl som fyr. Det nye fyr var 9 meter højt og lyste frem til 1973, hvor store rørmaster afløste Langelands fyr til afmærkning af Storebælt. I dag er fyret omdannet til boligformål, men fremstår udadtil som et fint og intakt fyr med tilhørende fyrmesterbolig.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Landskabet er karakteriseret ved en middel-stor skala, der især afspejles i markstrukturen og karakteren af lavbundsområderne. Digerne, der står vinkelret på kysten, er generelt præget af en meget spredt bevoksning, hvilket giver landskabet en stærkt transparent afgrænsning. Det betyder, at der mange steder er vid udsigt over kystlandskabet og, at landskabet flere steder opleves åbent. Den hævdede moræneflade langs kysten begrænser flere steder udsigten til kysten, der derfor især opleves fra højdepunkter på morænen samt i de kystnære dele af området. I den nordlige del af området betyder den mere udbredte bevoksning i tilknytning til lavbundsområderne, at udsigterne i landskabet ofte begrænses af bevoksningen og af-

Det store lavbundsområde mellem Botofte og Østrig fremstår som vådområde.

grænses til det landskabsrum, man befinder sig i. Landskabet er præget af en enkel karakter, hvor strukturerne er let erkendelige i landskabet. Det gælder den enkle bebyggelsesstruktur og især den enkle digestruktur, der præger landskabet. Oplevelsen af landskabet er særligt i den nordlige del af området præget af tekniske anlæg, idet de store vindmøller står som markante elementer i landskabet. Det meget flade terræn og den stærkt transparente til åbne karakter af kystlandskabet betyder, at vindmøllerne ikke virker dominerende i dette kystlandskab. Vindmøllernes fjernvirkning er dog markant, og vindmøllerne påvirker derfor landskaber langt uden for dette område. Den højspændingsledning, der gennemløber området, påvirker ikke oplevelsen af kystlandskabet væsentligt.

UDFORDRINGER

Området vurderes ikke at stå over for væsentlige udfordringer i forhold til landskabets karakter, da området som kystlandskab er beskyttet over for markante ændringer i arealanvendelsen, der kan

påvirke landskabskarakteren.

Tranekær Fyr står i kystlandskabet og opleves som en kulturhistorisk sammenhæng og et orienteringspunkt i landskabet. ►

► I en nordlige del af området står tre store vindmøller i det åbne kystlandskab.

► Kysten er præget af en smal strand, der afgrænses mod det bagvedliggende landskab af en lille strandvold.

KARAKTERSTYRKE

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

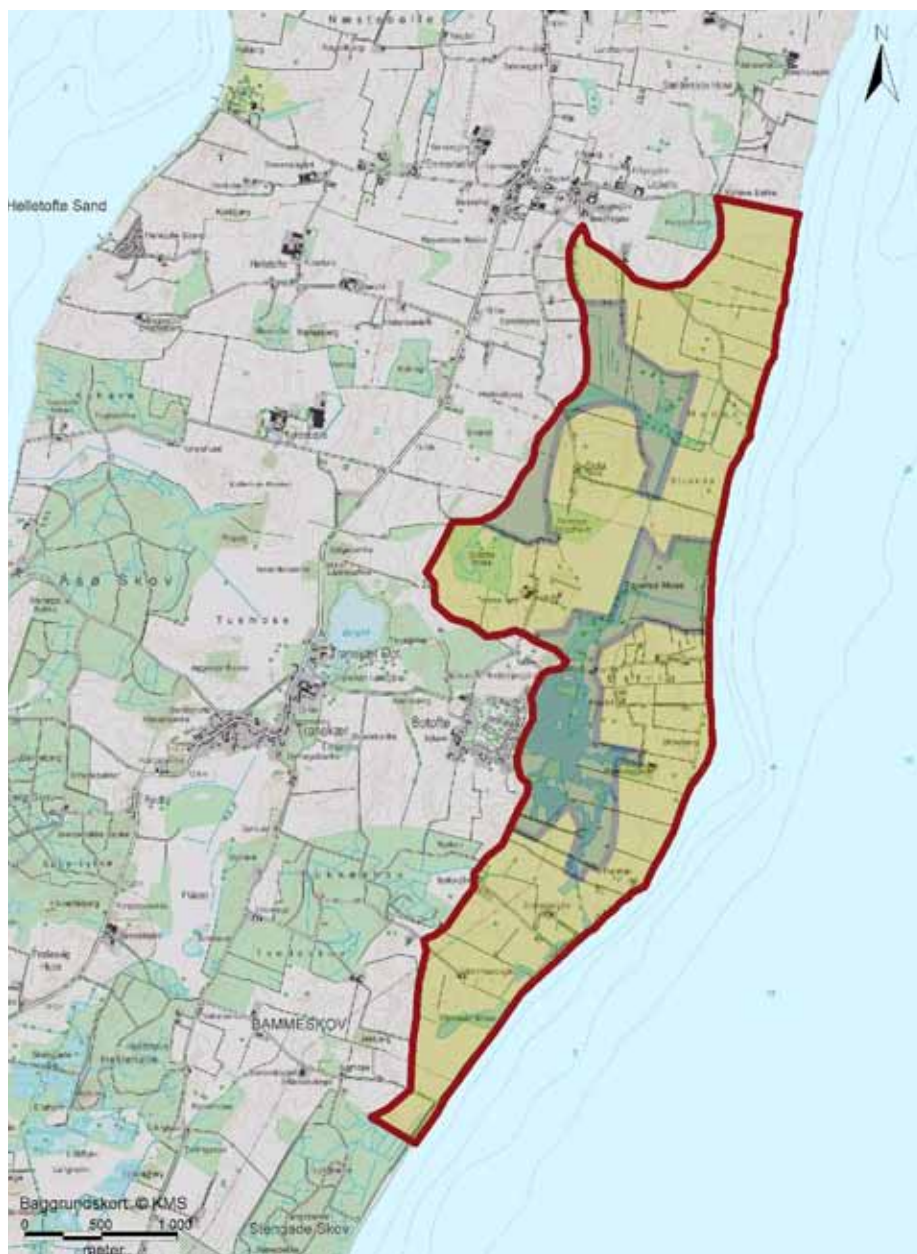

KARAKTERISTISK

Hele karakterområdet

De karktergivende elementer og strukturer fremstår tydeligt i hele området i form af både naturprægede lavbundsområder og intensivt dyrkede marker samt en enkel bebyggelsesstruktur. Landskabskarakterens oprindelse med udgangspunkt i udskiftningslandskabet er ligeledes erkendelig.

Der vurderes at være et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse, idet lavbundsområderne mange steder fremstår med naturpræg, mens morænefladerne er opdyrket. Samspillet er dog stedvist forringet af, at lavbundsområderne er drænet og opdyrket.

GOD

Lavbundsområder

I den nordlige og centrale del af området fremstår nogle af lavbundsområderne intakte i forhold til deres oprindelse som natur- og græsningsprægede lavbundsområder.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes generelt god.

I den nordlige del opleves lavbundsområderne moderat forstyrrede af tekniske anlæg.

MIDDEL

Den øvrige del af karakterområdet

I den øvrige del af karakterområdet fremstår landskabskarakterens oprindelse tydeligt, men intaktheden er forringet af mange nedlagte diger, der har ændret landskabets skala markant, samt at lavbundsområdernes naturlige udbredelse er reduceret.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes generelt middel og landskabet opleves især i den nordlige del moderat forstyrret af tekniske anlæg.

- Karakterområde
- Oplevelsespunkt
- Udsigtspunkt
- Oplevelsessted
- Særlige udsigter

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Geologiens fortællinger

De geologiske fortællinger knytter sig især til den nordlige del af området, hvor enkelte hatbakker fremstår markante i landskabet på grund af de omkringliggende flader af lavbundsområder.

Denne fortælling er dog i nogen grad begrænset af, at dele af lavbundsområderne i dag er opdyrket. Kontrasten i terrænet vurderes at fremstå mere tydeligt, hvis lavbundsområdernes naturlige udbredelse styrkes.

Desuden rummer kysten sin egen fortælling om kystdannelse og den dynamiske påvirkning fra havet.

Kulturhistoriens fortællinger

Den mest markante kulturhistoriske fortælling knytter sig til Tranekær Fyr, der står som et kulturhistorisk element og orienteringspunkt ved kysten.

SÆRLIGE UDSIGTSMULIGHEDER

Særlige udsigtsmuligheder knytter sig til store dele af landskabet. Det er især udsigter over området, men fra det højtliggende terræn også udsigten til kysten. Fra kysten er der desuden udsigt på langs af kystlinjen og over Smålandsfarvandet.

- Karakterområde
- Særligt sårbart delområde
- Særligt sårbare udsigter

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Kystlandskabet vurderes kun at være moderat sårbart over for ændringer, da kystlandskaber generelt er beskyttet af lovgivning mod markante ændringer, der kan påvirke landskabets karakter eller oplevelsen heraf.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

De særlige udsigter, der karakteriserer området, vurderes dog sårbare over for skovrejsning eller anden sammenhængende bevoksning, da det vurderes at ville forringe udsigtsmulighederne i det flade landskab markant.

Området vurderes også sårbart over for flere store tekniske anlæg, da det vurderes at give en uheldig kumulativ effekt og forringe oplevelsen af landskabet.

STRATEGISKE MÅL

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Lavbundsområderne

I den nordlige og centrale del af området har et større område fået det strategiske mål beskytte, fordi området er vurderet at have oplevelsesværdi med udgangspunkt i det kontrastfyldte terræn og de naturprægede lavbundsområder. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at ændringer i området kun bør ske, hvis det bevarer eller styrker landskabskarakteren og her særligt oplevelsen af landskabet.

Særlige udsigter

De særlige udsigter i området har fået det strategiske mål beskytte. Denne beskyttelse knytter sig til det forhold at beskytte de særlige udsigtsmuligheder, der er karakteristiske for området. Ændringer i området bør således kun ske, når det ikke forringer de særlige udsigter eller udsigtsmulighederne.

VEDLIGEHALDE

Hele karakterområdet

Hele karakterområdet har fået det strategiske mål vedligeholde, idet hele området er vurderet at

være karakteristisk og i middel til god tilstand. Det betyder, at der ved ændringer i arealanvendelsen eller ved andre aktiviteter bør lægges vægt på at tilpasse disse den eksisterende landskabskarakter eller gerne styrke den.

LANDSKAB

Der bør lægges vægt på at bevare og gerne styrke kystlandskabets enkle karakter med reference til dens oprindelse.

Der bør desuden lægges vægt på at bevare de særlige udsigter i området ved at bevare en stærkt transparent til åben karakter.

NATUR

Udbredelse af lavbundsområderne bør styrkes i området for at styrke landskabskarakteren og dens tilstand og dermed også oplevelsen af landskabet.

Området bør friholdes for skovrejsning eller anden sammenhængende bevoksning, da skov ikke indgår i kystlandskabets eksisterende karakter, og sammenhængende bevoksning vurderes at ville forringe udsigtsmulighederne væsentligt.

KULTURHISTORIE

Tranekær Fyr bør fortsat opleves som orienteringspunkt i landskabet.

BEBYGGELSE

Området bør friholdes for ny bebyggelse. Evt. ny bebyggelse bør begrænses til Østrig, og det bør sikres, at bebyggelsen ikke påvirker oplevelsen af landskabet.

Nyt landbrugsbyggeri bør placeres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse og have en lav og homogen karakter, så udsigterne og oplevelsen af landskabet ikke påvirkes.

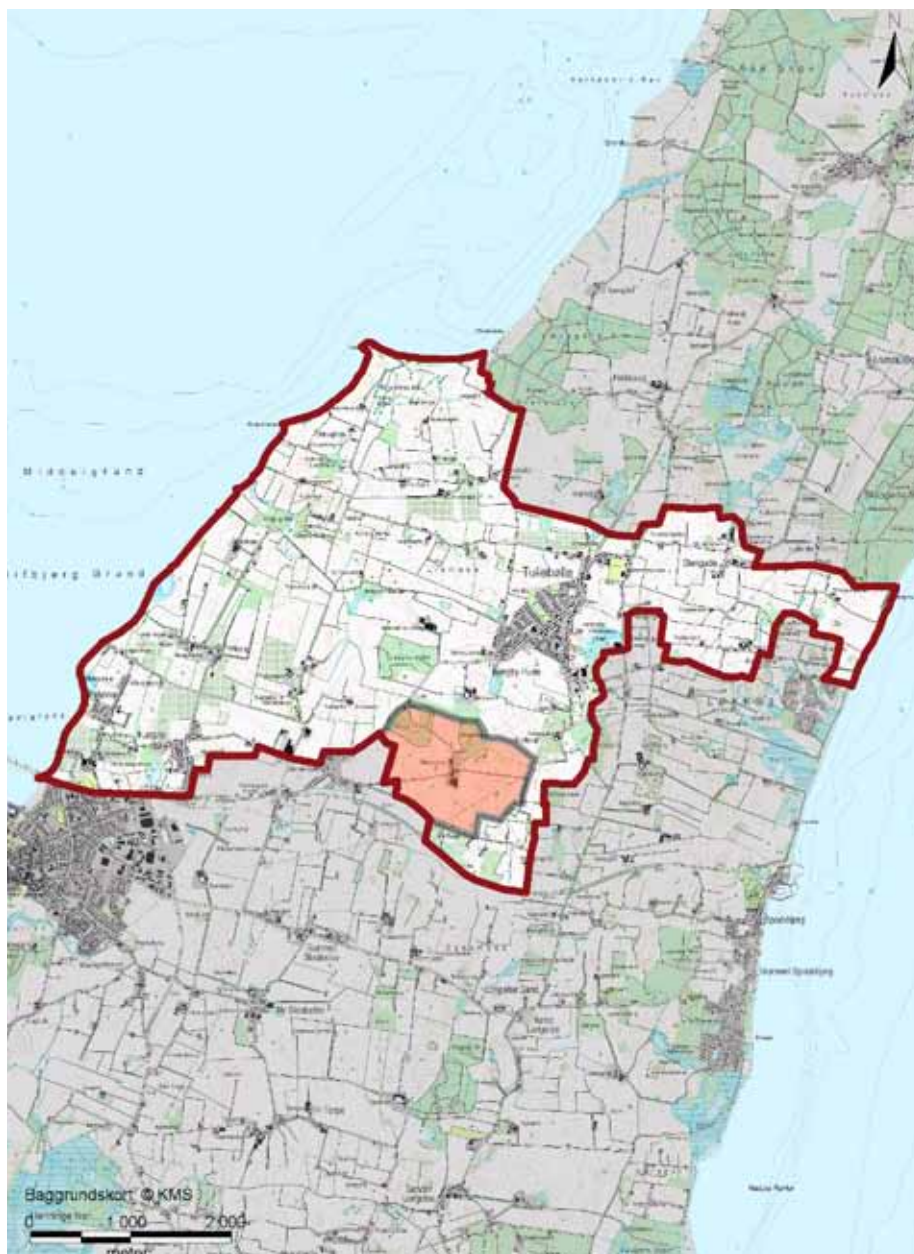
TENISKE ANLÆG

Området bør ikke tilføres nye store tekniske anlæg.

KARAKTEROMRÅDE 5 TULLEBØLLE LANDBRUGSLANDSKAB

BELIGGENHED

Karakterområdet ligger centralt på Langeland nord og nordøst for Rudkøbing. Området afgrænses mod nord af det skovdominerede hovedgårdslandskab omkring Tranekær. Grænsen er trukket i ejerlavsskel eller i skovkanten. Mod øst afgrænses området af et markant bakkestrøg parallelt med kysten, dog strækker det sig i den nordøstligste del helt ud til kysten. Grænsen er terrænbestemt. Mod syd afgrænses området mod et mere fladt landbrugslandskab, hvor skalaen ofte også er større. Bestemmende for grænsen er både terræn og skala. Mod vest afgrænses området af kysten.

LANDSKABSKARAKTER

Landskabet er især karakteriseret ved et småbakked terræn, der er præget af en spredt forekomst af hatbakker, men som også stedvist flader ud til en bølget flade. Middelstore marker afgrænses af tætte hegn med klippede sider, spredt bevoksede diger eller små skove eller plantager. Bebyggelsesmønstret er præget af huse, husmandsteder og gårde, der ligger langs vejene, ofte samlet i mindre vejlandsbyer. Centralt i området ligger Tullebølle, der er områdets største landsby.

Landskabet har en middel skala og rumlig afgrænsning, der varierer afhængig af terræn og bevoksning. Karakteren er sammensat uden tydelige strukturer og er generelt kun let forstyrret af tekniske anlæg.

GEOLOGISK DANNEELSE

Området er en del af det randmorænelandskab, der definerer det meste af Langeland. Den centrale del af området er præget af den højderyg, der strækker sig ned gennem Langeland, og i dette område kommer til udtryk ved en højtliggende bølget flade. Mod kysterne opleves terrænet i langt højere grad småbakked, fordi hatbakker her rejser sig fra et lavtliggende terræn og dermed fremstår mere tydeligt.

Jordtypen er domineret af moræneler, men ferskvandssand forekommer i områdets mange lavbundsområder.

De hydrologiske forhold i området består af mindre lavbundsområder, der oftest har karakter af mose, evt. med en lille sø. De få vandløb, der er i området, har ikke betydning som karaktergivende elementer.

KYST

Mod vest er kysten præget af det smalle sund, der adskiller den nordlige halvdel af Langeland fra Tåsinge og Sydøstfyn. Farvandet ud for kysten er

et beskyttet indre dansk farvand, der på dette sted er karakteriseret ved meget lave vanddybder på ca. 2 meter og kort afstand til modstående kyster, under 5 kilometer. Bølgepåvirkning af kysterne er generelt lav, og kysten har et let bugtet forløb med smalle strande præget af sand og sten.

Mod øst er kysten afgrænset mod det lidt bredere Langelandsbælt, hvor vanddybderne hurtigt kommer over 5 meter, og hvor afstanden til modstående kyst er ca. 13 kilometer. Bølgepåvirkningen er derfor her større og kysten har i højere grad karakter af udligningskyst. Kystlinjen tegnes af lidt bredere sandstrande, men strandene er stadig smalle, når de ses i større perspektiv.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabets karakter har sit afsæt i landboreformernes gennemførelse med udskiftning af områdets landsbyer i perioden fra ca. 1780 til 1810.

Området er generelt intensivt opdyrket. Græsningsarealer ses kun få steder, hvor stejle

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Tætte hegn, bevoksede diger og små skove/plantager.

TERRÆN

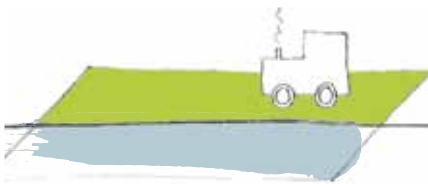
Småbakked terræn, der stedvist flader ud til en bølget flade.

SKALA OG KOMPLEKSITET

Middel skala og sammensat karakter.

KYST

Udligningskyst med let buget kystlinje.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Let forstyrret landskab.

hatbakker eller lavbundsområder er uegnede til opdyrkning.

Det er karakteristisk for området, at hegn langs markskel og langs veje er tætte og med klippede sider. De bevoksede diger har ofte hegnskaraktter men med en mere brudt struktur. Tilsammen indikerer hegn og diger en blokstruktur, men fremstår ikke med et meget tydeligt mønster.

Spredt i området findes små skove, der flere steder er afgrænset af stendiger og tilknyttet områdets større gårde.

Særligt i den vestlige del af området findes mindre frugtplantager med træer og buske.

Bebyggelsesmønstret er karakteriseret ved at huse, husmandssteder og mindre gårde ligger langs vejene samlet i mindre landsbyer, mens større gårde ligger spredt i området trukket tilbage på markerne. Bebyggelsen ligger generelt lavt i det småbakkede terræn og har en transparent grøn afgrænsning mod landskabet.

Tullebølle ligger centralt i området og er områdets

største landsby. Den ældste bebyggelse ligger langs vejen, men landsbyen er generelt præget af gradvis udbygning gennem tiden, så landsbyen ikke længere har sin oprindelige struktur som slynget vejby. Lige som den øvrige bebyggelse i området ligger landsbyens bebyggelse generelt lavt i det småbakkede terræn og opleves derfor ikke tydeligt fra det omgivende landskab.

I den sydvestlige del af området ligger landsbyerne Peløkke og Kulepile, der med reference til de historiske kort fra ca. 1900 begge består af nyere bebyggede. Begge landsbyer er fortsat præget af byudvikling, og den oprindelige bebyggelsesstruktur kan ikke længere aflæses i denne del af karakterområdet.

Området rummer kun få tekniske anlæg i form af mindre telemaster og en mindre højspændingsledning, der gennemskærer den østlige del af området. Ingen af disse anlæg påvirker oplevelsen af landskabet væsentligt.

Mest markant opleves et fabriksanlæg nordvest for Simmerbølle, fordi det i størrelse og karakter

Området er karakteriseret ved et varieret terræn. De centrale dele er præget af et bølget terræn, mens hatbakker i de kystnære dele giver landskabet en småbakked karakter.

afviger fra den øvrige bebyggelse, og fordi det ligger åbent på en stor flade.

Den mest markante påvirkning fra tekniske anlæg er dog de mange vindmøller, der står i nabokarakterområdet mod syd, og som præger oplevelsen af hele den sydlige del af karakterområdet.

KULTURHISTORIE

Området omkring Peløkke og Rifbjerg har i historisk perspektiv været præget af frugtavl, og høsten blev førhen udskibet fra området på små "pæreskuder". Også i dag fremstår området som et område præget af frugtavl.

Tullebølle havde i middelalderen status som adelsby og rummer områdets eneste kirke, der ligger i den nordøstlige del af landsbyen. Kirken opleves især fra vejen øst for Tullebølle, hvorfra kirken ses på tværs af dyrkede marker. Nordøst og sydvest for Tullebølle ligger to gamle møller, Bagenbjerg Mølle og Bjerby Mølle, hvoraf især Bagenbjerg Mølle ligger højt i terræn og ses som orienteringspunkt fra store dele af det omgivende

landskab.

Området rummer flere forskellige typer fortidsminder, men i landskabet opleves primært gravhøje og stendysser, som især i den vestlige del af området ses på markerne. Det er forskelligt, i hvor høj grad gravhøjene er bevoksede, og dermed hvor tydeligt eventuelle blottede stendysser opleves.

På en hatbakke i den nordvestligste del af området findes et gammelt voldsted, Kong Holms Slot. Voldstedet opleves ikke i landskabet, men hatbakken rejser sig fra den omkringliggende flade, Holms Mose, som et tydeligt landskabelement.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Hegn, bevoksede diger og øvrig bevoksning afgrænser middelstore landskabsrum og definerer sammen med bebyggelsen et landskab i middel skala. Det småbakkede terræn og bevoksningsstrukturene giver en varierende oplevelse af landskabets rumlige afgrænsning. Lavt i terræn opleves landskabet lukket, mens det højt i terræn

opleves transparent til åbent, ofte med udsigt på tværs af landskabsrum. I kystforlandet er der udsigt til havet.

Landskabet opleves som et sammensat landskab præget af forskellige landskabelementer uden en tydelig struktur.

Området opleves generelt uden væsentlig visuel uro, dog er den sydlige del af området præget af de mange vindmøller mod syd.

Mod nord er karakterområdet rumligt og visuelt afgrænset af de store skovbryn, der er karakteristisk for landskabet længere mod nord. Fra den sydlige del af området er der mange steder udsigt over landskabet i karakterområdet mod syd, men udsigten er præget af de mange vindmøller.

DELOMRÅDER

Biskopstorp

Biskoptorp er en gammel hovedgård, der ligger i et lille, karakteristisk hovedgårdslandskab præget af store markflader og skov afgrænset af stendiger. Bygningsmassen ligger centralt i området og består dels af de gamle hovedgårdsbygninger

Gravhøje ses flere steder i området og er ofte afmærkede.

Udsigt over kystlandskabet i den nordvestlige del af området vest for Klavsebølle.,

samt nye staldanlæg. Området er afgrænset efter det gamle hovedgårdsejerlav, dog tilpasset veje og stendiger. Oplevelsen af hovedgårdslandskabet er forstyrret af tekniske anlæg. En højspændingsledning krydser området, men mest forstyrrende er de mange vindmøller i karakterområdet mod syd, der i dette delområde indgår i landskabsbilledet. Områdets hovedgårds karakter betyder, at området adskiller sig fra det øvrige karakterområde.

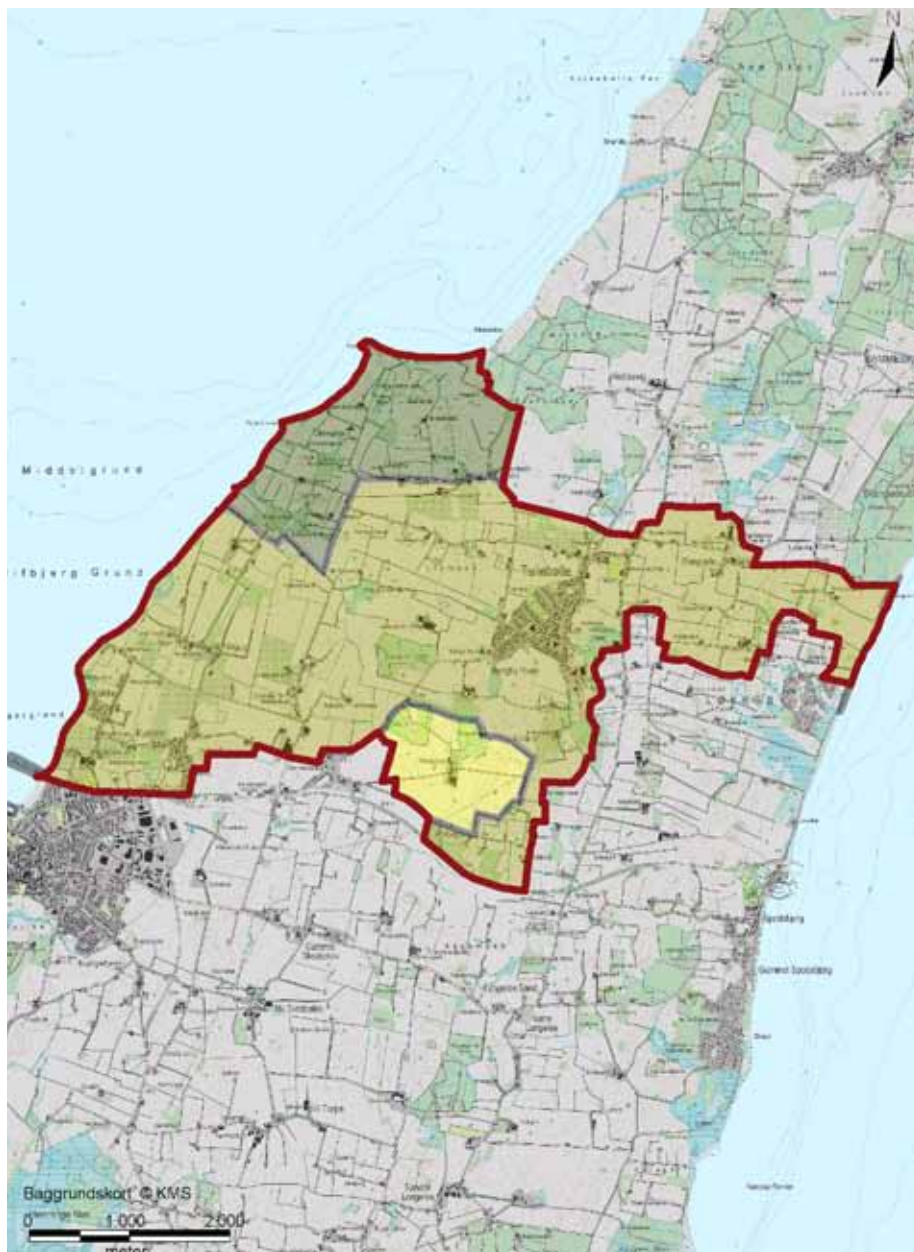
UDFORDRINGER

Området rummer ingen større udfordringer i forhold til at bevare landskabskarakteren.

Det er karakteristisk for området, at der står tætte, klippede hegn langs veje og skel.

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

SÆRLIGT KARAKTERISTISK

Den nordvestlige del

De karaktergivende elementer i form af småbakked terræn, dyrkede marker og græssede hatbakker, tætte hegn, bevoksede diger og små skove fremstår særligt tydeligt i dette delområde.

Karakteren afspejler tydeligt landskabskarakterens oprindelse og samspillet mellem naturgrundlaget og arealanvendelse.

vedgårdslandskab med karaktergivende elementer i form af store marker, skove afgrænset af stenediger og en samlet bygningsmasse med tilknyttet skov/parkanlæg, hvilket får området til at adskille sig fra det øvrige karakterområde.

Tydligheden af landskabskarakterens oprindelse er stor, og der vurderes at være et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

KARAKTERISTISK

Det øvrige karakterområde med undtagelse af Biskoptorp

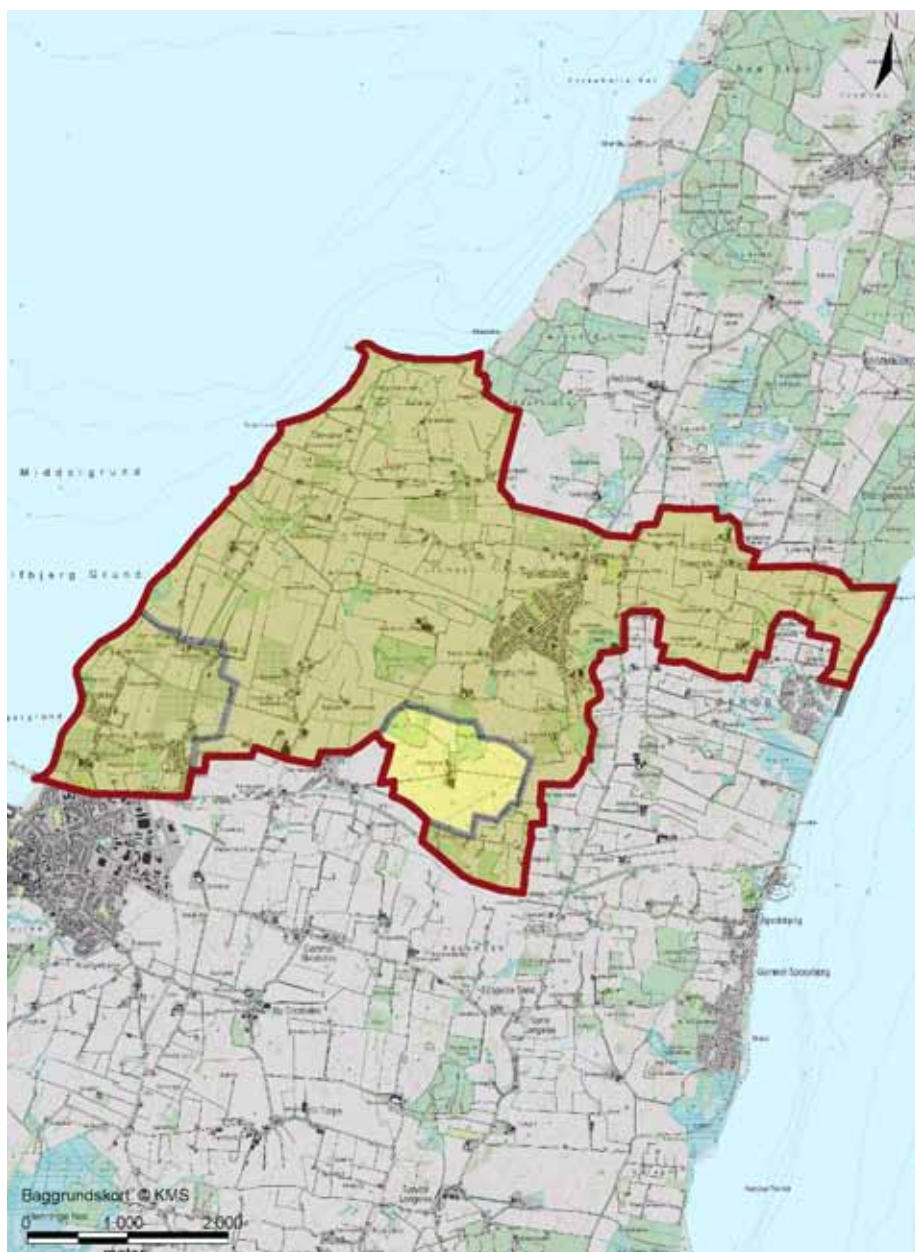
Med undtagelse af det kontrasterende delområde fremstår de karaktergivende elementer tydeligt i det øvrige karakterområde.

Tydligheden af landskabskarakterens oprindelse og samspillet mellem naturgeografi og arealanvendelse vurderes at være middel til god.

KONTRASTERENDE

Biskoptorp

Delområdet fremstår som et karakteristisk ho-

MIDDEL

Plantageområdet ved Peløkke

Landskabskarakterens oprindelse som frugtavlspæret landbrugslandskab fremstår tydeligt, men intaktheden i området er i høj grad forringet af nedlagte diger og hegn, der har ændret landskabets skala markant. Ogås bebyggelsesstrukturen er markant ændret, idet Peløkke og Kulepile i dag fremstår som sammenhængende landsbybyggesler, der ikke findes på de historiske kort. Intaktheden af landskabskarakterens oprindelige strukturer vurderes derfor at være dårlig. Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes generelt middel, men fremstår stedvist også god eller dårlig. Landskabet opleves moderat forstyrret af udsigt til vindmøller.

Det øvrige karakterområde med undtagelse af Biskoptorp

I det øvrige karakterområde fremstår landskabskarakterens oprindelse som landbrugslandskab også tydeligt, men også her er intaktheden forringet af mange nedlagte diger og hegn, der har

ændret landskabets skala, ligesom flere små skove er fjernet, sammenlignet med de historiske kort. Bebyggelsesstrukturen er overvejende intakt, dog er Tullebølle væsentligt udbygget og den oprindelige struktur som slynget vejby opleves kun i den nordlige del af byen. Intaktheden af landskabskarakterens oprindelse vurderes middel. Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer vurderes ligeledes overvejende middel. Oplevelsen af landskabet er generelt ikke væsentligt forstyrret af tekniske anlæg. I den sydlige del af området opleves vindmøller i karakterområdet mod syd dog mange steder tydeligt i landskabsbilledet med en forstyrrende effekt. Vest for Simmerbølle præger en fabrik oplevelsen af landskabet, fordi fabrikken ligger blottet i et åbent og fladt landskab.

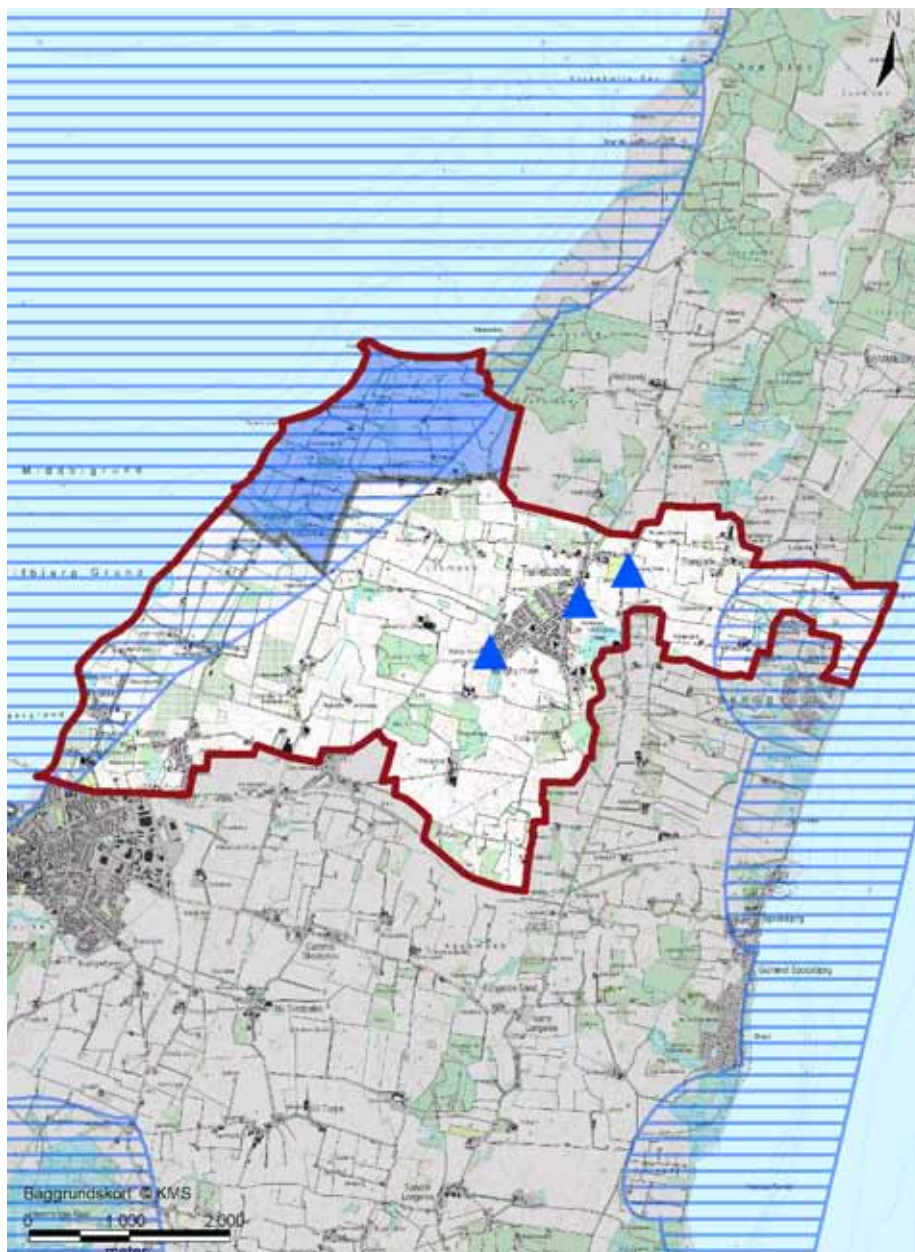
DÅRLIG

Biskoptorp

Hovedgårdslandskabets karakter fremstår med en tydelig oprindelse og i høj grad intakt struktur.

Intaktheden brydes dog i nogen grad omkring hovedgårdens bygningsmasse, hvor nye driftsbygninger fremstår uden sammenhæng til de øvrige bygninger.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer vurderes overvejende at være dårlig til middel, og landskabet opleves forstyrret af de vindmøller, der står i karakterområdet mod syd og indgår i landskabsbilledet samt den højspændingsledning, der krydser området.

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Geologiens fortællinger

Den mest markante geologiske fortælling i området knytter sig til hatbakkerne, der fremstår særlig tydeligt i kystlandskabet i den nordvestlige del af området, hvor hatbakkerne rejser sig fra en flade og markerer starten på en perlerække af hatbakker, der strækker sig parallelt med kysten mod syd. Med den geologiske fortælling følger også særlige udsigter over dette kystlandskab samt overdrevsprægede og skovbevoksede hatbakker omgivet af dyrkede marker.

Hele kyststrækningen afspejler den geologiske fortælling, der knytter sig til kystlandskabets dannelse og havets påvirkning af kysten.

Kulturhistoriens fortællinger

Selv om området rummer kulturhistoriske fortællinger, er der ingen af dem, der opleves tydeligt i landskabet. Mest tydeligt er historien om frugtplantagedriften omkring Peløkke, fordi området også i dag er præget af frugtplantager, men

produktionshistoriens tidsdybde formidles ikke.

Som punkter i landskabet opleves storstensdysser og rundhøje. Disse elementer ses ofte på de åbne marker fra de nærmeste omgivelser.

Et langt mere markant punkt i landskabet er Bagenbjerg Mølle, der står på en hatbakke nordøst for Tullebølle. Møllen, der i dag er indrettet som museum, fremstår i god vedligeholdelsesmæssig tilstand og har effekt som orienteringspunkt fra store dele af det omgivende landskab. Bl.a. ses møllen fra Langelands østkyst ved Sylten.

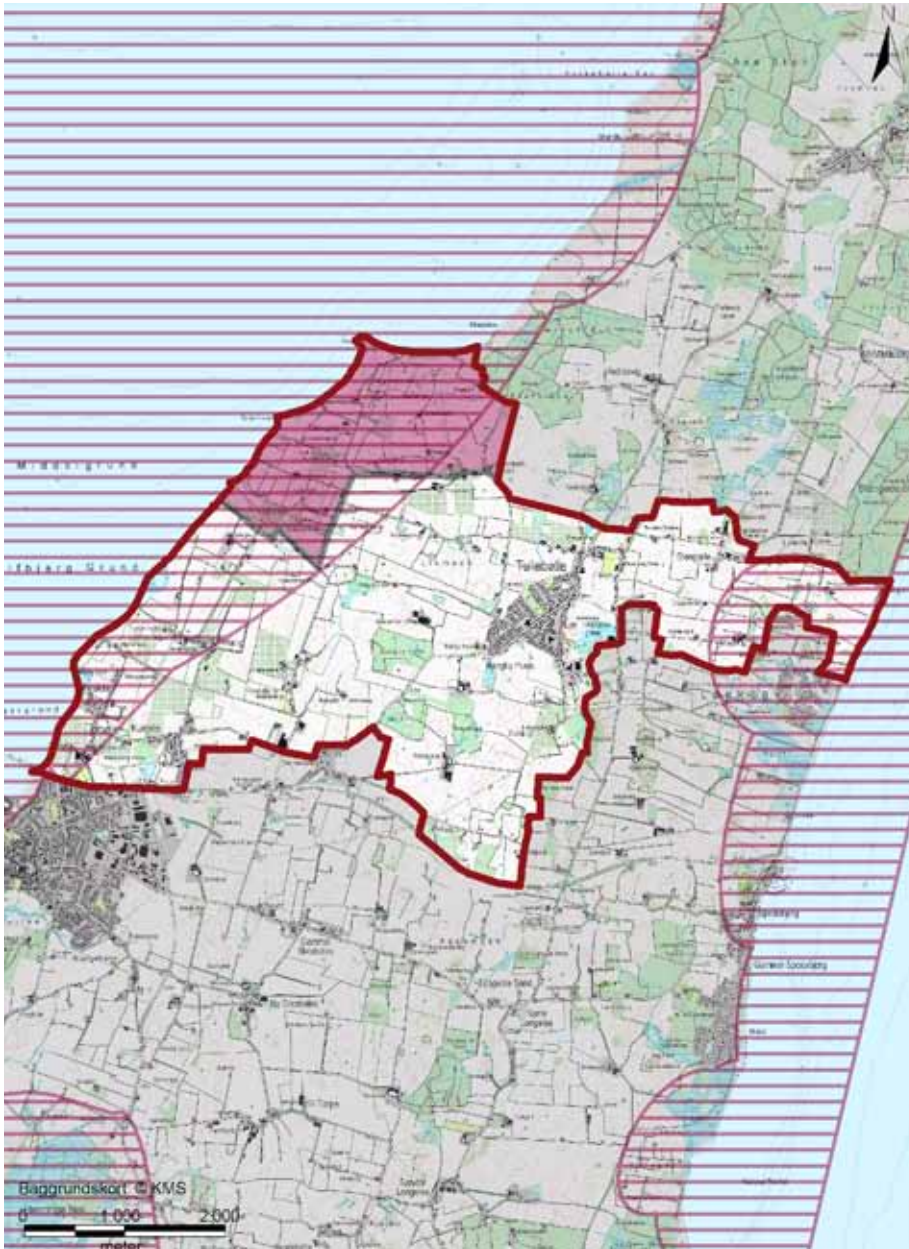
Bjerreby Mølle står i Tullebølles sydlige grænse og fremstår ikke nær så markant i landskabet. Begge møller opleves dog som punkter i landskabet, der markerer byens udstrækning i landskabet.

Tullebølle Kirke er områdets eneste kirke og ligger i Tullebølles østlige grænse. Især det bakkede terræn og spredte bevoksning betyder, at kirken overvejende opleves fra vejen, der forløber parallelt med og øst for Tullebølle.

SÆRLIGE UDSIGTSMULIGHEDER

Særlige udsigtsmuligheder knytter sig især til kysten, hvor der fra stranden er udsigt på langs af kystlinjen og mange steder også over det kystnære, landbrugsprægede landskab. Den korte afstand til modstående kyster betyder, at modstående kyster ofte indgår i oplevelsen af kystlandskabet.

I hele kystforlandet er der udsigt over landskabet til kysten. Mest udtalt er det i den nordvestlige del af området, da tætte, klippede hegn langs vejen mange andre steder begrænser udsigtsmulighederne.

- Karakterområde
- Særligt sårbart delområde
- Særligt sårbare udsigter

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Landskabet vurderes generelt ikke særligt sårbart over for ændringer, når det sker med respekt for landskabets karakter. Det vurderes således muligt at indpasse skovrejsning, landbrugsbyggeri og nye lavbunds- eller vådområder i den eksisterende landskabskaracter. Omkring Peløkke vurderes områdets plantagekarakter dog sårbar over for skovrejsning, da det vurderes at kunne forringe fortællingen om plantagedriftens historie.

SÆRLIGT SÅRBARE DELOMRÅDER

Særligt sårbar over for ændringer er den nordvestlige del af området, hvor landskabet er vurderet særligt karakteristisk og som et oplevelsesrigt landskab. Her er det særligt vigtigt at bevare eller styrke landskabskaracteren og/eller landskabets fortællinger, hvis der skal ske ændret anvendelse/nye aktiviteter.

Kystforlandet vurderes generelt særligt sårbart over for ændringer, der har betydning for oplevelsen af kystlandskabet og samspillet med

modstående kyster. Kystforlandet er derfor særligt sårbart over for markant byggeri, tekniske anlæg og lignende, mens det vurderes egnet til udbredelse af lavbundsområder og vådområder.

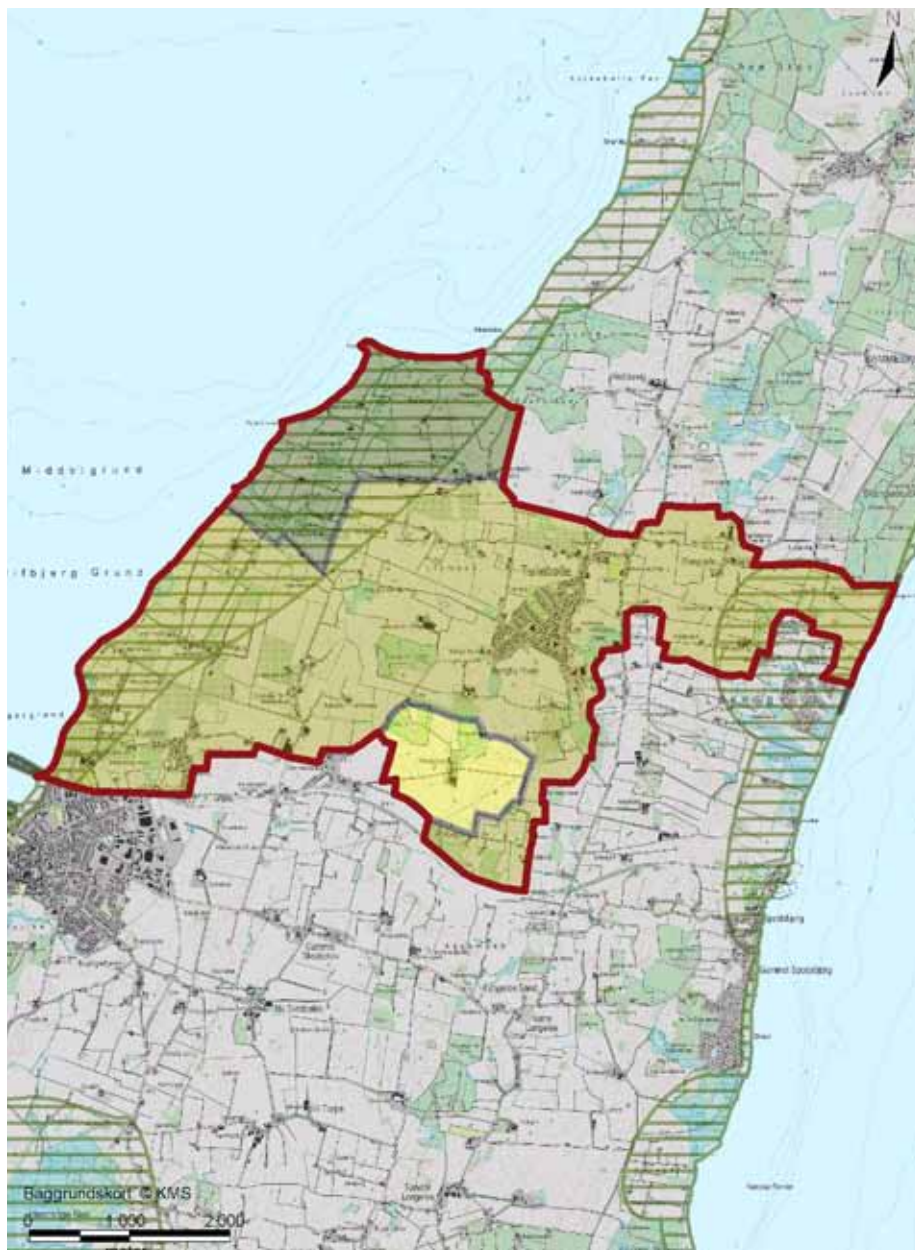
SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

Kystlandskaberne rummer mange steder udsigtsmuligheder over landskabet, og ved kysten er der udsigter på langs af kystlinjen og til modstående kyster. Udsigterne er sårbare over for aktiviteter i kystforlandet, som på forskellig vis påvirker udsigterne og dermed oplevelsen af landskabet.

Den korte afstand til modstående kyst betyder desuden, at markante ændringer i kystforlandet kan have betydning for oplevelsen af kystlandskabet på modstående kyst, ligesom markante ændringer i kystlandskabet på modstående kyst kan have betydning for oplevelsen af kystlandskabet i dette karakterområde.

STRATEGISKE MÅL

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Den nordvestlige del af området

Den nordvestlige del af karakterområdet har fået det strategiske mål beskytte, fordi landskabet her er vurderet særligt karakteristisk og særligt oplevelsesrigt samt en del af kystforlandet og dermed vurderet sårbart over for ændringer. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at ændringer i området kun bør ske, hvis det medvirker til at bevare eller styrke den eksisterende landskabskarakter.

Kystforlandet

Kystforlandet har fået det strategiske mål beskytte, fordi kystforlandet er særligt sårbart over for ændringer, der kan påvirke oplevelsen af kystlandskabet, herunder den visuelle sammenhæng med kysten og modstående kyster. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at der kun bør ske ændringer i området, hvis det ikke forringer oplevelsen af kystlandskabet.

Særlige udsigter

Områderne med særlige udsigter har ligeledes fået

det strategiske mål beskytte, der knytter sig til det forhold at beskytte de særlige udsigtsmuligheder. Ændringer i disse områder bør således kun ske, når det ikke forringer de særlige udsigter eller udsigtsmulighederne.

VEDLIGEHOEDE

Det øvrige karakterområde med undtagelse af Biskoptorp

Hovedparten af karakterområdet har fået det strategiske mål vedligeholde. Det betyder, at der ved ændringer i området bør lægges vægt på at tilpasse disse i den eksisterende landskabskarakter.

VEDLIGEHOEDE OG FORBEDRE

Biskoptorp

Hovedgårdslandskabet omkring Biskoptorp har fået det strategiske mål vedligeholde og forbedre, fordi landskabet fremstår med en karakteristisk hovedgårds-karakter i overvejende dårlig stand. Det betyder, at ændringer i området kun bør ske som led i at vedligeholde hovedgårds-karakteren

og gerne forbedre tilstanden.

LANDSKAB

Landskabet bør fastholdes med en bevoksningspræget landbrugs karakter, der bevarer områdets varierede rumlige afgrænsning, samt udbredelse af lavbundsområder, der understreger landskabets geologiske og hydrologiske forhold.

NATUR

Nye lavbundsområder og vådområder kan indpasses i landskabskarakteren, hvor især det geologiske udgangspunkt i de kystnære områder kan understøttes og den geologiske fortælling styrkes.

Ny skov kan indpasses i landskabskarakteren som små afgrænsede parceller. Dog bør området omkring Peløkke friholdes for ny skov, da frugtplantager er et identitetsgivende element og fortsat bør være den dominerende bevoksningsstype.

I dialog med landbruget/lodsejere bør områdets karakteristiske hegn med klippede sider bevares, da det har betydning for landskabskarakteren og den rumlige og visuelle oplevelse af landskabet.

KULTURHISTORIE

Historien om frugtavl omkring Peløkke og de gamle pæraskuder kan med fordel synliggøres for at styrke områdets identitet og kulturhistorie.

Der bør arbejdes for at synliggøre/formidle historien om Kong Holm, herunder voldstedet til Kong Holms Slot og den gamle bro.

BEBYGGELSE

Der bør lægges vægt på, at Tullebølle fastholdes som områdets største landsby, og at anden byudvikling begrænses til Peløkke og Kulepile. Ved Tullebølle bør der lægges vægt på, at bebyggelsen ligger lavt i terræn, så terræn og bevoksnings fortsat afgrænser byen mod landskabet. Omkring Peløkke bør der lægges stor vægt på, at oplevelsen af kystlandskabet ikke væsentligt forringes af byudvikling.

Især Rifbjerg er præget af en i høj grad intakt struktur, som der bør lægges vægt på at bevare.

Ved ombygning af eksisterende byggeri i det åbne land og landsbyerne bør det sikres, at byggeriet ikke får en karakter, der virker markant i landskabet.

Nyt landbrugsbyggeri bør placeres lavt i terræn i tilknytning til eksisterende bygninger og have en lav karakter. Den samlede bygningsmasse bør tilstræbes et harmonisk udtryk og en transparent grøn afgrænsning, der er tilpasset områdets bevoksningsstruktur.

TEKNISKE ANLÆG

Området bør ikke tilføres nye markante tekniske anlæg.

KARAKTEROMRÅDE 6 SPODSBJEERG KYSTLANDSKAB

BELIGGENHED

Karakterområdet strækker sig langs Langelands østkyst nord og syd for Spodsbjerg. Områdets afgrænsning er i høj grad terrænbestemt, så området omfatter den langstragte flade af marint forland langs kysten.

 Karakterområde
 Delområde

LANDSKABSKARAKTER

Kystlandskabet nord og syd for Spodsbjerg er især karakteriseret af den geologiske dannelse som marint forland, der betyder, at landskabet er præget af store sammenhængende lavbundsområder. Kun i den sydligste del af området er små og middelstore dyrkningsflader mere udbredt. Bevoksningen i området har en spredt karakter mens bebyggelsen overvejende er samlet i Spodsbjerg og områdets to sommerhusområder. Landskabet har en enkel men i nogen grad ustruktureret karakter. Den spredte bevoksning giver landskabet en transparent karakter men betyder også, at udsigtsforholdene varierer meget i området. Mange steder er der dog vid udsigt over kystlandskabet, kysten og farvandet. Området opleves uforstyrret.

GEOLOGISK DANNELSE

Området består af en flade af marint forland, der strækker sig langs kysten. Området er dannet efter sidste istid, hvor både landhævning og havstigning har haft betydning for kystdannelsen. Det marine forland er i den sydøstlige del af Danmark ofte resultat af ændringer i det relative vandspejl, der har medført tilgroning af kystforlandet. Dette har også været betydende for dannelsen af dette område. Terrænet er fladt, og jordtypen er i den centrale del af området præget af saltvandssand og -grus, mens jordtypen i den nordlige del er domineret af ferskvandssand. I den sydlige del af området består jordtypen af både moræneler og ferskvandssand.

Hele området er stærkt præget af dannelsen som marint forland og fremstår i høj grad med lavbunds karakter.

KYST

Området afgrænses mod øst af kysten mod Langelandsbæltet med ca. 13 kilometer til modstående kyst på Lolland. Ud for kysten skråner

terrænet, så havdybden inden for 500 meter når 5 meter. Syd for spodsbjerg, ud for Drejet og Sylten ved Næbbeskov, er der dog en stor lavvandede flade ud for kysten, der betyder, at vanddybden ikke overstiger 2 meter inden for de første 500 meter, hvorefter vanddybden hurtigt stiger. Dette undersøgte terræn har betydning for bølgedannelse og bølgepåvirkning af kysten og dermed kystens form og karakter. Ved den lavvandede kyst, er kystlinjen bugtet og kystlandskabet mange steder tilgroet med strandeng eller strandsump. De steder, hvor bølgepåvirkningen er større, er kystlinjen mere udlignet. Kysterne er generelt præget af smalle sandstrande, der tegner kystlinjen.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabets karakter er bestemt af dels den geologiske dannelse af kystlandskabet og dels af udskiftningen og den landbrugsmæssige udnyttelse af kystlandskabet.

Arealanvendelsen er især præget af store områder

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Ustruktureret bevoksning af hegn og krat.

TERRÆN

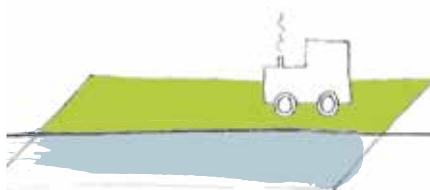
Fladt terræn af marint forland.

SKALA OG KOMPLEKSITET

Lille til middel skala og enkel karakter.

KYST

Udligningskyst med let bølget kystlinje.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Uforstyrret landskab.

med strandeng eller strandsump, hvor der flere steder optræder store flader med åbent vandspejl. I den sydlige del af området, hvor jorden er mere dyrkningseget, er kystlandskabet også præget af dyrkede marker.

Bevoksningen i området er generelt ustruktureret og består af mindre bevoksninger eller krat i forbindelse med strandenge eller andre lavbundsområder. I den sydlige del, der er mere opdyrket, ses også hegn eller bevoksede diger, der opdeler fladen.

Bebyggelsesstrukturen i området er domineret af havnebyen Spodsbjerg og to sommerhusområder. Et af sommerhusområderne ligger ved Drejet syd for Spodsbjerg og giver sammen med Spodsbjerg den centrale del af området en intensivt bebygget karakter, der dog i høj grad har en transparent grøn afgrænsning mod kysten og det øvrige landskab. Det andet sommerhusområde, Løkkeby, ligger i den nordlige del af området omgivet af lavbundsområder, og har ligeledes en grøn

afgrænsning mod omgivelserne.

I den sydlige del af området består bebyggelsen alene af enkelte huse og husmandssteder, der ligger på den store flade, ofte omgivet af bevoksning.

Området rummer ingen højtrægende tekniske anlæg. Nord for Spodsbjerg ligger Spodsbjerg Havn med både færgehavn og lystbådehavn.

KULTURHISTORIE

Færgefarten, fiskeriet og den rekreative udnyttelse af kystlandskabet er de mest markante kulturhistoriske fortællinger, der i dag aflæses i landskabet og særligt omkring Spodsbjerg.

Spodsbjerg var oprindeligt en rydningsby, men rummer i dag fragmenterede spor fra forskellige tidsperioder, der har præget byen og området, herunder især færgefart, fiskeri, badehotel og sommerhusturister.

Færgestedet i Spodsbjerg nævnes første gang i 1472, men er formentligt ældre. Gennem tiden har havnens karakter og udtryk ændret sig. Fra starten

Kystlandskabet er præget af marint forland og områder med mere eller mindre åbent vandspejl. Her Sylten ved Næb-beskov.

af 1800-tallet etableredes fiskerierhvervet i byen og fiskerihavnen, og først i 1994 blev lystbådehavnen anlagt.

Den rekreative udnyttelse af kystlandskabet og de udstrakte strande medførte, at der i starten af 1900-tallet opførtes et badehotel i Spodsbjerg. Senere kom sommerhusbyggeriet til ved Drejet og Løkkeby, som for alvor tog fart i 1960'erne og 1970'erne men er fortsat helt frem til i dag.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Landskabet er karakteriseret ved en lille til middelstor skala, der afspejles i områdets strandenge og øvrige lavbundsområder samt dyrkningsfladerne i den sydligste del af området. Den spredte bevoksning betyder, at udsigten over det flade kystlandskab varierer afhængig af bevoksningens tæthed. Mange steder er kystlandskabet dog præget af udsigter over landskabet, kysten og farvandet.

Landskabet har generelt en enkel karakter, der overvejende præges af sammenhængende

lavbundsområder og dyrkningsflader samt en bebyggelsesstruktur domineret af Spodsbjerg og sommerhusområder. Den spredte bevoksning får dog området til at fremstå ustruktureret.

Landskabet opleves uforstyrret. Omkring Spodsbjerg påvirker havnemiljøet kystlandskabet men ikke i væsentlig grad. Udsigten over farvandet er præget af store vindmølleområder ved Vestlollands kyst.

UDFORDRINGER

Området står ikke umiddelbart over for væsentlige udfordringer, da kystlandskabet i vid udstrækning er beskyttet over for markante ændringer. Der ligger dog alligevel en udfordring i at sikre, at evt. ændringer især i havnemiljøet ikke påvirker oplevelsen af kystlandskabet.

En anden udfordring kan være at styrke kystlandskabets naturlige udbredelse af lavbundsområder, så karakteren af marint forland bliver mere fremtrædende.

Fra Spodsbjerg Havn er der udsigt på langs af kysten.

Sylten ved Løkkeby er ligeledes marint forland, men har en lidt anden karakter end sylten ved Næbbeksov.

Fra stranden ved Drejet kan man på langs af den let bugtede kystlinje se ind til Spodsbjerg og Spodsbjerg Havn.

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

SÆRLIGT KARAKTERISTISK

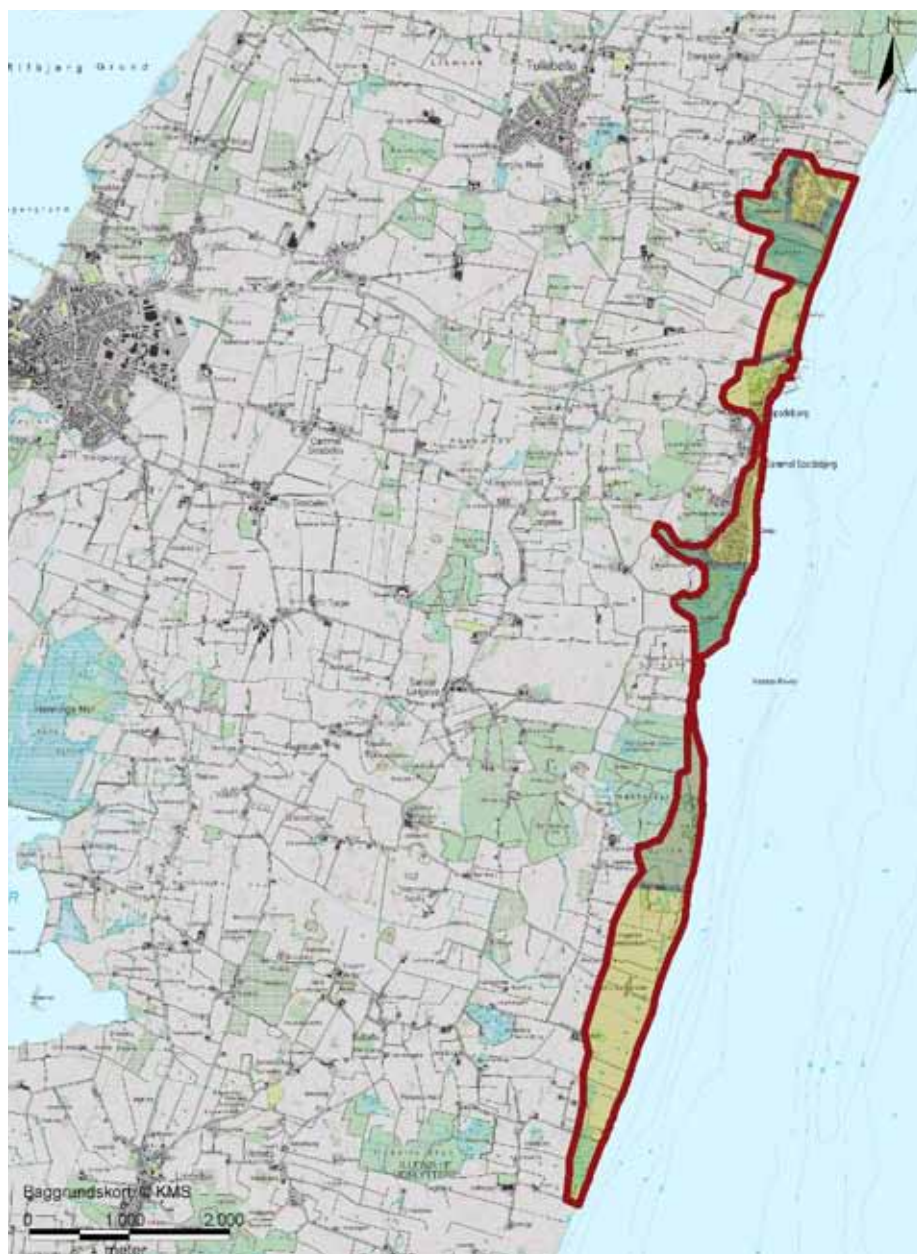
Sylten ved Løkkeby, Drejet og Næbbeskov

De karaktergivende elementer i form af især store lavbundsområder og spredt bevoksning fremstår tydeligt i disse områder og afspejler tydeligt landskabskarakterens oprindelse, der er tæt knyttet til den geologiske dannelse som marint forland. Denne karakter viser også et meget fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

KARAKTERISTISK

Det øvrige karakterområde

I det øvrige karakterområde fremstår kystlandskabet overordnede strukturer også tydeligt, men oprindelsen som marint forland er mindre markant, især i den sydlige del af området. Her er det i højere grad den kulturbetingede opdyrkning af kystlandskabet, der er fremtrædende. Jordtypen er her præget af moræneler og ferskvandssand, hvorfor de opdyrkede marker er udtryk for et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

GOD

Sylten ved Løkkeby, Drejet og Næbbeskov

Landskabskarakterens oprindelse som marint forland fremstår i høj grad intakt i disse områder, dog i mindre grad i området nord for Spodsbjerg. Områderne fremstår generelt i god stand og opleves uden væsentlig forstyrrelse fra tekniske anlæg.

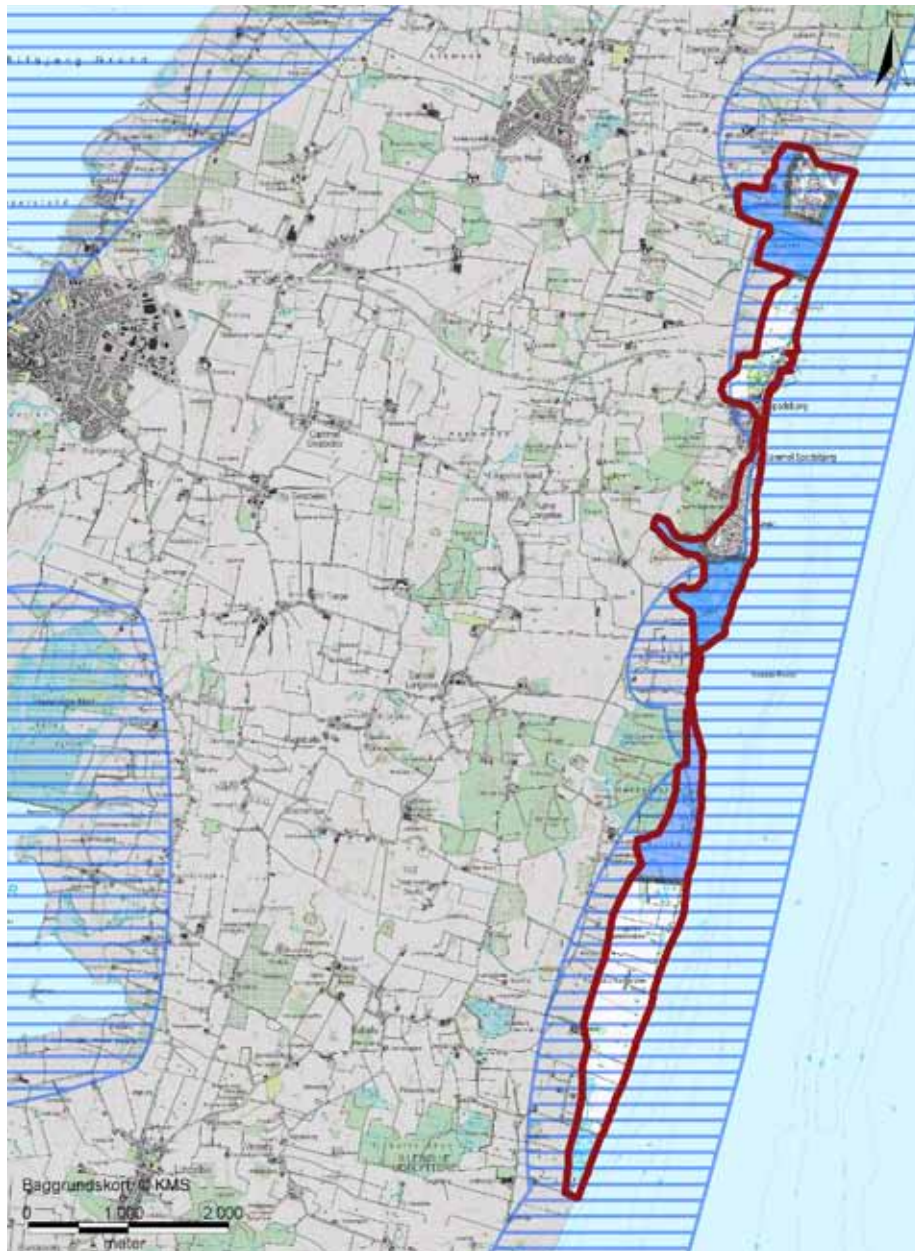
MIDDEL

Det øvrige karakterområde

I den øvrige del af området er landskabskarakterens oprindelse som marint forland mindre markant. I den sydlige del af området, hvor især opdyrkning er karaktergivende for kystlandskabet, er intaktheden forringet af dræning samt nedlagte diger og hegn, der i nogen grad har ændret karakteren af kystlandskabet.

OPLEVELSESMULIGHEDER

- Karakterområde
- Oplevelsespunkt
- Udsigtspunkt
- Oplevelsessted
- Særlige udsigter

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Geologiens fortællinger

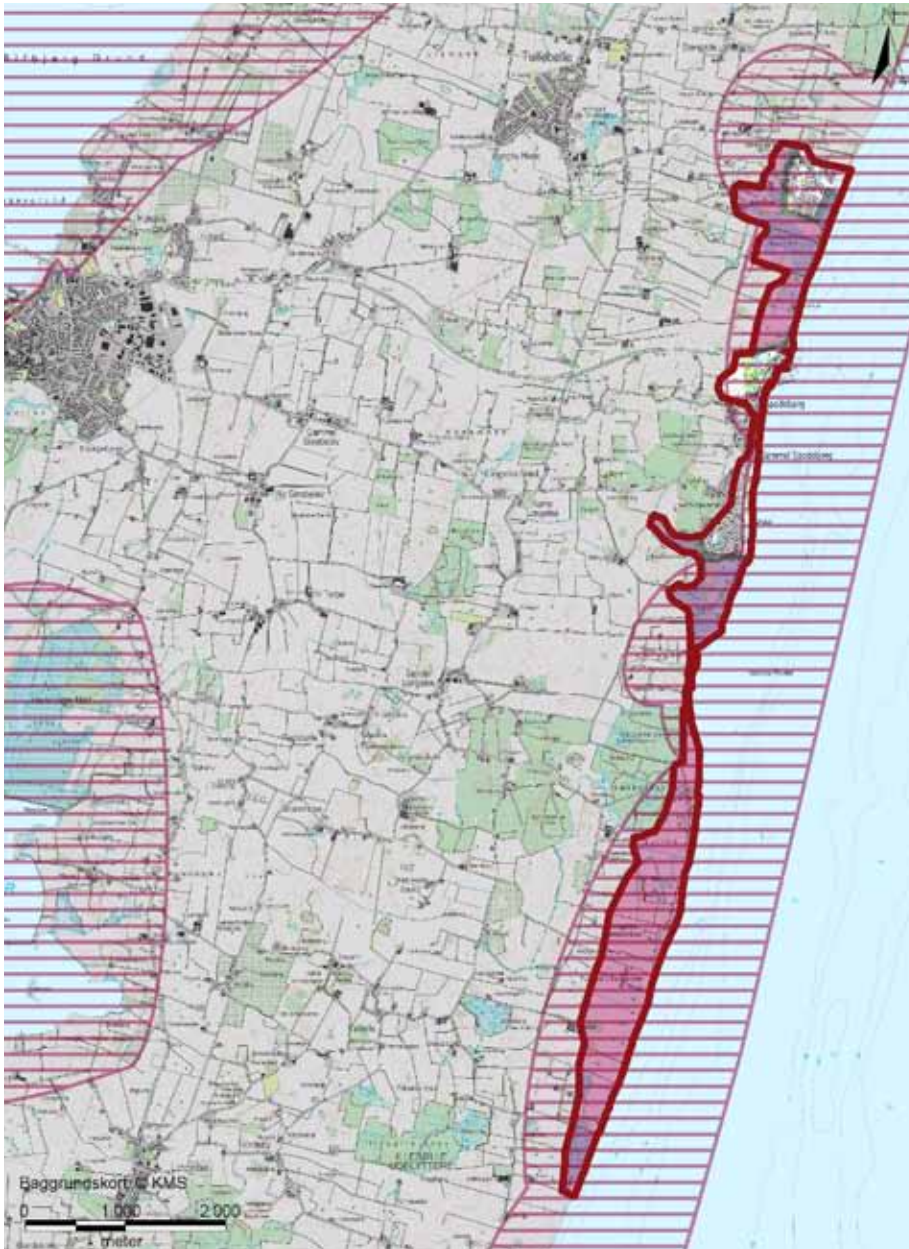
Sylden ved Løkkeby, Drejet og Næbbeskov fortæller historien om efteristidens påvirkning af kystdannelsen og især dannelsen af marine forlande.

Kulturhistoriens fortællinger

De kulturhistoriske fortællinger i området knytter sig især til Spodsbjerg historien om færgefarten, fiskeriet og badegæsterne og senere sommerhusturisterne.

SÆRLIGE UDSIGTSMULIGHEDER

Særlige udsigtsmuligheder knytter sig til hele kystlandskabet, idet der mange steder er udsigt over det flade kystlandskab, på langs af kystlinjen og ud over Langlandsbæltet.

- Karakterområde
- Særligt sårbart delområde
- Særligt sårbare udsigter

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Hele områdets landskabskarakter vurderes særlig sårbart på grund af det flade terræn og tætte relation til kysten. Både landskabskarakteren og oplevelsen af kystlandskabet vurderes sårbar over for ændringer, der forringer samspillet mellem naturgrundlag og arealanvendelse eller virker forstyrrende for landskabsoplevelsen.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

De særlige udsigter, der knytter sig til hele området, er sårbare over for ændringer, som kan påvirke udsigterne og dermed oplevelsen af kystlandskabet.

STRATEGISKE MÅL

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Hele kystlandskabet med undtagelse af de bebyggede områder ved Spodsbjerg og Løkkeby

Landskabet omkring sylten ved Løkkeby, Drejet og Næbbeskov er vurderet særligt karakteristisk og oplevelsesrigt. Disse landskaber samt den sydlige del af området, der er vurderet karakteristisk, er desuden vurderet at være sårbare landskaber. Hovedparten af området har derfor fået det strategiske mål beskytte. Ændringer i kystlandskabet bør derfor kun ske, hvis det medvirker til at bevare eller styrke landskabskarakteren.

Særlige udsigter

Hele området har særlige udsigter, der ligeledes har fået det strategiske mål beskytte. Denne beskyttelse knytter sig til det forhold at beskytte de særlige udsigtsmuligheder. Ændringer i området bør således kun ske, når de ikke forringer de særlige udsigter eller begrænser udsigtsmulighederne.

VEDLIGEHOEDE

De bebyggede områder ved Spodsbjerg og Løkkeby

De bebyggede områder i den centrale og nordlige del af området har fået det strategiske mål vedligeholde. Det betyder, at den eksisterende karakter bør fastholdes og at ændringer i disse områder skal indpasses i landskabskarakteren.

LANDSKAB

Der bør lægges vægt på at bevare og styrke kystlandskabets karakter af marint forland.

NATUR

Udbredelse af lavbundsområder i kystlandskabet vil styrke landskabskarakterens tilstand og tydeligheden af landskabskarakterens oprindelse som marint forland.

Området er ikke egnet til skovrejsning dels på grund af landskabets karakter og de særlige udsigtsmuligheder.

BEBYGGELSE

Evt. ny bebyggelse bør begrænses til Spodsbjerg og bør i høj grad tage hensyn til byen kulturhistorie og samspillet med det omkringliggende kystlandskab.

Der bør ikke ske landbrugsbyggeri i området. Et evt. behov for landbrugsbyggeri bør således søges placeret i et mere egnet landskab.

TEKNISKE ANLÆG

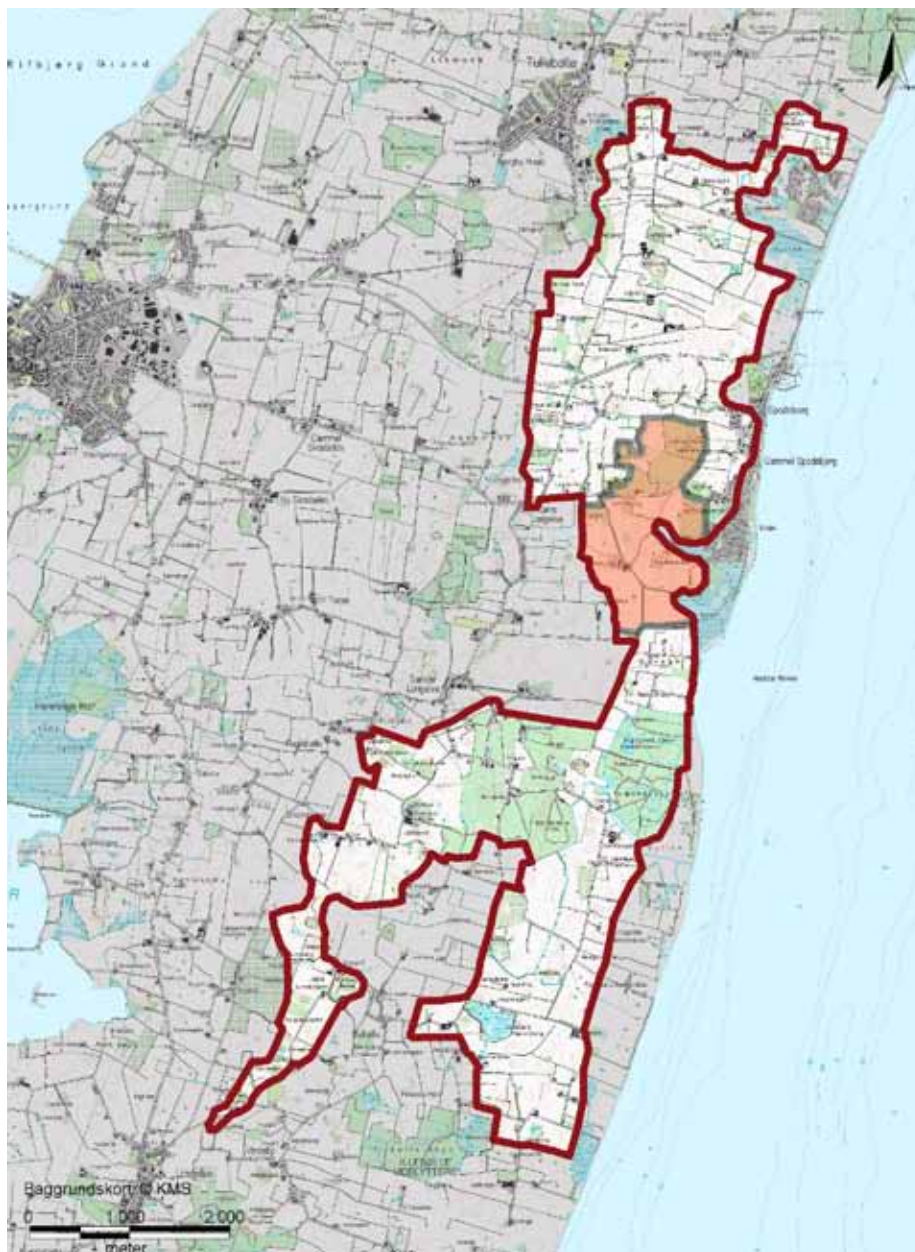
Området bør ikke tilføres nye store tekniske anlæg.

Ved ændringer på havnen bør der tages væsentlige hensyn til oplevelsen af kystlandskabet.

KARAKTEROMRÅDE 7 LOGENLSE BAKKELANDSKAB

BELIGGENHED

Karakterområdet ligger centralt på Sydlangeland parallelt med østkysten, hvor det udgør et langstrakt bakkestrøg. Mod øst er området afgrænset mod det flade kystlandskab nord og syd for Spodsbjerg. Mod sydøst grænser området op til hovedgårdslandskabet, mens området iøvrigt er afgrænset mod mere flade og småbakkede landbrugslandskaber mod nord, syd og vest.

LANDSKABSKARAKTER

Landskabet er især karakteriseret ved et bakket terræn, der er præget af markante hatbakker, der ligger som perler på en snor parallelt med kysten. Mellem bakkerne er landskabet præget af opdyrkede marker og små lavbundsområder, mens de mest bakkede områder er præget af gæsningsarealer. Bebyggelsesstrukturen er især præget af spredtliggende gårde samt huse og husmandssteder beliggende langs vejene. Bevoksede diger og hegn opdeler landskabet i middelstore, transparente landskabsrum. Især på grund af det meget varierede terræn er området præget af meget varierede udsigtsmuligheder.

GEOLOGISK DANNEELSE

Geologien i området er især præget af markante hatbakker, der ligger som perler på en snor parallelt med kysten i overgangen mellem randmorærens højderyg mod vest og den hævede havbund langs kysten mod øst. Terrænet er derfor varieret afhængig af, hvor tæt hatbakkerne ligger. Nogle steder fremstår terrænet som en bølgende flade med enkelte hatbakker, der rejser sig fra fladen. Hvor hatbakkerne ligger tæt, fremstår terrænet markant bakket.

Jordtypen domineres af moræneler, men ferskvandssand, smeltevandssand og morænesand forekommer punktvis i området. De hydrologiske forhold er præget af små lavbundsområder, der ligger spredt i området. Mange af dem er dog drænet og opdyrket.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabskarakterens oprindelse knytter sig især til gennemførelse af landboreformene og udflytning fra de omkringliggende landsbyer omkring år 1800.

Landskabet har en overvejende opdyrket karakter præget af marker i forskellige størrelser, overvejende middelstore. Flere steder ses dog også græsningsarealer, især i de mest bakkede områder, samt arealer anvendt til græsproduktion.

Bevoksningsstrukturen har en sammensat karakter, der er præget af små og middelstore skove, juletræsplantager, bevoksede moser og andre små bevoksninger, bevoksede diger og enkelte hegn.

Bebyggelsen i området består af små og middelstore gårde, der ligger spredt i området, samt huse og husmandssteder, der ligger langs vejene. Enkelte steder ligger huse og husmandssteder med kort indbyrdes afstand og danner en sammenhængende bebyggelse langs vejen. Spodsbjerg ligger på tværs af karakterområdegrænsen mod øst, idet de kystnære dele ligger i det flade kystlandskab, mens den øvrige del af byen strækker sig ind i bakkelandskabet mod vest. I forlængelse af byen strækker et større sommerhusområde sig mod syd og sydvest. Den

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Sammensat bevoksning af små og middelstore skove og bevoksninger, bevoksede diger og hegn.

TERRÆN

Variert terræn præget af tætliggende hatbakker.

SKALA OG KOMPLEKSITET

Overvejende middel skala og sammensat karakter.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Let forstyrret landskab.

vestligste del af området ligger således i dette karakterområde og udgør sammen med Spodsbjerg områdets største sammenhængende bebyggelse.

Den nordlige del af området krydses af en højspændingsledning, og en vindmølle står i den sydøstlige del af området vest for Logelse Sønderskov. Der ud over rummer området ingen tekniske anlæg.

KULTURHISTORIE

Området rummer kun få kulturhistoriske elementer. I den nordlige del ligger en gravhøj på en mark, og på den nærtliggende hatbakke, Oldenbjerg, findes en gammel trigonometrisk post. Ingen af disse elementer opleves tydeligt i landskabet.

I den sydlige del af området ses den gamle Lindelse Mølle beliggende højt i terræn på en hatbakke. Møllen er derfor synlig fra store dele af det omgivende landskab som orienteringspunkt. Fra nordøst er møllens synlighed dog begrænset af et markant bakket terræn og bevoksning.

Karakterområdet rummer ét delområde, der udgør en stor del af hovedgårdslandskabet til Møllegård Hovedgård. Hovedgårdslandskabet fremstår med overvejende intakte strukturer. Den omgivende bevoksning og det bakkede terræn betyder dog, at hovedgårdslandskabet kun opleves i begrænset omfang fra det omkringliggende landskab.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Landskabet er karakteriseret ved en overvejende middel skala, der dog stedvist varierer. Især det bakkede terræn og den spredte bevoksning giver landskabet en varieret, transparent afgrænsning. Det betyder, at der visse steder kan ses langt og på tværs af landskabsrum, mens udsigten andre steder begrænses af terræn eller bevoksning. I den østligste del af området er der flere steder udsigt over kystlandskabet mod øst med visuel sammenhæng til kysten.

De mange og varierende elementer i landskabet i form af varieret terræn, varieret arealanvendelse, varieret bevoksningsstruktur og spredt bebyggelse giver landskabet en sammensat karakter uden

Det bakkede terræn er karaktergivende for området. Mange steder fremstår det med bevoksning eller som græsningsarealer.

tydelige strukturer.

Oplevelsen af landskabet er generelt ikke forstyrret af store tekniske anlæg. Lokalt virker enkelte større gårde forstyrrende på grund af gårdenes samlede udtryk præget af produktionsanlæg samt deres synlighed i landskabet.

DELOMRÅDER

Møllegård Hovedgårdslandskab

Området er karakteriseret ved karakteristiske hovedgårdsstrukturer, der markant adskiller området fra det øvrige karakterområde. Hovedgården ligger centralt i den sydlige halvdel af området omgivet af middelstore, åbne dyrkningsflader, der opdeles af markveje. Den nordlige halvdel af området er prægt af små og middelstore skovområder, der adskilles af mindre dyrkningsflader. Skovenes navne angiver, at de har været anvendt som græsningskov. Selv om områdets strukturer adskiller sig fra det øvrige karakterområde, er området præget af det for området karakteristiske bakkede terræn.

UDFORDRINGER

Området rummer ingen væsentlige udfordringer i forhold til landskabets karakter.

Gammellung, der ligger i den sydøstlige del af området, er områdets eneste udprægede vådområde.

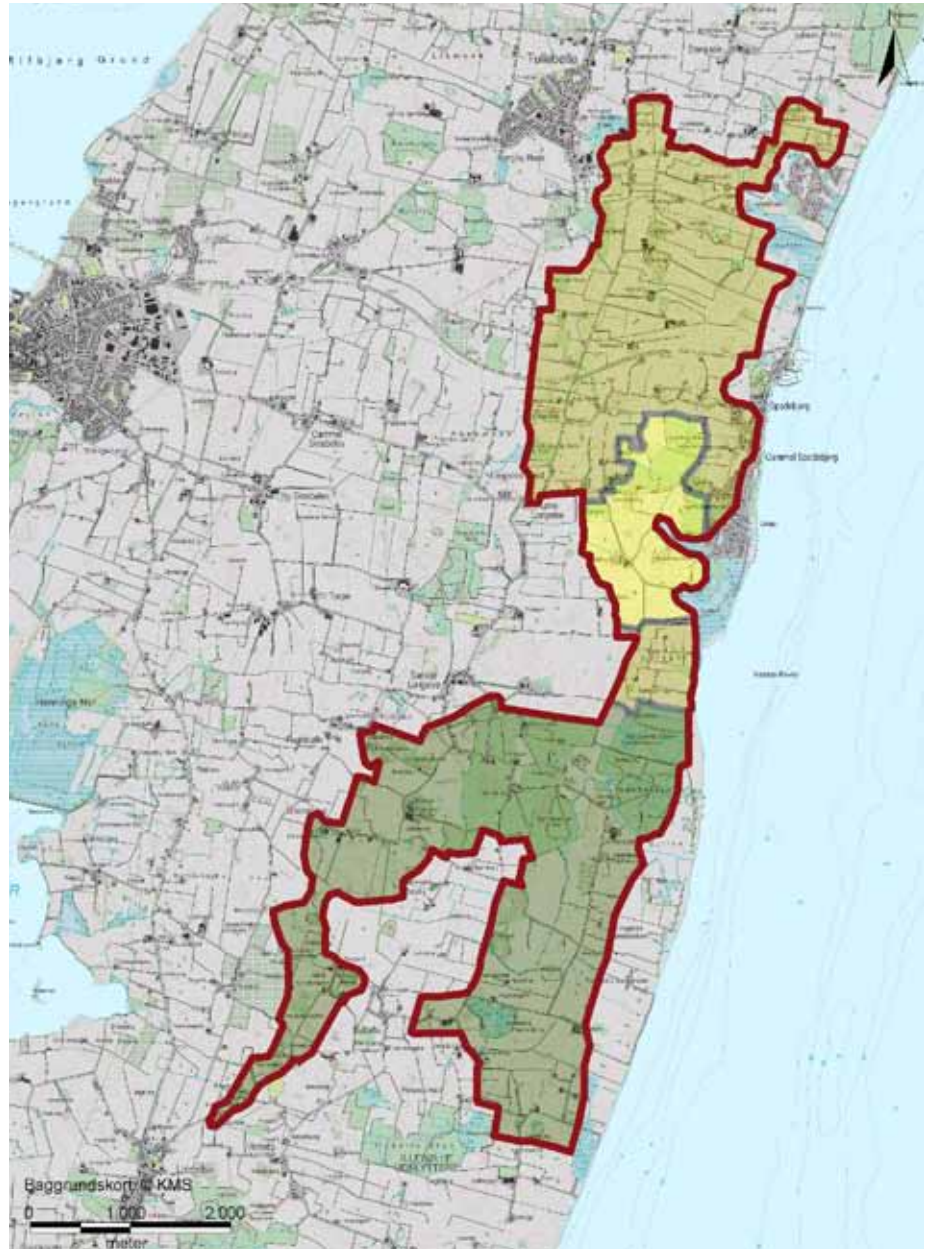
Vest for Næbbeskov strækker en stor flade sig ind fra kysten og understreger kontrasterne i landskabets terræn.

Små huse og husmandssteder ligger langs vejene. Her ved Pederstrup.

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

KARAKTERISTISK

Hele karakterområdet med undtagelse af Møllegård Hovedgårdslandskab

Landskabskarakteren fremstår tydeligt i hele karakterområdet med undtagelse af delområdet omkring Møllegård Hovedgård. Det gælder såvel geologi som arealanvendelse, bevoksningsstruktur og bebyggelsesstruktur.

Landskabets karakter afspejler tydeligt landskabskarakterens oprindelse som udskiftningslandskab. Der er desuden et fint samspil mellem naturgrundlaget og arealanvendelse, idet den bølgede flade generelt er intensivt opdyrket, mens de markante hatbakker ofte enten er afgræssede eller skovbevoksede. De mange små lavbundsområder fremstår ofte som mose, men er også flere steder drænet og opdyrket.

KONTRASTERENDE

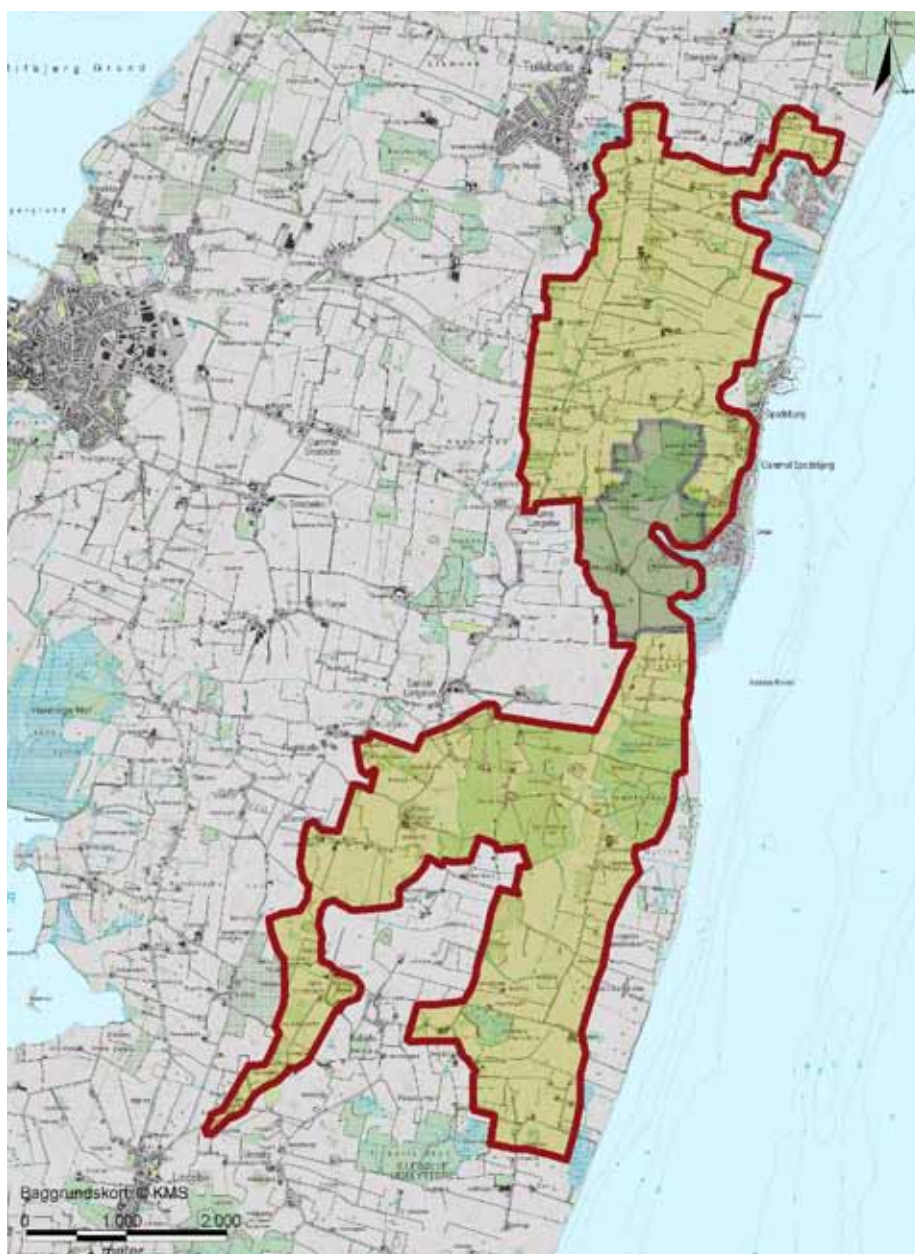
Møllegård Hovedgårdslandskab

Området er vurderet kontrasterende fra det øvrige karakterområde på grund af den karakteristiske hovedgårds karakter, der til trods for områdets el-

lers karakteristiske bakkede terræn får området til at adskille sig fra det øvrige karakterområde.

Hovedgårdsstrukturen afspejler fint landskabskarakterens oprindelse.

Der er et fint samspil mellem naturgrundlaget og arealanvendelsen.

GOD

Møllegård Hovedgårdslandskab

Hovedgårdslandskabet fremstår i høj grad med intakte strukturer, som de fremgår af de historiske kort fra 1870.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes middel til god og området opleves uforstyrret.

produktion. Det samlede indtryk af området forringer lokalt landskabsoplevelsen.

Oplevelsen af landskabet er generelt ikke forstyrret af store tekniske anlæg. Lokalt virker enkelte større gårde forstyrrende på grund af gårdenes samlede udtryk præget af produktionsanlæg samt deres synlighed i landskabet.

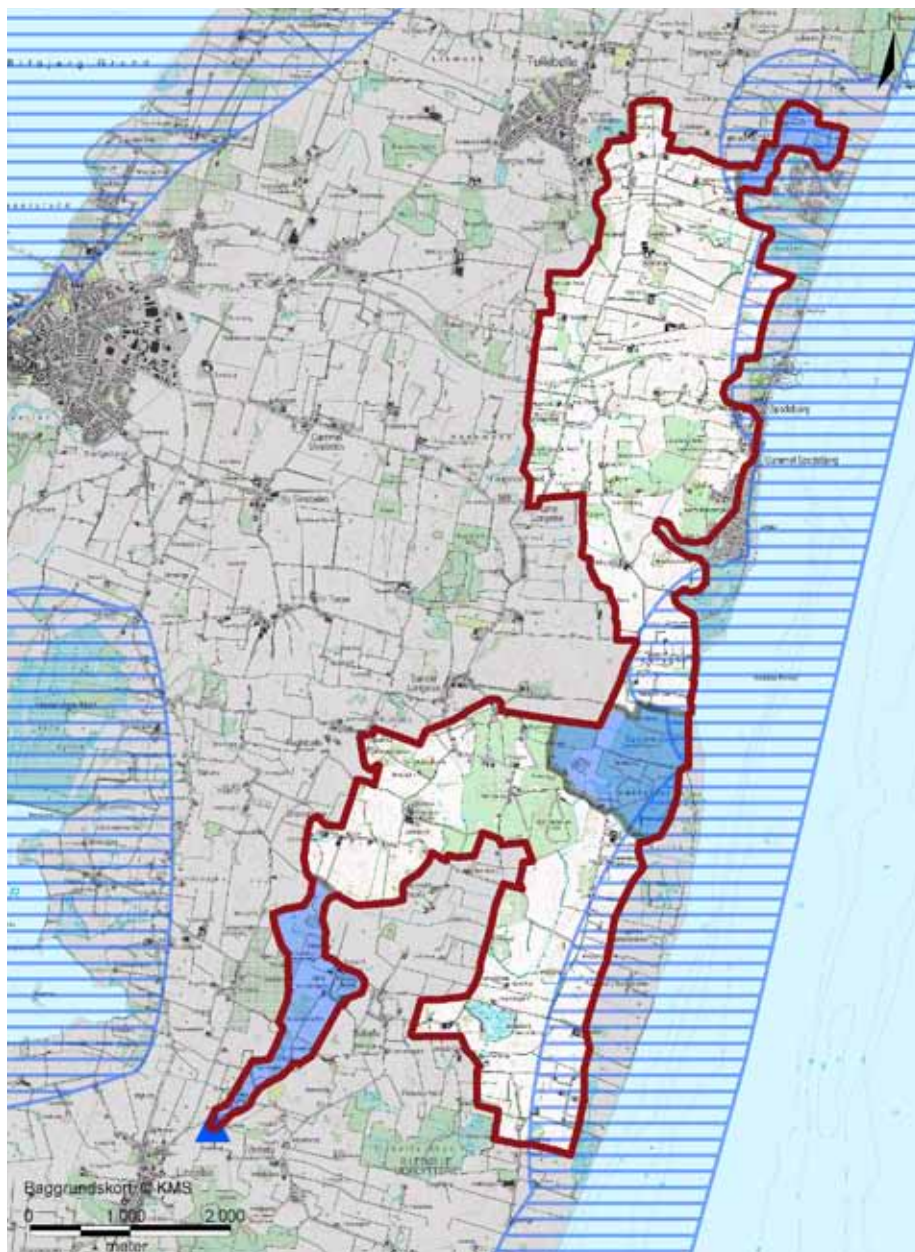
MIDDEL

Hele karakterområdet med undtagelse af Møllegård Hovedgård

Landskabets oprindelse som udskiftningslandskab fremstår tydeligt i hele karakterområdet. Intakt-heden af de karaktergivende strukturer er dog forringet af, at der gennem tiden er nedlagt mange diger og hegn i området, der har ændret landskabets skala. Bebyggelsesstrukturen er nogenlunde intakt.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes generelt middel, selv om der stedvist er elementer, der fremstår i god eller dårlig tilstand. I tilknytning til Bønneløkke Skov er der med tiden tilført ny skov, der i dag i høj grad er præget af juletræs-

- Karakterområde
- Oplevelsespunkt
- Udsigtspunkt
- Oplevelsessted
- Særlige udsigter

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Geologiens fortællinger

De for Langeland karakteristiske hatbakker ses i dette karakterområde som tydelige karaktergivende strukturer. Bakkerne ligger som perler på en snor i et ellers bølget terræn i overgangen mellem kysten mod øst og randmorænen mod vest. Det får hatbakkerne til at fremstå markant i landskabet.

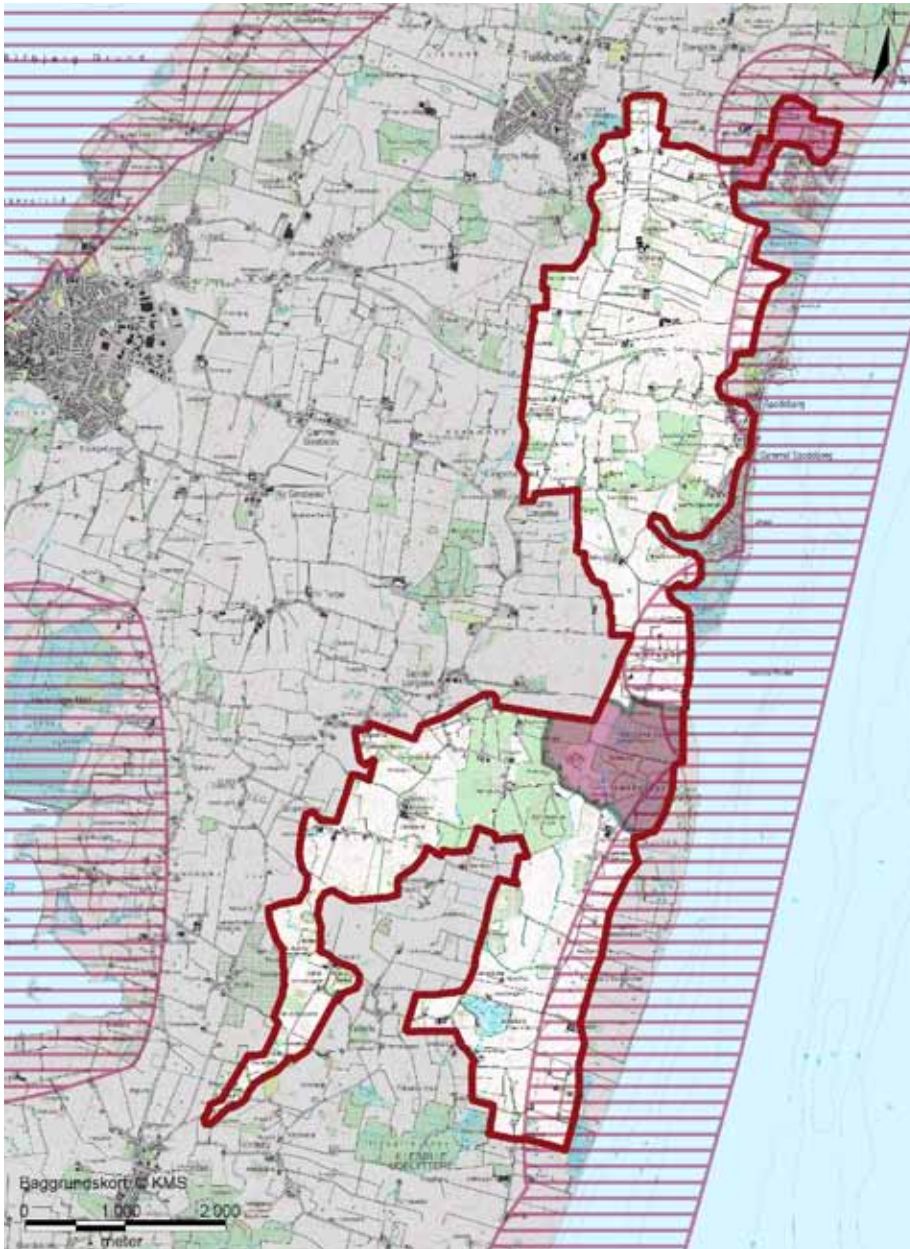
Særligt udpræget er oplevelsen af hatbakkerne i den nordlige del af området omkring Løkkeby, i den centrale del af området omkring Næb-beskov og i den sydvestlige del af området mellem Lindelse og Snaremosse. Disse områder har desuden et naturpræg, der bidrager til den visuelle oplevelse af områderne.

Kulturhistoriens fortællinger

Området rummer kun få kulturhistoriske fortællinger, hvoraf kun Lindelse Mølle opleves som et synligt element i landskabet.

SÆRLIGE UDSIGTSMULIGHEDER

Særlige udsigtsmuligheder knytter sig til den østligste del af området, hvorfra der er udsigt over kystlandskabet mod øst og visuel sammenhæng til kysten og Langelandsbæltet.

- Karakterområde
- Særligt sårbare udsigter
- Særligt sårbart delområde

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Området vurderes moderat sårbart over for ændringer. Der vurderes således at kunne ske ændringer i området, men der skal tages væsentlige hensyn til landskabets karakter. Det er især hensynet til oplevelsen af geologien i området, der er betydende for vurderingen.

Landskabskarakteren kan derfor være sårbar over for markant byggeri, tekniske anlæg og skovrejsning.

SÆRLIGT SÅRBARE DELOMRÅDER

Området ved Løkkeby og Næbbeskov

Disse særligt markante bakkelandskaber vurderes særlig sårbart over for ændringer. Det skyldes især hensynet til oplevelsen af landskabets geologi, men også områdernes særlige naturforhold, der præger oplevelsen af områderne, har betydning for sårbarhedsvurderingen.

Områderne er særlig sårbare over for stort eller på anden måde markant byggeri, store tekniske anlæg, der dels kan forstyrre oplevelsen af landskabet og dels få bakkerne til at fremstå som

små og ubetydelige, samt skovrejsning eller anden sammenhængende bevoksning, der kan sløre oplevelsen af geologien.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

I den østlige del af området er udsigterne over kystlandskabet særlig sårbart over for aktiviteter eller ændringer, som på forskellig vis kan påvirke udsigterne og dermed oplevelsen af kystlandskabet.

STRATEGISKE MÅL

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Bakkeområderne ved Løkkeby, omkring Næbbeskov og mellem Lindelse og Snaremose

Disse bakkeområder har fået det strategiske mål beskytte, fordi landskabet her vurderes at have stor oplevelsesværdi på grund af især den geologiske fortælling i områderne. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at ændringer i områderne kun bør ske, hvis det medvirker til at bevare eller styrke landskabskarakteren og især den geologiske fortælling med vægt på oplevelsen af hatbakkene.

Særlige udsigter

I den østlige del af området har de særlige udsigter ligeledes fået det strategiske mål beskytte. Beskyttelseshensynet knytter sig til det forhold at beskytte de særlige udsigtsmuligheder over kystlandskabet mod øst. Ændringer i disse områder bør således kun ske, når det ikke forringer de særlige udsigter eller udsigtsmulighederne.

VEDLIGEHOEDE

Det øvrige karakterområde, herunder Møllegård Hovedgårdslandskab

Det øvrige karakterområde har fået det strategiske mål vedligeholde. Det betyder, at der ved ændringer i arealanvendelsen eller ved andre aktiviteter bør lægges vægt på at tilpasse disse den eksisterende landskabskarakter, dvs. dels bakkelandskabets hovedkarakter samt hovedgårds-karakteren omkring Møllegård.

LANDSKAB

Der bør generelt lægges vægt på at sikre oplevelsen af de markante hatbakker i området. Særligt vigtigt er det i de områder, hvor landskabet er vurderet oplevelsesrigt, dvs. i den nordlige del af området ved Løkkeby, i den centrale del af området omkring Næbbeskov samt i den sydvestlige del af området mellem Lindelse og Snarelose.

NATUR

Lavbundsområder kan med fordel udbredes i det lavtliggende terræn, da det vil styrke dels landskabskarakteren og tilstanden heraf.

Skovrejsning bør af hensyn til oplevelsen af områdets geologi begrænses. Særligt de områder, hvor landskabet er vurderet oplevelsesrigt, bør friholdes for skov eller anden sammenhængende bevoksning.

Hovedgårdslandskabet omkring Møllegård bør friholdes for skovrejsning af hensyn til at bevare den karakteristiske hovedgårdsstruktur.

Områder med særlige udsigtsmuligheder bør friholdes for skov af hensyn til at sikre de særlige udsigter over kystlandskabet mod øst.

KULTURHISTORIE

Omkring Møllegård er det væsentligt at bevare de karakteristiske hovedgårdsstrukturer.

Lindelse Mølle bør bevares som et tydeligt kulturhistorisk element i landskabet i god tilstand.

BEBYGGELSE

Ny bebyggelse i området bør generelt begrænses til Spodsbjerg. Alternativt bør ny bebyggelse understøtte områdets eksisterende bebyggelsesstruktur præget af huse og husmandssteder, der ligger langs vejene.

Nyt landbrugsbyggeri bør placeres i tilknytning til eksisterende byggeri, placeres lavt i terræn, have en lav karakter og sikre den samlede bygningsmasse et harmonisk udtryk.

I områder med særlige udsigtsmuligheder bør der lægges stor vægt på at bevare de særlige udsigter. Ved behov for stort eller på anden måde markant landbrugsbyggeri bør der søges en alternativ placering uden for området med særlige udsigter.

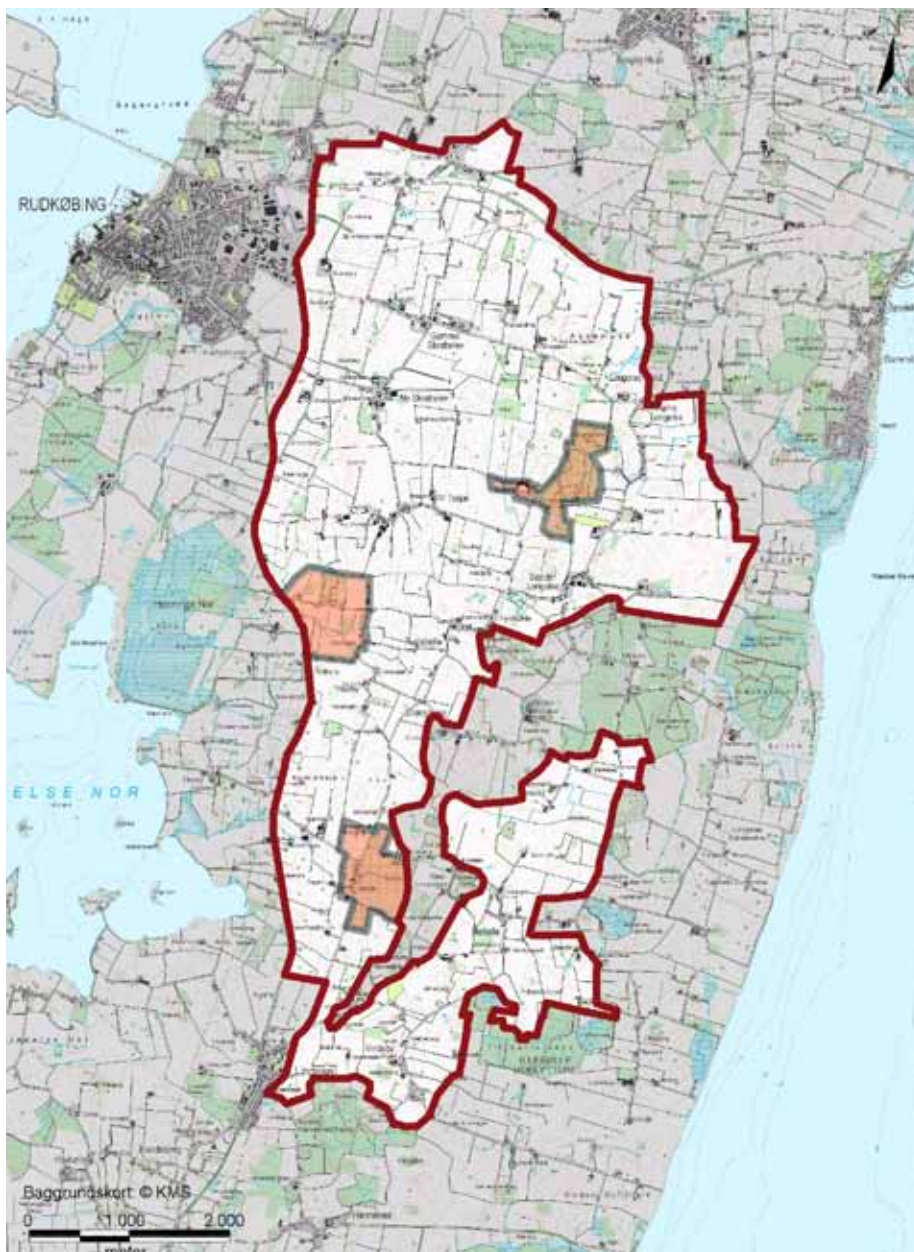
TEKNISKE ANLÆG

Området bør friholdes for nye, store tekniske anlæg.

KARAKTEROMRÅDE 8 MIDLANGELANDS LANDBRUGSLANDSKAB

BELIGGENHED

Karakterområdet ligger på den centrale del af Langeland øst og sydøst for Rudkøbing. Området ligger på Langelands højderyg og er mod vest afgrænset mod det lavere liggende kystlandskab, mens det mod øst er afgrænset mod et markant bakkestrøg, der strækker sig parallelt med kysten og ind i områdets sydlige del. Grænsen mod vest er trukket i landevejen mens terrænet i høj grad har været grænsdragende mod øst. Mod nord er området afgrænset mod et i højere grad bevoksningspræget og småbakked landbrugslandskab i lidt mindre skala. Bestemmende for grænsen er her både terræn og skala.

LANDSKABSKARAKTER

Landskabet på Midtlangeland er især karakteriseret ved det letbølgede terræn, der er intensivt opdyrket på middelstore marker. Hegn og bevoksede diger afgrænser markerne og skaber et transparent landskab, hvor der mange steder er vid udsigt over landskabet og stedvist også til kysten mod vest. Bebyggelsesstrukturen er især præget af huse, husmandssteder og mindre gårde, der er samlet i små landsbyer, samt større gårde, der ligger spredt i området.

Landskabet har en middel skala, transparent afgrænsning og let sammensat karakter. Vindmøller er synlige i hele karakterområdet men påvirker især den nordlige halvdel af området, hvor de forstyrrer landskabsoplevelsen.

GEOLOGISK DANNELSE

Området omfatter en del af den højderyg, der forløber centralt på langs af Langeland som en del af den randmoræne, Langeland består af.

Det højliggende terræn fremstår generelt som en let bølget flade, men stedvist ses enkelte hatbakker hæve sig fra fladen.

Jordbunden domineres af moræneler, men ferskvandssand forekommer i brede strøg diagonalt i området, hvor også store flader er mest udbredt. Vandelementer som moser, vandhuller og åer er ikke karaktergivende for området men forekommer i begrænset omfang.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabets karakter har sit afsæt i landboreformernes gennemførelse med udskiftning af områdets landsbyer omkring år 1800.

Området er intensivt opdyrket på middelstore marker, der er karaktergivende for området. Kun få steder ses græsningsarealer, ofte i forbindelse med hestehold eller mindre ejendomme med

kvæg.

Bevoksningen i området er især karakteriseret ved hegn og spredt bevoksning på diger, der afgrænser markerne eller står langs vejene. Ofte består bevoksningen af lave til middelhøje træer og buske og er domineret af løvfældende arter. Spredt i området ses også enkelte små bevoksninger.

Bebyggelsesmønsteret i området tegnes især af huse, husmandssteder og mindre gårde, der er samlet i mindre landsbyer med karakter af slynged vejby eller uregelmæssig fortellandsby, samt middelstore og store gårde, der uden for landsbyerne ligger spredt i området trukket tilbage fra vejene. Flere af landsbyerne havde i middelalderen status som adelsbyer, nogle af dem med kirke. Landsbyerne har generelt bevaret deres oprindelige struktur, selv om der flere steder er tilført nyere huse.

Hele den nordlige del af området er stærkt præget

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Især hegn og spredt bevoksede diger.

TERRÆN

Overvejende letbølget terræn med stedvist præget af hatbakker.

SKALA OG KOMPLEKSITET

Middel skala og let sammensat karakter.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Især den nordlige halvdel af området er væsentligt forstyrret.

af middelstore vindmøller, der står i grupper eller enkeltvis. Vindmøllegrupperne står med en relativ kort indbyrdes afstand, der betyder, at de flere steder i landskabet opleves som en stor, diffus vindmøllegruppe.

En middelstor højspændingsledning krydser områdets nordvestlige del med knudepunkt ved en transformerstation øst for Rudkøbing.

KULTURHISTORIE

Den kulturhistoriske fortælling i området knytter sig især til de gamle adelsbyer, der ligger langs middelalderens hovedfærdselsåre på langs og på tværs af Langeland. Det er dog kun i få af landsbyerne, at fortællingen om adelsbyen opleves, og her kun i form af brudelementer.

Området rummer tre kirker, hvoraf især Fuglsbølle Kirke opleves markant i landskabet, fordi kirken som den eneste ligger højt i terrænet i landsbyens udkant. De andre kirker ligger der imod omgivet af bebyggelse, der begrænser kirkernes synlighed fra omgivelserne.

I området ligger også hovedgården Søvertorp, der omkring selve hovedgården og den tilhørende skov omgivet af stendiger, opleves med hovedgårds karakter og bidrager til den kulturhistoriske adelfortælling.

Rundt om i landskabet ses enkelte fortidsminder i form af især rundhøje. Gravhøjene er dog især udbredt i den sydvestlige del af området nær overgangen til det lavtliggende kystlandskab omkring Lindelse Nor.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Landskabet er karakteriseret ved strukturer i middel skala, hvilket afspejles i markstørrelser og bebyggelse. Det overvejende flade til bølgede terræn, samt karakteren af områdets bevoksningsstrukturer giver landskabet en transparent rumlig afgrænsning med udsigter på tværs af landskabsrum og stedvist også til kysten mod vest.

Landskabet har en let sammensat karakter med karaktergivende strukturer, der er aflæselige i landskabet uden dog at være meget tydelige.

Vindmøller indgår ofte i landskabsbilledet. Her ses flere vindmøllegrupper, der opleves som én diffus gruppe.

Vindmøllerne i den nordlige del af området er synlige i store dele af området, hvor de påvirker landskabsoplevelsen. Mest udpræget er forstyrrelsen dog i den nordlige del af området, hvor flere vindmøllegrupper ofte indgår i landskabsbilledet som én diffus vindmøllegruppe. Højspændingsledningen, der krydser den vestlige del af området præger ikke i væsentlig grad landskabet. Transformerstationen øst for Rudkøbing ligger dog i nogen grad blottet i landskabet. I den nordvestlige del af området er der åbent indblik til erhvervsområdet øst for Rudkøbing, der på grund af sin blottede karakter påvirker landskabet.

De mest markante relationer til nabokarakterområderne er oplevelsen af de markante hatbakker mod øst og de stedvise udsigter til kysten og kystlandskabet mod vest.

DELOMRÅDER

Søvertorp

I området ligger hovedgården Søvertorp. Hovedgården ligger i et miljø med park og skov,

der i sin helhed er afgrænset af stendiger. Det afgrænsede delområde omfatter kun denne særligt karakteristiske del af hovedgårdslandskabet, da de tilhørende marker fremstår i middel skala og ikke adskiller sig væsentligt fra det omkringliggende landskab.

Skovhuse

Omkring skovhuse har landskabet en mindre skala, der afspejles i både markstørrelser og bebyggelse. Området har en mere bevokset karakter, fordi afstanden mellem hegn og bevoksede diger er betydeligt mindre. Det betyder, at området er præget af en mindre skala og mere lukket karakter, der adskiller sig fra det øvrige karakterområde.

Herslev plantageområde

Lokalt omkring Herslev er landskabet præget af plantager med frugttræer, der giver området en helt anden bevoksningsstruktur og rumlig afgrænsning end resten af karakterområdet. Landsbybebyggelsen ligger i den sydvestlige del af plantageområdet og bidrager til oplevelsen af et

overvejende lukket landskabsrum.

UDFORDRINGER

Den største udfordring, der knytter sig til landskabets karakter, er at begrænse den tekniske påvirkning og uro fra de mange vindmøller, der i dag i høj grad præger landskabsoplevelsen.

En anden udfordring er at sikre Rudkøbing en landskabeligt tilpasset afgrænsning mod landskabet mod øst, så nye erhvervsområder ikke påvirker landskabsoplevelsen uhensigtsmæssigt.

Den store andelssilo står som et markant element i landskabet og fungerer som orienteringspunkt. ►

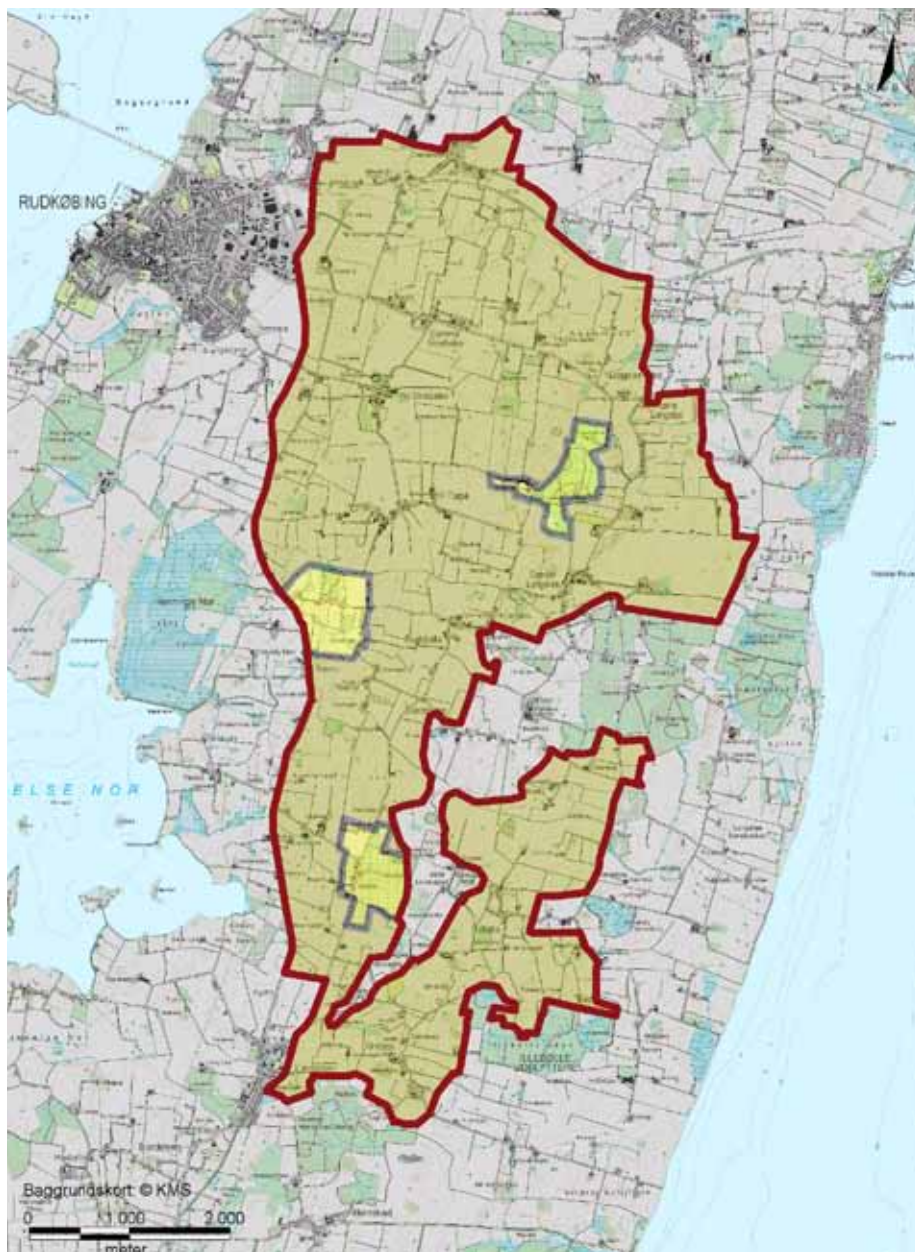
Landskabet er karakteriseret ved en stærk transparent karakter, så der ofte er udsigt på tværs af landskabsrum. ▼

Rudkøbing har mod øst en meget åben byrand. Erhvervsområdet opleves i nogen grad forstyrrende på landskabsoplevelsen. ►

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

KARAKTERISTISK

Hele karakterområdet med undtagelse af de kontrasterende delområder

Med undtagelse af de kontrasterende delområder fremstår de karaktergivende elementer og strukturer tydeligt i hele karakterområdet. Landskabskarakterens oprindelse som udskiftningslandskab er ligeledes tydelig, og der vurderes at være et fint samspil mellem naturgeografi og arealanvendelse.

KONTRASTERENDE

Søvertorp

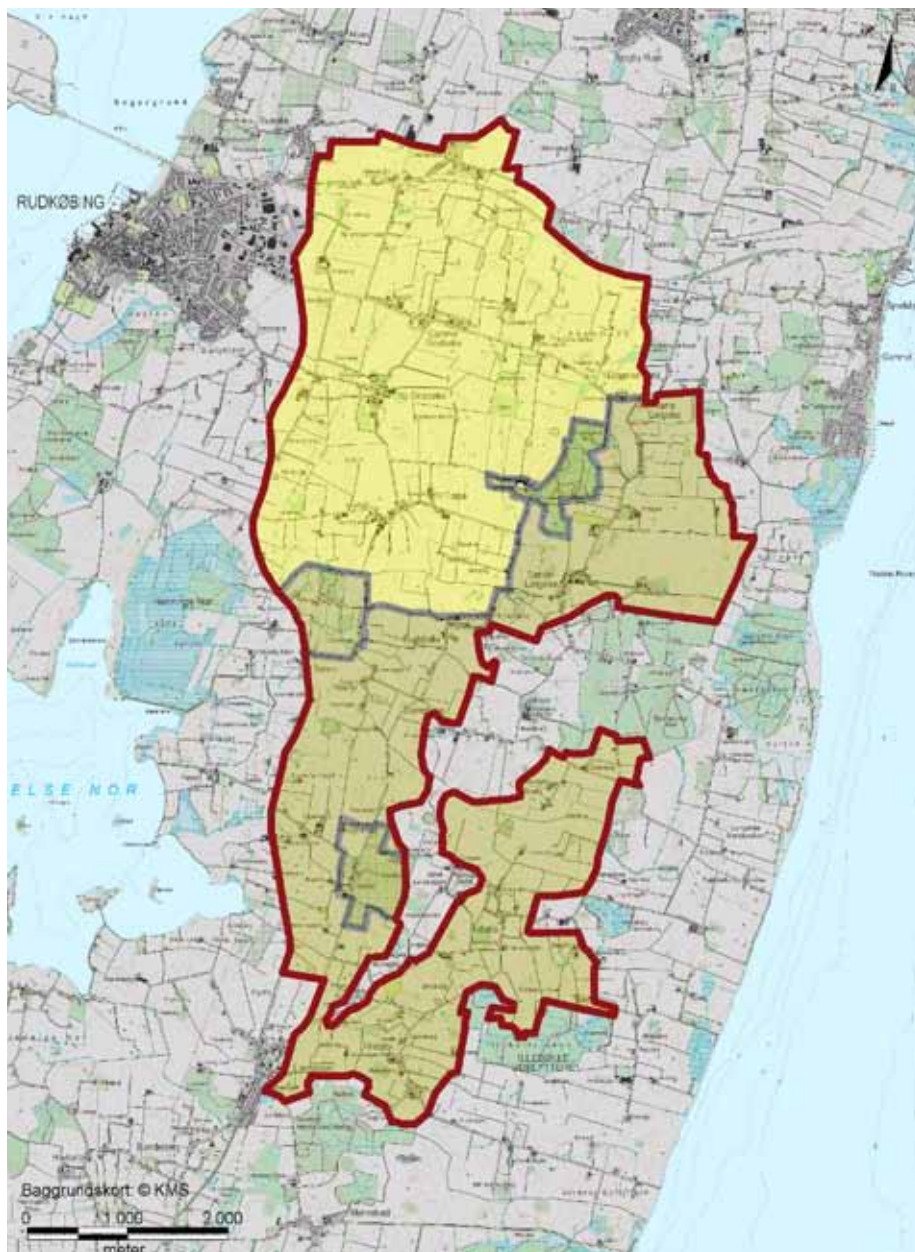
Søvertorp fremstår omkring selve hovedgården og det tilhørende parkanlæg og skoven som et hovedgårdsmiljø, der i sin karakter adskiller sig fra det øvrige karakterområde. De tilhørende marker adskiller sig ikke i skala fra det øvrige landskab. Landskabskarakterens oprindelse som hovedgårdslandskab fremstår derfor mest tydeligt i det afgrænsede delområde. Der er et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

Skovhuse

De karaktergivende elementer i dette delområde er huse og husmandssteder, der ligger langs vejene, samt små marker, der afgrænses af hegn, bevoksede diger og små bevoksninger. Tilsammen skaber det et husmandspræget landskab. Landskabskarakterens oprindelse afspejles i landskabet og arealanvendelsen har et fint samspil med naturgrundlaget.

Herslev plantageområde

Omkring Herslev er det især den udbredte plantagedrift, der får landskabskarakteren til at adskille sig fra det øvrige karakterområde. Plantagerne, der domineres af frugttræer, giver oplevelsen af et i høj grad lukket landskab, der står i kontrast til det øvrige karakterområde, hvor der mange steder er vid udsigt over landskabet. Ellers er der i dette område, ligesom i det øvrige karakterområde, et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

MIDDEL

Den sydlige og østlige del af området, Skovhuse og Herslev plantageområde

Landskabskarakterens oprindelse som udskiftningslandskab fremstår tydeligt i landskabet, selv om intaktheden er forringet af mange diger og hegn, der med tiden er blevet fjernet og har ændret landskabets skala.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes generelt middel.

Landskabet opleves moderat forstyrret af udsigt til de vindmøller, der står i den nordlige del af området.

Søvertorp

Med udgangspunkt i delområdet afgrænsning vurderes landskabskarakterens intakthed som hovedgårdslandskab god, især fordi selve hovedgården, parken og skoven opleves i som en velafgrænset sammenhæng med en i høj grad intakt struktur.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes middel til og ligesom landskabsoplevelsen vur-

deres moderat forstyrret af vindmøller.

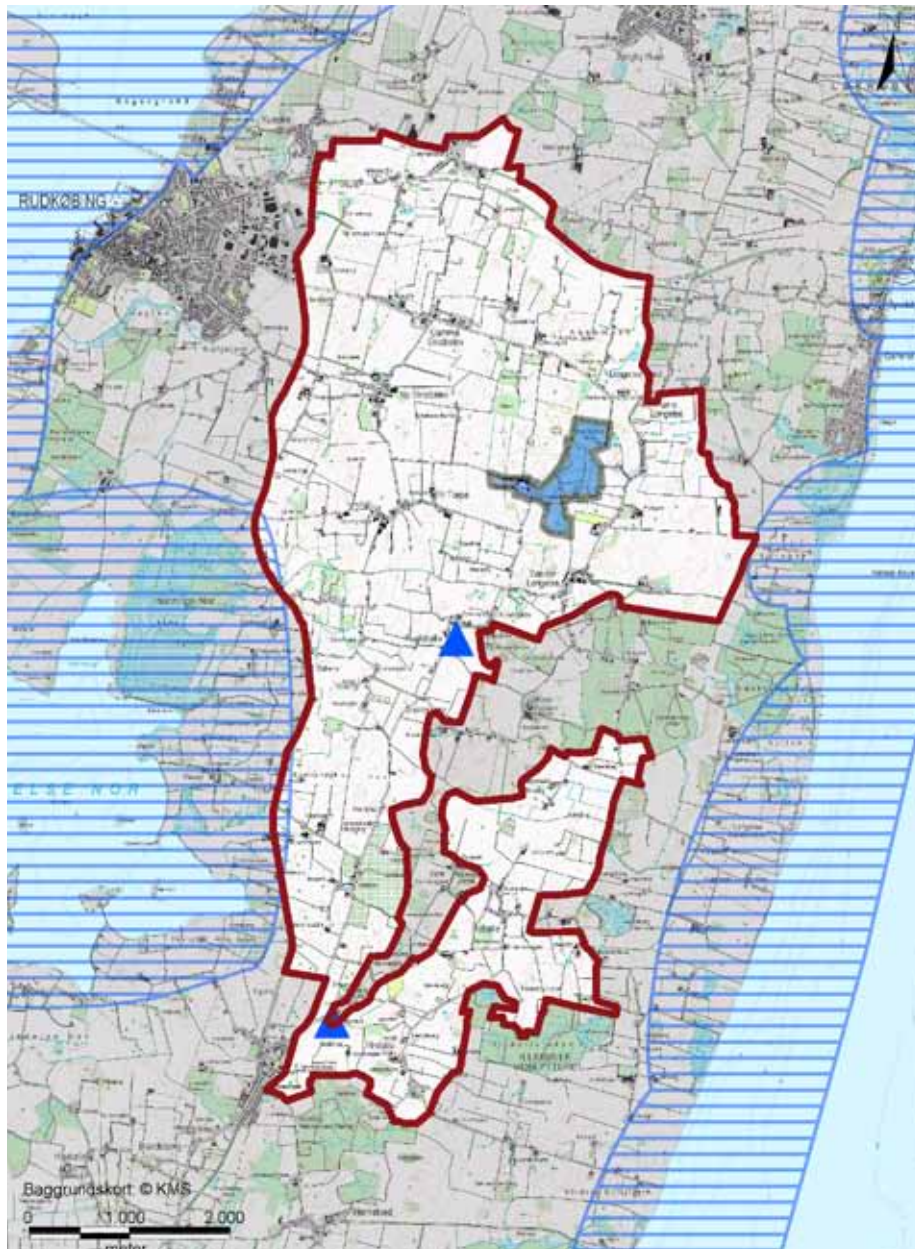
DÅRLIG

Den nordlige del af området

Ligesom i den øvrige del af karakterområdet er landskabskarakterens oprindelse tydelige, men intaktheden forringet af især nedlagte diger og hegn. Også den vedligeholdelsesmæssige tilstand er her vurderet overvejende middel, som i den øvrige del af karakterområdet.

Betydende for vurderingen af landskabskarakterens tilstand er påvirkningen fra de mange vindmøller i området, der i høj grad påvirker og forstyrrer landskabsoplevelsen. I den nordvestlige del af området har det også lokal betydning for landskabsoplevelsen, at transformatorstationen ligger uafgrænset på en flade, og at erhvervsområdet i den østlige del af Rudkøbing har en åben byrand.

- Karakterområde
- Oplevelsespunkt
- Udsigtspunkt
- Oplevelsessted
- Særlige udsigter

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Kulturhistoriens fortællinger

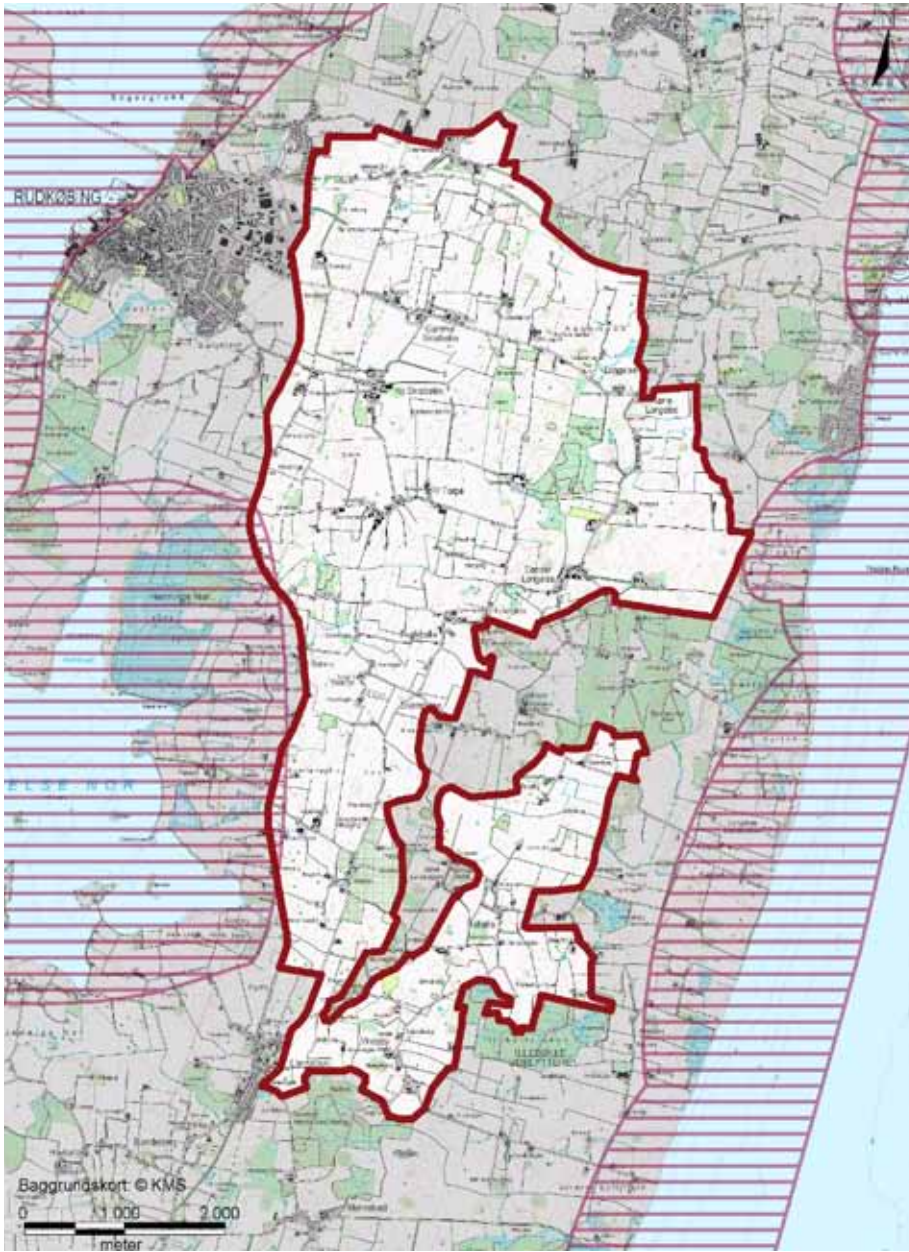
Historien om adelsbyerne og hovedgårdene er til stede, men fremstår ikke særlig tydeligt, og er ikke en fortælling, der i dag opleves i landskabet.

Lokalt omkring Søvertorp opleves hovedgården i sin helhed med park og skov, og oplevelsen understreges af de stendiger, der omgiver hovedgården. Det omkringliggende landskab adskiller sig ikke væsentligt som et hovedgårdslandskab, og oplevelsen af hovedgården er derfor begrænset til selve miljøet omkring hovedgården.

Som punkt i landskabet ses Fuglsbølle Kirke i den centrale del af området nær overgangen til bakkestrøget mod øst. Områdets øvrige to kirker opleves kun i kirkernes næromgivelser.

Rundt om i landskabet ses enkelte fortidsminder i form af især rundhøje. Gravhøjene er dog især udbredt i den sydvestlige del af området nær overgangen til det lavtliggende kystlandskab omkring

Lindelse Nor, hvor de bidrager til fortællingen om de tidlige bosættelser.

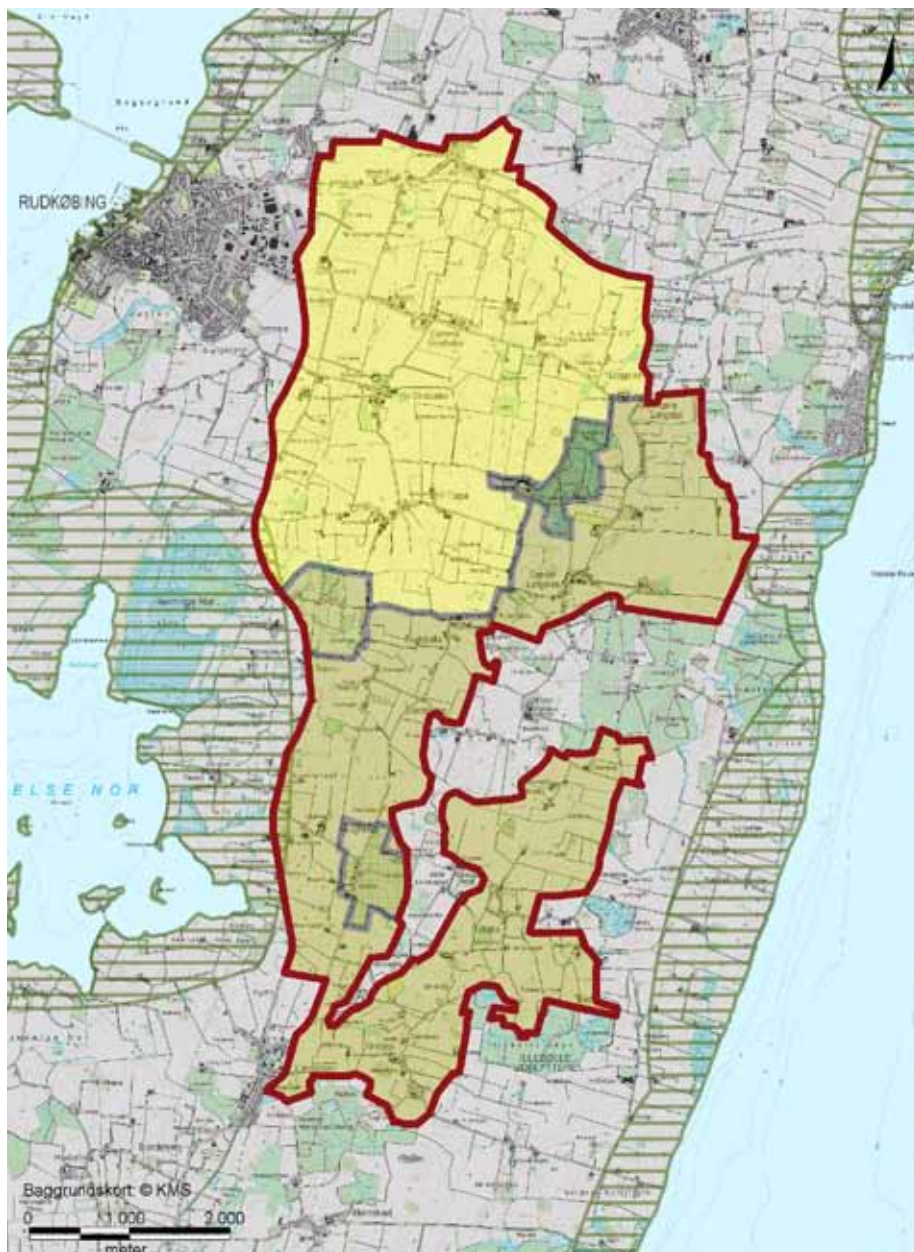

- Karakterområde
- Særligt sårbart delområde
- Særligt sårbare udsigter

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Landskabskarakteren vurderes generelt robust over for ændringer, når disse er tilpasset områdets karaktergivende strukturer. Dog er området sårbart over for nye tekniske anlæg, der kan bidrage til den kummulative effekt fra eksisterende anlæg.

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

VEDLIGEHOEDE

Den sydlige og østlige del af området, Skovhuse og Herslev plantageområde

Den sydlige og østlige del af området samt delområderne Skovhuse og Herslev plantageområde har fået det strategiske mål vedligeholde. Det betyder, at der ved ændringer i arealanvendelsen eller ved andre aktiviteter bør lægges vægt på at tilpasse disse den eksisterende landskabskarakter og samspillet til de omkringliggende landskaber.

VEDLIGEHOEDE OG FORBEDRE

Den nordlige del af området

Den nordlige del af området har fået det strategiske mål vedligeholde og forbedre. Målet om at forbedre landskabskarakteren knytter sig især til områdets tilstand, der er vurderet dårlig på grund af forstyrrelsen fra tekniske anlæg. Målsætningen betyder, at der ved ændringer i arealanvendelsen bør lægges vægt på at tilpasse ændringerne landskabets eksisterende strukturer. Samtidig betyder det, at der bør lægges vægt på at forbedre landskabets tilstand ved at begrænse forstyrrende

elementer i landskabsbilledet.

BESKYTTE

Søvertorp

Nærmiljøet omkring Søvertorp har fået det strategiske mål beskytte, fordi hovedgården rummer en kulturhistorisk fortælling og dermed et særligt oplevelsesrigt landskab. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at ændringer i området kun bør ske, hvis det medvirker til at bevare eller styrke den eksisterende landskabskarakter og kulturhistoriske fortælling.

LANDSKAB

Området bør fastholdes som et landbrugslandskab, der opleves med en stærkt transparent karakter, der giver mulighed for udsigter på tværs af landskabet.

NATUR

Skov er ikke et karaktergivende element i landskabet, og området bør ud fra den betragtning friholdes for ny skov. Mere skov i området vil påvirke landskabets overordnede karakter samt de rumlige og visuelle forhold. Skovrejsning bør således kun ske ud fra et bevidst valg om at ændre landskabskarakteren.

KULTURHISTORIE

Historien om adelsbyerne kan med fordel søges styrket både i landskabet og formidlingsmæssigt.

BEBYGGELSE

Evt. ny bebyggelse i området bør understøtte det eksisterende bebyggelsesmønster præget af små landsbyer. Ny bebyggelse i landsbyerne bør ligeledes understøtte landsbyernes eksisterende strukturer.

Simmerbølle kan med fordel afgrænses mod vest af en bevoksning med skovkarakter, for at landsbymiljøet ikke forstyrres visuelt af de store fabriksbygninger vest for landsbyen. En mindre skovbevoksning kan her i grænsefladen mellem to karakterområder fint indpasses i landskabskarakteren.

Der kan med fordel arbejdes med en form for grøn afgrænsning af erhvervsområdet i den østlige del af Rudkøbing, så overgangen mellem by og land er landskabeligt tilpasset.

Landbrugsbyggeri, herunder også større landbrugsbygninger, vurderes at kunne indpasses i landskabet, når der tages de nødvendige landskabelige hensyn. Der bør især lægges stor vægt på at sikre en samlet og harmonisk bygningsmasse, da områdets landbrug generelt er præget af en bygningsmasse med åben afgrænsning til det omgivende landskab, og da der generelt er udsigt over landskabet på tværs af landskabsrum.

TEKNISKE ANLÆG

Der bør arbejdes for på sigt at reducere påvirkningen fra vindmøller i området.

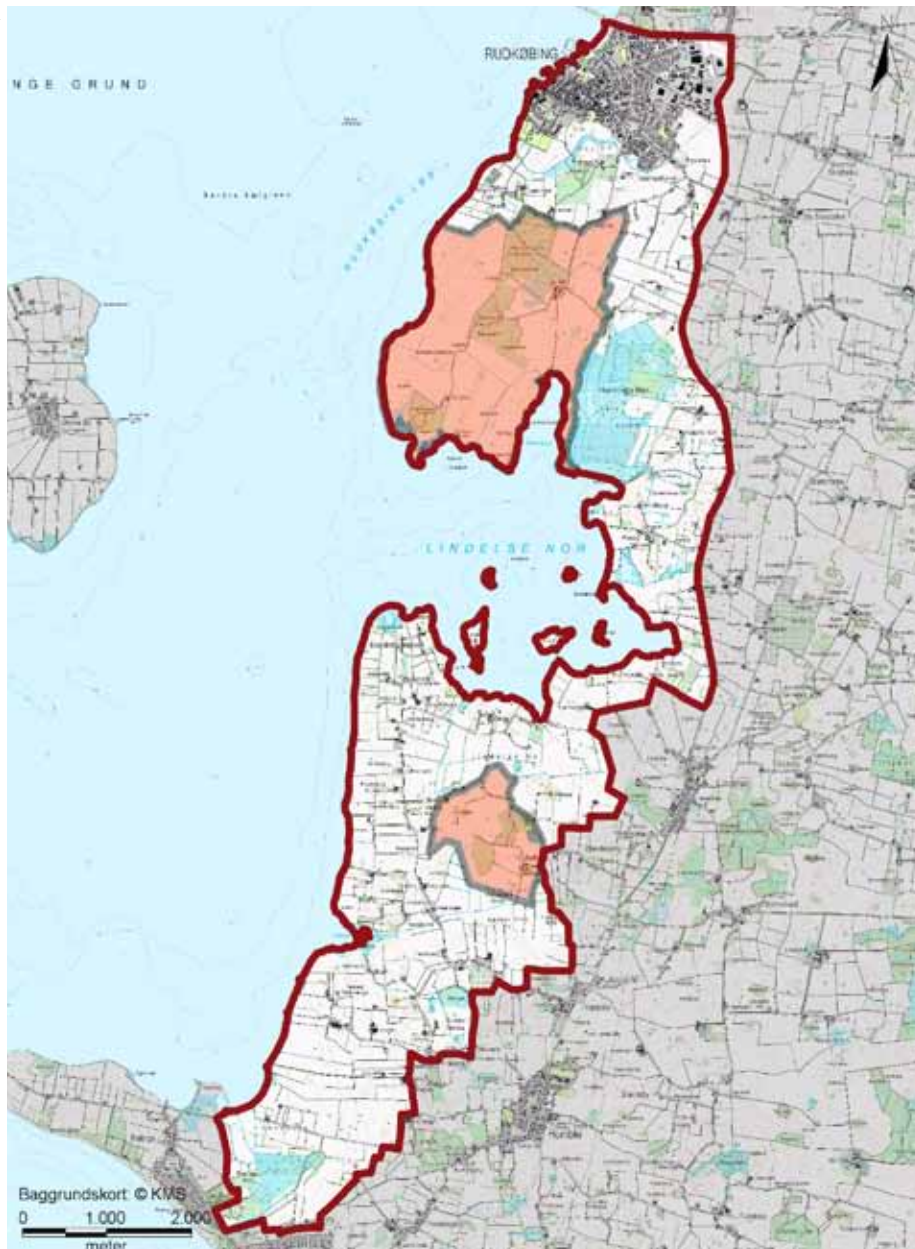
Transformatorstationen øst for Rudkøbing kan med fordel afskærmes med bevoksning for at begrænse anlæggets påvirkning af de bynære landskab.

Området bør friholdes for nye tekniske anlæg, der kan bidrage til den kumulative effekt fra eksisterende anlæg.

KARAKTEROMRÅDE 9 KYSTLANDSKABET LINDELSE NOR

BELIGGENHED

Karakterområdet ligger på Langelands vestkyst, hvor det strækker sig mellem Rudkøbing og Ristinge og afgrænses mod vest af Det Sydfynske Øhav. Mod øst afgrænses den nordlige del af området mod et højtliggende og åbent landbrugslandskab, mens den sydlige del afgrænses mod det mere bakkede landskab, der strækker sig nord og syd for Humble. Områdets østlige grænse er i høj grad terrænbestemt, men er i den nordlige del sammenfaldende med landevejen.

 Karakterområde
 Delområde

LANDSKABSKARAKTER

Kystlandskabet omkring Lindelse Nor og Det Sydfynske Øhav er især karakteriseret ved en meget bugtet kystlinje og et overordnet lavtliggende terræn med enkelte fremtrædende strøg af hatformede bakker, som rejser sig fra fladen.

Landskabet domineres desuden af små til middelstore, intensivt dyrkede marker, der afgrænses af transparente hegn og bevoksede diger, og tegner en velstruktureret markstruktur. Øvrig bevoksning er begrænset til moser og krat i de få lavbundsområder, der ikke er opdyrket. Bebyggelsen består især af huse, husmandssteder og gårde, der ligger langs vejene.

Landskabet har en lille til middelstor skala og en let sammensat karakter, der fremstår velstruktureret. Området er i sig selv kun let forstyrret af spredtstående vindmøller, men i den nordlige del af området virker vindmøllerne øst for Rudkøbing stedvist forstyrrende.

GEOLOGISK DANNEELSE

Kystlandskabets dannelse er især betinget af landskabsdannelsen fra sidste istid og kystpåvirkningen fra Det Sydfynske Øhav. Storebæltsgletscheren er den del af den store baltiske gletscher, der dominerede sidste del af sidste istid. Storebæltsgletscheren har haft afgørende betydning for Langelands geologiske dannelse og dermed dette område. I forbindelse med gletscherens afsmeltning stod en israndslinje i en periode ned gennem dette område. Da isen smeltede tilbage stod et mindre antal brudte strøg af hatbakker tilbage i det ellers flade terræn. Hatbakterne opleves derfor ofte markante og skaber et varieret terræn med kontrasten mellem de store flader og markante bakker. Landsænkningerne, der er fundet sted i Syddanmark efter istiden, har betydet, at flere kystområder er blevet oversvømmet og har skabt et både lavbundspræget kystlandskab men også en meget bugtet kystlinje. I dette område er kystlinjen i høj grad bevaret.

Jordtypen domineres af moræneler med en spredt forekomst af smeltevandssand og ferskvandssand

i mindre lavbundsområder. I de inddæmmede kystområder, særligt de store nor, består jordtypen af saltvandssand.

De hydrologiske forhold i området domineres af afvandede eller naturligt afsnørede nor, større mosearealer og andre lavbundsarealer.

KYST

Det Sydfynske Øhav, der afgrænser området mod vest, er et beskyttet indre dansk farvand med lille vanddybde og kort afstand til modstående kyst. Det betyder, at bølgedannelsen i farvandet generelt er lav og bølgepåvirkningen af kysten lille. I modsætning til Langelands øvrige kyster er dette områdes kyst en karakteristisk lækyst, der i høj grad har bevaret sin oprindelige, meget bugtede karakter. Mest markant er Lindelse Nor med sin meget bugtede kystlinje og småøer. Kysten er generelt præget af smalle strande og enten dyrkede marker eller strandenge, der strækker sig ud til kysten.

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Især hegn og bevoksede diger, der understreger områdets blokstruktur.

TERRÆN

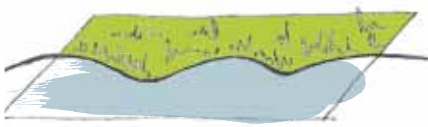
Fladt terræn med strøg af hatbakker.

SKALA OG KOMPLEKSITET

Lille til middel skala og en let sammensat karakter.

KYST

Øhavskyst med meget bugtet kystlinke.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Let forstyrret landskab.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabets karakter har sit afsæt i landboreformernes gennemførelse med udskiftning af områdets landsbyer omkring år 1800.

Området er karakteriseret ved intensiv landbrugsdrift på små til middelstore markfelter. De fleste lavbundsarealer, herunder de inddæmmede og tørlagte nor, indgår i landbrugsdriften enten som opdyrket mark eller afgræsset eng. Denne anvendelse er mulig på grund af fortsat pumpning af områderne. Andre steder er lavbundsområderne præget af natur- og moseområder.

Bevoksningsstrukturen tegnes især af enrækkede, transparente hegn og bevoksede diger. Disse linjeformede strukturer tegner et generelt velstruktureret mønster af aflange marker, der strækker sig vinkelret ind fra kysten og understreger områdets blokudskiftning.

Bebyggelsesstrukturen er især karakteriseret ved at huse, husmandssteder og mindre gårde ligger

langs vejene. Enkelte steder ligger de lidt større gårde let tilbagetrukket. Nogle steder ligger bebyggelsen samlet med kort indbyrdes afstand, mens den andre steder har en mere spredt karakter. Rudkøbing ligger i den nordligste del af området og udgør områdets eneste større sammenhængende bebyggelse. Byen ligger som et knudepunkt mellem kystlandskabet og landbrugslanskerne mod nord og øst. Kun mod syd afgrænses byen mod dette kystlandskab. Overgangen mellem by og land er her præget af dels terræn og dels byens grønne afgrænsning, der betyder, at byen generelt ikke opleves fra landskabet syd for byen.

Området rummer 4 vindmøller, som står spredt i området syd for Lindelse Nor. Området nord for Lindelse Nor rummer ikke vindmøller i sig selv, men de vindmøller, der står vest for Rudkøbing, præger også dette område.

KULTURHISTORIE

Området rummer en stærk fortælling om perioden med mange indre landvindinger, som havde sin

Ålemose er et af området mange lavbundsarealer med omfattende natur og dyreliv tilknyttet.

gulddalder fra 1800-1900. Området omkring Vejlen syd for Rudkøbing var det første landvindingsprojekt på Langeland i 1826 og Henninge Nor blev inddæmmet så sent som i 1912.

Områdets to hovedgårde udgør i sig selv kulturhistoriske sammenhænge i landskabet og er der ud over en del af historien om hovedgårdene på Langeland og Grevskabet Langeland. Fårevejle er Langelands historisk set største hovedgård, og den havde på et tidspunkt hele 59 gårde under sig. Fårevejles flotte hovedbygning er etableret under gunstige konjunkturer for landbruget i 1840-1880. Væsentligt for kulturhistorien i dette område er også hovedgårdenes sammenhæng med landvindingshistorie, idet hovedgårdsbesidderne oftest gik forrest i denne indsats for at udvide landbrugsarealet i Danmark i 1800- og 1900-årene.

Området rummer endvidere en række markante fortidsminder placeret markant på enkelte hatformede bakker. Disse er imidlertid langt fra så talrige som i nogle af Langelands andre landskaber.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Skalaen i landskabet er middel til lille, idet de mange hegn opdeler landskabet i aflange smalle ensartede rum. Terrænet og de delvist transparente hegn giver en varieret oplevelse af landskabets rumlige afgrænsning. På fladerne giver de transparente hegn mulighed for lange kig på tværs af det ordnede, dyrkede landskab med pumpestationer og enkelte hatbakker som afgrænsning. Fra de markante bakker er der ofte vid udsigt over det meget bugtede kystlandskab. Omkring Lindelse nor er landskabsoplevelsen præget af de særlige udsigter på tværs af noret. Selv om landskabet generelt er orienteret mod kysten, er det kun i de kystnære dele af området, at der er udsigt til kysten og over Øhavet, fordi havudsigten flere steder forsvinder bag strøgene med hatbakker. Landskabet fremstår med en let sammensat karakter, men især hegn og diger giver landskabet en overordnet veldefineret struktur. Landskabet opleves generelt roligt, selv om vindmøllerne i den sydlige del af området i nogen grad forstyrrer landskabsbilledet. Særligt oplevelsen af

Lindelse Nor er fra syd væsentligt påvirket af de mange vindmøller, der står i landskabet øst for Rudkøbing. Disse vindmøller præger landskabsbilledet som ét stort vindmølleområde.

DELOMRÅDER

Hovedgårdene Fårevejle og Vestergård
Både Fårevejle og Vestergård fremstår i landskabet med tydelig hovedgårdskarakter. Det er især de store markfelter, skovene, der er fraværende i det øvrige karakterområde, de store alléer, stendigerne og de store produktions- og hovedbygninger, der får hovedgårdslandskaberne til at adskille sig markant fra det øvrige landskab.

UDFORDRINGER

Området fremstår i dag dynamisk drevet til trods for, at en stor del af terrænet er meget lavtliggende, og denne drift kun er mulig på grund af pumpning. Ophør med pumpning vil medføre, at store lavbundsområder og vådområder i langt højere grad vil præge landskabet. Det vil på den ene side styrke det naturlige samspil mellem naturgrundlag

Både i den nordlige del af Lindelse Nor og karakteristisk langelandsk livredderpost.

Det flade opdyrkede terræn med pumpestation er et karakteristisk syn i kystlandskabet.

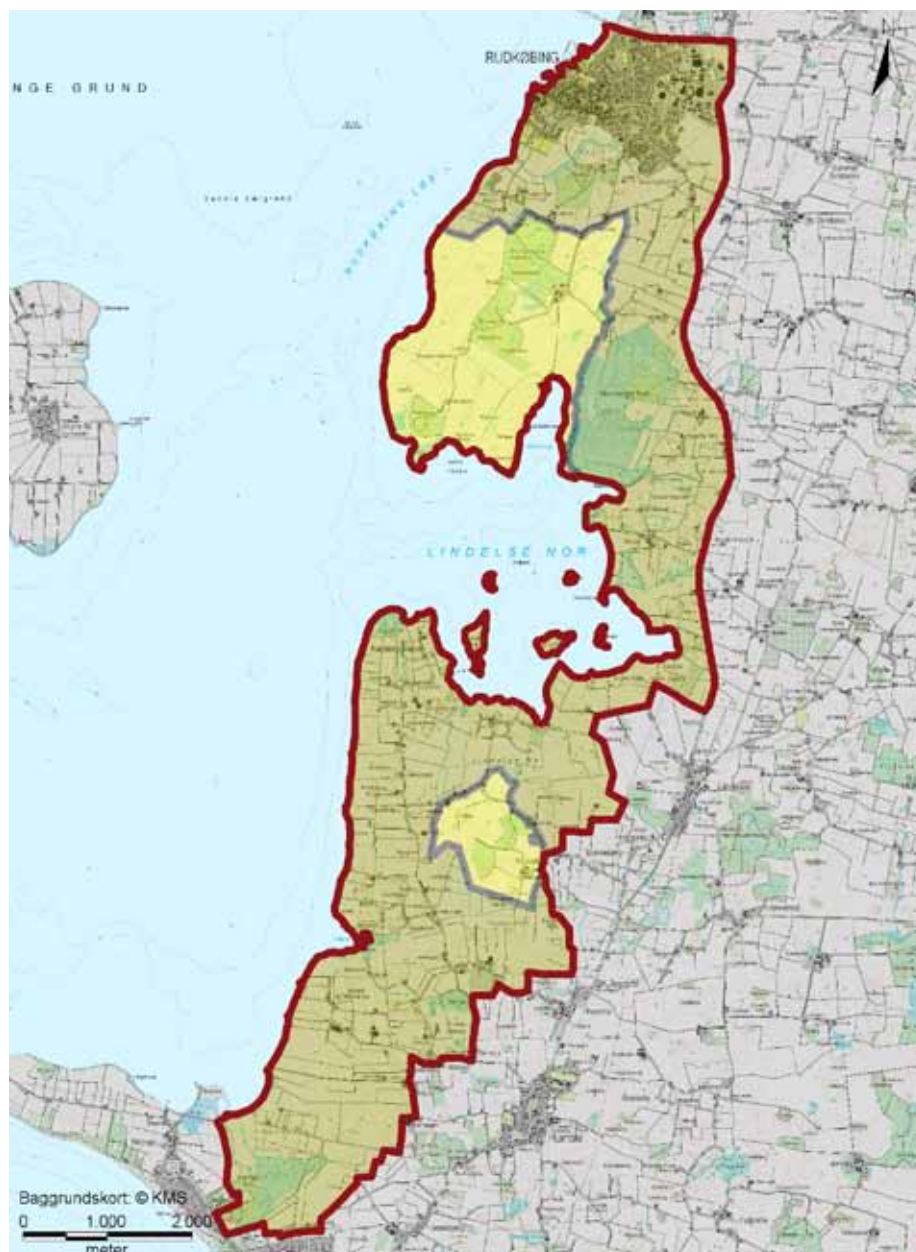
og arealanvendelse, men vil også flere steder ændre de kulturhistoriske strukturer i området. En udfordring er derfor at styrke den naturlige udbredelse af lavbundsområderne og samtidig bevare de for området karakteristiske landbrugsstrukturer.

Udsigt på tværs af Lindelse Nor set fra syd.

KARAKTERSTYRKE

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

KARAKTERISTISK

Hele karakterområdet med undtagelse af de kontrasterende delområder

I hele karakterområdet fremstår de karaktergivende strukturer tydeligt. Det gælder både i forhold til det generelt flade terræn med brudte rækker af markante hatbakker, de intensivt dyrkede marker, der afgrænses af et velstruktureret mønster af hegn og diger, de store flader af tørlagte og opdyrkede nor samt bebyggelsen, der især ligger langs vejene.

Disse strukturer afspejler landskabskarakterens tidsdybde, der især er præget af tiden omkring udskiftningen omkring år 1800 og landvindingen, der foregik gennem hele 1800-tallet.

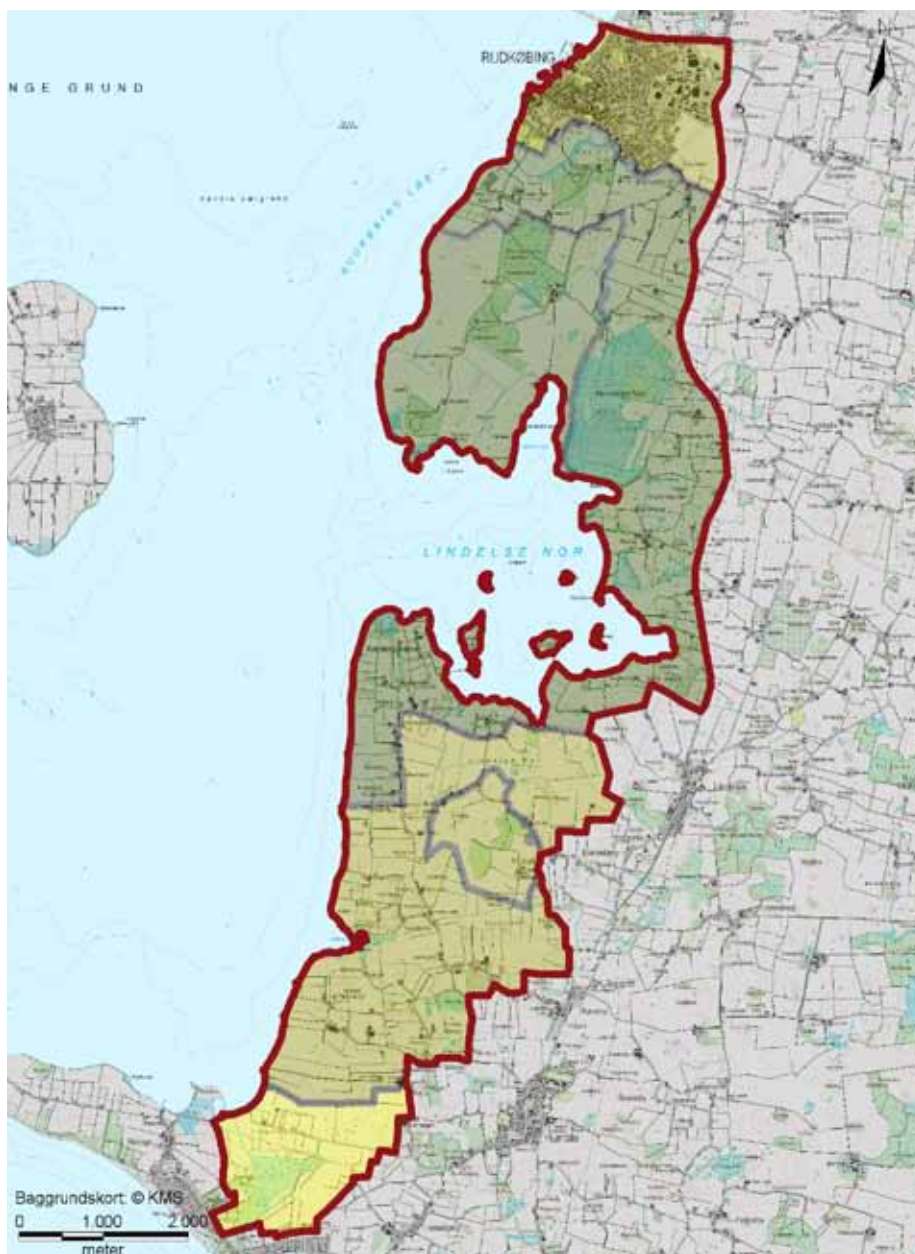
Samspillet mellem naturgrundlag og kulturgeografi vurderes forringet af den intensive opdyrkning af lavbundsområder og af inddæmmede og tørlagte nor.

KONTRASTERENDE

Hovedgårdene Fårevejle og Vestergård
Hovedgårdslandskaberne omkring områdets to

hovedgårde fremstår med karakteristisk hovedgårdsstruktur, der markant adskiller sig fra det øvrige karakterområde.

Tydeligheden af landskabskarakterens oprindelse er stor, og der vurderes at være et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

GOD

Den nordlige del af karakterområdet

Landskabskarakterens oprindelse aflæses tydeligt i landskabet, og selv om flere hegn og diger med tiden er fjernet, fremstår strukturerne stadig tydeligt. Endvidere er landskabet omkring Lindelse Nor og Vejen præget af uopdyrkede lavbundsområder, der styrker intaktheden.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer vurderes generelt god.

Landskabet er i sig selv uforstyrret, men syd for Lindelse Nor påvirker vindmøllerne øst for Rudkøbing i nogen grad landskabsoplevelsen.

Hovedgårdene Fårevejle og Vestergård

Hovedgårdslandskaberne fremstår med i høj grad intakte strukturer, dog er også her de naturlige lavbundsområder i dag opdyrkede.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer vurderes god.

Hovedgårdslandskabet omkring Fårevejle opleves i høj grad uforstyrret, mens oplevelsen af hovedgårdslandskabet ved Vestergård i nogen grad

forringes af de vindmøller, der står i det omgivende landskab.

MIDDEL

Den sydlige del af karakterområdet

Ligesom i den nordlige del af området er intaktheden af de karaktergivende strukturer forringet af nedlagte diger, men også her fremstår landskabet fortsat velstruktureret. Ændringer i bygningsmassen bidrager dog i denne del af området til at sløre de oprindelige bebyggelsesstrukturer.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer fremstår generelt i middel tilstand.

Landskabsoplevelsen er let påvirket af vindmøllerne i området.

DÅRLIG

Rene Huse og Ristinge Nor

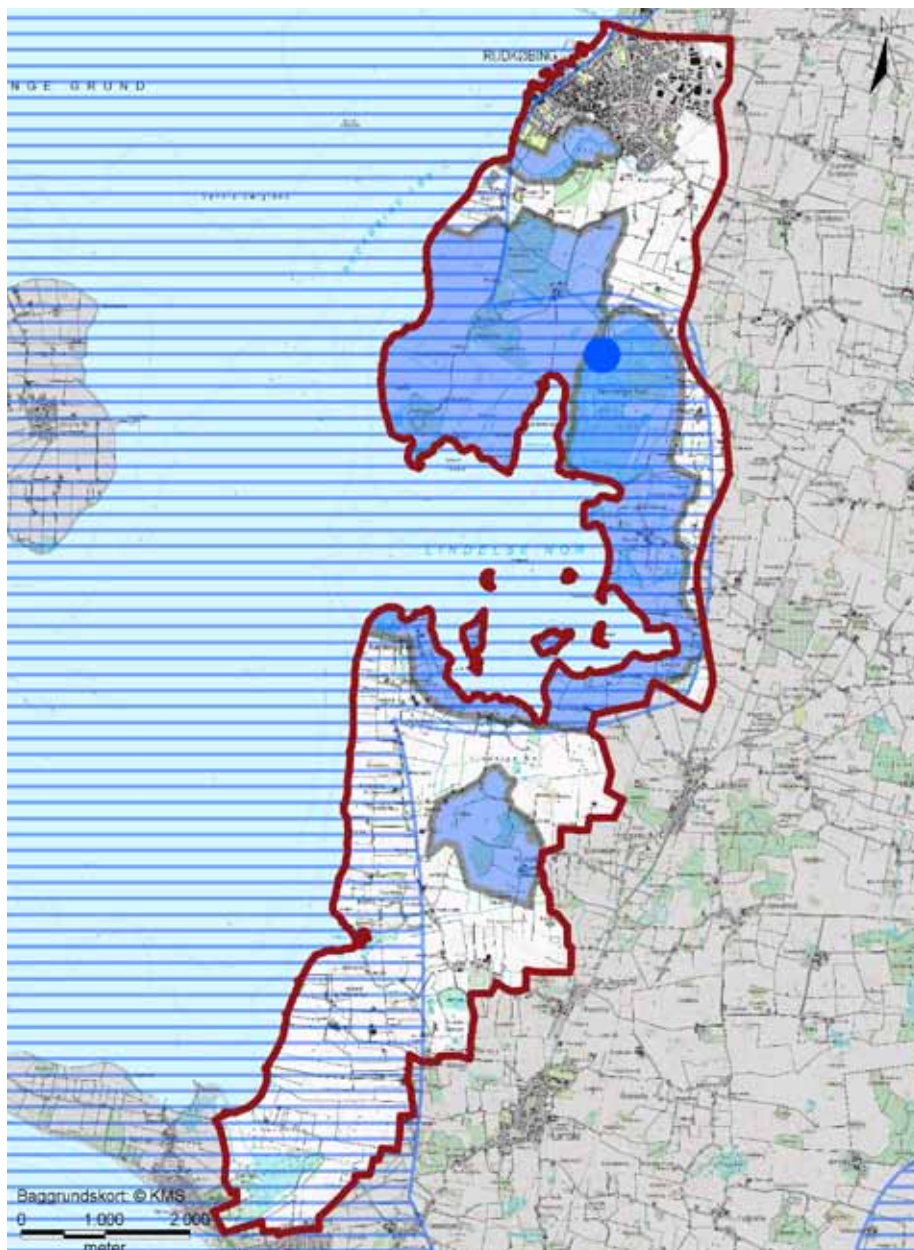
I dette område er landskabskarakterens intakthed i forhold til oprindelse udflydende.

De karaktergivende landskabselementers vedligeholdelsesmæssige tilstand er dårlig, f.eks. er

Ristinge Nor præget af tilgroning.

Området er forholdsvis upåvirket af tekniske anlæg.

- Karakterområde
- Oplevelsespunkt
- Udsigtspunkt
- Oplevelsessted
- Særlige udsigter

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Geologiens fortællinger

Lindelse Nor rummer en spændende og vigtig geologisk fortælling, idet dens småøer og kyststrækning fortæller Det Sydfynske Øhavs fortælling i mindre skala. Kyststrækningen i noret er bugtet med smalle strande eller strandengspartier med tagrør også ud i det lave vand. Denne beskyttede bugt fortæller en anderledes dannelseshistorie med bølgepåvirkning end f.eks. Langelands østvendte kyst, hvor bølgepåvirkningen udligner kystens linjen.

Kulturhistoriens fortællinger

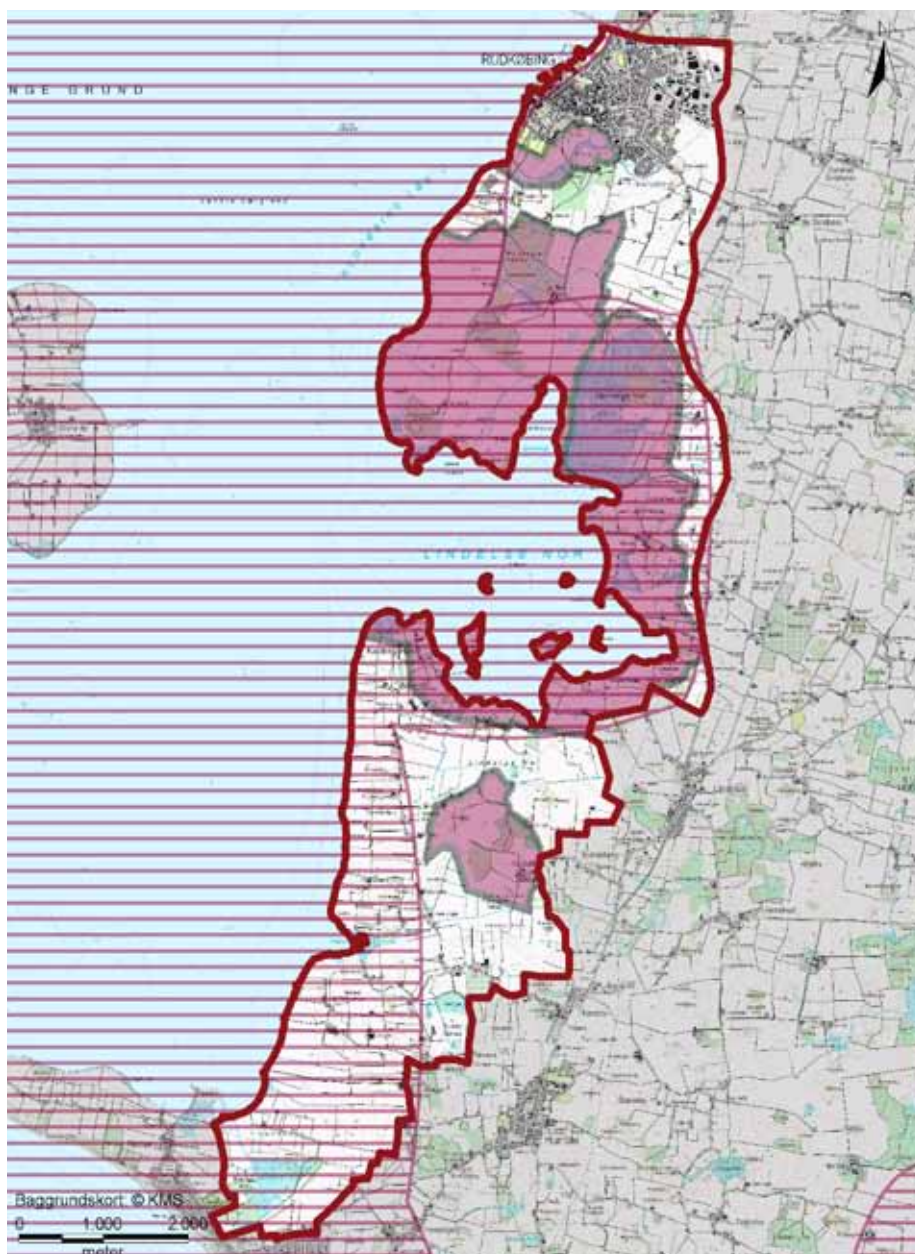
Områdets overordnede kulturhistoriske fortælling knytter sig til inddæmningen og opdyrkningen af nor og en historisk periode i Danmark i 1800-1900-tallet, hvor man ønskede indadtil at vinde det land, man havde måttet afstå til udenlandske fjender.

Hovedgårdene er i sig selv særlige kulturhistoriske sammenhænge, der kan opleves i landskabet, men de er også en del af landvindingshistorien. I

dette område har især Fårevejle historisk set haft stor betydning for inddæmningsprojekter.

SÆRLIGE UDSIGTSMULIGHEDER

Særlige udsigtsmuligheder knytter sig især til de kystnære dele af området samt de steder, hvor brudte strøg af hatbakker ikke begrænser udsigten til kysten. Omkring Lindelse Nor er de særlige udsigter især knyttet op på oplevelsen af noret og udsigterne på tværs og på langs af den bugtede kystlinje. Fra de øvrige kystnære landskaber er udsigterne især præget af oplevelsen af øhavet.

- Karakterområde
- Særligt sårbart delområde
- Særligt sårbare udsigter

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Områdets karakteristiske orientering mod kysten er generelt sårbar over for ændringer eller aktiviteter, der forringer eller slører landskabets mange fortællinger samt forstyrrer landskabsoplevelsen.

Landskabet er derfor sårbart over for skovrejsning, markant landbrugsbyggeri eller andet markant byggeri samt større tekniske anlæg, som vil sløre områdets oprindelse og fortællinger.

Landskabskarakteren vurderes ikke at være sårbar over for etablering af lavbunds- eller vådområder, da sådanne blot vil understrege områdets karakteristiske landskab. Dog vurderes det at være væsentligt fortsat at bevare fortællingen om landvinding, f.eks. dæmninger, pumpehuse og lignende, samt de karakteristiske digestrukturer.

SÆRLIGT SÅRBARE DELOMRÅDER

Særligt sårbar over for ændringer er de landskaber, der er vurderet som oplevelsesrige landskaber. I disse landskaber er det særlig vigtigt at bevare

eller styrke landskabskarakteren og/eller landskabets fortællinger.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

De særlige udsigter, der præger store dele af området omkring og på tværs af Lindelse Nor samt den øvrige kyststrækning, er særlig sårbare over for ændringer, der forringer udsigtsmulighederne eller oplevelsen af kystlandskabet og samspillet med Det Sydfynske Øhav. I disse områder er udsigterne især sårbare over for nye tekniske anlæg, skovrejsning og markant byggeri, herunder landbrugsbyggeri.

STRATEGISKE MÅL

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Landskabet omkring Lindelse nor og Vejen

Landskabet omkring Lindelse Nor og Vejen syd for Rudkøbing har fået det strategiske mål beskytte, fordi landskabet her er vurderet karakteristisk og særligt oplevelsesrigt. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at ændringer kun kan ske i disse områder, hvis det bevarer eller styrker landskabskarakteren med særlig vægt på landskabets geologiske og kulturhistoriske fortællinger.

Hovedgårdene Fårevejle og Vestergård

Begge hovedgårdslandskaber har fået det strategiske mål beskytte af hensyn til områdernes kulturhistoriske fortælling og karakteristiske hovedgårdsstrukturer. Målsætningen betyder, at ændringer kun bør ske, hvis det understøtter hovedgårds-karakteren.

VEDLIGEHLDE

Det øvrige karakterområde med undtagelse af Renehuse og ristinge Nor

Med undtagelse af den sydligste del af området, har det øvrige karakterområde fået det strategiske mål vedligeholde. Det betyder, at der ved ændringer i arealanvendelsen eller anden aktivitet bør lægges vægt på tilpasning til den eksisterende landskabskarakter og samspillet til de omkringliggende landskaber.

VEDLIGEHLDE OG FORBEDRE

Renehuse og Ristinge Nor

Dette område har fået det strategiske mål vedligeholde og forbedre. Det betyder, at ændringer i området skal tilpasses landskabskarakteren, men der bør også lægges vægt på at forbedre landskabskarakterens tilstand. I dette område særligt den vedligeholdelsesmæssige tilstand.

LANDSKAB

Landskabet bør fortsat opleves som et kystrelateret landskab, og de særlige udsigter, der præger landskabet og de kystnære dele, bør bevares.

NATUR

Udbredelsen af lavbundsområder kan med fordel styrkes i områder af hensyn til at styrke det naturlige samspil mellem de naturgeografiske forhold og arealanvendelsen. Det bør dog ske med hensyn til at bevare områdets karakteristiske strukturer, herunder den overordnede udskiftningsstruktur og hovedgårdsstrukturene.

KULTURHISTORIE

Den geologiske fortælling omkring Lindelse Nor kan med fordel styrkes og formidles i landskabet.

Den kulturhistoriske fortælling omkring inddæmningen og hovedgårdene kan formidles samlet og bør styrkes både i landskabet og formidlingsmæssigt.

BEBYGGELSE

Området bør ikke tilføres nye og større bebyggelser, da det vil bryde den eksisterende bebyggelsesstruktur.

Ved ombygning af eksisterende byggeri bør det sikres, at byggeriet ikke kommer til at fremstå markant i landskabet.

Nyt landbrugsbyggeri bør placeres i tilknytning til eksisterende bygninger, og den samlede bebyggelse skal tilstræbes en lav karakter og et harmonisk udtryk af hensyn til de lange udsigter, der generelt præger landskabsoplevelsen.

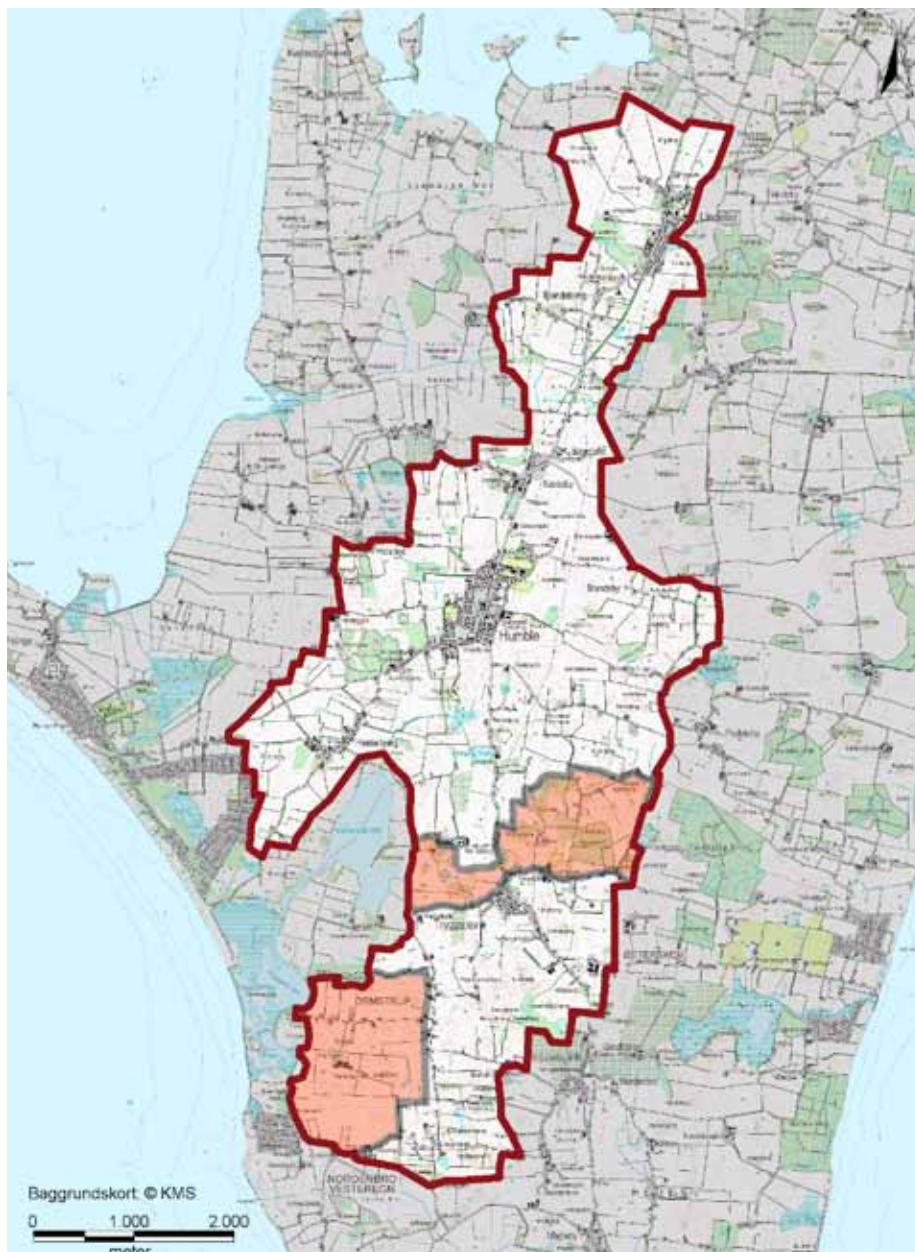
TEKNISKE ANLÆG

Området bør ikke tilføres større tekniske anlæg.

KARAKTEROMRÅDE 10 HUMBLE BAKKELANDSKAB

BELIGGENHED

Karakterområdet ligger centralt på Sydlangeland, hvor det udgør et langstrakt bakkestrøg. Mod syd og øst er området afgrænset mod mere lavtliggende kystlandskaber præget af nor og moser. Mod sydvest er området afgrænset mod et udskiftningspræget landbrugslandskab, hvor grænsen især er bestemt af terræn. Mod nordvest grænser området op til et udpræget hovedgårdslandskab, hvor grænsen er bestemt af landskabernes forskellige skala.

LANDSKABSKARAKTER

Landskabet er især karakteriseret ved et storbakket terræn præget af tætliggende hatbakker og en sammensat landskabskarakter præget af opdyrkede marker, små søer, moser og overdrev samt spredt bevoksning. Bebyggelsesstrukturen er præget af landsbyer, der ligger langs landevejen som perler på en snor, samt huse, husmandssteder og små gårde, der ligger langs vejene. Landskabet fremstår sammensat, i middel skala og generelt uden overordnede strukturerende mønstre. Det bakkede terræn og den spredte bevoksning giver de enkelte landskabsrum en transparent afgrænsning.

GEOLOGISK DANNELSE

Området udgør den sydligste del af det langstrakte bakkestrøg, der strækker sig ned over Midt- og Sydlangeland. I dette område kommer randmorænen stærkt til udtryk ved dels et højtliggende terræn og dels en tæt koncentration af hatbakker. Terrænet har en overordnet storbakket karakter, men varierer meget og fremstår stedvist som en storbølget flade. Særligt i den sydlige del af området fremstår bakkerne markant. Jordtypen domineres af moræneler, men ferskvandssand forekommer punktvis i små lavbundsområder.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabskarakterens oprindelse knytter sig især til udskiftning af områdets landsbyer omkring år 1800.

Landskabet har en intensivt opdyrket karakter præget af marker i forskellige størrelser, overvejende middelstore. Spredt i området findes mange små moser, der ge-

nerelt er præget af krat, enkelte steder afgrænsning. De mange bakker i området indgår ofte i dyrkningsarealet, men de mest markante og stejle bakker fremstår især i den sydlige del af området afgrænsset med overdrevskarakter.

Bevokningsstrukturen er især karakteriseret ved spredt bevoksede diger og en spredt forekomst af små bevoksninger, f.eks. omkring moser eller på hatbakker.

Den overordnede bebyggelsesstruktur præges af landsbyerne, der ligger langs landevejen mellem Rudkøbing og Bagenkop, Lindelse, Kædeby, Humble og Tryggelev, samt Hesselbjerg, der ligger langs vejen til Ristinge Halvø. Alle landsbyerne har karakter af slynget vejby, men Lindelse og især Humble er med tiden tilført ny bebyggelse, der i dag i nogen grad slører den oprindelige struktur. I modsætning hertil fremstår Hesselbjerg med en i høj grad intakt struktur.

Uden for landsbyerne er bebyggelsesstrukturen især præget af huse, husmandssteder og mindre

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Især spredt bevoksede diger og små bevoksninger.

TERRÆN

Overvejende storbakket terræn.

SKALA OG KOMPLEKSITET

Middel skala og en sammensat karakter.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Moderart forstyrret landskab.

gårde, der ligger langs vejene. Enkelte steder ses større gårde.

I den nordlige halvdel af området gennemløber en højspændingsledning området i områdets længderetning. I den sydlige halvdel står enkelte middelstore vindmøller. Møllerne står enkeltvis eller i gruppe på to.

KULTURHISTORIE

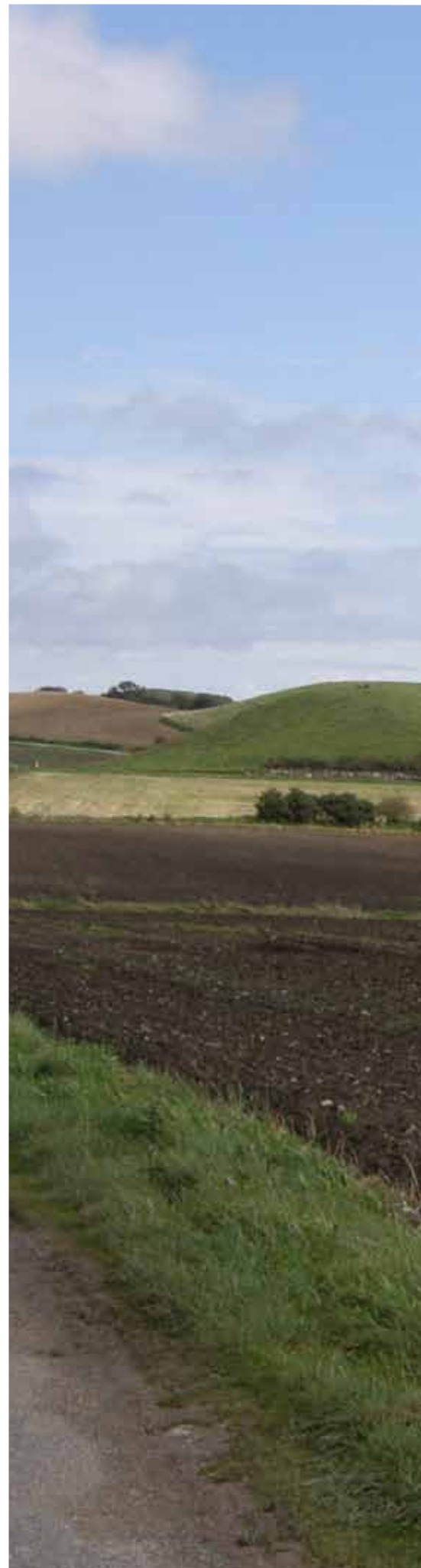
Landsbyerne udgør ryggraden i områdets kulturhistoriske fortællinger.

Lindelse, Kædeby, Humble og Tryggelev var alle adelsbyer i middelalderen. Lindelse, Humble og Tryggelev er alle kirkebyer med hvidkalkede kirker, der er synlige fra det omgivende landskab.

I 1911 åbnede jernbanen mellem Rudkøbing og Bagenkop, hvorved Lindelse, Kædeby, Humble og Tryggelev blev til stationsbyer. Det har haft betydning for landsbyernes udvikling, men i dag er sporene fra jernbanen begrænset til enkelte

stationsbygninger i landsbyerne. I landskabet er det gamle jernbanespor mest tydeligt syd for Lindelse, hvor strækningen mellem landsbyens sydlige grænse og landevejen er bevaret som et stiforløb markeret af rækker af træer på begge sider af stien. I den øvrige del af området aflæses jernbanens forløb ikke tydeligt i landskabet, men kan i brudstykker genfindes på kort i form af parallelle hegnsforløb.

Ud over landsbyernes historie rummer området også Kong Humbles Grav, der er en historie for sig. På Sydlangeland findes mange store gravhøje som langdysser, rundhøje og blotlagte storstensgrave. Kong Humbles grav ligger på en mark nord for Humble Kirke og er én af Langelands største grave. Den måler 55 meter i længden og 9 meter i bredden. Dyssen består af ca. 75 randsten, der står i tæt, ubrudt række og markerer den imponerende grav. Kong Humble selv herskede antageligt for mere end 4.000 år siden og var både en historisk skikkelse og sagnfigur, der i 1200-tallet omtales af fortidens historiker Saxo Grammaticus.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Landskabet er karakteriseret ved en overvejende middel skala, der dog stedvist varierer. Især det bakkede terræn og den spredte bevoksning giver landskabet en varieret, transparent afgrænsning. Det betyder, at der visse steder kan ses langt og på tværs af landskabsrum, mens udsigten andre steder begrænses af terræn eller bevoksning. De mange og varierende elementer i landskabet i form af varierende markstørrelser, forskellige naturprægede arealer, spredt bevoksning og varieret terræn giver landskabet en sammensat karakter uden tydelige strukturer. Den mest gennemgående struktur er landsbyerne, der ligger som perler på en snor i områdets længderetning. Landskabet opleves moderat forstyrret af højspændingsledning, vindmøller og store landbrug, der stedvist ligger med en åben afgrænsning mod landskabet.

DELOMRÅDER

Tryggelev mosaiklandskab

I dette område er landskabet karakteriseret ved

en mosaik af små søer, moser, bevoksninger, græsningsarealer og dyrkningsflader. Terrænet er småbakked, hvilket sammen med bevoksningen i området giver en lukket til transparent mosaikkarakter, der får området til at adskille sig fra det øvrige karakterområde.

Ormstrup landbrugsflade

Omkring Ormstrup fremstår terrænet som en bølget flade og landskabet er præget af middelstore til store, intensivt dyrkede marker, der afgrænses af sparsomt bevoksede diger. Bebyggelsen består af husmandsseder, små og middelstore gårde langs vejene samt en stor gård, der ligger centralt i området. Bebyggelsesstrukturen udspringer af, at Grevskabet Tranekær ved lensaflysningen i 1919 afstod betydelige dele af godset, der blev anvendt til store udstykninger til husmandsbrug, herunder Ormstrup. Det langt mere flade terræn samt områdets enkle og åbne landskabskarakter adskiller sig fra det øvrige karakterområde.

UDFORDRINGER

Området rummer ingen væsentlige udfordringer i forhold til landskabets karakter.

Især i den sydlige del af området er der en tæt koncentration af hatbakker, der giver landskabet en markant karakter.

Lindelse kirke ses her i samspil med landsbyens ældre bebyggelse i den nordøstlige del af landsbyen.

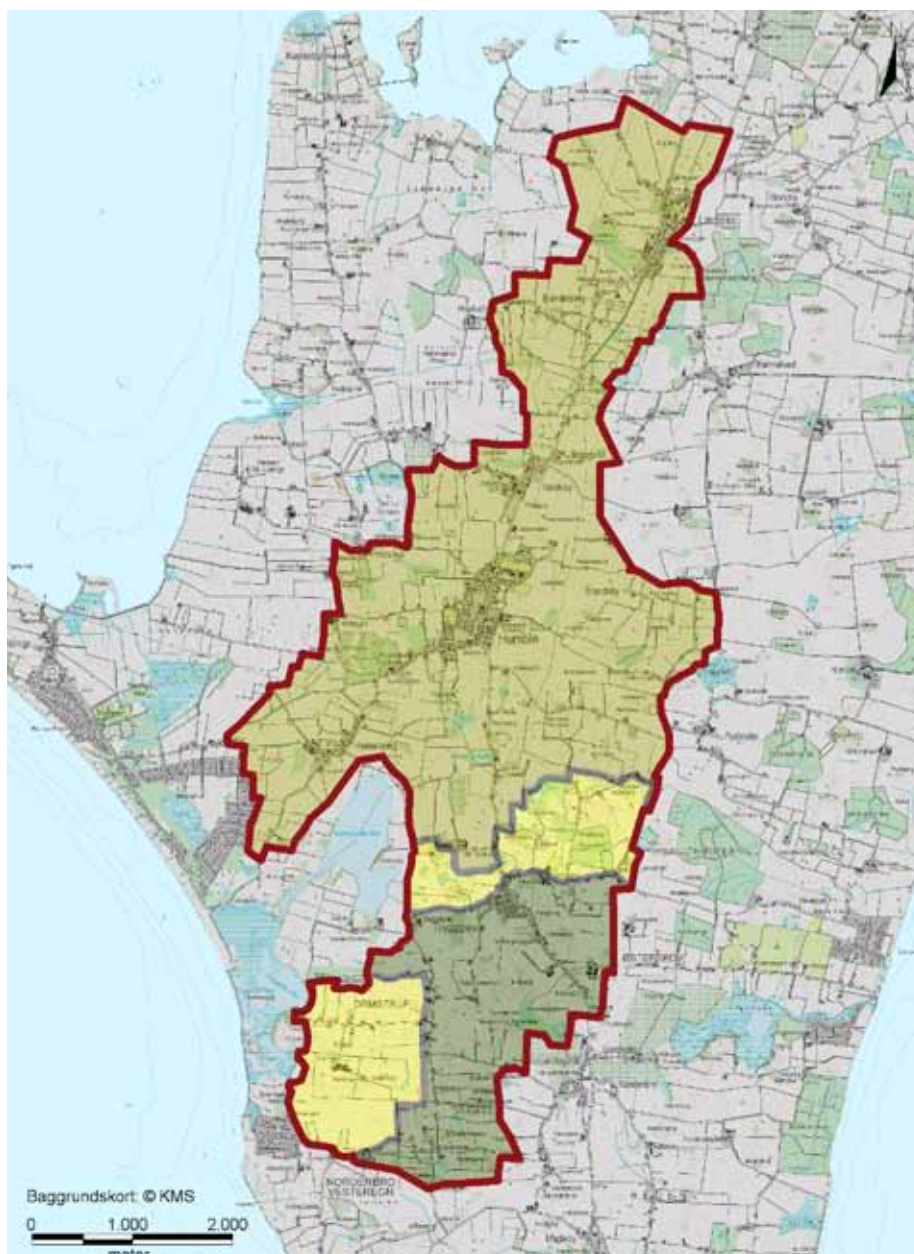
Nogle steder fremstår terrænet som en bølget flade, som det ses her sydøst for Humble. Hegnstrukturen giver landskabet en transparent rumlig afgrænsning.

Langs vejene ligger huse, husmandssteder og mindre gårde langs vejene.

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

SÆRLIGT KARAKTERISTISK

Bakkelandskabet syd for Tryggelev

I den sydlige del af området, Tryggelev og syd herfor, fremstår de karaktergivende elementer i form af det storbakkede terræn, både dyrkede og afgræssede arealer, spredt bevoksede diger og bebyggelse dels samlet i landsby og langs vejene særligt tydeligt.

Karaktergivende strukturerer og arealanvendelse afspejler tydeligt landskabskarakterens oprindelse og et fint samspil mellem naturgrundlaget og den kulturbetingede anvendelse.

KARAKTERISTISK

Den nordlige del af karakterområdet

I den nordlige del af karakterområdet fremstår områdets karaktergivende elementer tydeligt og afspejler en sammensat karakter uden tydelige strukturer.

Ligesom i den sydlige del afspejler landskabets karakter tydeligt landskabskarakterens oprindelse. Der er også her et fint samspil mellem naturgrundlaget og arealanvendelse.

KONTRASTERENDE

Tryggelev mosaiklandskab

Området er vurderet kontrasterende fra det øvrige karakterområde, fordi de forskellige karaktergivende elementer ligger med kort indbyrdes afstand, der får området til at fremstå med en markant mosaikkarakter. Desuden giver de markante småbakker og bevoksningen landskabet en langt mere lukket karakter end i det øvrige karakterområde.

Der er et fint samspil mellem naturgrundlaget og arealanvendelsen.

Ormstrup landbrugsflade

Dette område er karakteret ved et fladet til let bølget terræn samt en enkel og åben karakter, der får området til at adskille sig fra det øvrige karakterområde.

Landskabskarakterens oprindelse som udskiftningslandskab fremstår tydeligt, og der er et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

MIDDEL

Hele karakterområdet

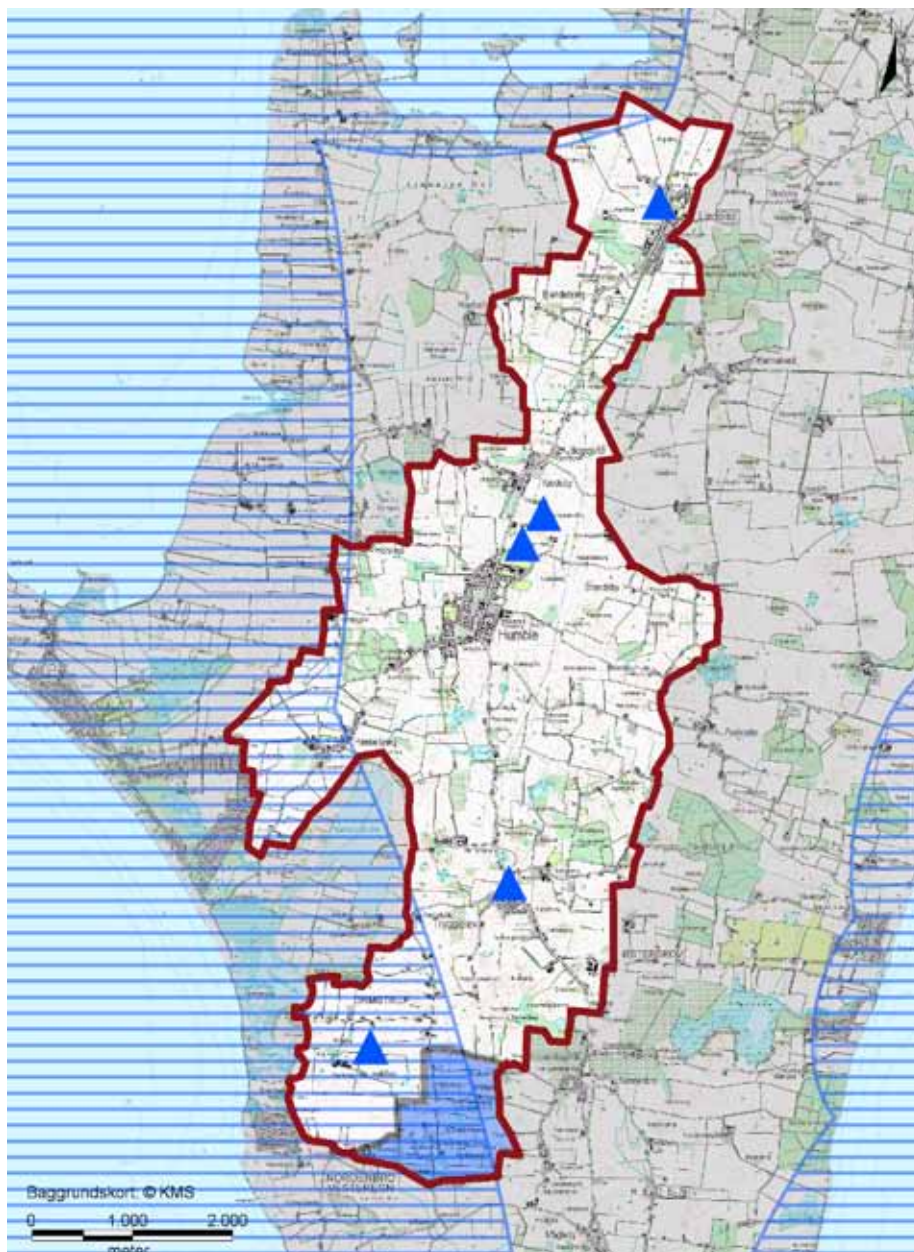
Landskabets oprindelse som udskiftningslandskab fremstår tydeligt i hele karakterområdet.

Intaktheden af de karaktergivende strukturer er dog forringet af, at der gennem tiden er nedlagt mange diger og hegn i området, der har ændret landskabets skala og antageligt også de rumlige og visuelle forhold. Bebyggelsesstrukturen er nogenlunde intakt, men flere af landsbyerne er præget af udvikling, der i forskellig grad har påvirket landsbyernes struktur og udtryk.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes generelt middel, selv om der stedvist er elementer, der fremstår i god eller dårlig tilstand.

Oplevelsen af landskabet er moderat forstyrret af tekniske anlæg i form af vindmøller og højspændingsledning.

- Karakterområde
- Oplevelsespunkt
- Udsigtspunkt
- Oplevelsessted
- Særlige udsigter

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Geologiens fortællinger

Områdets højtliggende terræn og bakkekarakter afspejler dels randmorænen, der strækker sig som en højderyg centralt gennem Langeland og dels de for Langeland karakteristiske mange hatbakker, der forstærker områdets bakkekarakter. I den sydlige del af karakterområdet ligger hatbakkerne som markante punkter i et ellers fladt terræn, hvilket får bakkerne til at fremstå særligt markante i dette område og understreger den geologiske fortælling.

Kulturhistoriens fortællinger

De kulturhistoriske fortællinger i området knytter sig især til områdets landsbyer og punkter i landskabet, og knytter sig til forskellige perioder.

Landsbyerne rummer både historien om adelsbyerne i middelalderen og den langt senere historie om jernbanen.

Landsbyernes historie om adelsbyerne opleves især i form af kirkerne, der ofte opleves som

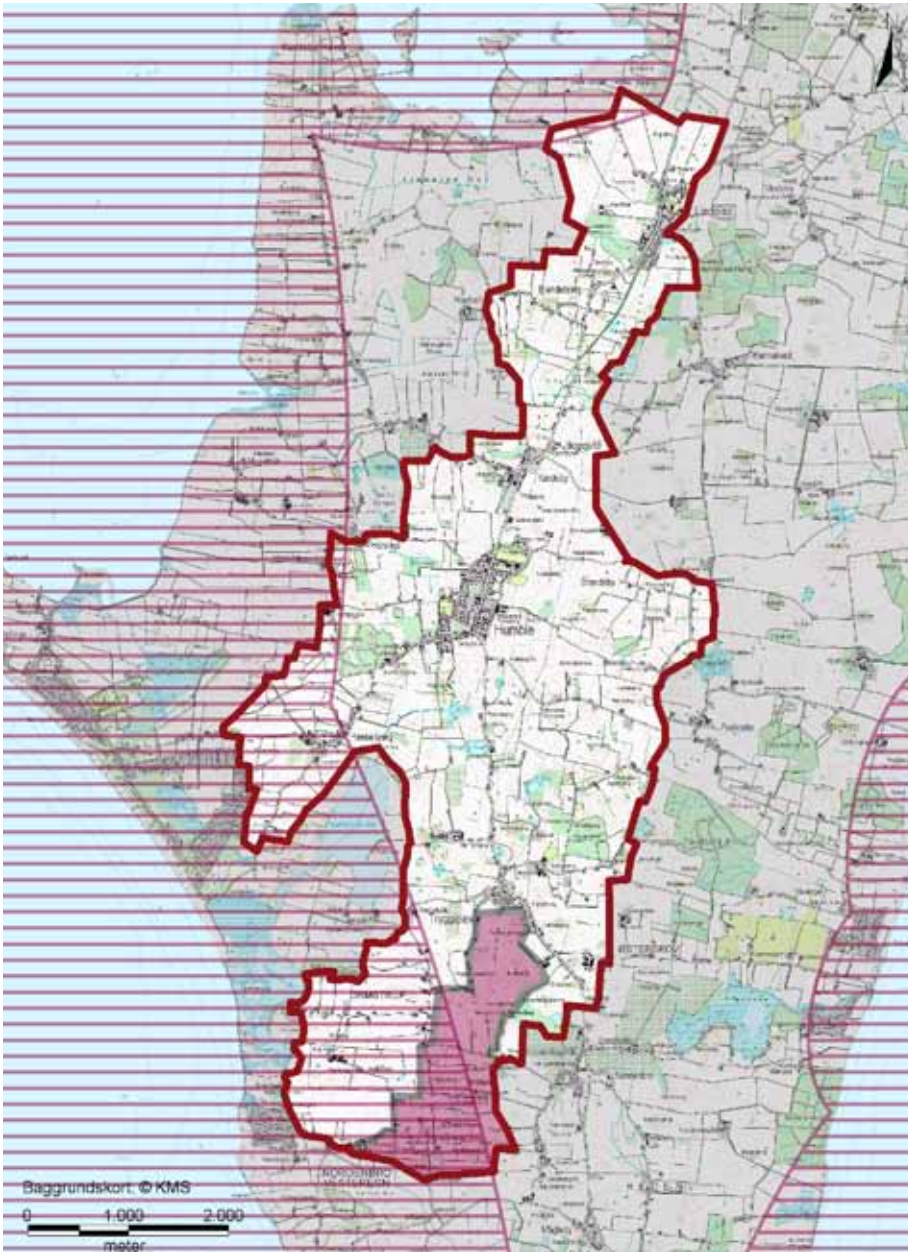
orienteringspunkter fra de omkringliggende landskaber.

Historien om jernbanen aflæses i landsbyerne især i den tilføjede bebyggelse både i form af nye boliger og stationsbygninger.

Området rummer flere gravhøje, der ses som punkter i landskabet. Særlig interessant er Kong Humbles Grav, der ligger nord for Humble. Dels er graven én af Langelands største grave og dels er Kong Humble en historisk skikkelse og sagnfigur, der er beskrevet af fortidens historikere.

SÆRLIGE UDSIGTSMULIGHEDER

Særlige udsigtsmuligheder knytter sig især til landskabet vest og sydvest for Hesselbjerg, hvorfra der er udsigt over kystlandskabet og det omgivende farvand, Øhavet mod nordvest og Marstal Bugt mod syd.

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Området vurderes generelt robust over for ændringer, når de sker med respekt for landskabets karakter og karaktergivende strukturer.

SÆRLIGT SÅRBARE DELOMRÅDER

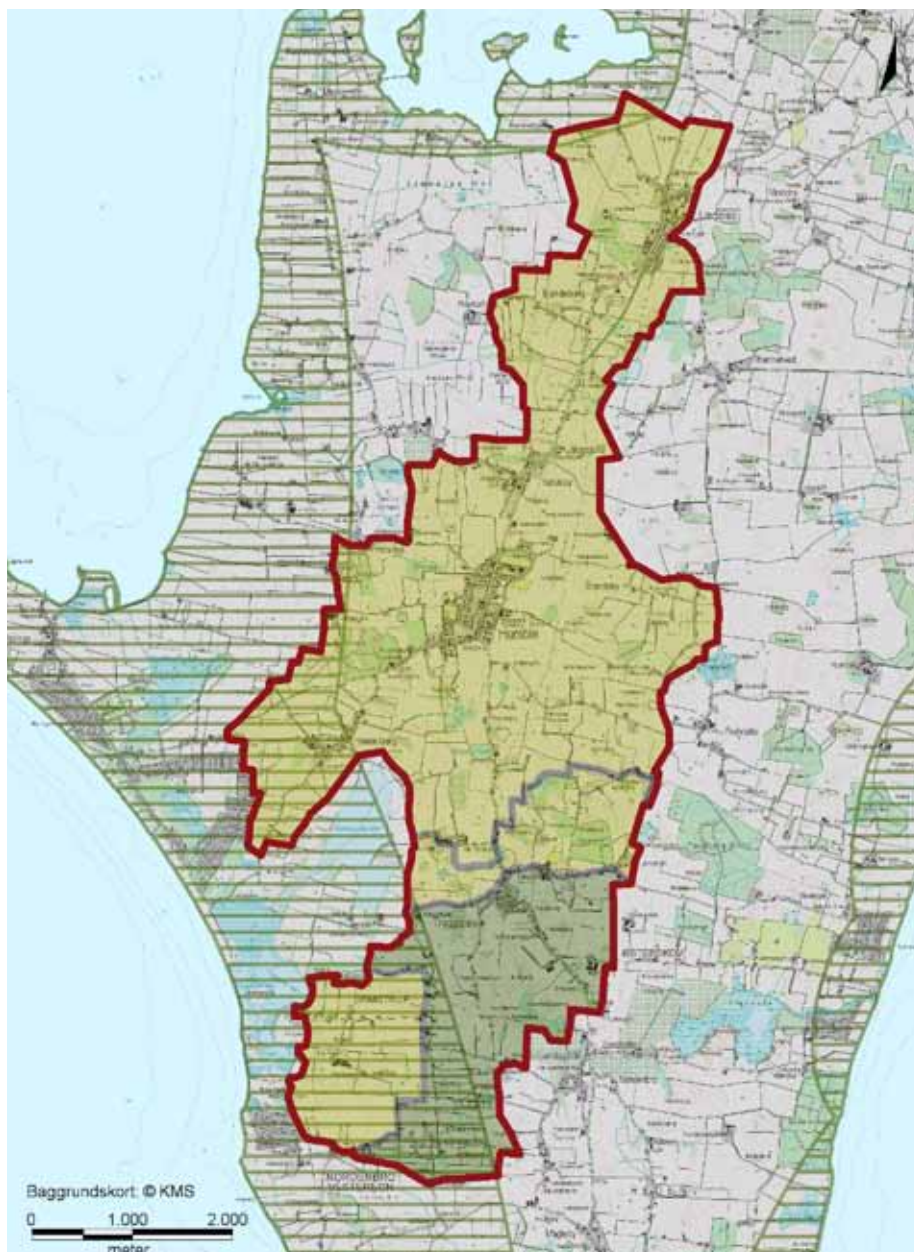
Bakkelandskabet syd for Tryggelev

Det særligt markante bakkelandskab vurderes særlig sårbart over for ændringer, der kan sløre eller forringe oplevelsen af de markante hatbakker, der her opleves med karakter af afgræssede overdrev i et dyrkningslandskab, hvor mindre gårde, huse og husmandssteder ligger mellem bakkerne. Området er særligt sårbart over for stort eller på anden måde markant byggeri samt store tekniske anlæg, der dels kan forstyrre oplevelsen af landskabet og dels få bakkerne til at fremstå som små og ubetydelige. Området er desuden sårbart over for rejsning af skov eller anden sammenhængende bevoksning, da det vil begrænse udsynet og oplevelsen af de geologiske former.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

Vest for Hesselbjerg er udsigterne over kystlandskabet særlig sårbart over for aktiviteter eller ændringer, som på forskellig vis kan påvirke udsigterne og dermed oplevelsen af kystlandskabet.

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Bakkelandskabet syd for Tryggelev

Bakkelandskabet syd for Tryggelev har fået det strategiske mål beskytte, fordi landskabet er vurderet at være særligt karakteristisk, og store dele er vurderet at være et oplevelsesrigt landskab med en i visse tilfælde sårbar karakter. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at ændringer i området kun bør ske, hvis det medvirker til at bevare eller styrke landskabskarakteren og især den geologiske fortælling med vægt på oplevelsen af hatbakkene.

Særlige udsigter

Området vest for Hesselbjerg med særlige udsigter har ligeledes fået det strategiske mål beskytte, der knytter sig til det forhold at beskytte de særlige udsigtsmuligheder. Ændringer i disse områder bør således kun ske, når det ikke forringer de særlige udsigter eller udsigtsmulighederne.

VEDLIGEHOEDE

Det øvrige karakterområde

Det øvrige karakterområde har fået det strate-

giske mål vedligeholde. Det betyder, at der ved ændringer i arealanvendelsen eller ved andre aktiviteter bør lægges vægt på at tilpasse disse den eksisterende landskabskarakter.

LANDSKAB

Der bør generelt lægges vægt på at sikre oplevelsen af de markante hatbakker i området. Særligt vigtigt er det i den sydlige del af karakterområdet, hvor den bakkede landskabskarakter fremstår særligt tydeligt.

NATUR

I mosaiklandskabet nord for Tryggelev kan der med fordel arbejdes for at udvikle et sammenhængende naturområde, der dels understøtter mosaikstrukturen og dels skaber sammenhæng mellem forskellige typer natur.

Skovrejsning bør af hensyn til oplevelsen af terrænet begrænses. Det vurderes dog muligt at indpasse mindre skovparceller, når det sker med hensyn til landskabets karakter.

Den sydlige del af området, hvor landskabskarakteren er vurderet særlig karakteristisk og landskabet oplevelsesrigt, bør helt friholdes for skovrejsning af hensyn til oplevelsen af landskabet.

KULTURHISTORIE

De kulturhistoriske fortællinger i området kan med fordel styrkes.

Særligt historien om jernbanen kan med fordel styrkes og synliggøres i landskabet. Den tidligere jernbanestrækning kan f.eks. fremhæves og udnyttes rekreativt, ligesom sammenhængen til landsbyerne kan udnyttes.

Historien om fortidens Kong Humble og middelalderens adelsbyer kan desuden fremhæves.

BEBYGGELSE

Ny bebyggelse i området bør generelt begrænses til landsbyerne. Hesselbjerg bør dog friholdes for ny bebyggelse af hensyn til den i høj grad intakte landsbystruktur. Alternativt bør der lægges stor vægt på, at ny bebyggelse underordner sig landsbyens eksisterende struktur og karakter.

Nyt landbrugsbyggeri bør placeres i tilknytning til eksisterende byggeri, placeres lavt i terræn, have en lav karakter og sikre den samlede bygningsmasse et harmonisk udtryk.

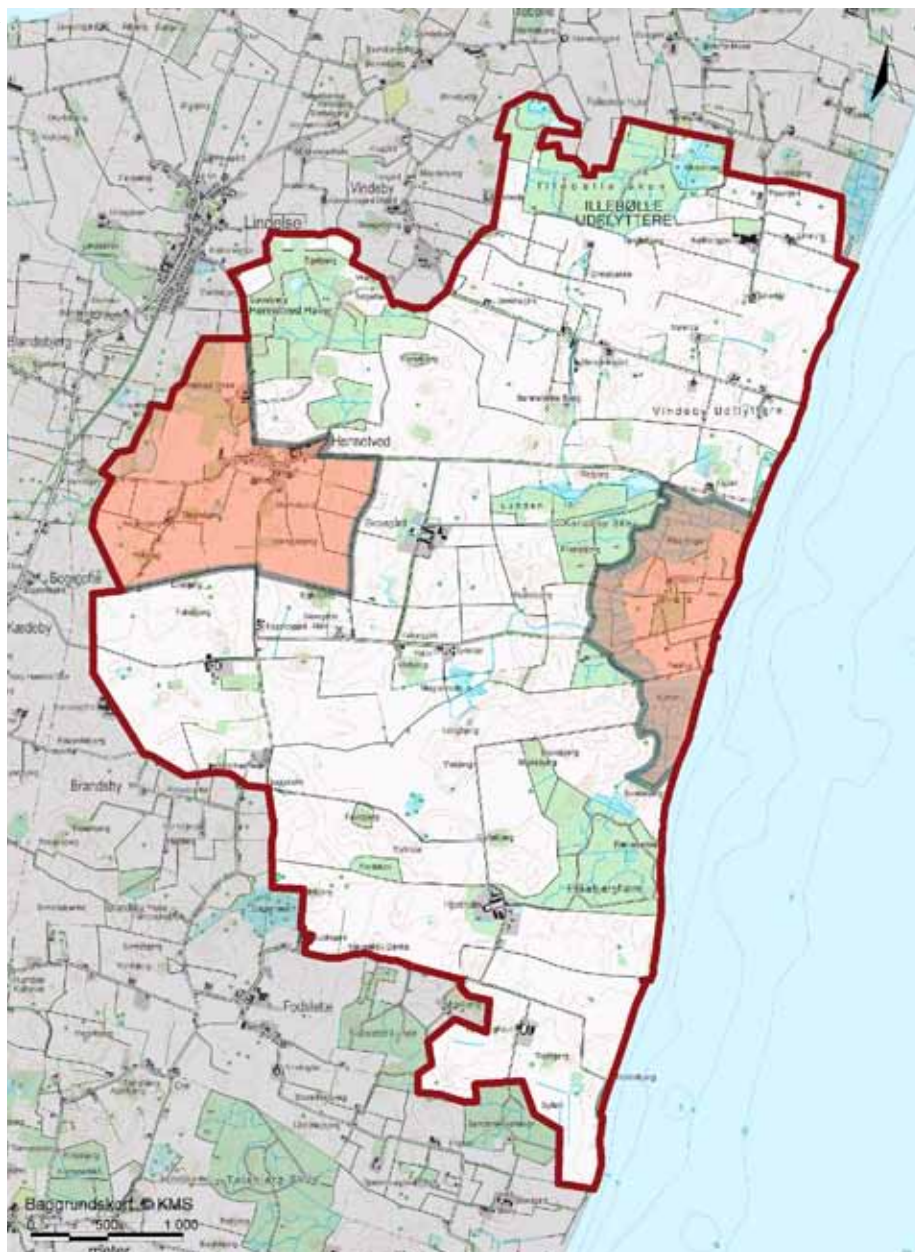
TEKNISKE ANLÆG

Den sydlige del af området bør af hensyn til oplevelsen af det karakteristiske bakkelandskab friholdes for nye tekniske anlæg.

KARAKTEROMRÅDE 11 SYDØSTLANGELANDS HOVEDGÅRDSLandskab

BELIGGENHED

Karakterområdet ligger på sydøstlangeland, hvor det mod øst er afgrænset af kysten mod Langelandsbæltet. Området adskiller sig især fra de omkringliggende karakterområder ved at have en markant større skala. Skala og områdets skove er alle steder afgørende for grænse- og arealafgrænsningen til nabokarakterområderne.

— Karakterområde
— Delområde

LANDSKABSKARAKTER

Hovedgårdslandskabet er især karakteriseret ved den store skala og de enkle strukturer, der afspejles i både markstruktur, bevoksning og bebyggelse og tilsammen bidrager til fortællingen om hovedgårdene, der har præget store dele af Langeland.

De store, dyrkede marker afgrænses af markante skovbryn og bevoksede diger, og langs vejene til de to hovedgårde ses lange alléer. Bebyggelsesmønstret defineres især af de to hovedgårde, de to avlsgårde og de tilhørende arbejder- og forvalterboliger.

Landskabets store skala, enkle karakter, overvejende bølgede terræn samt bevoksningsstruktur præget af bevoksede diger skaber et transparent landskab, hvor der mange steder er vid udsigt over det karakteristiske hovedgårdslandskab.

Landskabet opleves uforstyrret.

GEOLOGISK DANNELSE

Området omfatter en del af den randmoræne, som Langeland udgør. Det kommer til udtryk ved de for Langeland karakteristiske hatbakker, der ses markere sig flere steder i landskabet. Generelt fremstår terrænet dog som en stor, bølget flade med de variationer, det kystnære, lavtliggende terræn og det mere højtliggende terræn i den vestlige del af området giver.

Jordtypen domineres af moræneler, men ferskvandssand forekommer i de lavtliggende dele af området. Mest udbredt er det omkring Påø i den østlige, kystnære del af området samt i et større lavbundsområde i den sydlige del af området.

KYST

Området afgrænses mod øst af kysten mod Langelandsbæltet, der er et afgrænset indre dansk farvand. Langelandsbæltet er præget af stor vandgenmstrømning og nær Langelands kyst også relativt store vanddybder. Langelands østkyst er derfor generelt bølgepåvirket og har karakter af udligningskyst, ofte med strandvolde langs kysten.

Kystlinjen tegnes af en smal strand, der stedvist afgrænses mod det bagvedliggende landskab af lave klinger, hvor bølgerne har eroderet strandvolde eller kystnære hatbakker.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabskarakterens oprindelse knytter sig især til områdets to hovedgårde, særligt Hjortholm, og perioden efter år 1600, hvor hovedgårdene begyndte at flytte ud fra landsbyerne og definere landskaber med hovedgårds karakter.

Landskabet har en intensivt opdyrket karakter præget af store marker, der er tilknyttet områdets hovedgårde og avlsgårde. Den nordlige del af området er ligeledes præget af store marker, men her skyldes det nedlagte hegn og diger i et udskiftningslandskab og ikke en oprindelig hovedgårdsstruktur.

Spredt i området findes mindre lavbundsområder, der flere steder fremstår med små søer omgivet af mose eller eng. Et større lavbundsområde mellem Hjortholm, Skovsgård og Frederiksberg

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Især store skove med lange, markante skovbryn samt spredt bevoksede diger.

TERRÆN

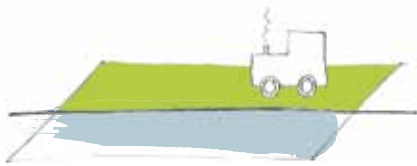
Generelt et bølget terræn med enkelte markante hatbakker.

SKALA OG KOMPLEKSITET

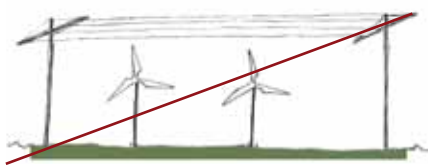
Stor skala og enkel karakter.

KYST

Udligningskyst med let bølgt kystlinje.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Uforstyrret landskab.

er i dag opdyrket og indgår i den karakteristiske hovedgårds karakter.

Bevoksningsstrukturen er især karakteriseret ved store skove med markante skovbryn samt bevoksede diger, der afgrænser marker og skove. Flere steder består bevoksningen på digerne af stynede træer.

Langs vejene omkring de to hovedgårde ses lange alléer, der er karakteristisk for hovedgårdslandskaber.

Bebyggelsesstrukturen er især præget af de to hovedgårde, Skovsgård og Hjortholm, samt de to avlsgårde, Rødbjergshavn, avlsgård til Hjortholm, og Frederiksberg, avlsgård til grevskabet Lange-land. I tilknytning til disse fire store gårde findes små arbejderhuse og mindre forvalterboliger, der tilsammen udgør bebyggelsen i den sydlige halvdel af området.

I den nordlige del af området består bebyggelsen af udflyttere fra Vindeby og Illebølle. Bebyggelsesstrukturen er her præget af huse og mindre gårde,

der ligger langs med eller nær vejene.

I den vestlige del af området ligger Hennemved, der er områdets eneste landsby. Landsbyen fremstår med en i høj grad oprindelig struktur præget af huse og husmandssteder samt enkelte gårde.

Området rummer ingen større tekniske anlæg. I den vestlige del af området ved Leggebølle ligger et rensningsanlæg ud til vejen.

KULTURHISTORIE

Den kulturhistoriske fortælling i området knytter sig især til områdets to hovedgårde, der har stor betydning for landskabets karakter og oplevelsen heraf.

Hjortholm er den største af de to hovedgårde og kan føres tilbage til landsbyen Fodslette, hvor den er kendt som en mindre landsbyhovedgård, Fodslettegård, tilbage omkring år 1500. Fra 1500-tallet var det almindeligt, at hovedgårdene flyttede ud fra landsbyerne. Hjortholm var ingen undtagelse og flyttede ud til sin nuværende beliggenhed omkring år 1600. Omkring hovedgårdens enemærke,

Langs vejene til de to hovedgårde, Skovsgård og Hjortholm, samt avlsgården Frederiksberg står lange alléer.

Landskabet er karakteriseret ved store marker afgrænset af bevoksede diger, der skaber et transparent landskab. De store skove afgrænser de overordnede landskabsrum.

marker, enge og skove, ses den karakteristiske afgrænsning med stendiger. Langt de fleste steder er stendigerne dog bevokset i en grad, så de kun i begrænset omfang præger landskabsbilledet. Hovedhuset, der står i dag, er fra 1789. Skovsgård var sammenlignet med Hjortholm en betydeligt mindre hovedgård. Også denne gård er kendt tilbage i 1400-tallet og var stadig i 1760 en af Langelands mange mindre hovedgårde. Sydvest for Skovsgård ses Skovsgård Mølle, der ligger højt på en hatbakke og er synlig fra store dele af det omgivende landskab. I dag ejes Skovsgård af Danmarks Naturfond under Danmarks Naturfredningsforening. Rødbjerghavn, der i 1847 blev oprettet som avlsgård til Hjortholm af fire bøndergårde, hører med til den kulturhistoriske fortælling om hovedgårdslandskabet og ikke mindst fortællingen om Hjortholm og tilknytningen til Fodslette.

Frederiksberg hører også til hovedgårdsfortællingen, men er knyttet til fortællingen om grevskabet Langeland, der med udgangspunkt i

Tranekær Slot havde betydning for en stor del af Langeland i perioden 1672-1928.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Landskabet er karakteriseret ved en stor skala, der afspejles i både markstørrelser og bebyggelse. De store skove med markante skovbryn afgrænser de overordnede landskabsrum, mens de bevoksede diger omkring marker og langs veje afgrænser store, transparente landskabsrum. Det betyder, at der generelt er udsigt over det karakteristiske hovedgårdslandskab, hvor hovedgårds karakteren kan opleves i en større sammenhæng. Landskabet har en enkel og struktureret karakter, der afspejles både i markstruktur, bevoksningsstruktur og bebyggelsesstruktur. Landskabet opleves udfordret. Rensningsanlægget ved Leggebølle opleves kun lokalt, da der langs vejene er et bevokset dige, der visuelt afgrænser anlægget fra hovedgårdslandskabet omkring Hjortholm.

DELOMRÅDER

Påø, Påø Enge og Sylten

Påø er en lille ø, der ligger ud til kysten øst for Skovsgård. Øen er mod nord, syd og vest afgrænset af et sammenhængende lavbundsområdet, Påø Enge og Sylten, der mod kysten er afgrænset af strandvolde. Både lavbundsområdet og Påø er præget af bevoksning og afgræssede enge, der giver hele området en ekstensiv karakter. Denne karakter samt områdets mindre skala er afgørende for, at området opleves med en anden landskabskarakter end det øvrige karakterområde. Bebyggelsen i området er meget sparsom og består af Påøgård og Påø Huse. Ligesom den øvrige del af området opleves landskabet her helt uforstyrret.

Hennetved landsbylandskab

Omkring Hennetved tager landskabskarakteren i høj grad udgangspunkt i landsbyen. Det kommer især til udtryk ved en mindre skala, der sammen med nogle markante hatbakker får landskabet til at fremstå med en mere sammensat karakter.

Skovsgård Mølle står på en hatbakke højt i terræn og ses som orienteringspunkt fra store dele af det omgivende landskab. Nedenfor bakken ligger møllegården fra 1830.

Omkring Påø har landskabet en ekstensiv karakter præget af afgræssede enge og spredt bevoksning. I billedet ses også Påøgård.

Dermed adskiller området sig fra det øvrige landskab med stor skala og enkel karakter.

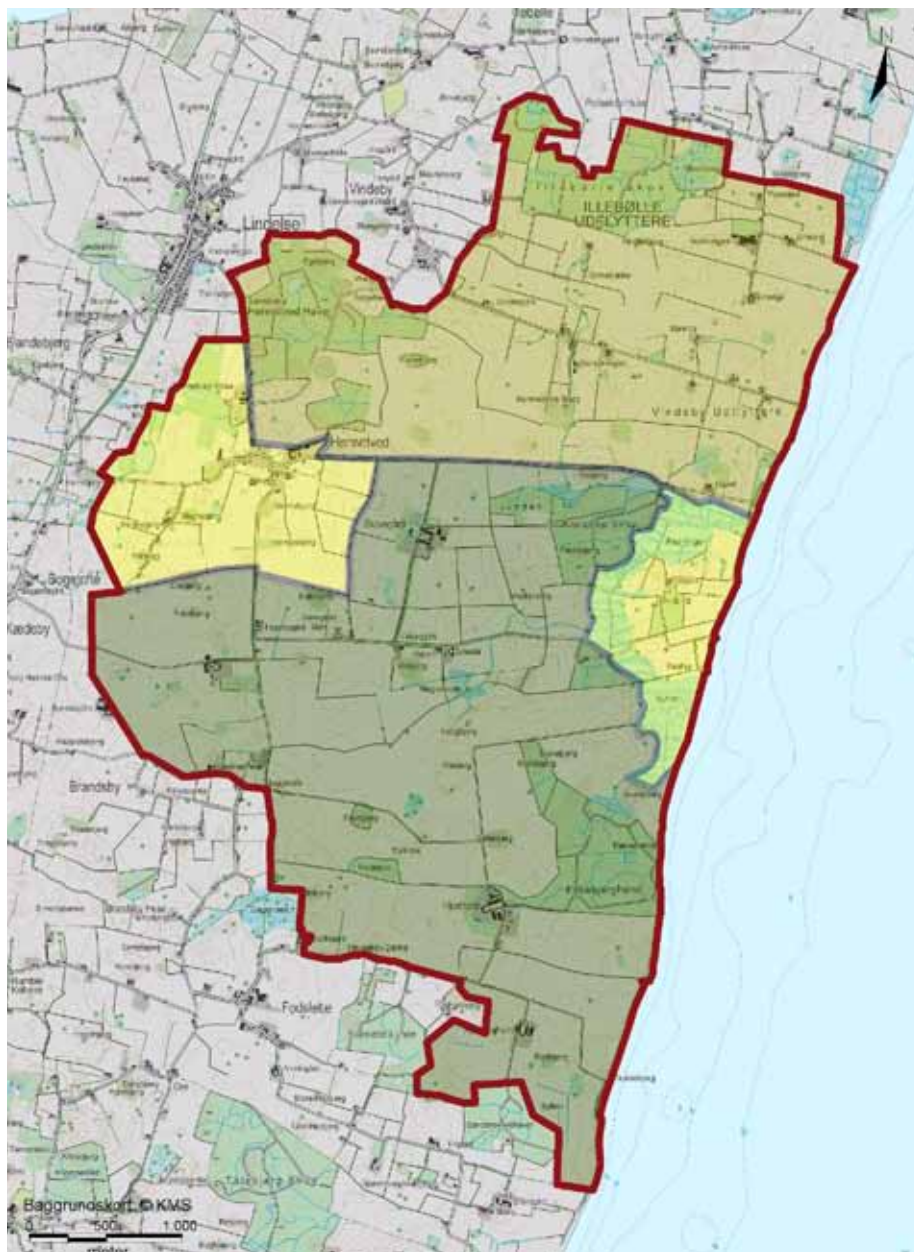
UDFORDRINGER

Landskabet har en særlig kvalitet som uforstyrret hovedgårdslandskab, der kan være en udfordring af bevare.

Kystlandskabet på Påø har ligesom det øvrige kystlandskab en overvejende åben karakter.

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

SÆRLIGT KARAKTERISTISK

Hovedgårdslandskabet

Omkring Skovsgård og Hjortholm fremstår karakteristiske hovedgårdsstrukturer særligt tydeligt. Det afspejles i både skala, arealanvendelse, bevoksning, bebyggelsesstruktur og digestructur. Elementerne og deres struktur afspejler særlig tydeligt landskabskarakterens oprindelse og samspillet mellem naturgrundlaget og arealanvendelse.

KARAKTERISTISK

Udflytterlandskabet

I den nordlige del af karakterområdet fremstår områdets karaktergivende strukturer i form af store marker afgrænset af skove og bevoksede diger tydeligt. Bebyggelsesstrukturen er dog her præget af udflyttere fra landsbyer uden for karakterområdet.

Selv om området generelt fremstår med samme karakter som hovedgårdslandskabet, er oprindelsen i denne del af området knyttet til udskiftningen og ikke hovedgårdene. Denne oprindelse afspejles i dag kun i bebyggelsesstrukturen.

Der er et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

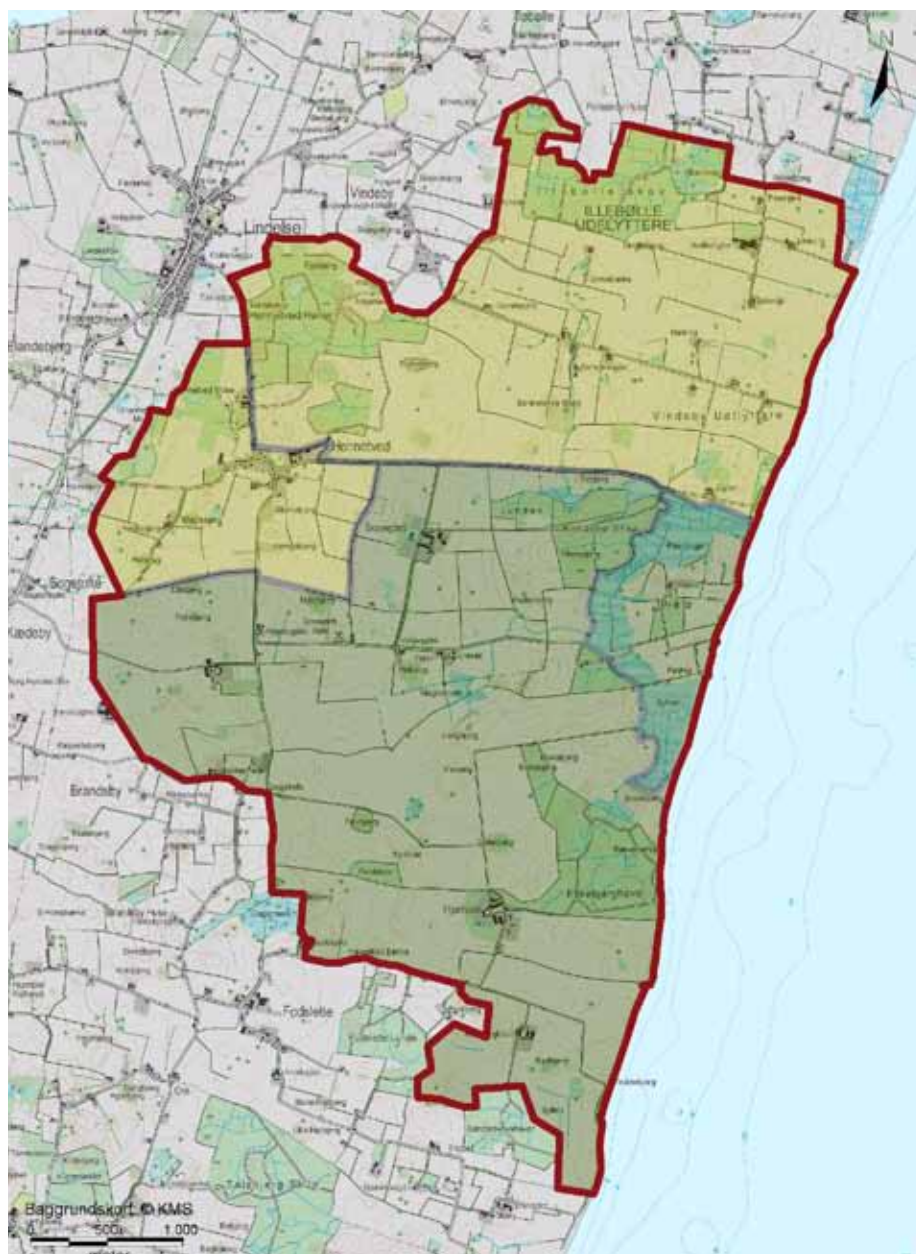
KONTRASTERENDE

Påø, Påø Enge og Sylten

Dette område afviger fra det øvrige karakterområde især på grund af områdets ekstensive karakter præget af afgræssede enge og spredt bevoksning, samt områdets mindre skala. Landskabskarakterens oprindelse er også her knyttet til udskiftningen og ikke hovedgårdene. Landskabskarakteren afspejler et særligt tydeligt samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

Hennetved landsbylandskab

Landskabskarakteren i dette område fremstår som et karakteristisk udskiftningslandskab med afsæt i Hennetved. Skalaen er lille til middel, karakteren er let sammensat. Tilsammen får det området til at adskille sig fra det øvrige karakterområde. Oprindelsen som udskiftningslandskab fremstår tydelig og der er et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

GOD

Hovedgårdslandskabet

Landskabskarakterens oprindelse med afsæt i hovedgårdene fremstår i høj grad intakt, når nutidsbilledet sammenlignes med kort fra 1870. Dog er flere diger fjernet i landskabet mellem de to hovedgårde, der oprindeligt hørte til landsbyejerlavet Hennetved, der betyder, at området i dag opleves som en del af hovedgårdslandskabet. Landskabet opleves uforstyrret.

Påø, Påø Enge og Sylten

Landskabskarakterens oprindelse og oprindelige strukturer fremstår intakt sammenholdt med de historiske kort. Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer vurderes middel til god. Området opleves uforstyrret.

MIDDEL

Udflytterlandskabet

Mange nedlagte diger har ændret landskabets skala markant og medvirket til at sløre oprindelsen

som udskiftningslandskab. Bebyggelsesstrukturen fremstår dog i høj grad intakt.

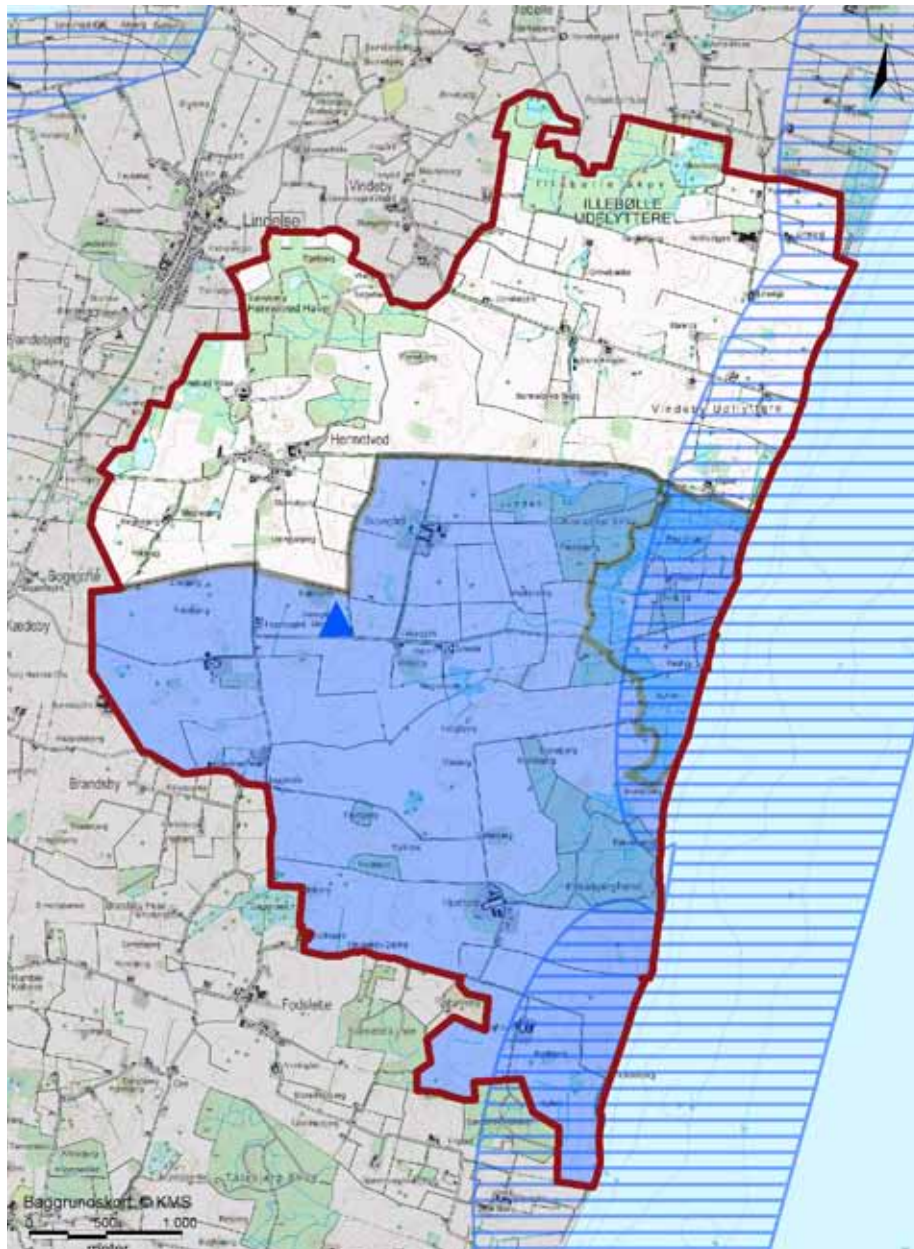
Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes middel, og landskabet opleves uforstyrret.

Hennetved landsbylandskab

Landskabets oprindelse som udskiftningslandskab fremstår tydeligt, selv om nedlagte diger med tiden har brudt de oprindelige strukturer. Bebyggelsesstrukturen fremstår i høj grad intakt.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes middel, og området opleves uden væsentlig forstyrrelse.

- Karakterområde
- Oplevelsespunkt
- Udsigtspunkt
- Oplevelsessted
- Særlige udsigter

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Geologiens fortællinger

Omkring Påø afspejler det store sammenhængende lavbundsområde et særligt tydeligt samspil mellem det naturgeografiske grundlag og arealanvendelsen, ligesom de mod kysten afgrænsende strandvolde fortæller om kystens dynamik.

Kulturhistoriens fortællinger

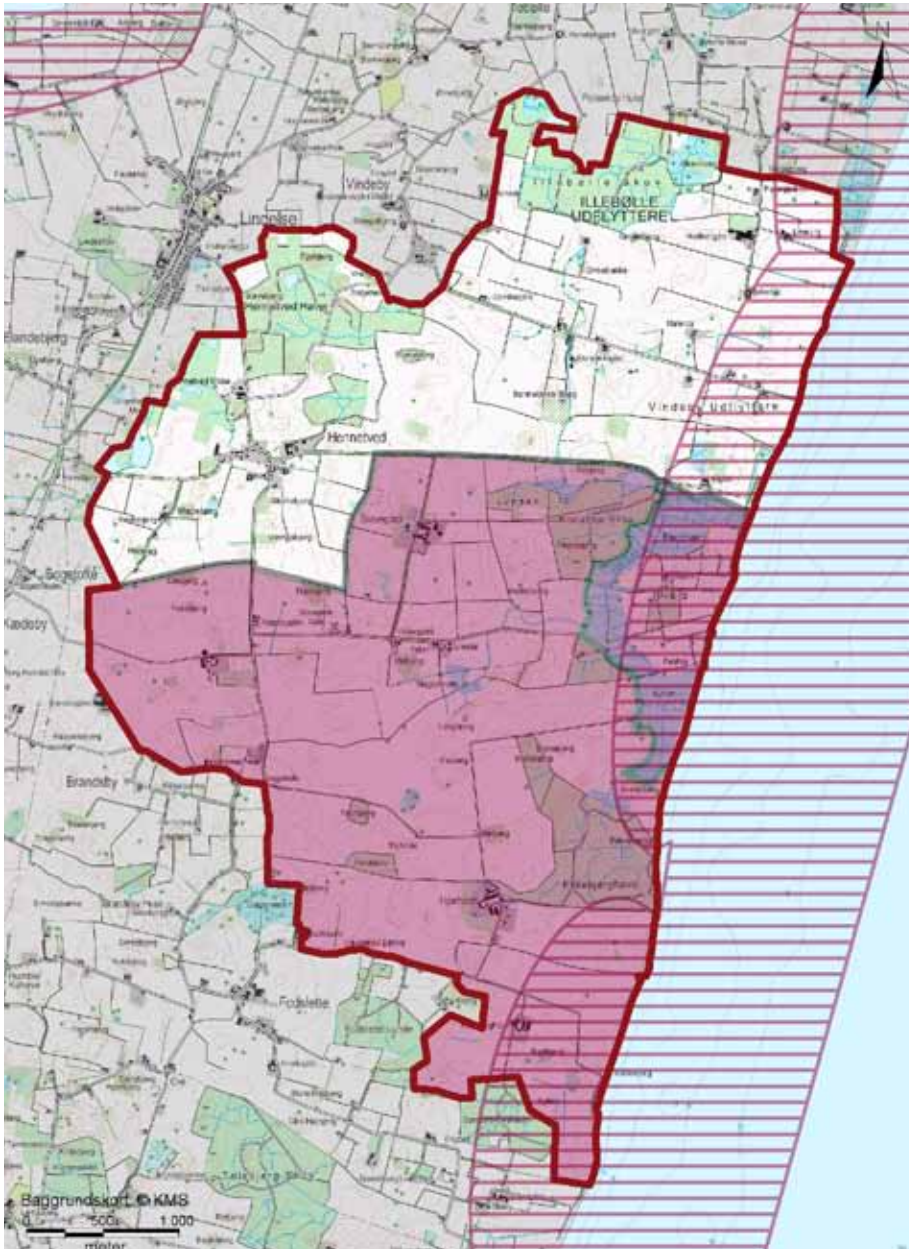
Hovedgårdene med tilhørende avlsgårde, arbejderboliger og forvalterboliger og særligt karakteristiske hovedgårdslandskab udgør en særlig tydelig fortælling om området historie, der afspejles i landskabets strukturer. Det gælder især den markante bebyggelsesstruktur, de mange diger, der afgrænser gårdenes enemærker, samt de store skove, der er med til at afgrænse området store landskabsrum.

Som et element i dette landskab står Skovsgård Mølle på en hatbakke. Møllen er synlig fra store dele af det omgivende landskab og fungerer som orienteringspunkt. Neden for bakken ligger den

gamle møllegård, og de to bygninger udgør en kulturhistorisk helhed.

SÆRLIGE UDSIGTSMULIGHEDER

Særlige udsigtsmuligheder knytter sig især til kysten, hvorfra der er udsigt på langs af kystlinjen samt på tværs af Langelandsbæltet.

- Karakterområde
- Særligt sårbart delområde
- Særligt sårbare udsigter

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Hele området opleves i dag uforstyrret, hvorfor nye, store tekniske anlæg eller markant byggeri i området vil virke markant forstyrrende. Hele området vurderes derfor sårbart over for nye tekniske anlæg eller markant byggeri.

I den nordlige del af området vurderes landskabskarakteren moderat sårbart over for ændringer. Landskabskarakteren fremstår i dag mange steder med hovedgårds karakter, selv om det oprindeligt er et udskiftningslandskab. Området vurderes derfor ikke særligt sårbart over for f.eks. nye hegn eller mindre bevoksninger, hvis det sker med respekt for de oprindelige strukturer.

SÆRLIGT SÅRBARE DELOMRÅDER

Hovedgårdslandskabet

Hovedgårdslandskabet vurderes særligt sårbart over for ændringer, der kan bryde hovedgårds karakteren og den stærke kulturhistoriske fortælling. Området vurderes bl.a. sårbart over for nyt byggeri, nye hegn, skovrejsning samt større tekniske

anlæg.

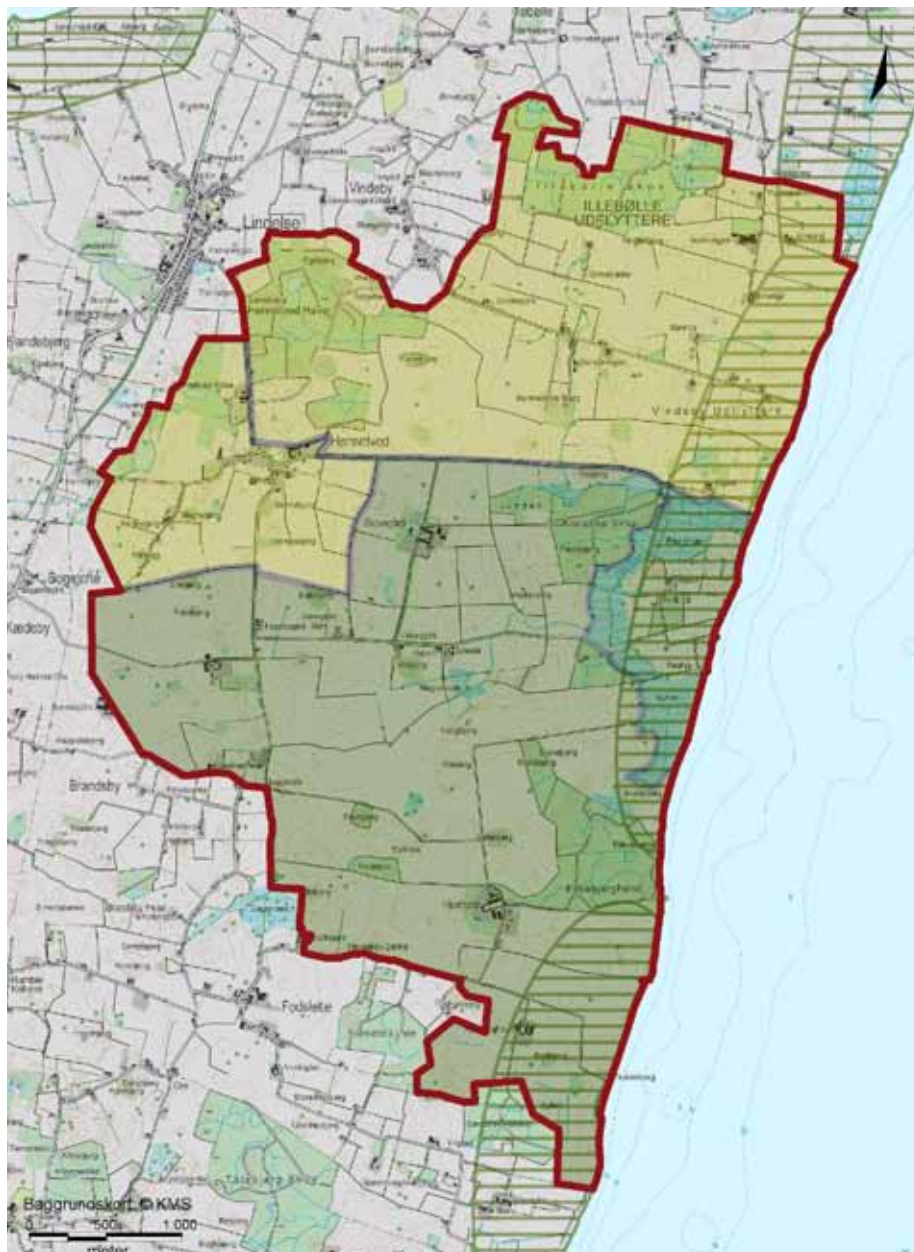
Påø, Påø Enge og Sylten

Området omkring Påø vurderes sårbart over for ændringer, der vil bryde områdets ekstensive karakter samt oplevelsen af et uforstyrret naturområde.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

Kystlandskabet rummer mange steder udsigtsmuligheder over landskabet, og ved kysten er der udsigter især på langs af kystlinjen men også til modstående kyster på Lolland. Udsigterne er sårbare over for aktiviteter i kystforlandet, som på forskellig vis kan påvirke udsigterne og dermed oplevelsen af kystlandskabet.

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Hovedgårdslandskabet

Hovedgårdslandskabet har fået det strategiske mål beskytte, fordi landskabet er vurderet at være særligt karakteristisk og landskabskarakteren er vurderet at være i god tilstand. Desuden er hovedgårdslandskabet vurderet at være oplevelsesrigt og med en i visse tilfælde sårbar karakter. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at ændringer i området kun bør ske, hvis det medvirker til at bevare eller styrke landskabskarakteren og dermed hovedgårdsfortællingen.

Påø, Påø Enge og Sylten har ligeledes fået det strategiske mål beskytte, fordi landskabskarakteren her er vurderet at gøre området til et oplevelsesrigt landskab, der kan være sårbar over for ændringer. Også her betyder beskyttelsen, at ændringer kun bør ske, hvis det medvirker til at bevare eller styrke landskabskarakteren.

Særlige udsigter

Områderne med særlige udsigter har ligeledes fået

det strategiske mål beskytte, der knytter sig til det forhold at beskytte de særlige udsigtsmuligheder. Ændringer i disse områder bør således kun ske, når det ikke forringer de særlige udsigter eller udsigtsmulighederne.

VEDLIGEHOEDE

Udskiftningslandskabet og Hennemved Landsbylandskab

Hele den nordlige del af området har fået det strategiske mål vedligeholde. Det betyder, at der ved ændringer i arealanvendelsen eller ved andre aktiviteter bør lægges vægt på at tilpasse disse den eksisterende landskabskarakter.

Ændringer i udskiftningslandskabet kan dog ske som led i at styrke/fremhæve landskabets oprindelige karakter som udskiftningslandskab.

LANDSKAB

Der bør lægges stor vægt på at bevare landskabets overordnede hovedgårds-karakter præget af en generelt stor skala, enkel struktur og transparent karakter

NATUR

Lavbundsområder omkring Påø samt i kystlandskabet ved Rødbjerghavn vil styrke landskabskarakteren og bevare/styrke samspillet mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

Det særligt karakteristiske hovedgårdslandskab bør friholdes for skovrejsning eller anden form for ny bevoksning af hensyn til de intakte hovedgårdsstrukturer.

Den nordlige del af området bør ligeledes friholdes for skovrejsning, såfremt den eksisterende karakter skal bevares. Evt. mindre skove/bevoksninger bør kun etableres som led i at styrke området oprindelse som udskiftningslandskab med en generelt lille til middel skala. Etablering af nye hegn i området bør ligeledes kun ske som led i at styrke den oprindelige karakter med mindre markstrukturer. Dette bør i videst muligt omfang sikres i dialog med landbruget.

KULTURHISTORIE

Der bør lægges stor vægt på at bevare den kulturhistoriske fortællinger om hovedgårdene og deres karakteristiske landskaber.

BEBYGGELSE

Området bør generelt ikke tilføres ny bebyggelse af hensyn til dels den karakteristiske bebyggelsesstruktur i hovedgårdslandskabet samt den i høj grad intakte landsbystruktur i Hennemved. Af samme grund bør om- og tilbygning af eksisterende bebyggelse kun ske på en måde, der understøtter bebyggelsens eksisterende karakter.

I udskiftningslandskabet bør evt. ny bebyggelse understøtte den eksisterende bebyggelsesstruktur.

Nyt landbrugsbyggeri bør placeres i tilknytning til eksisterende byggeri og sikre den samlede bygningsmasse et harmonisk udtryk. I hovedgårdslandskabet bør der lægges særlig stor vægt på, at nyt landbrugsbyggeri understøtter de kulturhistoriske strukturer og indgår i en harmonisk helhed.

TEKNISKE ANLÆG

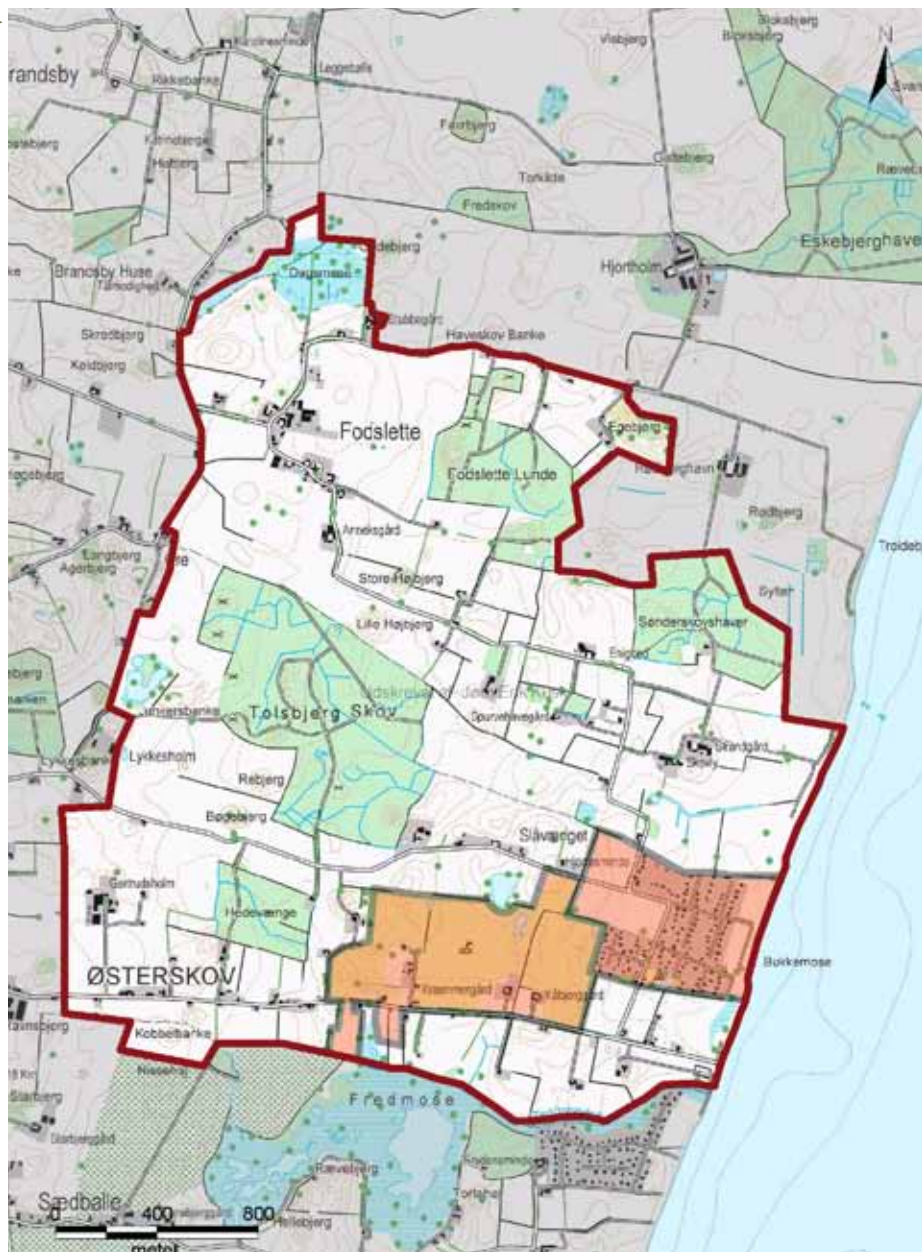
Området opleves i dag uforstyrret og bør derfor friholdes for nye tekniske anlæg.

KARAKTEROMRÅDE 12

FODSLETTE FRITIDS- OG LANDBRUGSLANDSKAB

BELIGGENDHED

Karakterområdet ligger på Sydøstlangeland. Det er mod øst afgrænset af kysten og mod vest afgrænset af det markante bakkestrøg, der forløber centralt på den sydlige del af Langeland. Mod nord er området afgrænset mod et hovedgårdspræget landskab, hvor skalaen er markant større og karakteren enkel. Betydende for grænsedragningen mellem de to områder er især skala. Mod syd er området afgrænset mod et landbrugspræget landskab, der i modsætning til dette område har en stærkt transparent karakter.

Karakterområde
 Delområde

LANDSKABSKARAKTER

Landskabet er især karakteriseret ved et småbakket og bevokningspræget landbrugslandskab, hvor små og middelstore skove samt tætte hegn præger billedet. Bebyggelsen består af huse, husmandssteder og små gårde, der dels ligger i landsbyen Fodsllette, husmandsudstykningsen Østerskov samt spredt i den østlige del af området.

Landskabet har en lille skala, og især bevokningsgen giver landskabet en svagt transparent til lukket karakter. Dog er kystlandskabet karakteriseret ved en overvejende åben karakter orienteret mod kysten.

Landskabet opleves uden forstyrrelse fra større tekniske anlæg.

GEOLOGISK DANNELSE

Området er en del af den randmoræne, som Langeland består af. I dette område kommer randmorænen til udtryk ved de for Langeland karakteristiske hatbakker, der ligger parallelt med kysten på en ellers lavtliggende moræneflade.

Landskabet fremstår derfor med et småbakket terræn, karakteriseret ved hatbakkerne, der i kombination med den letbølgede flade skaber et varieret terræn.

Jordbunden domineres af moræneler. I den sydlige del er et større område på den lavtliggende flade dog præget af ferskvandssand

Naturgrundlaget afspejles også i områdets flere små lavbundsområder, hvoraf Dagsmose i den nordlige del af området er det største.

KYST

Kysten, der afgrænser karakterområdet mod øst, er en åben kyst mod den sydlige del af Langelandsbæltet, hvor det møder Østersøen. Det betyder, at kysten har en moderat til høj bølgepå-

virkning, der afspejles i kystens form og karakter som udligningskyst.

Kystlinjen tegnes af små strande præget af sand eller sten.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabets karakter har især sit afsæt i landreformernes gennemførelse med udskiftning af landsbyerne i slutningen af 1700-tallet.

Området har landbrugs karakter præget af små og middelstore intensivt opdyrkede marker. Enkelte steder ses også græsningsarealer i de lavbundsprægede områder eller på de mest markante og overdrevsprægede hatbakker. En af søerne i området anvendes som fiskesø, mens de øvrige søer indgår som element i lavbundsområderne.

Landskabet fremstår generelt bevokningspræget. Bevokningsstrukturen er især karakteriseret ved små og middelstore skove, der ligger med relativ kort indbyrdes afstand, samt tætte hegn og bevoksede diger.

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Især små og middelstore skove beliggende med relativ kort indbyrdes afstand.

TERRÆN

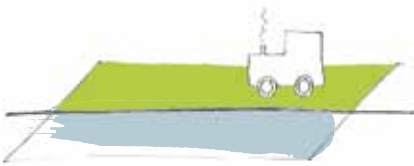
Småbakket terræn.

SKALA OG KOMPLEKSITET

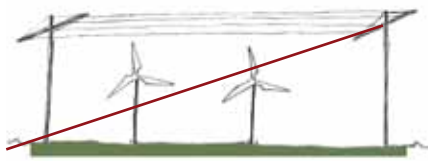
Lille skala og en let sammensat karakter.

KYST

Udligningskyst med lige kystlinje.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Uforstyrret landskab.

Bebyggelsesmønstret har i høj grad afsæt i kirkelandsbyen Fodslette, der ligger i den nordlige del af området. Landsbyen blev udskiftet i 1786, hvorved halvdelen af landsbyens gårde og flere huse flyttede ud langs vejen sydøst for landsbyen. Landsbyen er efterfølgende kun i mindre grad tilført ny bebyggelse og fremstår derfor med en overvejende intakt udskiftningsstruktur. Som resultat af udskiftningen ligger bebyggelsen i den østlige del af området spredt. I den sydlige del af området ligger huse og små gårde langs Østerskovvej som en markant bebyggelsesstruktur. Bebyggelsen har her sit afsæt i udskiftningen af Tryggelev, hvor hovedparten af landsbyens huse og gårde flyttede ud.

Området er fri for større tekniske anlæg eller andre markante anlæg.

KULTURHISTORIE

Den kulturhistoriske fortælling i området knytter sig især til områdets bebyggelsesstruktur, der er stærkt præget af udskiftningen af henholdsvis

Fodslette og Tryggelev.

Fodslette Kirke ligger i den sydlige del af landsbyen. Landskabet omkring landsbyen er rumligt og visuelt afgrænset af skove og tætte hegn, som betyder, at kirken kun opleves fra landskabet umiddelbart syd og vest for landsbyen.

Den centrale del af området er en del af hovedgårdslandskabet til Lykkesholm Hovedgård, der ligger umiddelbart vest for karakterområdegrænsen. Hverken hovedgården eller det tilhørende landskab opleves dog i landskabet med hovedgårds karakter og adskiller sig ikke fra det øvrige karakterområde.

Skjult i to af områdets skove, Tolsbjerg Skov og Fosslette Lunde, findes væsentlige fredede fortidsminder, der består afstensætninger fra oldtiden og gravhøje eller stendysser fra stenalderen.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Landskabet er karakteriseret ved, at især skove,

Landskabet er generelt bevoksningspræget, hvor bevoksningen afgrænser små og middelstore landskabsrum med en transparent afgrænsning.

hegn, og bevoksede diger afgrænser små og middelstore landskabsrum. Den overvejende lille skala understøttes også af bebyggelsesstrukturen, der domineres af huse, husmandssteder og små gårde.

Bevoksningsstrukturen, og stedvist også det småbakkede terræn, giver mange steder landskabet en svag transparent til lukket karakter. I de kystnære dele er bevoksningen mere sparsom og giver kystlandskabet en overvejende åben karakter med udsigt til kysten.

Landskabet har en let sammensat karakter, der fremstår med overordnede tydelige strukturer. Især en brudt hegnsstruktur bidrager dog til, at strukturen fremstår mere uklar.

Området opleves generelt uden forstyrrelse fra tekniske anlæg. I den sydvestlige del af området præger en større landbrugsejendom og Sydlangeland Fjernvarmeværk i nogen grad landskabsoplevelsen.

Der er ingen markante relationer til nabokarakterområderne.

DELOMRÅDER

Langelands Golf Klub

I den sydlige del af området præger Langelands Golf Klub landskabet med de store karakteristiske baner, der opleves fra vejene nord og syd for området og adskiller sig fra det øvrige landbrugslandskab.

Sommerhusområdet ved Bukkemose

I den sydøstlige del af området ligger et mindre sommerhusområde mellem kysten og golfbanerne, der i karakter afviger fra det øvrige karakterområde. Området har en grøn transparent afgrænsning, så sommerhusene ikke opleves markant i landskabet.

UDFORDRINGER

Den sydlige del af området fremstår med golfbanen, sommerhusområdet og fiskesøen som et ferie- og fritidslandskab. Der kan ligge en udfordring i, at en evt. fortsat udvikling af fritidslandskabet sker i samspil med det øvrige landskab.

Kystlandskabet er præget af en mere åben karakter end det øvrige karakterområde, især fordi bevoksningen her er mere begrænset og har en lav karakter.

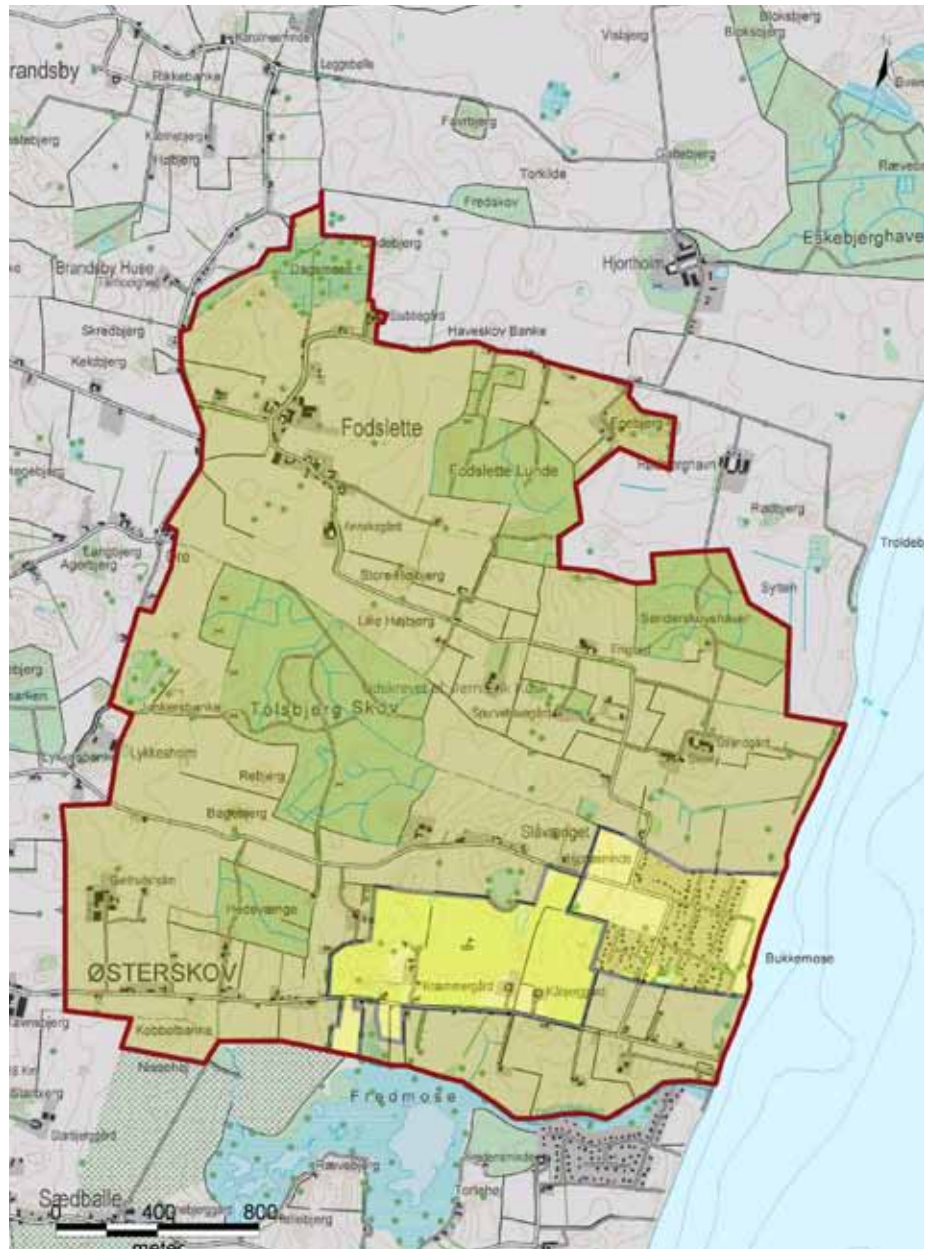

Bevoksning og det varierede generelt småbakkede terræn skaber flere steder rumlig og visuel afgrænsning af landskabet.

Den sydlige del af karakterområdet har karakter af ferie- og fritidslandskab. Her med udsigt over Langelands Golf Klub.

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

KARAKTERISTISK

Hele karakterområdet med undtagelse af de kontrasterende delområder

Med undtagelse af de kontrasterende delområder, fremstår de karaktergivende elementer og strukturer tydeligt i hele karakterområdet. Landskabskarakterens oprindelse som udskiftningslandskab er ligeledes tydelig, og der vurderes at være et fint samspil mellem naturgeografi og arealanvendelse.

KONTRASTERENDE

Langlands Golf Klub

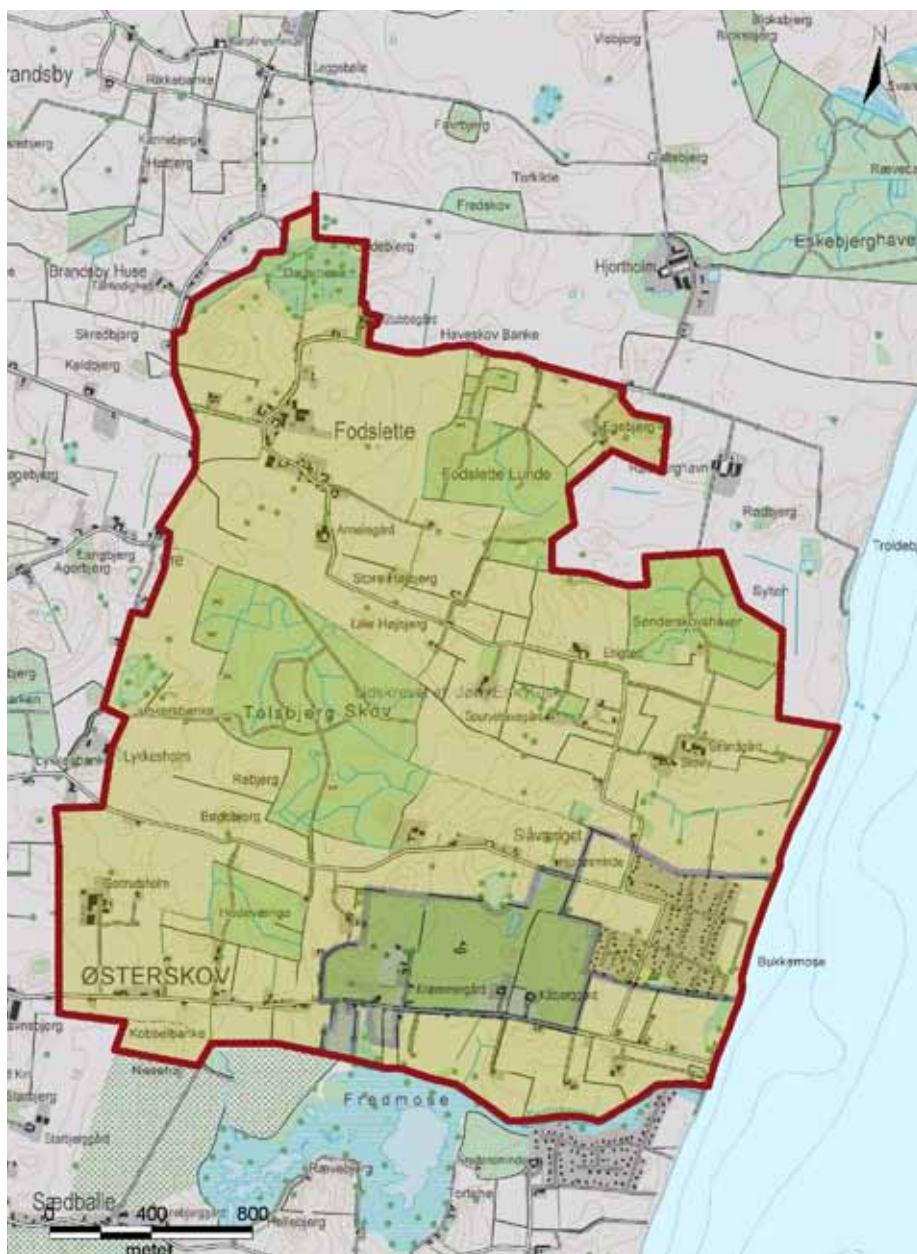
Golfklubben fremstår med de store golfbaner med en markant anden karakter end det øvrige landbrugslandskab og afspejler en oprindelse som modelleret fritidslandskab, der ikke nødvendigvis afspejler et naturligt samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

Sommerhusområdet ved Bukkemose

Sommerhusområdet fremstår med en bebyggelsesstruktur og oprindelse, der væsentligt

adskiller sig fra det øvrige karakterområde.

Kystnærheden afspejler sammenhængen mellem naturgrundlaget og arealanvendelsen.

MIDDEL

Hele karakterområdet med undtagelse af de kontrasterende delområder

Landskabskarakterens oprindelse som udskiftningslandskab fremstår tydeligt i landskabet, selv om intaktheden er forringet af diger og hegn, der med tiden er blevet fjernet og flere steder har ændret landskabets skala, især i landskabet omkring Fodsllette. Det betyder også, at hovedgårdsstrukturen i den centrale del af området, der i forvejen ikke fremstår ret tydeligt i landskabet, i endnu højere grad opfattes som en del af det øvrige udskiftningslandskab.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes generelt middel.

Landskabet opleves generelt uden væsentlig forstyrrelse, dog er den sydvestlige del af området lokalt præget af en større landbrugsejendom og Sydlangeland Fjernvarmeværk.

Sommerhusområdet ved Bukkemose

Områdets karakter fremstår med en intakt struktur, når oprindelsen betragtes som omdannelse til

sommerhusområde.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes middel og området opleves uden væsentlige forstyrrelser.

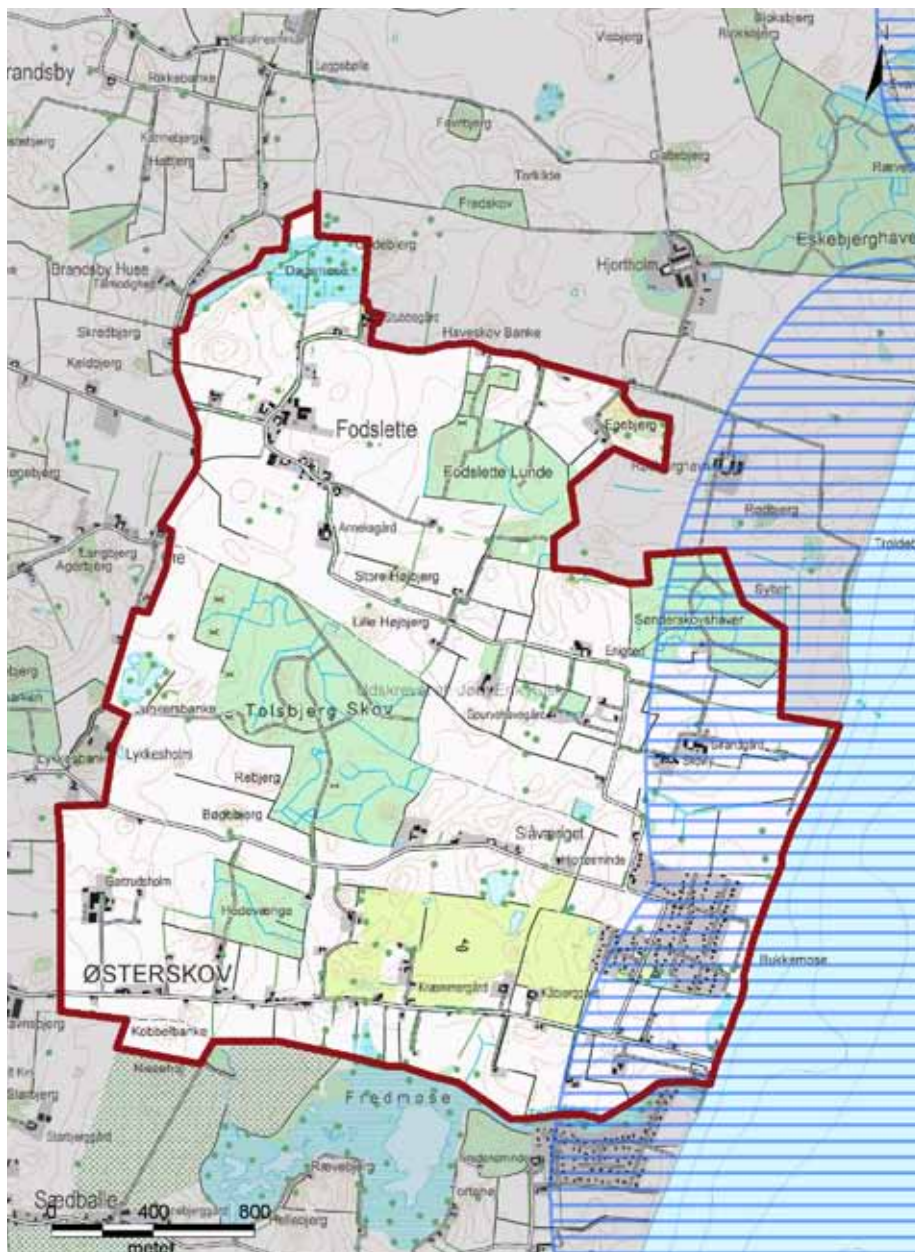
GOD

Langelands Golf Klub

Områdets oprindelse betragtes som omdannelsen til golfområde og fremstår som sådan intakt.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand er god, og området opleves uden væsentlige forstyrrelser.

- Karakterområde
- Oplevelsespunkt
- Udsigtspunkt
- Oplevelsessted
- Særlige udsigter

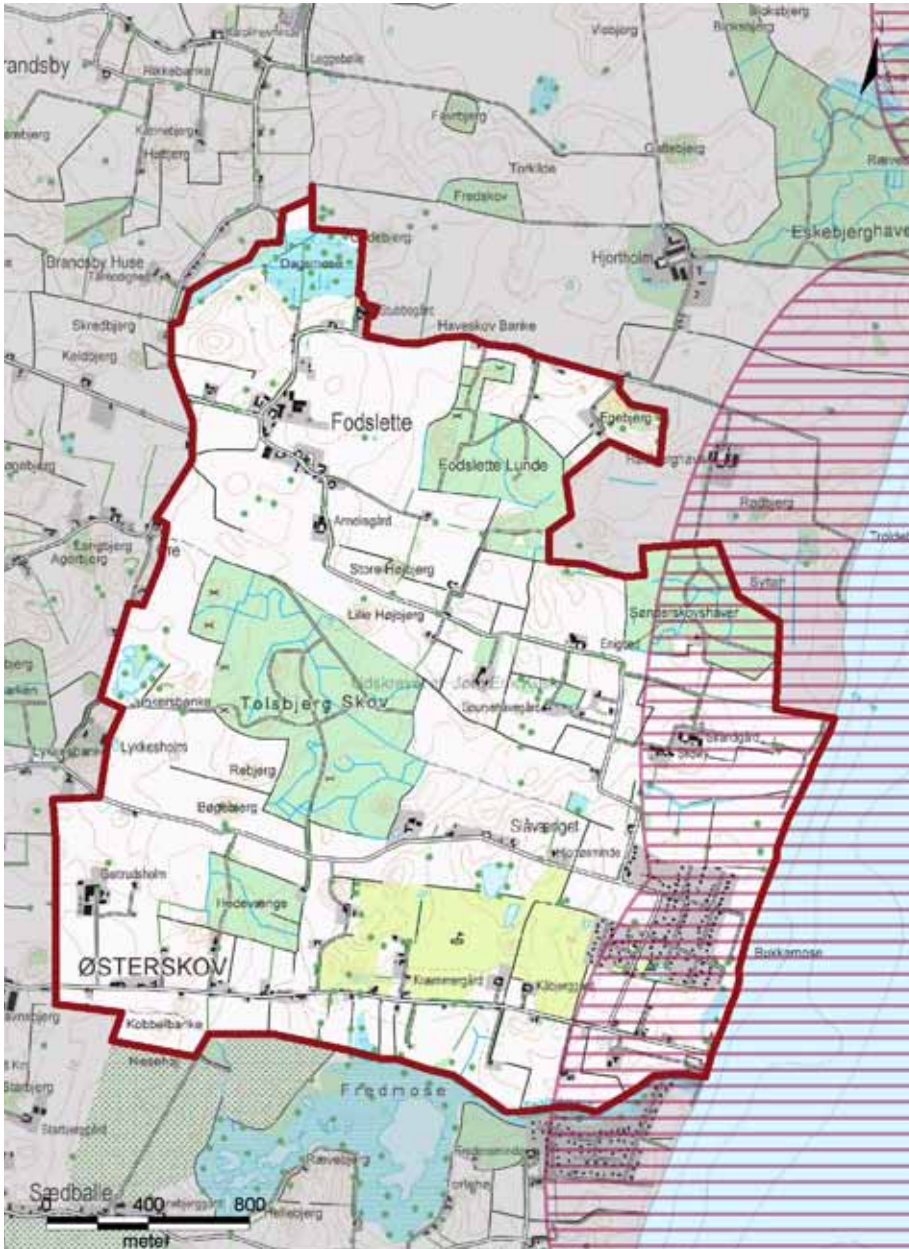

OPELVESESRIGE LANDSKABER

Området rummer ingen markante oplevelsesrige landskaber med geologiske eller kulturhistoriske fortællinger.

SÆRLIGE UDSIGTMULIGHEDER

Særlige udsigtsmuligheder knytter sig til kystlandskabet. Kystlandskabet har flere steder en stærkt transparent til åben karakter, der giver mulighed for vid udsigt over landskabet og sammenhængen med kysten.

- Karakterområde
- Særligt sårbart delområde
- Særligt sårbare udsigter

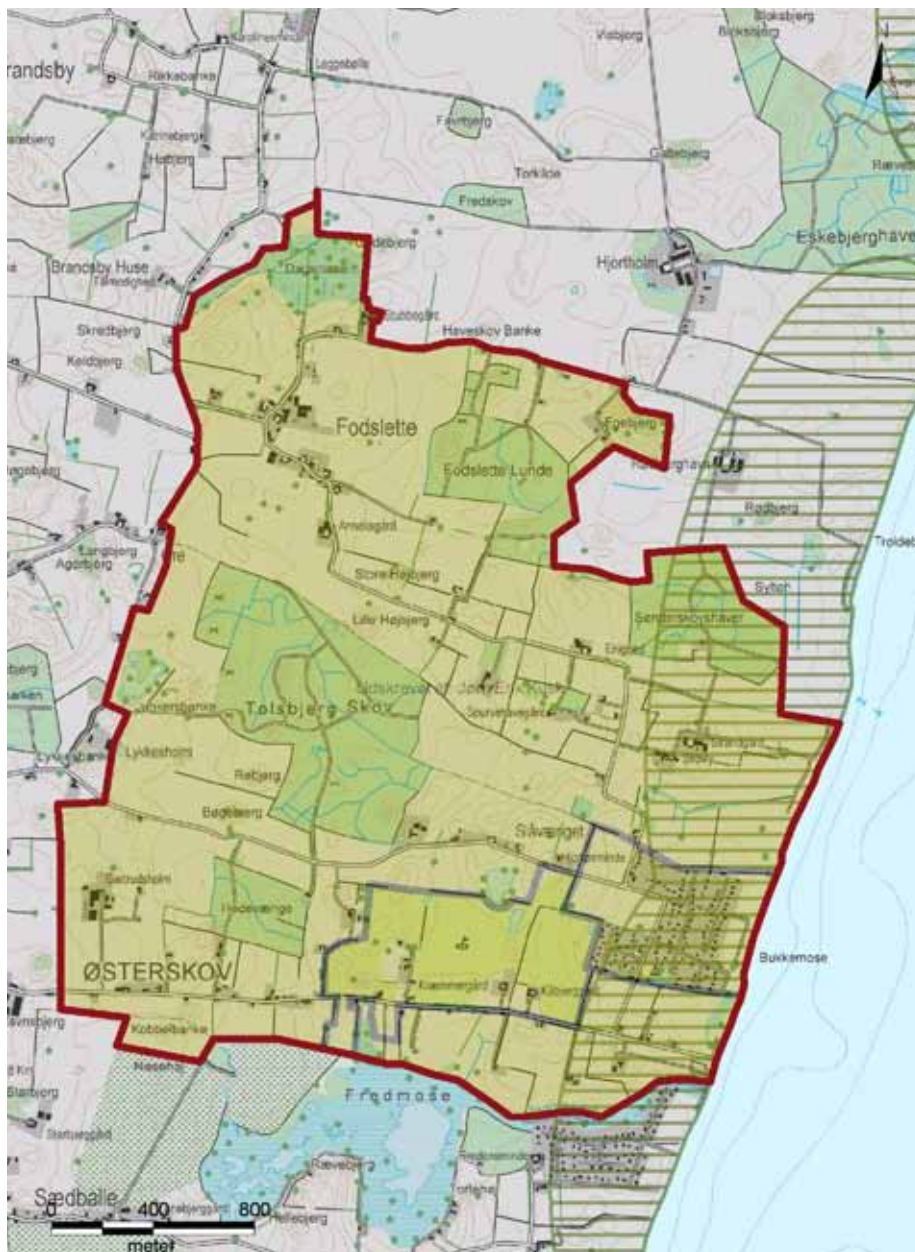
LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Landskabskarakteren vurderes generelt robust over for ændringer, når disse er tilpasset områdets karaktergivende strukturer. Dog kan området være sårbart over for nye tekniske anlæg, da tekniske anlæg i dag generelt ikke optræder i landskabsbilledet.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

Kystlandskabet rummer mange steder udsigtsmuligheder over landskabet, og ved kysten er der udsigter især på langs af kystlinjen men også i godt vejr til modstående kyster på Lolland. Udsigterne er sårbare over for aktiviteter i kystforlandet, som på forskellig vis kan påvirke udsigterne og dermed oplevelsen af kystlandskabet.

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

VEDLIGEHOEDE

Hele karakterområdet inklusiv de kontrasterende delområder

Hele karakterområdet har fået det strategiske mål vedligeholde. Det betyder, at der ved ændringer i arealanvendelsen eller ved andre aktiviteter bør lægges vægt på at tilpasse disse den eksisterende landskabskarakter og samspillet til de omkringliggende landskaber.

BESKYTTE

Særlige udsigter

Kystlandskaberne med særlige udsigter har fået det strategiske mål beskytte. Målsætningen knytter sig til det forhold at beskytte de særlige udsigtsmuligheder. Ændringer i disse områder bør således kun ske, når det ikke forringer de særlige udsigter eller udsigtsmulighederne.

LANDSKAB

Landskabet bør fastholdes med en overordnet landbrugskarakter, hvor de små og middelstore skove afgrænser de større landskabsrum.

I kystlandskabet er det væsentligt at bevare de særlige udsigtsmuligheder og oplevelsen af kystlandskabet.

I den sydlige del af området, der i dag har karakter af fritidslandskab, er der kapacitet til mere fritidspræget landskab, når det sker i landskabeligt samspil med det øvrige landskab. Bl.a. kan skovelementet bruges til at skabe sammenhæng mellem fritidslandskabet mod syd og landbrugslandskabet mod nord.

NATUR

Området er i dag skovpræget, og mere skov i området vil forstærke denne karakter. Hvis det ønskes at bevare landbrugskarakteren som fremherskende i området anbefales det dog, at ny skov kun tilføres i begrænset omfang.

En mere naturlig udbredelse af lavbundsområder i kystlandskabet vil styrke kystlandskabets karakter og samspillet mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

BEBYGGELSE

Ny bebyggelse i området bør som udgangspunkt begrænses. Alternativt bør ny bebyggelse underordnes områdets bebyggelsesstruktur og karaktermæssigt tilpasses den eksisterende bebyggelse i udtryk og skala.

Der bør især lægges stor vægt på at bevare bebyggelsesstrukturen i Fodslette og langs Østerskovvej, hvor der er en stærk reference til udskiftningen af henholdsvis Fodslette og Tryggelev.

Nyt landbrugsbyggeri bør placeres lavt i terræn i tilknytning til eksisterende bygninger, og der bør lægges vægt på, at ejendommene fortsat fremstår som homogene og velafgrænsede elementer i landskabet.

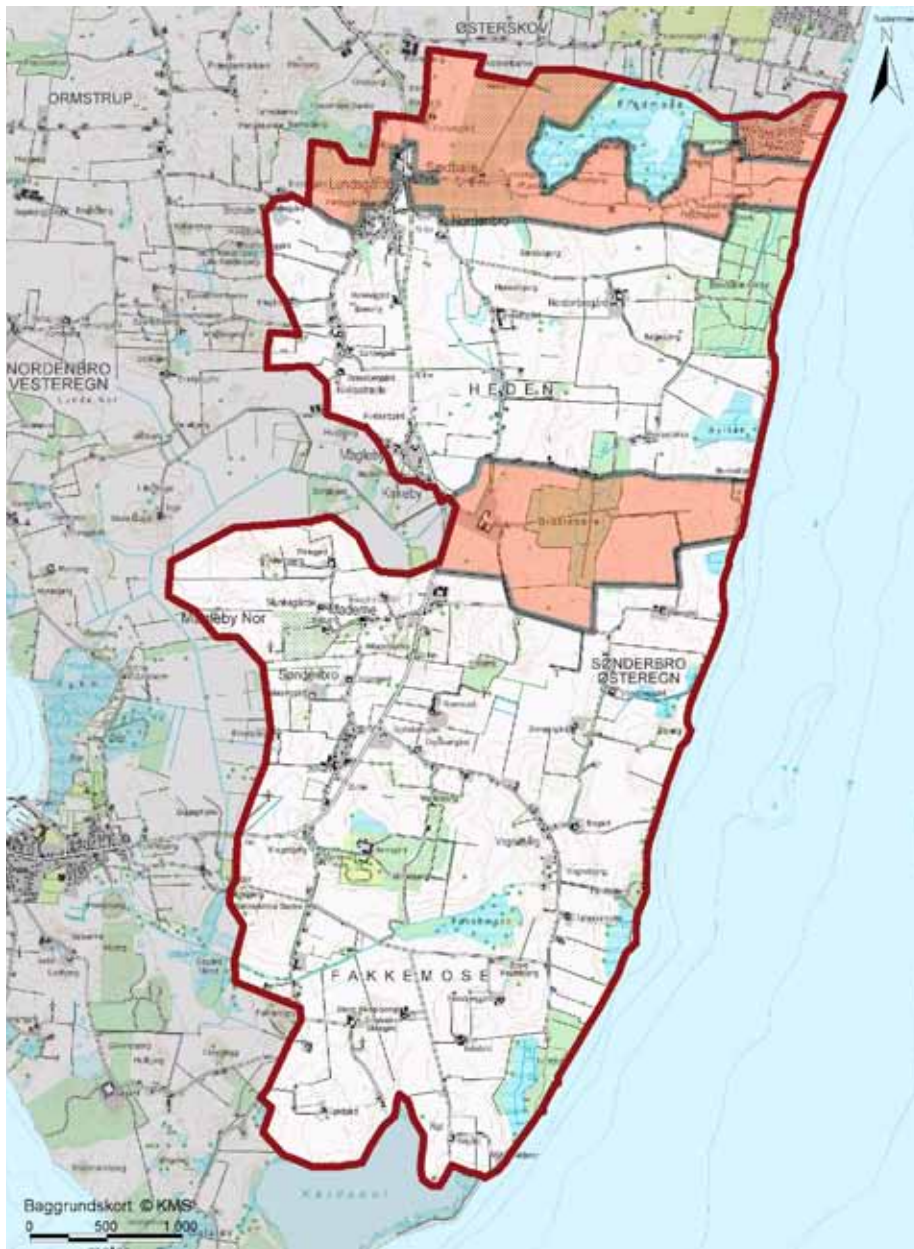
TENKISKE ANLÆG

Området bør som udgangspunkt friholdes for nye tekniske anlæg, da tekniske anlæg i dag generelt ikke indgår i landskabsbilledet.

KARAKTEROMRÅDE 13 SYDLANGELANDS LANDBRUGSLANDSKAB

BELIGGENHED

Karakterområdet strækker sig langs Langelands sydøstlige kyst. Mod syd afgrænses området ved Keldsnor, og mod vest afgrænses det dels mod kystlandskabet mod Marstal Bugt, der er præget af store og små nor, og dels mod Humble bakkelandskab, der strækker sig på den centrale del af Sydlangeland. Grænsen mod kystlandskabet er bestemt af norenes naturlige udbredelse, mens grænsen mod bakkelandskabet er terrænbestemt. Mod nord udgør Fredmose og de omkringliggende plantager den nordlige grænse mod det mere bevoksede og småbakkede landbrugslandskab.

LANDSKABSKARAKTER

Landbrugslandskabet er især karakteriseret ved et bølget til småbakked terræn, der i høj grad er opdyrket, og hvor middelstore marker afgrænses af spredt bevoksede diger eller transparente hegn. Spredt i området findes overvejende små lavbundsområder, der enten fremstår som afgræsset eng eller mose. Langs kysten består lavbundsområderne ofte af rørsump. Ud over bevoksede diger og hegn består bevoksningen af få små eller middelstore skove. Bebyggelsesmønstret tegnes især af huse og husmandsstykker, der ofte ligger samlet i mindre husmandsudstyknings. Enkelte store eller middelstore gårde ligger spredt i området men med stor indbyrdes afstand. Små slyngede vejlandsbyer ligger i den vestlige del af området.

Landskabet har en middel skala, enkel til let sammensat og stærkt transparent karakter. Landskabet opleves moderat forstyrret.

GEOLOGISK DANNEELSE

Området er en del af det randmorænelandskab, som Langeland udgør. I dette område kommer det til udtryk ved en lavtliggende flade, hvorfra en række mindre hatbakker rejser sig parallelt med kysten. I den sydlige del ligger hatbakkerne ofte som isolerede, markante punkter på fladen, mens hatbakkerne i den nordlige del af området er mindre og ligger tættere og danner på sin vis en sammenhængende, "blød" og småbakked bakkekam parallelt med kysten.

Jordtypen er domineret af moræneler i de områder, hvor hatbakkerne er udbredt, mens den lavtliggende flade er præget af ferskvandssand og smeltevandssand.

Store dele af fladen er naturligt lavbundspræget, selv om den flere steder fremstår drænet og opdyrket. De hydrologiske elementer i området består derfor især af små og store moser eller enge.

KYST

Kysten, der afgrænser karakterområdet mod øst, er en åben kyst mod den sydlige del af Lange-

landsbæltet, hvor det møder Østersøen. Det betyder, at kysten har en moderat til høj bølgepåvirkning, der afspejles i kystens form og karakter som udligningskyst.

Kystlinjen tegnes af overvejende smalle strande, der stedvist præges af sand eller sten.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabets karakter har især udgangspunkt i gennemførelsen af landboreformerne omkring 1800 med udskiftning af landsbyerne.

Landskabet er domineret af intensivt opdyrkede marker både på den lavtliggende, drænedede flade og det bølgede til småbakkede strøg af hatbakker. Kun enkelte steder ses græsningsarealer, der typisk findes på lavbundsarealer med eng eller de mest markante hatbakker præget af overdrev. De mest udtalte lavbundsarealer fremstår som mose, hvoraf Fredmose i den nordlige del af området er den største. Langs kysten ses mindre, ofte uafgræsede, strandenge og strandsumpe præget af tagrør.

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Hegn med klippede sider langs vejene og spredt bevoksede diger.

TERRÆN

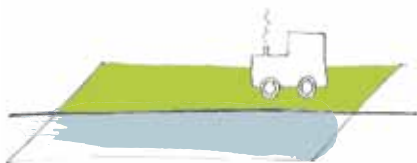
Bølget flade med hatbakker.

SKALA OG KOMPLEKSITET

Middel skala og en let sammensat karakter.

KYST

Udligningskyst med en bølget kystlinje.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Moderart forstyrret landskab.

Det er karakteristisk for området, at middelstore marker afgrænses af diger, der ofte har en spredt bevoksning af buske eller træer, eller alene er præget af urtevegetation. Langs flere veje står høje hegn med klippede sider. Til bevoksningsmønstret hører også enkelte middelstore skove samt en spredt forekomst af mindre bevoksninger.

Bebyggelsesmønstret i området tegnes især af huse og husmandssteder, der ligger langs vejene, ofte i mindre husmandsudstykninger. Enkelte store eller middelstore gårde ligger spredt i området men med stor indbyrdes afstand. I den sydligste del af området ligger flere middelstore gårde dog på fladen mellem Keldsnor og Fakkemose. I det kystnære landskab syd for Broløkke ligger små gårde let trukket tilbage fra vejen. I områdets vestlige del ligger flere små landsbyer langs det tidligere jernbaneforløb vest for den nuværende landevej. Landsbyerne har i høj grad bevaret deres oprindelige struktur som slyngede vejlandsbyer, selv om der med tiden er tilført huludfyldende bebyggelse.

Området rummer flere middelstore vindmøller, der er synlige i hele landskabet. I den sydlige del af området omkring Holmegård står desuden to master højt i terræn, der ligeledes er synlige fra områdets sydlige del.

KULTURHISTORIE

Områdets synlige kulturhistoriske fortællinger er i høj grad knyttet op på enkeltelementer, der i forskellige grad opleves i landskabet.

Magleby Kirke, der ligger i den sydvestlige del af Magleby Kirkeby på grænsen til Magleby Nor. Kirken ligger højt i terræn og er synlig som orienteringspunkt fra store dele af det omgivende landskab både i dette karakterområde og karakterområdet mod vest.

Keldsnor Fyr, der står ved kysten umiddelbart nord for Keldsnor. Det flade landskab med en åben kakraater betyder, at fyret markerer sig i kystlandskabet og landskabet omkring Fakkemose.

Landskabet er karakteriseret ved et fladt til småbakket terræn og middelstore dyrkede marker, der afgrænses af spredt bevoksede diger. Vindmøller ses de fleste steder i landskabet som her i landskabet sydøst for Broløkke.

Området rummer to gamle møller, Søndebro Mølle og Nordenbro Mølle, hvoraf kun Søndebro Mølle opleves markant i landskabet.

I årene mellem 1911 og 1962 var der jernbaneforbindelse ned over Sydlangeland mellem Rudkøbing og Bagenkop. I dette karakterområde var Nordenbro, Magleby og Søndebro stationsbyer. I dag er der kun få spor fra jernbanens tid, og det mest i form af stationsbygninger i landsbyerne. Selvom jernbanen har haft stor betydning for Sydlangeland, opleves spor fra jernbanen således ikke i landskabet.

Den mest iøjefaldende kulturhistoriske sammenhæng, der opleves i landskabet, er hovedgårdslandskabet omkring Broløkke. Broløkke har rødder tilbage i middelalderen med sammenhæng til det gamle voldsted på Borgbjerg vest for Broløkke. Desuden vidner den galme Drostehave mod øst om, at Broløkke i middelalderen har haft stor betydning som tilholdssted for landets højstående embedsmænd, droster. I dag opleves især

hovedgårdens fine bygninger i samspil med de omkringliggende marker og Drostehaven, der alt sammen afgrænses af stendiger. Broløkke er beskrevet som delområde.

Nord for Keldsnor findes en lille skov, Lunden, der drives delvist som stævningskov, som det også ses ved Gulstav i karakterområdet syd for Keldsnor.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD
Udskiftningen i forbindelse med landboreformerne har oprindeligt givet landskabet en lille skala. I dag er mange hegn og diger imidlertid nedlagt, så skalaen generelt er middel. Bevoksning og terræn giver landskabet en stærkt transparent afgrænsning, så der mange steder er vid udsigt over landskabet. I det kystnære landskab er digerne ofte ubevoksede, så landskabet her opleves åbent. Landskabet har en let sammensat karakter, dog med et enkelt bebyggelsesmønster. Mens bebyggelsesmønsteret fremstår nogenlunde struktureret, er hegn og diger kun svagt struktureret.

I den nordvestlige del af området omkring Nordenbro opleves et landskabeligt samspil med bakkelandskabet mod vest, der her er karakteriseret ved markante hatbakker.

DELOMRÅDER

Plantageområde omkring Fredmose

Omkring Fredmose og Nordenbro er landskabet præget af store frugtplantager med især træer, men også stedvist med buske, hvilket afviger markant fra det øvrige karakterområde. Landskabet har her en enkel men generelt lukket karakter.

Broløkke Hovedgårdslandskab

Centralt i området ligger Broløkke i et karakteristisk hovedgårdslandskab, der afviger fra det øvrige karakterområde. Hovedgården ligger i den vestlige del af området, hvor den fra syd ofte opleves i sammenhæng med Magleby Kirke. Vejen, der fører til hovedgården fra nord, er markeret med en gammel allé, og haven omkring hovedbygningen har parkkarakter. Skoven Drostehave, øst for hovedgården, er ligesom de omkringliggende marker

Broløkke og det omkringliggende landskab opleves som en hovedgård, der med sin karakter og beliggenhed adskiller sig fra det øvrige landskab. Her ses hovedgården fra syd.

Udsigt fra Fakkebjerg over landbrugslandskabet omkring Fakkemose.

afgrænset af spredt bevoksede stendiger.

Sommerhusområdet ved Fredmose

I den nordøstlige del af området ligger et lille sommerhusområde mellem kysten og Fredmose, der i karakter afviger fra det øvrige karakterområde. Området har en transparent grøn afgrænsning mod landskabet, så sommerhusene ikke i betydelig grad opleves i landskabsbilledet.

UDFORDRINGER

Der er et ønske om at udbrede lavbundsområder i dette landskab. Det kan på den ene side ændre landskabets overvejende opdyrkede karakter til et mere lavbundspræget landbrugslandskab, men det kan også samtidig styrke samspillet mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

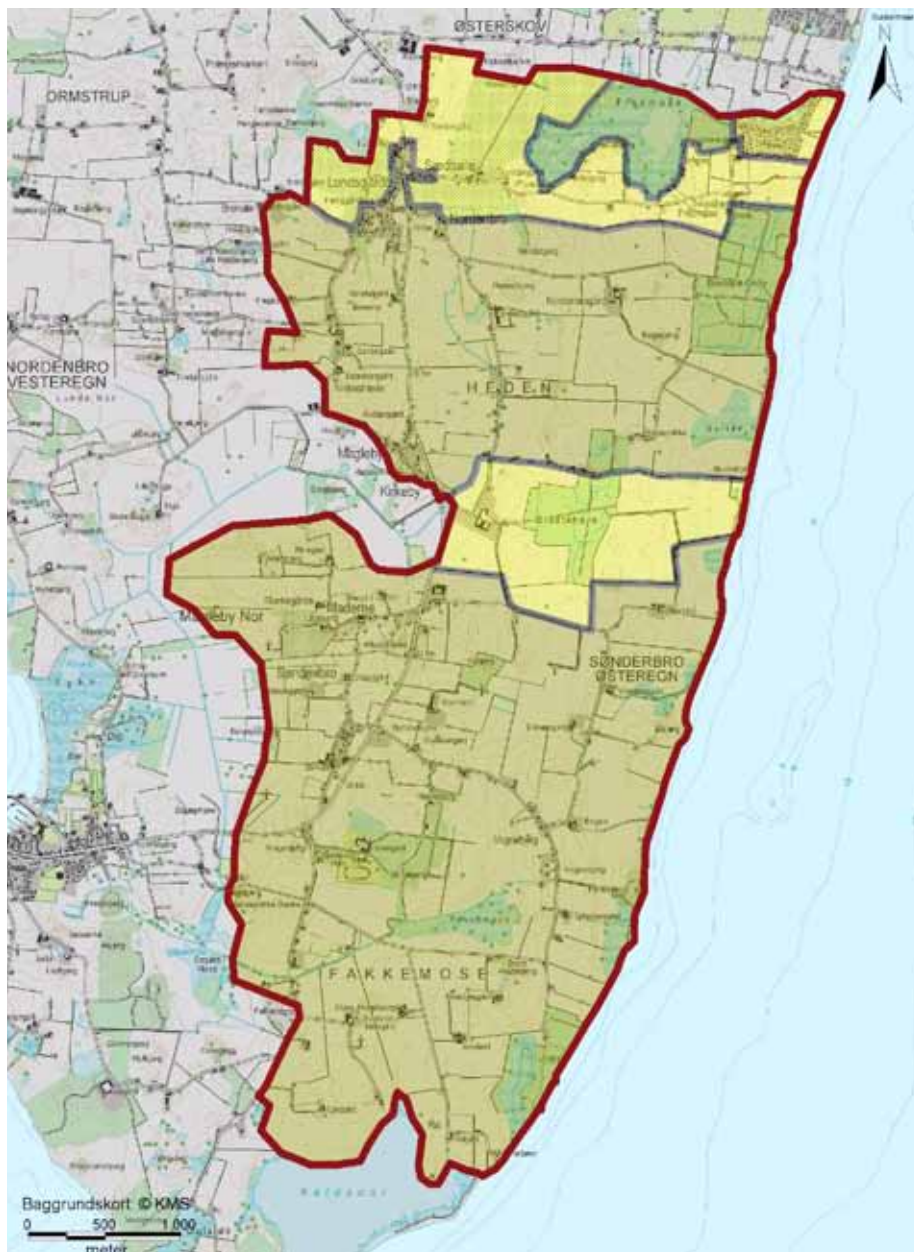
Omkring Broløkke ligger der en udfordring i at bevare oplevelsen af det meget karakteristiske hovedgårdslandskab, herunder især oplevelsen af selve hovedgården.

En anden udfordring i området er at begrænse forstyrrelsen fra de mange enkeltstående vindmøller eller små vindmøllegrupper, der præger landskabet på Sydlangeland, her i blandt nogle af de møller, der står i dette karakterområde.

Magleby Kirke ligger højt i terrænen og ses som orienteringspunkt i store dele af området som her, hvor den ses fra sydøst. Fra nordøst ses især kirketårnet som orienteringspunkt.

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

KARAKTERISTISK

Hele karakterområdet med undtagelse af de kontrasterende delområder

Med undtagelse af de kontrasterende delområder, fremstår de karaktergivende elementer og rumlige visuelle forhold tydeligt i hele karakterområdet. Landskabskarakterens oprindelse omkring udskiftningen er tydelig, og der vurderes generelt at være et fint samspil mellem naturgeografi og arealanvendelse, dog er lavbundsområdernes naturlige udbredelse flere steder reduceret ved dræning til fordel for opdyrking.

KONTRASTERENDE

Plantageområde omkring Fredmose

De karaktergivende elementer i dette område er de sammenhængende plantager med frugttræer og -buske, der får området til at adskille sig fra det øvrige karakterområde. Landskabskarakterens oprindelse omkring udskiftningen fremstår tydeligt. Der vurderes at være et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

Broløkke Hovedgårdslandskab

Hovedgårdslandskabets karakteristiske strukturer fremstår særligt tydeligt i form af miljøet omkring hovedgården, de åbne marker afgrænset af stendiger og den tilhørende skov, der ligeledes er afgrænset af stendige.

Den tydelige hovedgårdsstruktur viser tydeligt områdets kulturhistoriske oprindelse. Der er et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

Sommerhusområdet ved Fredmose

Sommerhusområdet er på grund af dets karakter og oprindelse taget ud som kontrasterende delområder.

GOD

Broløkke Hovedgårdslandskab

Landskabskarakterens oprindelse som hovedgårdslandskab fremstår i høj grad med intakte strukturer.

De karaktergivende elementer fremstår generelt i god vedligeholdelsesmæssig tilstand og opleves uden væsentlig forstyrrelse.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer vurderes ligeledes overvejende middel, selv om tilstanden stedvist kan være god eller dårlig.

Oplevelsen af landskabet er i mindre grad forstyrret af vindmøller eller andre tekniske anlæg. Mest udpræget er forstyrrelsen i den centrale og sydlige del af området.

MIDDEL

Sommerhusområdet ved Fredmose

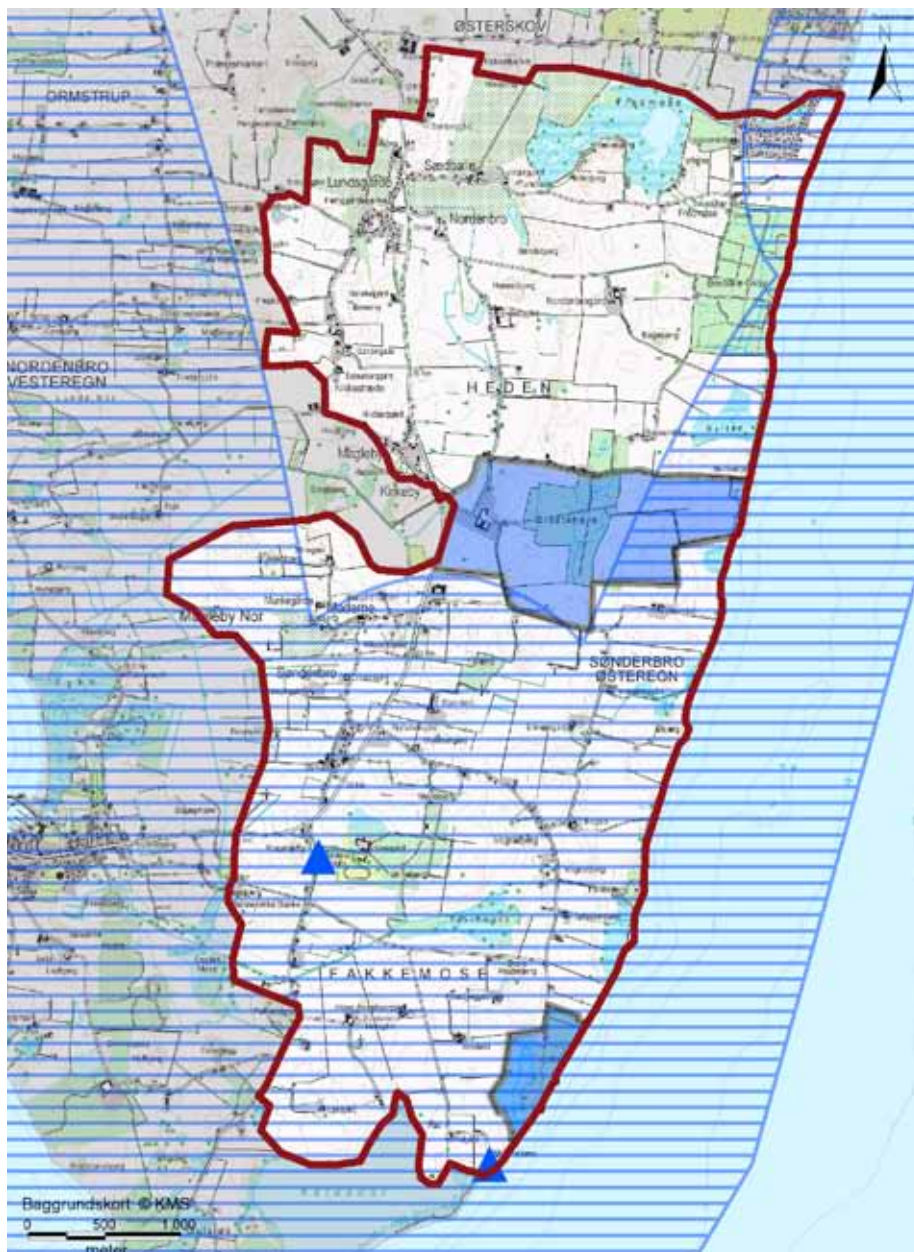
Landskabskarakterens intakthed i sommerhusområdet vurderes i forhold til områdets oprindelse, dvs. intaktheden vurderes god.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes middel, ligesom landskabsoplevelsen vurderes let forstyrret af områdets udtryk.

Det øvrige karakterområde

I det øvrige karakterområde fremstår landskabskarakterens oprindelse med en overvejende middel intakthed, idet især landskabets skala er ændret som følge af nedlagte hegn og diger.

- Karakterområde
- Oplevelsespunkt
- Udsigtspunkt
- Oplevelsessted
- Særlige udsigter

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Kulturhistoriens fortællinger

Omkring Broløkke formidler landskabets karakter og strukturer tydeligt fortællingen om hovedgårdslandskabet og hovedgårdens storhed i landskabet. En særlig oplevelse er selve hovedgården, som den opleves fra vejene vest/nordvest og syd/sydpøst for gården.

Lunden, skoven nord for Keldsnor Fyr, er i nogen grad bevaret som stævningskov - en driftsform, der er ønske om at fremme og formidle i fremtiden.

Som et markant punkt i landskabet opleves Magleby Kirke, der fra store dele af området fungerer som kulturhistorisk orienteringspunkt.

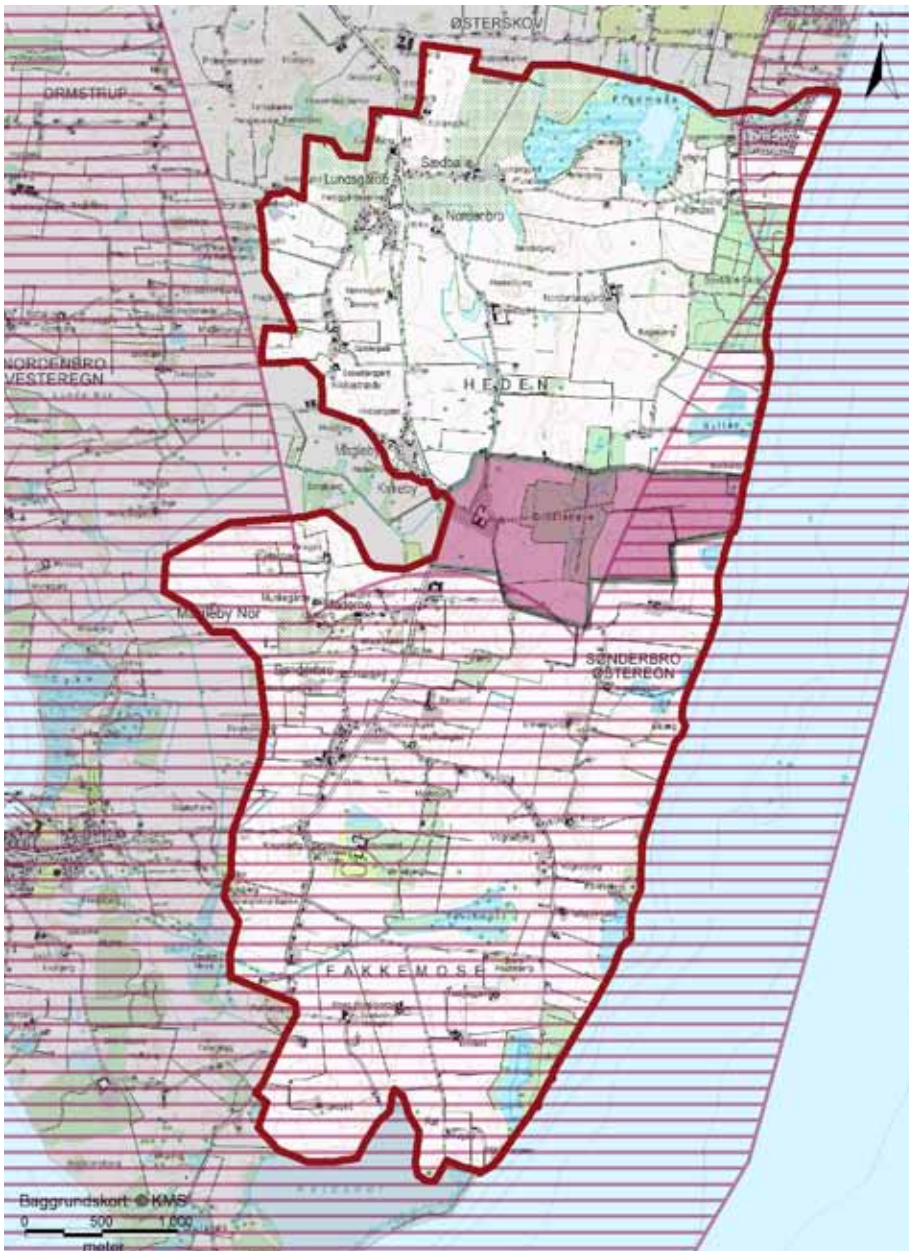
Tilsvarende rummer området to gamle møller, Søndebro Mølle og Nordenbro Mølle, hvoraf kun Søndebro Mølle ses tydeligt som kulturhistorisk element i landskabet. Oplevelsen er dog i nogen grad forringet af møllens vedligeholdelsesmæssige tilstand.

I kystlandskabet omkring Keldsnor og Fakkemose står Keldsnor Fyr og lyser op. Fyret kan ses over store afstande på den her ofte åbne landbrugsflade.

SÆRLIGE UDSIGTMULIGHEDER

Særlige udsigtsmuligheder knytter sig især til kystlandskabet. Fra vejene i det kystnære landskab er der udsigt over kystlandskabet til kysten, og fra stranden er der udsigt på langs af kystlinjen og ofte også over vandet til modstående kyst på Lolland.

Området rummer ikke i sig selv markante udsigtspunkter, men fra det 37 meter høje Fakkebjerg, der ligger i nabokarakterområdet mod sydvest, er der vid udsigt over store dele af Sydlangeland og tilstødende farvande, herunder også store dele af dette karakterområde.

- Karakterområde
- Særligt sårbart delområde
- Særligt sårbare udsigter

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Landskabskarakteren vurderes generelt rubust over for indpasning af f.eks. nye eller større lavbundsområder eller skovrejsning, da disse elementer i dag indgår i landskabskarakteren. Det er dog en forudsætning, at elementerne indpasses de eksisterende strukturer og landskabets skala.

På grund af kystnærheden og oplevelsen af kystlandskabet kan landskabet være sårbart over for større byggeri, herunder landbrugsbyggeri. Det vurderes dog muligt i vid udstrækning at indpasse disse elementer i landskabet.

SÆRLIGT SÅRBARE DELOMRÅDER

Særligt sårbart over for ændringer er Broløkke hovedgårdslandskab, hvis ændringerne slører hovedgårdens karakteristiske strukturer og dermed den kulturhistoriske fortælling eller forringer oplevelsen af hovedgården.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

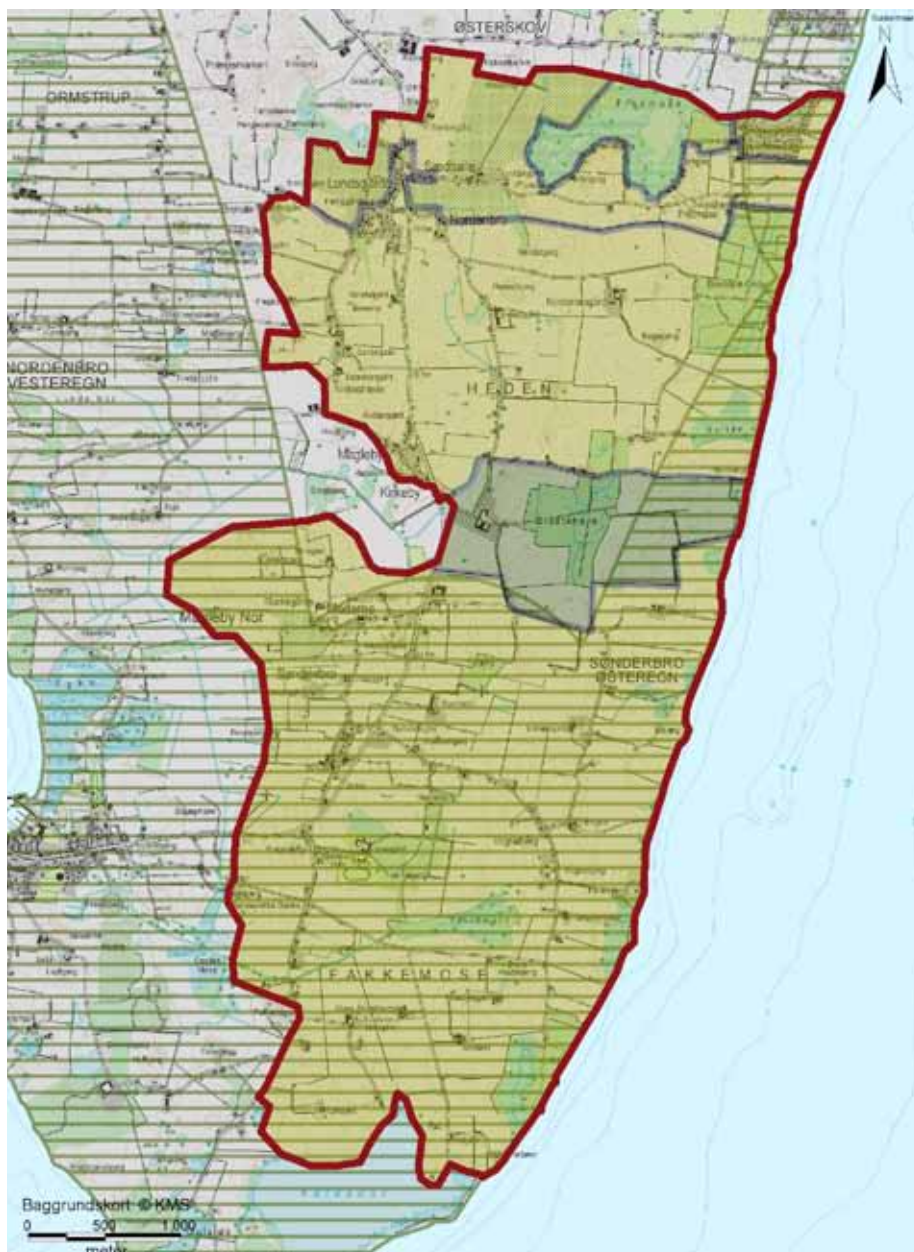
Hele den sydlige del af karakterområdet, og også

nabokarakterområdet mod vest, indgår i den særlige udsigt, der kan opleves fra Fakkebjerg. Disse udsigter er sårbare over for ændringer, der på forskellig vis kan påvirke udsigterne og dermed oplevelsen af landskabet.

Hele det kystnære landskab er præget af særlige udsigter med relation til kysten, som på tilsvarende måde er sårbare over for ændringer, der kan begrænse eller forringe udsigtsmulighederne eller oplevelsen af kystlandskabet.

STRATEGISKE MÅL

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Broløkke Hovedgårdslandskab

Broløkke hovedgårdslandskab har fået det strategiske mål beskytte, fordi området på grund af den tydelige hovedgårdsstruktur rummer en kulturhistorisk fortælling og dermed et særligt oplevelsesrigt landskab. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at ændringer i området kun bør ske, hvis det medvirker til at bevare eller styrke den eksisterende landskabskarakter og kulturhistoriske fortælling.

Særlige udsigter

Områderne med særlige udsigter har ligeledes fået det strategiske mål beskytte, der knytter sig til det forhold at beskytte de særlige udsigtsmuligheder og i de kystnære landskaber at bevare oplevelsen af kystnærheden og samspillet med kysten. Ændringer i disse områder bør således kun ske, når det ikke forringer de særlige udsigter eller udsigtsmulighederne.

VEDLIGEHOEDE

Den øvrige del af karakterområdet

Den øvrige del af karakterområdet har fået det strategiske mål vedligeholde. Det betyder, at der ved ændringer i arealanvendelsen eller ved andre aktiviteter bør lægges vægt på at tilpasse disse den eksisterende landskabskarakter og samspillet til de omkringliggende landskaber.

LANDSKAB

Der bør lægges vægt på at bevare den landbrugsprægede landskabskarakter.

I de kystnære landskaber bør der lægges vægt på at bevare oplevelsen af et overvejende uforstyrret kystlandskab.

NATUR

Flere eller større lavbundsområder vil styrke det naturlige samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse, hvilket vil styrke landskabskarakteren og landskabskarakterens tilstand.

Evt. skovrejsning kan indpasses i landskabskarakteren som middelstore, sammenhængende skove. Såfremt potentialet for etablering af lavbundsområder udnyttes, vil skovrejsning i øvrige områder dog medvirke til, at landskabets overordnede landbrugs karakter ændres.

KULTURHISTORIE

Der bør arbejdes for, at særligt fremtoningen af Søndebro Mølle styrkes, så møllen bliver mere markant i landskabet. Det vil styrke møllen som et kulturhistorisk element i landskabet og samspillet med de øvrige gamle møller på Langeland.

Omkring Broløkke bør der lægges vægt på at bevare de karakteristiske hovedgårdsstrukturer i landskabet, dvs. stendigerne, der omgiver markerne og skoven, alléen langs vejen og selve hovedgården. Væsentligt er det også at bevare oplevelsen af hovedgården fra det omgivende landskab, især hovedgårdens tydelighed i landskabet set fra syd, sydvest og nordvest.

Lunden bør bevares som stævningskov.

BEBYGGELSE

Evt. ny bebyggelse i området bør understøtte det eksisterende bebyggelsesmønster.

De karakteristiske husmandsudstykningsformer bør bevares. Ved evt. nybyggeri eller ombygning bør det sikres, at byggeriets skala og karakter i høj grad er tilpasset den eksisterende lille skala og det eksisterende byggeris karakter.

Nyt landbrugsbyggeri bør have en lav karakter og placeres i tilknytning til eksisterende bygninger for at understøtte den eksisterende bebyggelsesstruktur og påvirke områdets særlige udsigtsmuligheder mindst muligt. Den samlede bygningsmasse bør sikres en transparent grøn afgrænsning.

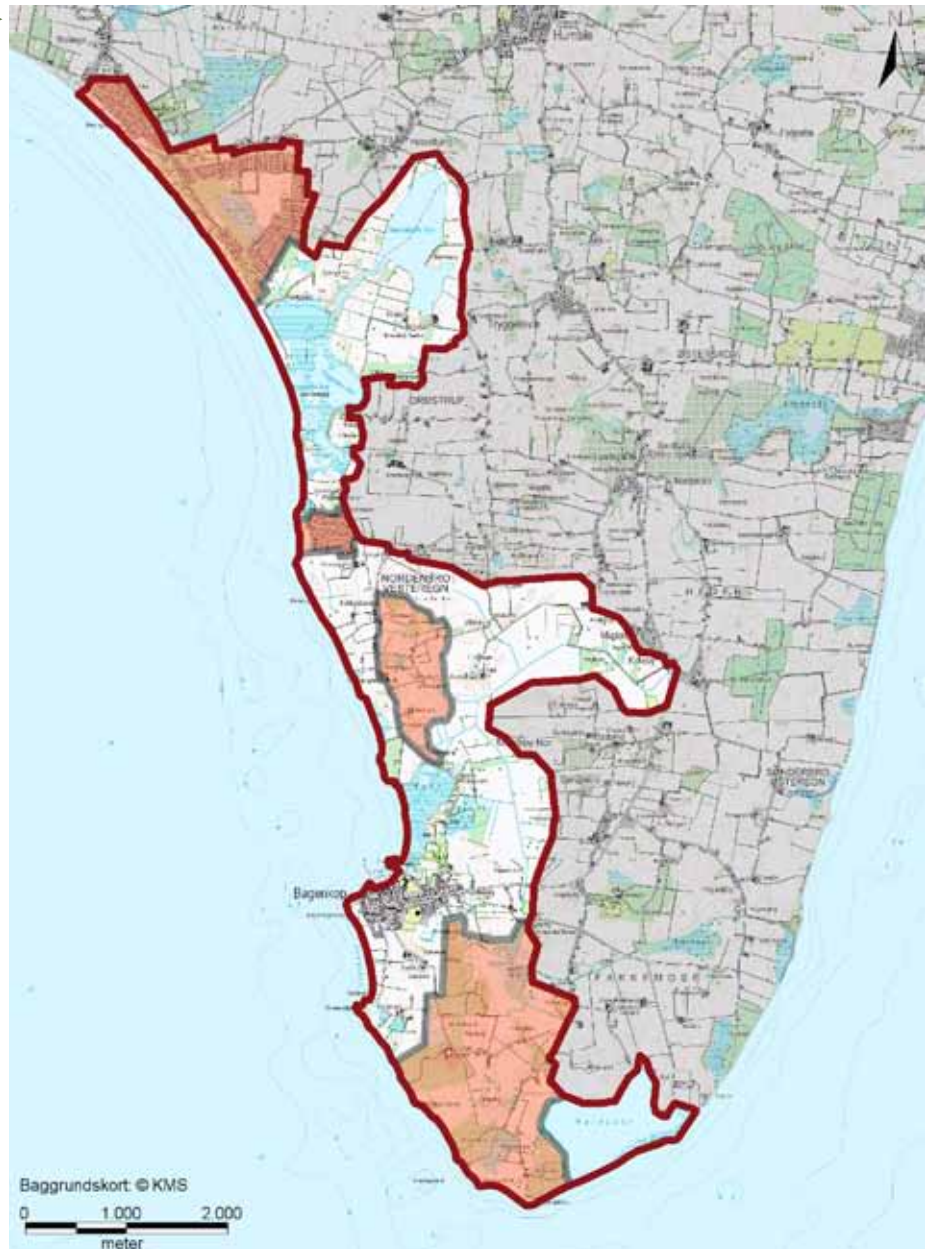
TENNISKE ANLÆG

Området bør ikke tilføres flere større tekniske anlæg af hensyn til landskabsoplevelsen og de særlige udsigtsmuligheder, der knytter sig til hele Sydlangeland og kystlandskabet.

KARAKTEROMRÅDE 14 KYSTLANDSKABET MARSTAL BUGT

BELIGGENHED

Karakterområdet strækker sig langs kysten mod Marstal Bugt på Sydlangeland. Små og store nor er karaktergivende for området og områdets afgrænsning mod det bagvedliggende landbrugslandskab er derfor bestemt af norenes udstrækning. Mod nord udgør sommerhusområderne ved Piledyb og Ristinge overgangen til Ristingehalvøen samt kystlandskabet mod Det Sydfynske Øhav.

— Karakterområde
— Delområde

LANDSKABSKARAKTER

Kystlandskabet ved Marstal Bugt er især karakteriseret ved mange små og store afsnørede nor, der dels ligger langs kysten og dels strækker sig ind i fra kysten. Terrænet er fladt men med karaktergivende hatbakker, der stedvist rejser sig fra fladen og flere steder er med til at afgrænse norene. Kysten er stedvist præget af høje og lave klinter. Norene er overvejende præget af åbent vandspejl omgivet af strandenge og enge, dog er det store Magleby Nor fortsat afvandet og opdyrket. Mellem norene er landskabet præget af landbrugsproduktion og stedvist strandenge langs kysten. Området er karakteriseret ved en spredt bevoksningsstruktur og en bebyggelsesstruktur præget af huse og husmandssteder langs vejene og enkelte små gårde. Eneste sammenhængende bebyggelse er havne- og kirkebyen Bagenkop. Landskabet har en overvejende lille skala, en sammensat karakter og opleves moderat forstyrret. Området rummer mange geologiske og kulturhistoriske fortællinger og på anden måde oplevelsesrige landskaber.

GEOLOGISK DANNEELSE

Kystlandskabet mod Marstal Bugt er dynamisk og især dannet som følge af bølgenes påvirkning af kysten. Sediment bliver hele tiden flyttet langs kysten og har med tiden lukket nor med tanger og strandvolde, så de i dag kan opleves i hele karakterområdet og ikke kun ved kysten. Den stedvist kraftige bølgepåvirkning har også haft betydning for dannelsen af kystskrænter og klinter, der er skåret ind i den aflange moræne, som Langeland udgør.

Jordtypen i området er sammensat og afspejler den geologiske dannelse. Dvs. udgangspunktet er moræneler med mindre forekomster af ferskvandssand, mens jordtypen i norene er domineret af saltvandssand. Klitområdet i den nordlige del af området består af flyvesand.

Terrænet er fladt, men det er karakteristisk for området, at hatbakker flere steder rejser sig fra fladen. Især ved Nørreballe Nor og Magleby Nor ligger hatbakker som afgrænsning til norene. De hydrologiske forhold i området domineres af områdets karaktergivende nor, der med undtag-

else af det opdyrkede Magleby Nor fremstår som vådområder.

KYST

Kysten mod Marstal Bugt er en åben kyst i et afgrænset til åbent indre dansk farvand. Det betyder, at kysten har en moderat til høj bølgepåvirkning, som afspejles i kystens form og karakter som udligningskyst. Kysten er karakteriseret ved variationen mellem korte klintstrækninger og tidligere bugte og vige, der er afgrænset eller lukket af tanger og strandvolde. Strandene varierer også i bredde og karakter. I den nordligste del af området er kysten præget af klitdannelser og sandstrand. Længere mod syd og særligt omkring Dovnsklint er stranden præget af rullesten.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabets karakter udspringer af især to betydende perioder, idet den geologiske dannelse er afgørende for den grundlæggende karakter med de afsnørede nor og kystens dynamik, mens landvinding ved tørlægning af det store Magleby Nor

BELIGGENHED

TERRÆN

Fladt terræn med hatbakker, der rejser sig som punkter på fladen.

KYST

Strandvoldskyst med let bugtet kystlinje og naturligt afsnørrede nor.

BEVOKSNING

Især spredt bevoskede diger og spredt kratbevoksning på områdets nor.

SKALA OG KOMPLEKSITET

Overvejende lille skala og en sammensat karakter.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Moderart forstyrret landskab.

i midten af 1800-tallet og Nørreballe Nor i midten af 1900-tallet afgørende har ændret landskabets udtryk. I dag er Nørreballe Nor genoprettet som vådområde.

Karakteristisk for området er netop de små og store nor, der strækker sig langs med og ind fra kysten og enten er afvandede ved inddæmning og pumpning eller står med åbent vandspejl. Magleby Nor er som det eneste delvist opdyrket, mens de andre nor anvendes til græsning og fremstår som mere eller mindre våde enge.

Norene langs kysten er præget af strandenge og stedvist åbent vandspejl. Nørreballe Nor har været tørlagt og opdyrket, men blev i 2004 reetableret som vådområde afgrænset af afgræsset enge. Mellem norene er kystlandskabet opdyrket med generelt små marker. Langs kysten er der dog flere steder strandenge.

Bevoksningsstrukturen i området har en spredt karakter og er især præget af spredt bevoskede diger og spredt kratbevoksning på områdets nor,

stedvist mindre sammenhængende bevoksninger. De få hegn, der er i området, er generelt korte og bidrager til billedet af en spredt og ustruktureret bevoksningsstruktur.

Bebyggelsesmønsteret tegnes især af huse, husmandssteder og mindre gårde, der ligger langs vejene. Enkelte lidt større gårde ligger trukket tilbage på marken.

Områdets eneste sammenhængende bebyggelse er havne- og kirkebyen Bagenkop, der ligger i den sydlige del af området. Byen har i dag bevaret sit udtryk som havneby, selv om byen er udbygget mod vest med parcelhuskarakter. Mod nord skaber ny bebyggelse på havnefronten en harmonisk overgang til strandengene omkring Klise Nor. Byen har generelt en transparent grøn afgrænsning mod landskabet.

Sydlangeland er præget af flere middelstore vindmøller, der står både inden for karakterområdet og i nabokarakterområdet umiddelbart øst for Magleby Nor. Vindmøllerne er især synlige i

landskabet omkring Magleby Nor. I landskabet længere mod syd er vindmøllerne i nogen grad afskærmet af skov og hatbakker.

KULTURHISTORIE

Områdets nor er den mest markante kulturhistoriske fortælling i området, der både har referencer tilbage til bosætningsstrukturer i stenalderen, fiskerkulturen på Sydlangeland og den landvinding, der startede i midten af 1800-tallet. De synlige spor i landskabet refererer dog til inddæmning og pumpning af Nørreballe Nor og Magleby Nor. Nørreballe Nor blev tørlagt i midten af 1800-tallet, men i 2004 blev pumpningen indstillet og noret genoprettet med åbent vandspejl omgivet af afgræsset enge. Det store Magleby Nor blev tørlagt i midten af 1900-tallet og har stadig i dag en overvejende opdyrket karakter. Omkring Klisebjerg har noret dog udpræget lavbundskarakter som afgræsset eng.

Fleere af områdets små skove er tidligere stævningsskove, eksempelvis Næs og Præsteskov

Dovns Kline på Langelands sydspids og den stenede stand vidner om havets påvirkning af kysten. I billedet anes også Gulstav Østerskov, der er bevaret som stævningssskov.

øst for Tryggelev Nor, Stubhave syd for Lunde Nor samt Vesterskov og Østerskov ved Gulstav. Næs og Præsteskov er fredet og skal bevares som stævningssskove. Gulstavskovene er ikke fredede men i dag statsejede og fortsat drevet som stævningssskov.

Store stendysser, langhøje og rundhøje er karakteristisk for Sydlangeland og inden for karakterområdet ses de flere steder som tydelige elementer på åbne markflader.

Bagenkop Kirke og Magleby Kirke opleves flere steder som tydelige orienteringspunkter og kulturhistoriske elementer i landskabet. Bagenkop Kirke ligger højt i terræn i den nordøstlige del af byen og opleves i sær fra landskabet nord og øst for byen. Magleby Kirke ligger på en bakke i udkanten af Magleby på grænsen til karakterområdet og opleves på tværs af Magleby Nor fra flere udsigtspunkter i området. Det gælder bl.a. fra Øen nord for Bagenkop, Fakkebjerg sydøst for Bagenkop samt fra Lunde Nor.

Sydvest for Magleby Kirke ligger et gammelt voldsted på Borgbjerg i Magleby Nor. På Borgbjerg har der ligget en kongelig borg fra middelalderen, en borg, der menes at være udgangspunktet for Broløkke, der ligger i karakterområdet mod øst. I dag er voldstedet præget af tilgroning, der slører voldstedets synlighed i landskabet.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Landskabet er karakteriseret ved en overvejende lille skala, der afspejles i markstørrelser og bebyggelse, samt en stærkt transparent til åben karakter, der er betinget af den spredte bevoksning og spredte forekomst af hatbakker. Det betyder, at der mange steder er mulighed for lange udsigter på tværs af landskabsrum. Særligt fra hatbakker og kystkliner er der vid udsigt over landskabet og på langs af kystlinjen.

Landskabet har en sammensat karakter, der især begrundes med variationerne i terrænet, hvor det flade terræn brydes af markante hatbakker, og den sammensatte og ustrukturerede bevoksningsstruktur.

Forstyrrelsen i landskabet er moderat og knytter sig især til de vindmøller, der dels står inde i området og i nabokarakterområder. Mest markant er forstyrrelsen i landskabet omkring Magleby Nor, særligt set fra nord og vest. I den del af karakterområdet, der ligger syd for Bagenkop, begrænser den her mere udbredte skovbevoksning og enkelte markante hatbakker forstyrrelsen fra vindmøllerne.

Den mest markante relation til nabokarakterområderne er udsigten til de markante hatbakker, der præger landskabet mellem Nordenbro Vesteregn og Tryggelev.

DELOMRÅDER

Bakkelandet ved Stubhave og Myrebjerg
Hatbakkerne ligger i dette delområde med kortere indbyrdes afstand, så terrænet opleves småbakket i forhold til det øvrige karakterområde, hvor det udprægede terræn er fladt med en spredt forekomst af hatbakker. Terrænet og den gamle stubhave betyder, at landskabet opleves med mere afgrænsede landskabsrum og uden de lange udsigter, der

Vilde heste er blevet et ikon for Sydlangeland og især landskabet ved Gulstav, her set ved Ørnehøj, men de ses også omkring Klise Nor nord for Bagenkop.

Udsigt over den sydlige del af det nu reetablerede Nørreballe Nor set fra øst.

er karakteristisk for det øvrige karakterområde.

Skovlandskabet omkring Søgård

Hovedgårdslandskabet omkring Søgård, Søgård Sø, Søgård Mose og landskabet vest for Keldsnor danner i dag et sammenhængende landskab præget af middelstore skovområder adskilt af afgræssede enge og overdrev samt enkelte marker. Skovrejsning i området har sløret hovedgårds-karakteren men skabt et grønt og ekstensivt præget kystlandskab, hvor de vilde heste, stævnings-skovene ved Gulstav samt Keldsnor er identitets-skabende elementer. Områdets karakter adskiller sig fra karakteren i det øvrige karakterområde.

Sommerhusområderne

I den nordlige del af området, henholdsvis nord og syd for Tryggelev Nor, er karakterområdet to sommerhusområder afgrænset som delområder, fordi områdernes størrelse, karakter og oprindelse adskiller sig fra den øvrige bebyggelsesstruktur og landskabskarakter i øvrigt.

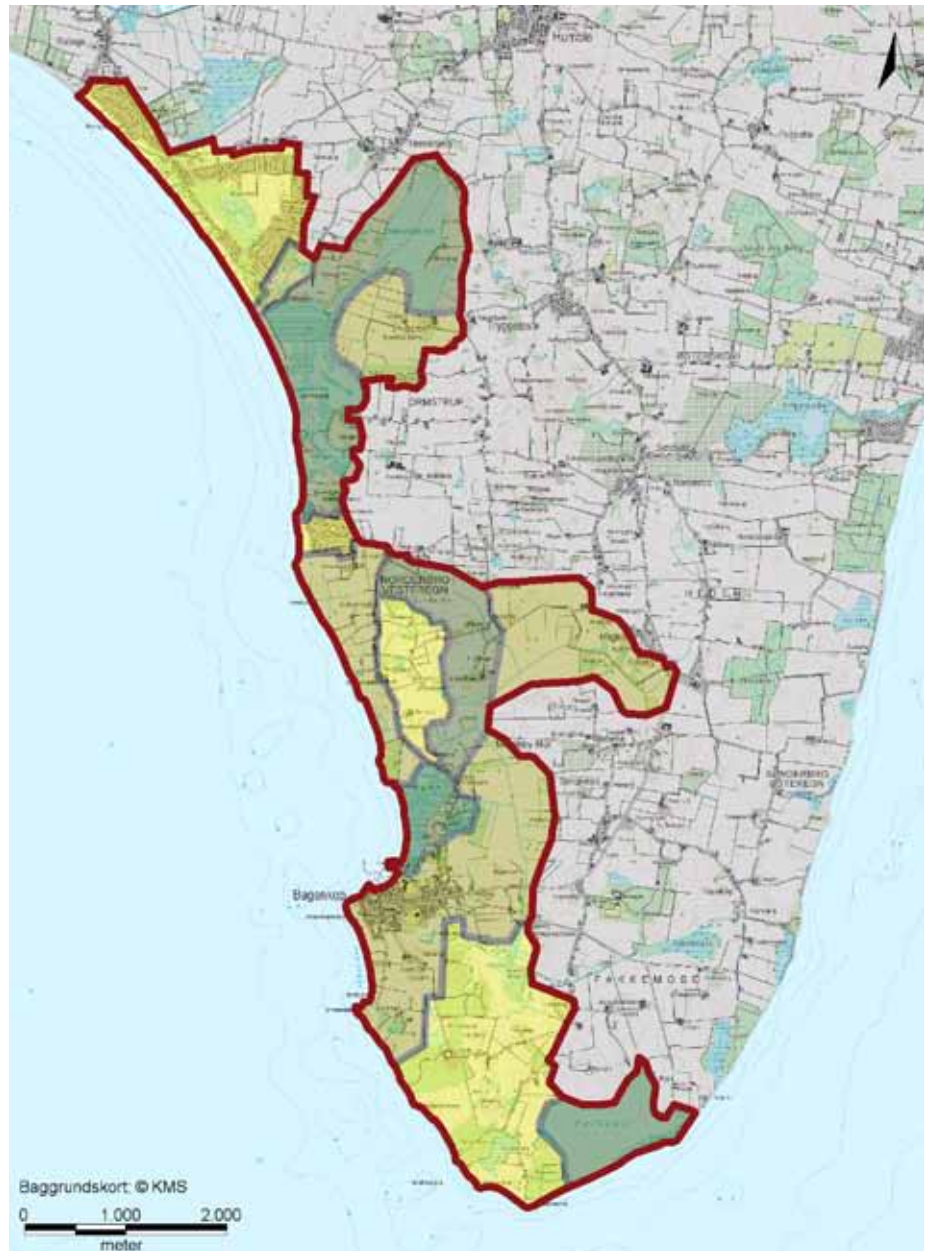
UDFORDRINGER

Udfordringen i dette karakterområde er bevare eller styrke landskabskarakteren præget af de mange afsnørede nor. En evt. fremtidig reetablering af Magleby Nor som vådområde vil på den ene side styrke tydeligheden af landskabskarakterens oprindelse, men vil på den anden side kunne sløre fortællingen om landvinding, hvis der ikke lægges vægt på at bevare denne fortælling.

En anden udfordring i området er at begrænse forstyrrelsen fra de mange enkeltstående vindmøller eller små vindmøllegrupper, der præger landskabet på Sydlangeland.

Pumpehuset ved Klisebjerg markerer overgangen mellem det inddæmmede og pumpede Magleby Nor mod øst og det autentiske Klise Nor mod vest.

SÆRLIGT KARAKTERISTISK

Nørreballe Nor, Tryggelev Nor, Klise Nor

De karaktergivende elementer i form af afsnørede og inddæmmede nor præget af afgræssede engelstrandenge, samt enkelte markante hatbakker på fladen, der stedvist er med til at afgrænse norene, og den spredte bevoksningsstruktur, fremstår særlig tydeligt i disse områder.

Karakteren afspejler særligt tydeligt landskabskarakterens oprindelse og samspillet mellem naturgrundlaget og arealanvendelse.

Keldsnor

Keldsnor adskiller sig lidt fra de andre nor, da den i højere grad fremstår som en stor afsnøret strandsø i et fladt terræn. Noret fremstår dog stadig som et særligt karakteristisk delområde, der lige som de øvrige nor særlig tydeligt afspejler landskabskarakterens oprindelse og samspillet mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

Lunde Nor

Lunde Nor afspejler historien om de tørlagte og op-

dyrkede nor. De karaktergivende elementer i form af en tydelig markering af det flade nor afgrænset af markante hatbakker, samt den store, åbne dyrkningsflade fremstår særlig tydeligt. Noret udgør den del af det store Magleby Nor, hvor historien om landvinding fremstår særlig tydeligt. Samspillet mellem naturgrundlag og arealanvendelse vurderes middel, da jordtype og hydrologiske forhold ikke afspejler gode dyrkningsbetingelser.

KARAKTERISTISK

Det øvrige karakterområde med undtagelse af de kontrasterende delområder

Med undtagelse af de kontrasterende delområder, fremstår de karaktergivende elementer tydeligt i det øvrige karakterområde. Tydeligheden af landskabskarakterens oprindelse og samspillet mellem naturgeografi og arealanvendelse vurderes at være middel til god.

KONTRASTERENDE

Bakkelandet ved Stubhave og Myrebjerg

De karaktergivende elementer i dette delområde

er det småbakkede terræn, små skove samt små dyrkningsfelter omkring husmandssteder og små gårde, hvilket får området til at adskille sig fra det øvrige karakterområde.

Tydeligheden af landskabskarakterens oprindelse vurderes middel, mens der vurderes at være et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

Skovlandskabet omkring Søgård

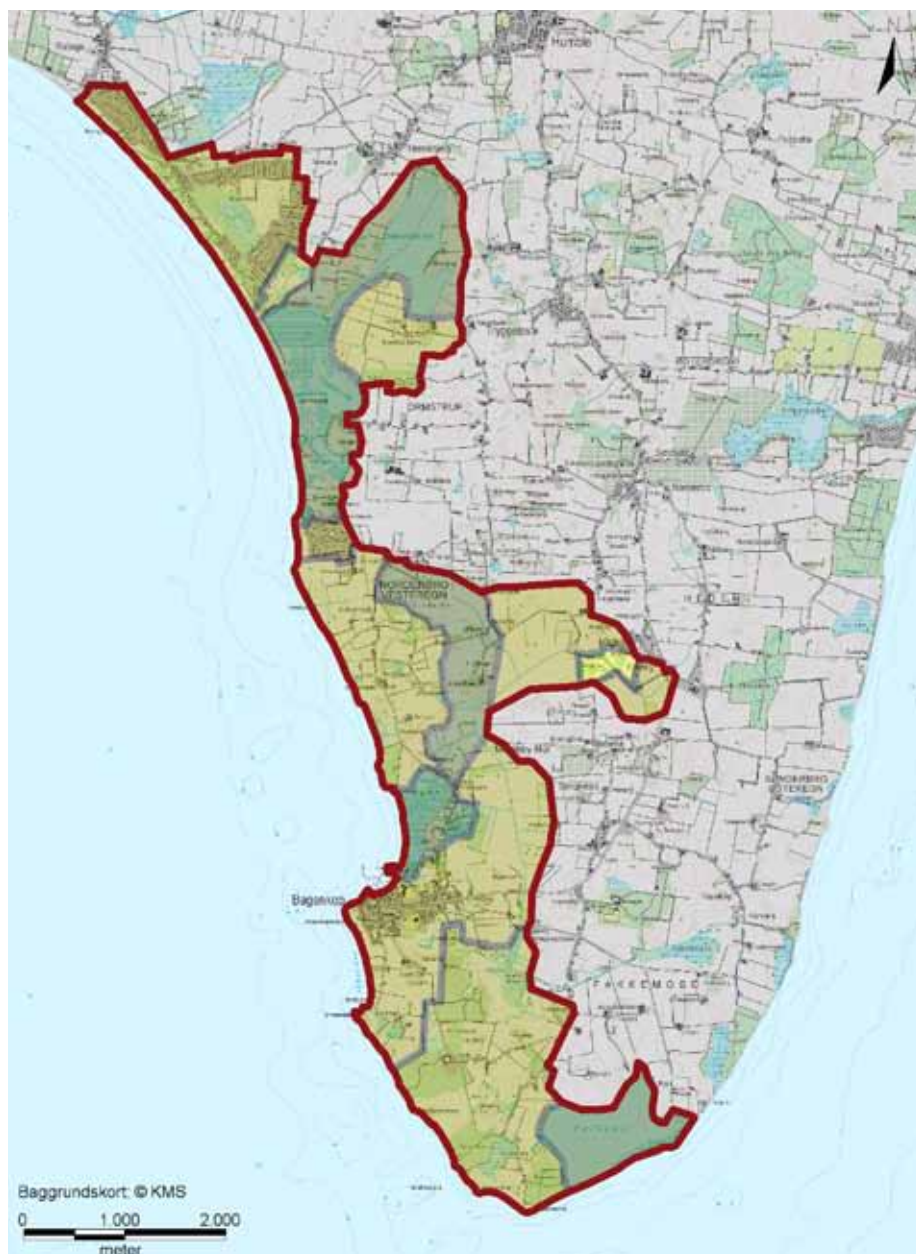
Landskabet adskiller sig her fra det øvrige karakterområde ved at have en karakter præget af skove, græssede overdrev og enge.

Landskabets oprindelse som hovedgårdslandskab er kun svagt erkendelig.

Der er et fint samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse, idet overdrev er udbredt, hvor terrænet rejser sig, engene er udbredt i lavbundsområder og enkelte marker ses på fladen.

Sommerhusområderne

Sommerhusområderne er på grund af deres karakter, udbredelse og oprindelse taget ud som kontrasterende delområder.

GOD

Nørreballe Nor, Tryggelev Nor, Klise Nor, Keldsnor og Lunde Nor

Landskabskarakterens oprindelse fremstår i høj grad intakt i disse områder. Lunde nor refererer til oprindelsen i landvindingstider, mens de øvrige nor i høj grad refererer til den naturgeografisk betingede oprindelse. Nørreballe Nor rummer spor fra landvindingstiden men fremstår i høj grad intakt i forhold til den naturgeografiske oprindelse. Norene fremstår generelt i god vedligeholdelsesmæssig tilstand og uden væsentlig forstyrrelse.

DÅRLIG

Området ved voldstedet i Magleby Nor

Den del af noret, der ligger omkring voldstedet er stærkt præget af tilgroning. Landskabskarakterens oprindelse som inddæmmed og opdyrket nor er sløret af tilgroning, ligesom fortællingen om voldstedet ikke er synlig.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer vurderes dårlig på grund af især tilgroning.

Oplevelsen af landskabet forstyrres her af udsigten til vindmøllerne, der står i karakterområdet mod øst.

MIDDEL

Skovlandskabet omkring Søgård

Landskabskarakterens oprindelse som hovedgårdslandskab er sløret af skovrejsning og ekstensiv drift/rekreativ anvendelse.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes middel til god og landskabet opleves moderat forstyrret af udsigt til vindmøller.

Sommerhusområderne

Landskabskarakterens intakthed i sommerhusområderne vurderes i forhold til deres oprindelse, dvs. intaktheden vurderes god.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes middel til god og ligesom landskabsoplevelsen vurderes moderat forstyrret af områdets udtryk.

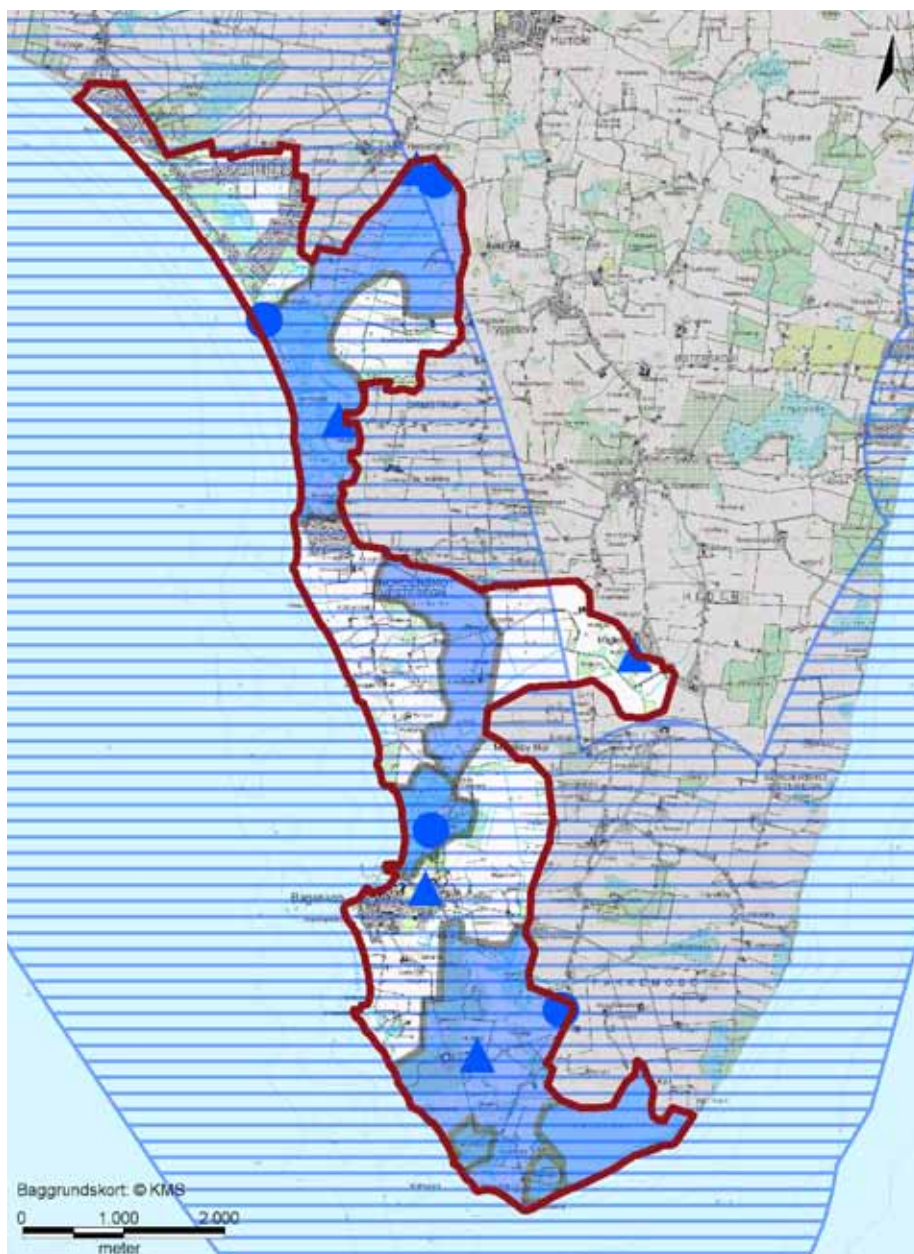
Det øvrige karakterområde

I det øvrige karakterområde fremstår landskabs-

karakterens oprindelse med en overvejende middel intakthed.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer vurderes ligeledes overvejende middel, herunder den vedligeholdelsesmæssige tilstand af enge og overdrev, bevoksning og bebyggelse.

Oplevelsen af landskabet er i mindre grad forstyrret af vindmøller eller andre tekniske anlæg. Mest udpræget er forstyrrelsen omkring den østlige del af Magleby Nor.

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Geologiens fortællinger

Nørreballe Nor, Tryggelev Nor, Klise Nor og Keldsnor er alle områder, der på grund af deres naturgeografi, natur og samspil med vand byder på særlige landskabsoplevelser.

Hel kyststrækningen afspejler variationen mellem stedvist høje og lave kystklinter samt flade strandenge. Den geologiske fortælling knytter sig især til kystlandskabets dannelse og ikke mindst havets påvirkning af kysten.

Kulturhistoriens fortællinger

Historien om landvinding formidles på forskellig vis i Nørreballe Nor og Lunde Nor/Magleby Nor. Selv om pumpningen af Nørreballe Nor er indstillet, er pumpehuset bevaret. I Magleby Nor formidles historien især omkring dæmningen og pumpehuset ved Klisebjerg samt i den nordvestlige del af noret ved Lunde Nor. Her opleves noret som en åben dyrkningsflade afgrænset af markante hatbakker.

Gulstavskovene på Langelands sydspids samt Næs og Præsteskov ved Tryggelev Nor er bevarede stævningskove, hvortil der er offentlig adgang.

Som punkter i landskabet opleves storstensdyser, langhøje og rundhøje, der er karakteristiske for Sydlangeland, ikke kun i dette karakterområde. Disse elementer ses ofte på de åbne marker fra de nærmeste omgivelser.

Mere markante punkter i landskabet er de to kirker Bagenkop Kirke og Magleby Kirke, der fra store dele af området opleves som kulturhistoriske orienteringspunkter.

Andre fortællinger

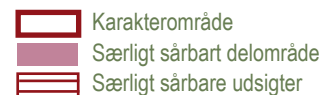
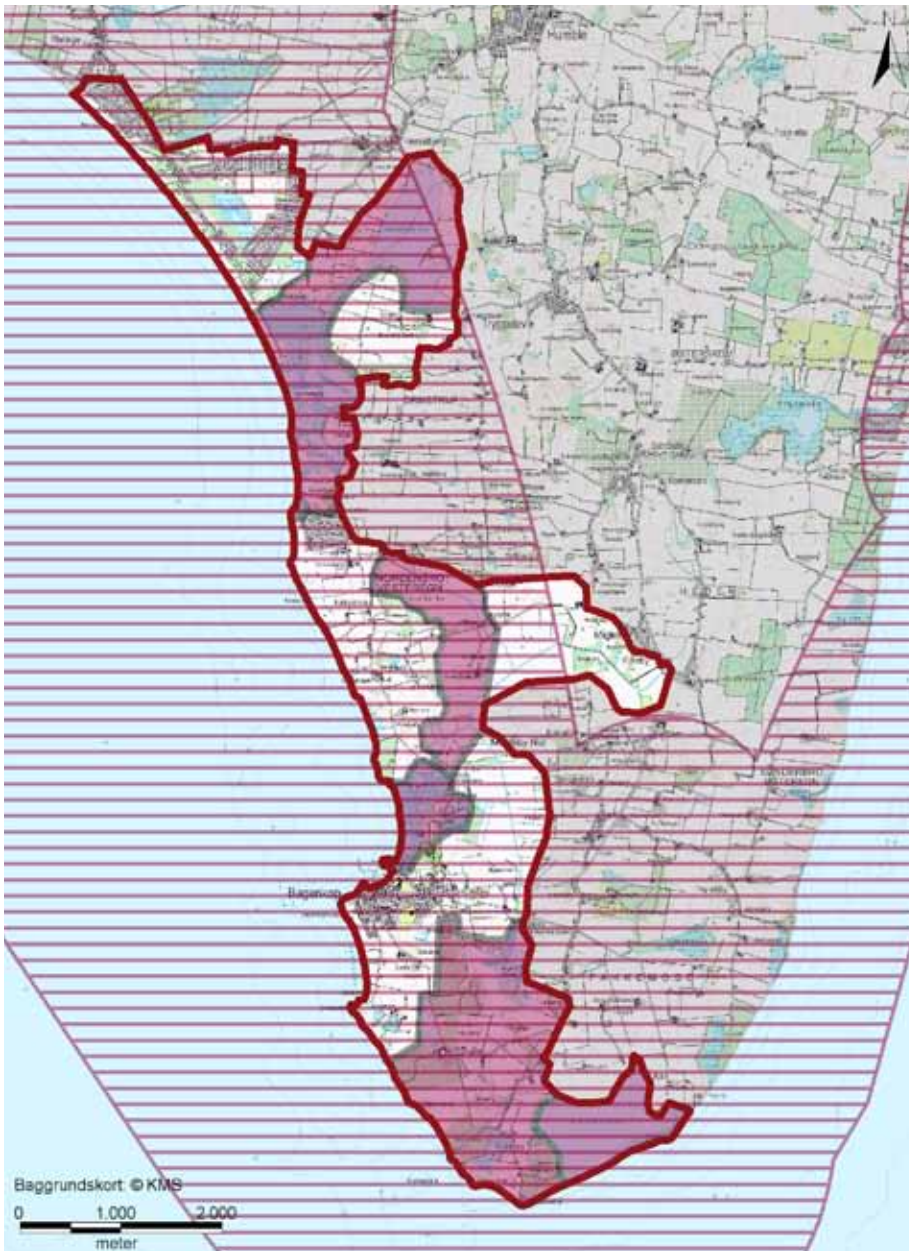
Landskabet omkring Søgård rummer brudstykker fra forskellige fortællinger, herunder historien om hovedgården, forbindelsen til Magleby Nor ved Søgård Mose og Søgård Sø, stævningskovene ved Gulstav, skovrejsning og ikke mindst udsætning af de vilde heste, som i dag er stærkt

identitetsskabende element i området.

SÆRLIGE UDSIGTMULIGHEDER

Særlige udsigtsmuligheder knytter sig især til kystlandskabet, hvor der både fra stranden og oven for klinterne er udsigt på langs af kystlinjen og mange steder også over det kystnære landskab præget af strandenge og nor.

Også fra områdets hatbakker er der vid udsigt over både karakterområdet og de omkringliggende karakterområder. Blandt andre kan nævnes det 37 meter høje Fakkebjerg, hvorfra der er vid udsigt over Sydlangeland, Øen nord for Bagenkop, hvorfra der er udsigt over Klise Nor og kystlandskabet samt Magleby Nor, samt klitterne nord for Tryggelev Nor, hvorfra der er vid udsigt over kystlandskabet.

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Den kystprægede landskabskarakter er generelt sårbar over for ændringer eller aktiviteter, der forringer eller slører landskabets mange fortællinger samt forstyrrer landskabsoplevelsen.

Landskabet er derfor generelt sårbart over for skovrejsning, markant landbrugsbyggeri eller andet markant byggeri samt større tekniske anlæg.

Landskabskarakteren vurderes ikke sårbar over for reetablering af lavbunds- eller vådområder, da disse landskabselementer er karaktergivende for området. Dog er det væsentligt at bevare fortællingen om landvinding, f.eks. ved dæmninger, pumpehuse og lignende.

SÆRLIGT SÅRBARE DELOMRÅDER

Særligt sårbar over for ændringer er de landskaber, der er vurderet særligt karakteristiske og/eller oplevelsesrige landskaber. I disse landskaber er det særligt vigtigt at bevare eller styrke landskabskarakteren og/eller landskabets fortællinger.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

Store dele af karakterområdet, og også nabokarakterområder, indgår i de udsigter, der kan opleves fra områdets højdepunkter. Udsigterne er derfor sårbare over for de aktiviteter, der er på store dele af Sydlangeland, som på forskellig vis påvirker udsigterne og dermed oplevelsen af landskabet.

Udsigterne er især sårbare over for en akkumuleret effekt fra flere tekniske anlæg, da der i dag er flere enkeltstående vindmøller eller mindre vindmøllegrupper, der præger landskabsbilledet på Sydlangeland.

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Hele karakterområdet med undtagelse af sommerhusområderne og voldstedet

Hele karakterområdet med undtagelse af sommerhusområderne og voldstedet i Magleby Nor har fået det strategiske mål beskytte, fordi området rummer særligt karakteristiske delområder, særligt oplevelsesrige landskaber, og hele området ligger kystnært og dermed er vurderet sårbart over for ændringer. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at ændringer i området kun bør ske, hvis det medvirker til at bevare eller styrke den eksisterende landskabskarakter.

Særlige udsigter

Områderne med særlige udsigter har ligeledes fået det strategiske mål beskytte, der knytter sig til det forhold at beskytte de særlige udsigtsmuligheder. Ændringer i disse områder bør således kun ske, når det ikke forringer de særlige udsigter eller udsigtsmulighederne.

BESKYTTE OG FORBEDRE

Voldstedet ved Borgbjerg

Området omkring Borgbjerg har fået det strategiske mål beskytte og forbedre, fordi området ligger i et område med beskyttelseshensyn, men er vurderet i dårlig tilstand især pga. tilgroning. Det betyder, at der bør arbejdes for at forbedre tilstanden, og at ændringer kun bør ske som led i at bevare eller styrke landskabskarakteren.

VEDLIGEHLDE

Sommerhusområderne

Sommerhusområderne har fået det strategiske mål vedligeholde. Det betyder, at der ved ændringer i arealanvendelsen eller ved andre aktiviteter bør lægges vægt på at tilpasse disse den eksisterende landskabskarakter og samspillet til de omkringliggende landskaber.

LANDSKAB

Landskabskarakterens variation mellem små og store nor og det omkringliggende landbrugslandskab i overvejende lille skala bør bevares

NATUR

Lavbundsområder og vådområder kan etableres uden at påvirke landskabskarakteren, da disse elementer indgår som karaktergivende elementer.

Området bør friholdes for skovrejsning, da kystlandskabet og de karaktergivende strukturer ikke vurderes egnede til indpasning af ny skov.

KULTURHISTORIE

Der bør arbejdes for at synliggøre voldstedet ved Borgbjerg i landskabet som led i at formidle områdets kulturhistorie, herunder sammenhængen til Broløkke.

BEBYGGELSE

Området bør ikke tilføres ny bebyggelse uden for Bagenkop. Ved ombygning af eksisterende byggeri bør det sikres, at byggeriet ikke får en karakter, der virker markant i landskabet.

Nyt landbrugsbyggeri bør placeres i tilknytning til eksisterende bygninger og have en lav karakter. Den samlede bygningsmasse bør tilstræbes et harmonisk udtryk.

TEKNISKE ANLÆG

Området bør ikke tilføres nye markante tekniske anlæg.

KARAKTEROMRÅDE 15 RISTINGE HALVØ

BELIGGENHED

Karakterområdet omfatter halvøen Ristinge på den sydvestlige del af Langeland med Ristinge Hale og Storeholm. Mod nordøst og øst er området afgrænset mod lavbundsområdet nord for Ristinge by og Ristinge Nor, der hører til Kystlandskabet Lindelse Nor. Mod sydøst er området afgrænset mod sommerhusområdet, der hører til Kystlandskabet Marstal Bugt. Mod syd afgrænses området af kysten til Marstal Bugt og mod vest og nord afgrænses det af kysten til Det Sydfynske Øhav.

 Karakterområde
 Delområde

LANDSKABSKARAKTER

Ristinge Halvø er især karakteriseret ved den store bakke, der definerer halvøen og har sit højdepunkt 30 meter over havet umiddelbart nord for den store Ristinge Klint. Klinton er karaktergivende for den sydvendte kyst, mens landskabet mod nord er karakteriseret ved en skrånende flade med små opdyrkede marker, der afgrænses af stærkt transparente hegn og spredt bevoksede diger. Bebyggelsen er primært samlet i Ristinge, men enkelte små gårde, husmandssteder og huse ligger langs vejen mod Ristinge Hale. Landskabet har en meget enkel struktur og er alle steder præget af vide udsigter over landskabet og især Det Sydfynske Øhav mod nord og vest samt Marstal Bugt mod syd og sydøst.

GEOLOGISK DANNEELSE

Den store, markante morænebakke, som Ristinge Halvø udgør er dannet af Lillebæltsgletscheren, der er en del af det store baltiske gletscher, der strakte sig fra øst. Ved mødet med det dødisprægede Fyn blev den baltiske gletscher delt i to - Lillebæltsgletscheren og Storebæltsgletscheren. Mens storebæltsgletscheren har haft betydning for geologien på det øvrige Langeland, har lillebæltsgletscheren formet Ristinge Halvø (og tilsvarende geologiske formationer på bl.a. Ærø). I sit forløb mod vest brød gletscheren de permafrosne jordlag op og skubbede dem sammen på højkant som et sæt spillekort. Det betyder, at den blottede Ristinge Klint viser de geologiske lag fra de seneste 130.000 år i lagserier, der gentages langs klinton. Jordtypen i toplaget er på det meste af halvøen domineret af yngre moræneaflejringer af moræneler. I området omkring Ristinge Klinton består jorden dog af smeltevandssand. Terrænet på Ristinge Halvø er karakteriseret ved én stor bakke, der har sit toppunkt tæt ved Ristinge Klinton på den sydlige del af halvøen. Herfra

falder terrænet brat mod kysten mod syd, Ristinge Klinton, mens det skræner jævnt mod kysten mod nord og vest samt mod Ristinge Nor mod øst.

Delområdet Ristinge Hale og Storeholm er et meget dynamisk landskab, der afspejler et stort undersøisk sandrev, som forbinder Ristinge Halvø og Ærø. Både Ristinge Hale og Storeholm er - og bliver fortsat - dannet af en serie af krumodder og strandvolde udenpå hinanden, hvorimellem der i lavningerne ofte er strandsøer.

Jordtypen består af saltvandsgrus, der er typisk for land dannet af odder og strandvolde.

De hydrologiske elementer i hele karakterområdet udgøres især af Ristinge Hale og Storeholm, der er præget af strandenge og strandsøer, samt lavbundsområdet mellem Ristinge og Ramshøj og mindre strandenge langs nordkysten.

KYST

Kysten mod Marstal Bugt er en åben kyst i et afgrænset til åbent indre dansk farvand. Det betyder,

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Især hegn og bevoksede diger.

TERRÆN

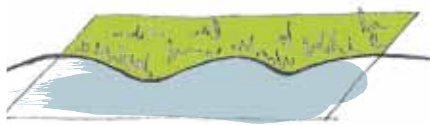
Halvøen udgør en stor bakke.

SKALA OG KOMPLEKSITET

Lille skala og en lenkel til let sammensat karakter.

KYST

Øhavskyst med meget bugtet kystlinke mod nord og udligningskyst mod syd.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Let forstyrret landskab.

at kysten har en moderat til høj bølgepåvirkning, som afspejles i kystens form og karakter som udligningskyst. Kysten er især karakteriseret ved den op til 25 meter høje og 2 kilometer lange Ristinge Klint, der afgrænser en smal og stenet strand. Mod syd rummer området den nordlige del af Ristinge Strand, der er præget af klitter og sandstrand.

Kysten mod Det Sydfynske Øhav er præget af langt mere rolige bølgeforhold, der er karakteristisk for beskyttede indre danske farvande, hvor afstanden til modstående kyster er under 5 kilometer og vanddybden typisk ikke over 5 meter. Kystlinjen er mere bugtet, strandene ofte smalle og tilgroede, stedvis præget af strandeng.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Landskabets karakter udspringer især af landboreformernes gennemførelse med udskiftningen af Ristinge omkring år 1820.

En stor del af Ristinge Halvø er opdyrket, og karakteristisk for denne del af området er små

markerfelter, der opdeler den skrånende flade.

Langs nordkysten er stedvist strandenge, hvoraf de største ses ved Egehoved og mellem Ristinge by og Ramshøj.

Langs sydkysten er en stor del af arealerne ovenfor Ristinge Klint statsejet og udlagt til natur. Disse områder er derfor i høj grad præget af græssede overdrev.

Bevokningsstrukturen tegnes især af transparente hegn og spredt bevoksede diger, der afgrænser de små markerfelter. Også langs vejen står flere steder hegn på den ene eller begge sider. Oprindeligt har hele Ristinge Halvø været dækket af skov, men er med tiden blevet opdyrket. I dag er kun den lille stævningskov Botykke bevaret, mens der i nyere tid er plantet ny skov på den sydøstlige del af Ristinge Halvø.

Bebyggelsesmønsteret er meget enkelt, idet bebyggelsen overvejende er samlet i Ristinge by. I forbindelse med udskiftningen flyttede kun tre gårde ud, der sammen med enkelte huse og hus-

mandssteder ligger langs området primære vej. Landsbyen er oprindeligt en rydningsby, hvor bebyggelsen lå omkring vejen, der forbinder sydkysten og nordkysten. Den oprindelige struktur opleves fortsat med et overvejende oprindeligt udtryk, selv om bebyggelsen i dag har en blandet karakter. Et nyt boligområde ligger i den sydlige del af landsbyen, men er i høj grad afskærmet af bebyggelse og bevoksning.

Den nordlige del af karakterområdet gennemskæres af en mellemstor højspændingsledning, der forløber parallelt med vejen og afluttes ved en større mast ved den vestligste kyst, hvorfra ledningen er jordlagt.

KULTURHISTORIE

Området udgør på sin vis et samlet kulturmiljø, der fortæller historien om et lille samfund bygget op omkring fiskeri og landbrug.

Mest tydelig er fortællingen omkring Ristinge Havn, der med tiden har udviklet sig fra simpelt landingssted til en travl havn med bl.a. fast damp-

færgetrafik i første halvdel af 1900-tallet. Selv om der er spor af havnens forskellige perioder, der det i dag især historien omkring fiskeriet, der afspejles i området.

Udskiftningsstrukturen aflæses tydeligt i landskabet med de mange steder bevarede små marker, der afgrænses af hegn eller bevoksede diger, og den simple bebyggelsesstruktur.

Den lille skov Botykke er tidligere stævningssskov og eneste levn fra de skove, der oprindeligt dækkede hele Ristinge Halvø.

Ristinge Kirke ligger på en flade øst for den oprindelige landsbybebyggelse. Kirken blev bygget i 1880 som resultat af en grundtvigk vækkelse i området. Før den tid hørte Ristinge til Humble Kirke. I dag er kirken mod syd afgrænset af bebyggelse og opleves derfor især fra vejen fra øst og vest samt på tværs af Ristinge Nor.

Oven for Ristinge Klint ses en stendysse med fritstående gravkammer. Stendysse fremhæves i

landskabet af at stå på et afgræsset overdrev, der rumligt og visuelt afgrænses af levende hegn.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Landskabet er især karakteriseret ved en lille skala, der afspejles i markstørrelser og bebyggelse, samt en stærkt transparent karakter som følge af den transparente bevoksning og det skrånede terræn. Især det skrånede terræn betyder, at der på den nordlige del af halvøen mange steder er vid udsigt over landskabet, Det Sydfynske Øhav og Langelands vestkyst nord herfor. Terrænet og vejens beliggenhed betyder, at der fra vejen er afskåret udsigt til den sydvendte kyst. Ved dæmningen til Ristinge Hale er der ligeledes udsigt over Det Sydfynske Øhav, men her er det især udsigten over strandøerne på sandrevet mellem Ristinge og Ærø, der præger oplevelsen. På den sydligste del af Ristinge Halvø er der tilført nye hegn og ny skov, der giver oplevelsen af mere lukkede landskabsrum. På denne del af halvøen knytter udsigterne sig især til kysten, hvorfra der oven for Ristinge Klint er udsigt hele vejen ned langs

◀ Ristinge Klint set fra Ristinge Strand. Klinten og de tilstødende arealer er præget af overdrevvegetation.

Hovedparten af Ristinge Halvø er intensivt dyrket med små marker på den skrånende flade, der er afgrænset af stærkt transparente hegn og spredt bevoksede diger.

Ristinge Hale og Storeholm fremstår som store strandenge og strandsøer i kontrast til det øvrige karakterområde.

Langelands sydvestkyst.

Landskabet har generelt en meget enkel karakter præget af firkantede markfelter afgrænset af linjeformede elementer i form af hegn og diger samt en enkelt bebyggelsesstruktur domineret af Ristinge by samt enkelte små gårde, husmandssteder og huse langs vejen. På den sydligste del af halvøen opleves karakteren lidt mere sammensat, hvilket især skyldes en lidt anderledes bevoksningsstruktur med flere små skove og krat.

Forstyrrelsen i landskabet er begrænset, idet højspændingsledningen, der gennemskærer området, i kraft af sin størrelse og karakter ikke virker forstyrrende. Mest markant i landskabet er det større mastenalæg på den vestligste del af halvøen, der lokalt præger oplevelsen af kystlandskabet.

Den mest markante relation til nabokarakterområderne er udsigten på langs af Langelands kyst henholdsvis mod sydøst og nord, der i nogen grad forstyrret af vindmøllerne, der står spredt i landskabet.

Dertil kommer de særlige udsigter over Det Sydfynske Øhav og relation til modstående kyster.

DELOMRÅDER

Ristinge Hale og Storeholm

Både Ristinge Hale og Storeholm har en geologisk dannelse, der afviger markant fra det øvrige karakterområdet. Det anderledes naturgrundlag afspejles i landskabskarakteren, der her er domineret af strandenge og standsøer.

UDFORDRINGER

Udfordringen i dette karakterområde er at bevare områdets enkle karakter og tydelige udskiftningsmønster, der især præger den nordlige halvdel af området.

Uden for Ristinge by består bebyggelsen af enkelte små gårde, husmandssteder og huse langs vejen.

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

SÆRLIGT KARAKTERISTISK

Landbrugslandskabet og fiskermiljøet

Den enkle karakter defineret af små marker afgrænset af hegn og diger og sparsom bebyggelse langs vejen samt fiskermiljøet omkring havnen og særligt i den nordlige del af Ristinge, fremstår særligt tydeligt på den nordlige del af Ristinge Halvø. Karakteren afspejler særligt tydeligt landskabskarakterens oprindelse og samspillet mellem naturgrundlaget og arealanvendelse.

Dette område er karakteriseret ved krumodder og strandvolde, der fremstår som strandenge med strandsøer. Denne karakter adskiller sig markant fra det øvrige karakterområde.

Landskabskarakterens oprindelse fremstår meget tydeligt, ligesom der er en tydelig sammenhæng mellem naturgrundlag og arealanvendelse (autentisk naturområde).

KARAKTERISTISK

Den øvrige del af Ristinge Halvø

På den øvrige del af Ristinge Halvø fremstår de karaktergivende elementer fortsat tydeligt, men strukturen er i nogen grad sløret af ændringer i hegnstruktur og mere ekstensiv anvendelse. Landskabskarakterens oprindelse kan fortsat aflæses i landskabet og naturgrundlaget afspejles i arealanvendelsen.

KONTRASTERENDE

Ristinge Hale og Storeholm

GOD

Ristinge Hale og Storeholm

Landskabskarakterens oprindelse fremstår i høj grad intakt i dette autentiske kystlandskab.

Den velgeholdelsesmæssige tilstand er god og oplevelsen af landskabet forstyrres kun i mindre grad af tekniske anlæg. Mest markant er det store masteanlæg, hvor højspændingsledningerne føres i jorden.

tekniske anlæg. Mest markante anlæg er det store masteanlæg på den vestlige del, hvor højspændingsledningerne føres i jorden. Udsigten fra området er mod nord i nogen grad påvirket af vindmøller på Langeland.

MIDDEL

Ristinge Halvø

Landskabskarakterens oprindelse er tydelig på hele halvøen, men fremstår mest intakt på den nordlige halvdel. På den sydlige halvdel er der tilført nye hegn og mindre bevoksninger, der i nogen grad bryder de oprindelige og karaktergivende strukturer. Bebyggelsesstrukturen er overvejende intakt. Selv om Ristinge er tilført ny bebyggelse, er den oprindelige struktur og udtryk synlig.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer vurderes middel.

Landskabsoplevelsen er kun let forstyrret af

OPELSESRIGE LANDSKABER

Geologiens fortællinger

Ristinge Klint fortæller den unikke historie om områdets geologiske dannelse med blottagte jordlag fra de sidste 130.000 år, der under sidste istid blev skubbet op på højkant. Fra stranden kan samme lagserie således ses gentage sig på langs af den ca. 2 kilometer lange og op til 25 meter høje klint. Klinten har international betydning for forskning og undervisning.

Ristinge Hale og Storeholm fortæller historien om den kontinuerlige og dynamiske landskabsdannelse langs kysterne. Det særlige forhold er her det undersøiske sandrev mellem Ristinge Halvø og Ærø, der er opstået som følge af de særlige bølgeforhold og det undersøiske terræn, der præger Marstal Bugt og Det Sydfynske Øhav.

Kulturhistoriens fortællinger

De kulturhistoriske fortællinger på Ristinge Halvø knytter sig især til fiskerkulturen, der siden den første bosætning har haft afgørende betydning.

Ristinge Havn fremstår i dag som et fiskermiljø for fritidsfiskere og enkelte erhvervsfiskere, men havnen vidner også om tiden i starten af 1900-tallet, hvor havnen var en væsentlig færgehavn med dampfærge til København, Marstal og Rudkøbing, ligesom havnen var hjemsted for skonnerter, galeaser og jagter.

Som punkt i landskabet ses oven for Ristinge Klint en stendysse med fritstående gravkammer. Stendyssen står på et afgræsset overdrev, der rumligt afgrænses af levende hegn. Dyssen opleves derfor lokalt i landskabet.

Mere tydeligt ses Ristinge Kirke, der ligger langs vejen øst for Ristinge. Kirken opleves især fra vejen samt på tværs af Ristinge Nor.

Andre fortællinger

På og oven for Ristinge Klint er forholdene ideelle for dannelse af overdrev. Staten ejer i dag klinten og en 100 meter bred bræmme oven for klinten, hvor der arbejdes for at fremme dannelsen af

overdrev ved græsning. Området rummer dermed hele fortællingen omkring naturen, samspillet med naturgrundlaget og referencen til kulturlandskabet, hvor bønderne brugte overdrevene til græsning.

SÆRLIGE UDSIGTSMULIGHEDER

Hele området rummer særligt udsigtsmuligheder, der knytter sig til Det Sydfynske Øhav og Langelands kystlandskab mod nord og sydøst. Udsigtspunkterne er mange, men især kan fremhæves Ristinge Klint, hvorfra der er udsigt over kystlandskabet mod sydøst, samt den vestlige spids af Ristinge Halvø, hvorfra der er udsigt over Ristinge Hale, Storeholm og Det Sydfynske Øhav. Langs Halevej er der flere steder vid udsigt over landbrugslandskabet i samspil med Øhavet og Langelands vestkyst.

- Karakterområde
- Særligt sårbart delområde
- Særligt sårbare udsigter

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Den kystprægede landskabskarakter er generelt sårbar over for ændringer eller aktiviteter, der forringer eller slører landskabets geologiske og kulturhistoriske fortællinger samt forstyrrer landskabsoplevelsen.

Landskabet er derfor generelt sårbart over for skovrejsning, markant landbrugsbyggeri eller andet markant byggeri samt større tekniske anlæg.

Landskabskarakteren vurderes ikke sårbar over for reetablering af lavbundsområde mellem Ristinge og Ramshøj, da dette landskabselement er karaktergivende for denne del af området.

SÆRLIGT SÅRBARE DELOMRÅDER

Særligt sårbar over for ændringer er de landskaber, der er vurderet særligt karakteristisk og/eller oplevelsesrige landskaber. I disse landskaber er det særlig vigtigt at bevare eller styrke landskabskarakteren og/eller landskabets fortællinger.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

Store dele af karakterområdet og landskaberne langs Langelands henholdsvis vestkyst og sydvestkyst indgår i de udsigter, der kan opleves fra områdets højdepunkter. Udsigterne er derfor sårbare over for aktiviteter i disse områder, som på forskellig vis kan påvirke udsigterne og dermed oplevelsen af landskabet.

STRATEGISKE MÅL

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Hele karakterområdet

Hele karakterområdet har fået det strategiske mål beskytte, fordi området rummer særligt karakteristiske delområder, særligt oplevelsesrige landskaber, og hele området ligger kystnært og er dermed vurderet sårbart over for ændringer. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at ændringer i området kun bør ske, hvis det medvirker til at bevare eller styrker den eksisterende landskabskarakter.

Særlige udsigter

Områderne med særlige udsigter har ligeledes fået det strategiske mål beskytte, der knytter sig til det forhold at beskytte de særlige udsigtsmuligheder. Ændringer i disse områder bør således kun ske, når det ikke forringer de særlige udsigter eller udsigtsmulighederne.

LANDSKAB

Områdets karakter som landbrugslandskab med lille skala bør bevares, ligesom det bør tilstræbes af bevare områdets enkle struktur.

NATUR

Lavbundsområder kan etableres nordøst for Ristinge uden at påvirke landskabskarakteren, da dette landskabselement er karakteristisk for denne del af karakterområdet.

Området bør friholdes for skovrejsning af hensyn til at bevare områdets tydelige udskiftningsstrukturer og de særlige udsigter over landskabet og Det Sydfynske Øhav, der er karakteristisk for området.

KULTURHISTORIE

Der bør arbejdes for at bevare en tydelig og i høj grad intakt udskiftningsstruktur på den nordlige del af Ristinge Halvø.

BEBYGGELSE

Der bør fortsat lægges stor vægt på at bevare oplevelsen af de oprindelige strukturer i Ristinge samt det oprindelige udtryk med fortællingen om både de små gårde og fiskermiljøet.

Nyt landbrugsbyggeri bør placeres i tilknytning til eksisterende bygninger og have en lav karakter. Den samlede bygningsmasse bør tilstræbes et harmonisk udtryk og en transparent grøn afgrænsning.

TEKNISKE ANLÆG

Området bør ikke tilføres nye store tekniske anlæg.

KARAKTEROMRÅDE 16

STRYNØ OG SMÅØERNE

BELIGGENHED

Karakterområdet omfatter øerne Strynø, Strynø Kalv, de omkringliggende holme samt Siø, der alle ligger i Det Sydfynske Øhav vest for Langeland.

 Karakterområde
 Delområde

LANDSKABSKARAKTER

Karakterområdet består af flere småøer, der ligger som bakketoppe i et oversvømmet bakkelandskab. Øerne har alle landbrugskarakter, men forskellige bevoksningsstrukturer giver øerne hver deres karakter, skala og rumlige afgrænsning. Øerne er i forskellig grad bebygget med en bebyggelsesstruktur, der udspringer af en samlet bebyggelse centralt på øen. Strynø har som den største ø en landsby og en udskiftningsstruktur, der afspejles i både bevoksningsmønster og bebyggelsesstrukturen uden for landsbyen.

Øerne har alle en enkel karakter, men mens Strynø er præget af en meget tydelig struktur med lille skala, opleves landskabet på Siø i højere grad ustrukturert og med middel skala.

Kysterne er alle steder præget af udsigt over det Sydfynske Øhav og samspillet med modstående kyster.

GEOLOGISK DANNEELSE

Øerne i det Sydfynske Øhav er bakketoppe i det bakkelandskab, der forbinder bl.a. Langeland, Ærø, Tåsinge og Fyn, og som var landfast med det øvrige Skandinavien under sidste istid. I forbindelse med isens afsmeltning i stenalderen blev store dele af landet oversvømmet. Omkring Det Sydfynske Øhav forstærkes denne oversvømmelse af den kontinuerlige landsænkning syd for vippelinjen, der i Danmark strækker sig mellem Nordfalster og Nissum Fjord tværs over Fyn. Strynø, Strynø Kalv og Siø er på denne måde faldtoppede bakker, der rager over havets overflade, og terrænet på øerne er derfor en let buet flade. Jordtypen domineres af moræneler, men langs kysten ses stedvist aflejring af saltvandssand. Mest udbredt er det på Strynø Kalv samt på tværs af Siø i det oprindelige lavbundsområde, der tidligere adskilte Siø i øst fra Skovø i vest. De hydrologiske forhold i området knytter sig især til strandengene langs kysten.

Delområdet Holmene består af flere små holme,

der er dannet på den store lavvandede flade vest for Strynø og Strynø Kalv. Holmene er dannet af strandvolde og odder, der er bygget op uden på hinanden og mange steder har efterladt standsøer i forskellige størrelser.

KYST

Øernes kyster er alle afgrænset mod Det Sydfynske Øhav, der er et beskyttet indre dansk farvand med lille vanddybde og kort afstand til modstående kyster. Det betyder, at bølgepåvirkningen af kysterne er lille, og at strandbredderne derfor generelt er smalle og præget af vegetation tæt på kysten.

KARAKTERGIVENDE STRUKTURER

Strynø

Landskabskarakteren på Strynø er karakteriseret ved små marker, der i et tydeligt udskiftningsmønster afgrænses af hegn og især bevoksede diger. Markerne er de fleste steder opdyrkede, men ligger også mange steder brak. Vest for Strynø By anvendes markerne til græsning, ligesom der enkelte steder langs kysten findes større eller

BELIGGENHED

BEVOKSNING

Hegn og bevoksede diger, der understreger områdets udskiftningsstruktur.

TERRÆN

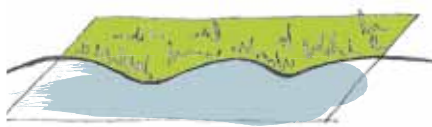
Øerne ligger som små bakketoppe i vandet.

SKALA OG KOMPLEKSITET

Lille skala og en enkel karakter.

KYST

Øhavskyst med meget bugtet kystlinje.

TEKNISK FORSTYRRELSE

Uorstyrret landskab.

mindre afgræssede enge.

Bevoksningsmønstret tegnes af hegn og bevoksede diger omkring markerne og langs vejene. Karakteristisk for øen er seljerøn i hegn og på diger.

Bebyggelsen uden for Strynø By består i høj grad af udflyttede gårde og husmandssteder, der ofte ligger langs vejene. Den øvrige bebyggelse ligger samlet i Strynø By, der har en velbevaret karakter af en fortelandsby og et udtryk, der stadig er præget af den tid, hvor sømandshusmændene etablerede sig i årene 1860-1910.

Strynø Kalv

Strynø Kalv er karakteriseret ved et inddæmet dyrkningsareal på den centrale del af øen, der i dag afgræsses, samt de omkringliggende strandenge.

Midt på øen ligger tre små gårde, der i dag anvendes som fritidshuse.

Siø

Siø fremstår som et intensivt opdyrket landbrugslandskab med middelstore marker. Oprindeligt var Siø fire små øer, hvoraf Siø var den største. I 1861 blev Siø og Skovø forbundet med diger og i 1960'erne blev Store Fuglø og Lille Fuglø syd for Siø inddraget i øens landbrugsareal. Flere af de tidligere lavbundsarealer syd for landevejen fremstår i dag som enge.

Bevoksningen på Siø består overvejende af kratbevoksede diger omkring øen samt enkelte hegn, der opdeler fladen eller står langs vejen.

Bebyggelsen består af Siøgård, der ligger centralt på øen som en middelstor gård med store stalde og driftsbygninger. I tilknytning til gården ligger enkelte huse. Ved øens østkyst ligger desuden en række små arbejderboliger, hvide med rødt tegltag.

Siø adskiller sig fra de øvrige øer ved at være forbundet med Langeland og Tåsinge med bro og dæmning. Anlæg, der sammen med landevejen og

trafikken præger landskabet.

KULTURHISTORIE

Øerne har hver deres kulturhistoriske fortælling, men mest tydelig er den om Strynø, hvor arealanvendelse, bevoksningsstruktur og bebyggelsesmønstre på forskellig vis fortæller historien om øens samlede kulturhistoriske udvikling præget af fiskeri og landbrug.

I Strynø By ligger små huse langs små snoede veje med overordnet stjernestruktur. Langs de smalle veje står lave klippede hække, der sammen med bebyggelsen giver byen et særligt udtryk. Byen rummer kun lidt nyere bebyggelse og opleves i høj grad med sin oprindelige struktur og karakter. I den nordlige del af landsbyen ligger kirken i et afgrænset rum og opleves derfor kun fra de nærmeste omgivelser.

Uden for landsbyen tegner hegn og diger tydeligt udskiftningsmønstret fra udskiftningen i 1810, der blev gennemført som delvis stjerne- og blokudskiftning. Udskiftningsstrukturen afspejles ligeledes i bebyggelsesstrukturen.

På Strynø er landskabet inddelt i små markfelter af bevoksede diger og hegn, der tegner et enkelt og let erkendeligt udskiftningsmønster. Her udsigt over den blokudskiftede nordlige del af øen. Markerne er enten opdyrkede, afgræssede eller henligger som brak.

På øens vestkyst står Strynø Mølle ved det gamle landingssted, der stadig i dag bruges som udskibningssted med primitivt havnemiljø. Møllen blev bygget i 1832 og er tydelig fra store dele af landskabet på den sydvestlige del af Strynø. På øens østkyst ligger øens færge- og lystbådehavn, der opstod som dækmole udlagt i forbindelse med udskiftningen i 1810. Den blev i 1866 erstattet af den første skibsbro bygget med bistand fra Greven, hvorfor broen fik tilnavnet Grevebroen. I 1900 blev broen forlænget, så det var muligt for dampfærgerne at lægge til. I dag fremstår havnen som en moderne havn med færgeleje, lystbådehavn og nye bygninger tilpasset havnens oprindelige struktur. Samlet set fremstår hele Strynø som et sammenhængende kulturmiljø med stærke referencer til øens kulturhistorie.

RUMLIGE OG VISUELLE FORHOLD

Strynø

Landskabet er karakteriseret ved en lille skala, der afspejles i markstørrelser og bebyggelse, og

som understreges af hegn og bevoksede diger, der afgrænser de enkelte rum. Hegnsbevoksningens tæthed varierer men har overvejende en transparent karakter, der gør det muligt at opleve landskabet på tværs af disse landskabsrum. De fleste steder er aflange markfelter orienteret vinkelret på kysten, hvilket mange steder giver udsigt på tværs af markflader til kysten. I de kystnære områder giver det flade terræn og den transparente hegnsbevoksning de fleste steder gode udsigtsmuligheder på langs af kystlinjen, ligesom den korte afstand til modstående kyster betyder, at kystlandskabet ofte opleves i sammenhæng med modstående kyster.

Landskabet har en meget enkel og velstruktureret karakter, der i høj grad defineres af det flade terræn og lige linjer af hegn, diger og veje, ligesom Strynø By ligger som et velafgrænset element centralt på øen.

Øen opleves uforstyrret. Nær kysten er udsigterne på tværs af vandet dog flere steder præget af tekniske anlæg på modstående kyster. Mod øst gælder det især vindmøllerne på Langeland, der

rager op fra et ellers bevoksningspræget landbrugslandskab, samt den store silo ved havnen i Rudkøbing.

Siø

Landskabet opleves her som en stor flade, der mod kysten er afgrænset af kratbevoksede diger, hvilket flere steder begrænser den visuelle sammenhæng til vandet. Inden for dette rum skaber enkelte hegn en transparent afgrænsning af middelstore marker, der sammen med bebyggelsen afspejler en overvejende middel skala.

Landskabets karakter er enkelt men uden en fast struktur.

Oplevelsen af landskabet forstyrres af trafikken på landevejen, der forløber tværs over øen. Ud over at vejen opdeler øen visuelt, tilfører trafikken uro i landskabet. Fra især den østlige del af øen opleves også Langelandsbroen som et markant element. Broen synes dog med sin naturlige kystrelation at passe ind i det sammenhængende kystlandskab med Langeland.

Strynø Mølle fra 1832 står ved det gamle landningssted på Strynøs vestkyst. Møllen er synlig fra store dele af øens sydvestlige landskab, her set fra syd på tværs af Vigen.

På den sydlige del af Strynø er markfelterne lange og smalle vinkelret på kysten, hvorfor der fra vejen er udsigt til kysten mod syd.

DELOMRÅDER

Holmene

Holmene vest og nordvest for Strynø og Strynø Kalv, Græsholm, Bredholm, Grensholm, Bondeholm og Vogterholm, er dannet af sandaflejringer i form af strandvolde og odder og præget af strandenge og strandsøer. Øerne afviger både i dannelse og karakter fra de øvrige øer i karkterområdet.

UDFORDRINGER

Øerne rummer forskellige udfordringer, der kan indvirke på øernes landskabskarakter.

Strynø er den af øerne, der er mest beboet, men der ligger her en udfordring i at opretholde et aktivt landbrug, der kan bevare øens landbrugspræg og tydelige udskiftningsmønster. Øen rummer mange kulturhistoriske fortællinger, som der kan ligge en udfordring i at bevare og fortsat formidle.

Strynø Kalv er i dag bebygget men ikke beboet. Der ligger en udfordring i at sikre øen en konstruk-

tiv anvendelse, der sandsynligvis vil ændre øens karakter markant.

På Siø kan der ligge en udfordring i at give øen et mindre forstyrret udtryk.

Mange af husene i Strynø By er hvide med grønne døre og vinduer.

- Karakterområde
- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Kontrasterende

SÆRLIGT KARAKTERISTISK

Strynø

De karaktergivende elementer i form af en let erkendelig udskiftningsstruktur med små marker afgrænset af lige hegn, diger og veje samt bebyggelsen, der ligger ved de udskiftede marker eller i Strynø By, fremstår tydeligt på hele øen. Elementerne og deres struktur afspejler særligt tydeligt landskabskarakterens oprindelse og samspillet mellem naturgrundlaget og arealanvendelse.

Strynø Kalv

Også her fremstår de karaktergivende elementer særlig tydeligt i form af den inddigede dyrkningsflade og bebyggelsen samlet centralt på øen, mens strandengene findes uden for diget. Landskabskarakterens oprindelse fremstår meget tydelig. Samspillet mellem naturgrundlag og arealanvendelse er i nogen grad sløret af inddæmningen, der giver dyrkningsfladen en lidt større udbredelse.

KARAKTERISTISK

Sjø

På Sjø fremstår de karaktergivende elementer tydeligt i form af de dyrkede marker, enkelte enge mod syd, de kratbevoksede diger langs kysten og den sparsomme bebyggelse. Landskabskarakterens oprindelse er erkendelig. Samspillet mellem naturgrundlag og arealanvendelse vurderes middel, da store dele af øen er inddæmmet og pumpet, hvorfor engenes naturlige udbredelse er væsentligt reduceret.

KONTRASTERENDE

Holmene

Holmene afviger fra de øvrige øer i kraft af deres anden oprindelse, der også afspejles i deres karakter domineret af strandenge og strandsøer. Øernes oprindelse afspejles særlig tydeligt i karakteren, der også viser et særligt tydeligt samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse (autentisk natur).

GOD til god tilstand, er særligt oplevelsen af udskiftningslandskabet forringet af braklagte marker og ejendomme i dårlig stand, der mange steder giver landskabet et rodet /uldent udtryk, der ikke harmonerer med landskabskarakterens enkle og veldefinerede struktur. Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes derfor samlet set dårlig og tillægges relativt stor betydning for den samlede tilstandsvurdering i lyset af øens stærke kulturhistoriske fortællerværdi.

Holmene

Landskabskarakterens oprindelse fremstår helt intakt med reference til den kontinuerlige og dynamiske landskabsdannelse.

Øerne fremstår i god vedligeholdelsesmæssig tilstand og uforstyrrede.

Strynø Kalv

Landskabskarakterens oprindelse fremstår intakt sammenholdt med de historiske kort. Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer vurderes middel. Øen er uden forstyrrelse. Forstyrrelse i landskabsoplevelsen relaterer sig til modstående kyster, der dog ikke vurderes betydelig.

DÅRLIG

Strynø

Landskabskarakterens oprindelse fremstår i meget høj grad intakt afspejlet i udskiftningsstrukturen og Strynø By.

Mens karakteren af Strynø By fremstår i middel

til god tilstand, er særligt oplevelsen af udskiftningslandskabet forringet af braklagte marker og ejendomme i dårlig stand, der mange steder giver landskabet et rodet /uldent udtryk, der ikke harmonerer med landskabskarakterens enkle og veldefinerede struktur. Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes derfor samlet set dårlig og tillægges relativt stor betydning for den samlede tilstandsvurdering i lyset af øens stærke kulturhistoriske fortællerværdi.

På øen er landskabsoplevelsen relativt uforstyrret. I kystlandskabet er der dog i nogen grad en visuel forstyrrelse fra tekniske anlæg på modstående kyster.

MIDDEL

Siø

Selv om landskabskarakterens oprindelse som opdyrket landbrugslandskab er erkendelig, er de oprindelige strukturer sløret af gradvis landvinding og anlæg af landevejen på tværs af øen. Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes middel og landskabet opleves moderat forstyrret af

landevejen og ikke mindst trafikken herfra.

- Karakterområde
- Oplevelsespunkt
- Udsigtspunkt
- Oplevelsessted
- Særlige udsigter

OPLEVELSESRIGE LANDSKABER

Geologiens fortællinger

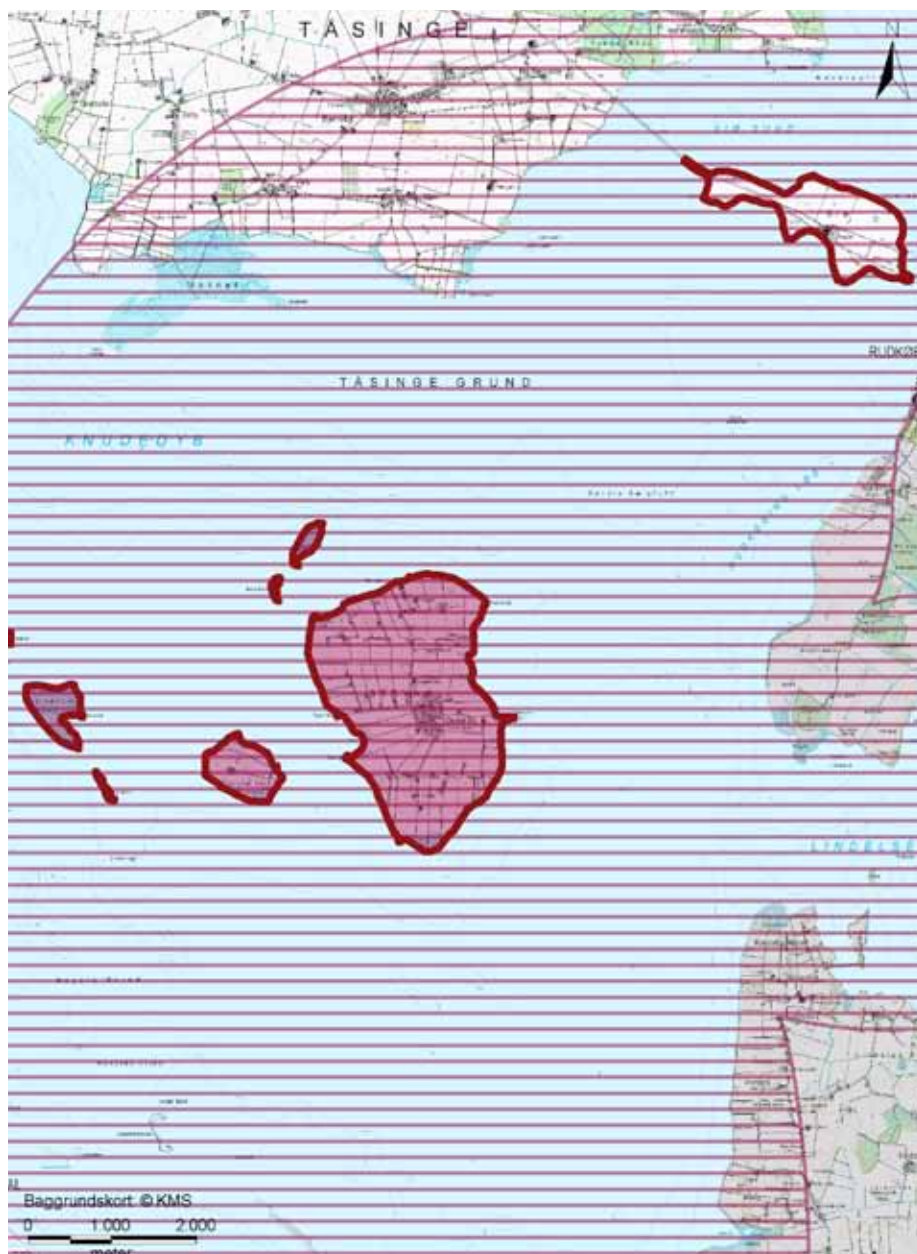
Holmene fortæller historien om den kontinuerlige og dynamiske landskabsdannelse, der kan finde sted på lavt vand i beskyttede indre danske farvande og særligt her i Øhavet.

Kulturhistoriens fortællinger

Historien om Strynø fortæles i dag især igennem strukturen og bebyggelsen i Strynø By, Strynø Mølle, havnen samt udskiftningsstrukturen uden for landsbyen. Historiefortællingen er særlig for øen, fordi den fremstår så uforstyrret og intakt, og fordi den omfatter hele øen.

SÆRLIGE UDSIGTSMULIGHEDER

Særlige udsigtsmuligheder knytter sig især til kysterne, hvorfra der er udsigt på langs af kystlinjen og ud over hele det Sydfynske Øhav.

LANDSKABSKARAKTEREN GENERELT

Øernes landskabskarakter er generelt sårbar over for ændringer eller aktiviteter, der forringere eller slører oplevelsen af landskabet eller forstyrrer landskabsoplevelsen.

Etablering af lavbundsområder på Strynø Kalv og Siø kan betyde markante ændringer i den eksisterende landskabskarakter, men kan medvirke til at give øerne et mere autentisk udtryk i forhold til deres oprindelse.

SÆRLIGT SÅRBARE DELOMRÅDER

På Strynø vurderes landskabskarakteren særligt sårbar især på grund af øens stærke kulturhistoriske fortælling, der kan blive sløret eller på anden måde forringet af forskellige ændringer/aktiviteter. Øen vurderes sårbar over for rejsning af store tekniske anlæg, skovrejsning, byggeri, der bryder med den eksisterende struktur og krakter.

SÆRLIGT SÅRBARE UDSIGTER

Øerne indgår i de særlige udsigter, der knytter sig

til Det Sydfynske Øhav. Disse udsigter er sårbare over for ændringer, som på forskellig vis påvirker udsigterne og dermed oplevelsen af landskabet og Øhavet.

- Karakterområde
- Særligt sårbart delområde
- Særligt sårbare udsigter

- Karakterområde
- Beskytte
- Beskytte/forbedre
- Vedligeholde
- Vedligeholde/forbedre
- Særlige udsigter

BESKYTTE

Holmene og Strynø Kalv

Holmene og Strynø Kalv har fået det strategiske mål beskytte, fordi øerne fremstår særligt karakteristiske i forhold til deres landskabskarakter og i god tilstand. Desuden rummer øerne særligt oplevelsesrige landskaber ligesom deres økarakter betragtes som sårbar. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at ændringer på øerne kun bør ske, hvis det medvirker til at bevare eller styrke landskabskarakteren.

Særlige udsigter

Områderne med særlige udsigter har ligeledes fået det strategiske mål beskytte, der knytter sig til det forhold at beskytte de særlige udsigtsmuligheder. Ændringer i disse områder bør således kun ske, når det ikke forringer de særlige udsigter eller udsigtsmulighederne.

BESKYTTE OG FORBEDRE

Strynø

Strynø har fået det strategiske mål beskytte og

forbedre. Da øen har en særligt karakteristisk landskabskarakter og er et oplevelsesrigt landskab, har landskabskarakteren fået et beskyttende strategisk mål. Dette kombineres med en målsætning om at forbedre/styrke landskabskarakteren, da landskabskarakterens tilstand er vurderet at være dårlig. Det betyder, at der bør arbejdes for at forbedre tilstanden, og at ændringer kun bør ske som led i at bevare eller styrke landskabskarakteren.

VEDLIGEHOEDE

Siø

Siø har fået det strategiske mål vedligeholde. Det betyder, at der ved ændringer i arealanvendelsen eller ved andre aktiviteter bør lægges vægt på at tilpasse disse den eksisterende landskabskarakter.

LANDSKAB

Der bør lægges vægt på at bevare øernes særegne karakter og identitet.

På Strynø bør der lægges vægt på at forbedre landskabskarakterens tilstand.

NATUR

Udbredelse af lavbundsområder på øerne vil påvirke den eksisterende landskabskarakter betydeligt, hvorfor det bør ske ud fra grundige overvejelser om øernes fremtidige udtryk og samspil med Det Sydfynske Øhav.

På Siø vil markant udbredelse af lavbundsområder ændre øens nuværende landbrugskarakter, men vil styrke samspillet mellem naturgrundlag og arealanvendelse.

På Strynø bør der ved udbredelse af lavbundsområder langs kysten tages hensyn til, at øens tydelige udskiftningsstruktur og kulturhistoriske elementer i vid udstrækning bevares.

På Strynø bør der i samarbejde/dialog med landbruget arbejdes for, at marker enten afgræsses eller dyrkes som led i at styrke landskabskarakterens tilstand og udskiftningsstrukturens skarphed.

Ligeledes bør der i dialog med landbruget arbejdes for, at seljerøn fortsat er karaktergivende for Strynøs bevoksningsstruktur.

Øerne bør friholdes for skovrejsning, da ølandskabet og de karaktergivende strukturer ikke vurderes egnede til indpasning af ny skov.

KULTURHISTORIE

Der bør lægges stor vægt på at bevare de kulturhistoriske fortællinger på Strynø.

BEBYGGELSE

Øerne bør som udgangspunkt ikke tilføres ny bebyggelse. Ved ombygning af eksisterende byggeri bør det sikres, at byggeriet fortsat understøtter den eksisterende bebyggelsesstruktur og karakter.

I Strynø Bø er det særligt vigtigt, at nyt eller ombygget byggeri i høj grad tilpasses landsbyens unikke karakter.

Kun Siø vurderes som udgangspunkt egnet til nyt landbrugsbyggeri. Her bør det placeres i tilknytning til eksisterende bygninger og have en lav karakter. Den samlede bygningsmasse bør tilstræbes et harmonisk udtryk.

På Strynø bør evt. nyt landbrugsbyggeri fastholdes i lille til middel skala, der kan indpasses i landskabets eksisterende skala. Der bør desuden lægges stor vægt på at byggeriets karakter harmonerer med den eksisterende bebyggelse på øen.

TEKNISKE ANLÆG

Området bør ikke tilføres nye store tekniske anlæg.